

FERENCVÁROS

ÉRTÉKELÉS

A 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

Készítette:

Vibling Géza
Dobák-Kiss Tímea
Vérné Holló Krisztina
Garancz Anasztázia
Árvainé Komornik Katalin
Szilágyi Imre

Tartalomjegyzék

1. Bevezető	3
2. Demográfiai adatok	4
3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások	4
3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.....	4
3.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás	5
3.3. Ferencvárosi rendkívüli támogatás.....	5
3.4. Ferencvárosi gyermekétkeztetési támogatás	6
3.5. Jogosítvány megszerzésének támogatása Ferencvárosban	7
3.6. „Bursa Hungarica” Ösztöndíj Pályázat	7
3.7. Ferencvárosi születési és életkezdési támogatás	8
3.8. Ferencvárosi iskolakezdési támogatás	8
3.9. Ferencvárosi élelmiszertámogatás.....	9
3.10. Védőoltások Ferencvárosban	9
3.11. Ferencvárosi karácsonyi támogatás.....	10
3.12. Ferencvárosi internet támogatás.....	10
3.13. Ferencvárosi diák bérlet	11
3.14. Szünidei gyermekétkeztetés	11
3.15. Változások a Pandémia alatt	13
4. Családvédelmi koordinációs feladatok.....	13
4.1. Családvédelmi koordináció	13
4.2. Tájékoztatás a családi jogállás rendezéséről.	14
5. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások.....	14
5.1.1. FESZGYI Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egysége	15
5.1.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ.....	60
5.1.3 Az észlelő- és jelzőrendszer működése	79
5.1.4. Kapcsolattartási ügyelet	83
5.1.5. Óvodai és Iskolai Szociális Segítő Csoport.....	89
5.1.6. H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér.....	96
5.1.7. Gyermek átmeneti otthona	111
5.2. A Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények.....	123
6. A jövőre vonatkozó javaslatok.....	136
7. Bűnmegelőzés	136
8. Civil szervezetek részvétele	139

1. Bevezető

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatnak gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést kell készítenie, amelyet a Képviselő-testület is megtárgyal.

Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testületének 28/2011. (X.11.) számú, a Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló önkormányzati rendelete 6. melléklet II. 3. ae.) pontja alapján az értékelést – a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Irodája, a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága (FESZGYI) és a Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények (FEBI) – az Egészségügyi, Szociális és Sport Bizottság döntésre előkészítette és terjesztette a Képviselő-testület elé.

Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10) Korm. rendelet 10. számú melléklete előír az önkormányzatok számára.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátásokra vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzési cselekvési program és koncepció főbb – elsősorban gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő – elemeit;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

2. Demográfiai adatok

A kerület állandó népessége 54.221 fő (2020. december 31.).

A 0-18 éves korosztály kor szerinti megoszlása
(állandó népesség)

Év	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 6-13 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 14 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 15-17 évesek száma (fő)	Összesen
2010.	55 407	1 638	1 290	2 775	364	1 283	7 350
2011.	55 093	1 622	1 383	2 755	362	1 200	7 322
2012.	55 472	1 629	1 390	2 852	319	1 106	7 296
2013.	55 446	1 612	1 429	2 885	363	1 027	7 316
2014.	55 384	1 663	1 400	2 999	335	1 047	7 444
2015.	54 922	1 647	1 390	3 068	320	1 017	7 442
2016.	54 978	1 637	1 397	3 173	342	1 018	7 577
2017.	57 041	1 618	1 391	3 122	300	1 005	7 436
2018.	57 247	1 602	1 329	3 135	355	970	7 391
2019.	54 316	1 527	1 300	3 200	343	1 337	7 707
2020.	54 221	1 449	1 239	3 186	409	1 017	7 300

A népességstatisztikai adatok alapján ismert, hogy Ferencváros lakosságának száma 2016-ig lassan de folyamatosan csökkent, majd ezt követően újból emelkedni kezdett. Majd 2019- től az állandó lakosság népessége újra csökkenő tendenciát mutat. A korábbi évek tendenciájához képest megállapítható, hogy a 0-18 éves korosztály a 2016. évig a kerület lakosságán belül csekély mértékben ugyan, de minden évben emelkedett, majd ismét kismértékű csökkenés figyelhető meg.

A 0-18 éves korosztály jelenleg a város lakónépességének 13,46 %-át teszi ki.

3. Az önkormányzat által nyújtott pénzügyi, természetbeni ellátások

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) rendelkezéseit figyelembe véve jelenleg Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzatának a pénzügyi és természetbeni ellátásokról és támogatásokról szóló 8/2015. (II.24.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) tartalmazta a Ferencvárosban lakó családok/személyek részére adható pénzügyi és természetbeni juttatásokat.

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot - a Gyvt. által szabályozott módon – a jegyző állapítja meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a

Gyvt-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevételére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállása esetén évente két alkalommal pénzbeli támogatás kerül folyósításra. A pénzbeli támogatás összege alkalmanként és gyermekenként 6000 Ft, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében pedig 6500 Ft.

2020-ban a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát meg kellett állapítani, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladta meg a nyugdíjminimum 135 %-át. Egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő, tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek, valamint nagykorúvá vált gyermek esetében pedig a nyugdíjminimum 145 %-át.

A 2011-2013-as adatokból az volt látható, hogy a támogatottak száma nagyobb mértékben növekedett, mint az azt megelőző években. A 2016. évi adatok (606 fő) viszont azt mutatják, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítások száma a 2015. évhez képest (781 fő) erősen csökkent, melynek oka, hogy a jövedelmek emelkedtek, így a jogosultsági feltételeknek már nem feleltek meg az igénylők, illetve a csökkenés okaként megállapítható, hogy több család is elköltözött a kerületből. 2018. évben az ellátásra jogosultak száma tovább csökkent, az előző évi adatokhoz képest 164 fővel kevesebben, összesen 394 fő vette igénybe. Míg 2019-ben 439 főre emelkedett a jogosultak száma, addig 2020. évben a nyilvántartott jogosultak száma 257 főre csökkent, a csökkenés oka többek között a jogszabályi környezet által meghatározott jogosultsági feltételek valamint a korábbi jogosultak felnőtté válása.

3.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

2013. április 1-jétől kezdődően a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás elnevezés megszűnt, egyúttal ez a pénzbeli támogatási forma beintegrálódott, a vele szorosan összefüggő rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alá. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. E pénzbeli támogatás jogosultsági feltételeiben történt változás (családba fogadó gyám, gyermek tartására kötelezettség) okán, az ellátásra jogosultak száma drasztikusan lecsökkent.

A támogatást a jegyző állapítja meg, havi összege az előző évekhez hasonlóan 2020-ban is gyermekenként a nyugdíjminimum 22 %-a, azaz 6.270,-Ft volt. Az évi kétfő alkalommal járó pótlék összege pedig 8.400,- Ft volt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás iránti kérelem megállapítására 2020. évben 5 fő esetében került sor két alkalommal (augusztus és november hó) összesen 84.000,- Ft összegben.

3.3. Ferencvárosi rendkívüli támogatás

Az Önkormányzat rendkívüli támogatást nyújt a kerületben bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került személyek részére, akik emiatt önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak.

A létfenntartást veszélyeztető, vagy a rendkívüli élethelyzetet jelentő kiadások különösen: betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez, vagy a gyermek hátrányos helyzetéhez kapcsolódó kiadások.

A rendkívüli támogatás tisztán pénzbeli támogatásként funkcionál.

A gyermekek részére nyújtható támogatásként önkormányzati segélyben, valamint rendkívüli támogatásban részesülő gyermekek számát az alábbi táblázat éves bontásban szemlélteti. A táblázat jól szemlélteti, hogy rendkívüli támogatásban részesülő gyermekek száma 2019 évvégéig csökkenő tendenciát mutatott, majd a pandémia hatására megemelkedett 2020 évben a gyermekek jogán igényelt és támogatottak száma.

Év	Kiskorú	Nagykorú
2012	1006	257
2013	1296	210
2014	1390	117
2015	1172	114
2016	1087	99
2017	959	81
2018	764	73
2019	664	55
2020	890	78

3.4. Ferencvárosi gyermekétkeztetési támogatás

Az Önkormányzat fenntartásában lévő nevelési-oktatási intézményekbe, alapfokú művészetoktatási intézményekbe beiratkozott gyermekek, tanulók, növendékek esetében kérelemre a polgármester a térítési díjat a szociálisan rászoruló családok esetében csökkentheti:

- 25 %-kal, ha a tanuló családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250 %-át,
- 50 %-kal, ha a tanuló családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200 %-át.

Megállapított támogatások száma éves bontásban

Év	Kiskorú
2013	45
2014	43
2015	48
2016	36
2017	36
2018	25
2019	25
2020	30

3.5. Jogosítvány megszerzésének támogatása Ferencvárosban

A polgármester a Budapest IX. kerületi lakóhellyel rendelkező, nappali tagozatos tanulók részére a B kategóriás vezetői engedély megszerzését támogatja.

Amíg 2016. évben 19 esetben, 2017. évben már 26 esetben, 2018. évben 23 esetben került megállapításra a támogatás, 1.150.000,- Ft összegben. 2019. évben 17 fő részére, míg 2020. évben 16 fő részére került megállapításra összesen 799.200,- Ft összegben.

3.6. „Bursa Hungarica” Ösztöndíj Pályázat

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata 2019. évben is csatlakozott (a 2020. évre vonatkozóan) a „Bursa Hungarica” Felsőoktatási Ösztöndíj Pályázathoz, amely a szociális helyzetük miatt rászoruló nappali tagozatos egyetemi és főiskolai hallgatók, továbbá felsőoktatási intézménybe jelentkezni kívánó fiataloknak a tanulmányok megkezdését követően nyújt rendszeres anyagi támogatást.

2020. évben (a 2021. évre vonatkozóan) összesen 15 fő pályázta meg az ösztöndíjat (15 fő az „A” típusú, míg 0 fő a „B” típusú ösztöndíjra pályázott) a benyújtott pályázatok közül két érvénytelen pályázat volt, így összesen 13 pályázót tudott támogatni Ferencváros Önkormányzata.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2000. évben indult el országosan, melyhez Ferencváros is minden alkalommal csatlakozott. A támogatási összeg akkor és azóta is 5000Ft/hó összeg. Jelenleg nagyon sok felsőoktatási ösztöndíj van és sok esetben a hallgatók egy olyan támogatásra nyújtanak be igényt ahol több támogatásban részesülnek mint ezen a pályázaton. Fentiekre tekintettel megállapítható, hogy a pályázók létszáma évek óta folyamatosan csökken, átgondolásra javasoljuk ennek a támogatási formának a fenntartását.

3.7. Ferencvárosi születési és életkezdési támogatás

2013. évben bevezetésre került a születési és életkezdési támogatás, melynek feltételei jóval kedvezőbbek, és valóban a gyermek jövőjének megalapozásához nyújt segítséget.

A polgármester a gyermek születésére tekintettel egyszeri támogatást nyújt a Budapest IX. kerületi lakóhelyen vagy bejelentett tartózkodási helyén legalább két éve életvitelszerűen tartózkodó, a gyermeket saját háztartásában nevelő törvényes képviselő részére. Az életvitelszerű tartózkodás tényét a Védőnői Szolgálat a Polgármesteri Hivatal megkeresésére igazolja.

A támogatást a gyermek törvényes képviselője igényelheti a Polgármesteri Hivatalban a gyermek születését követő kettő éven belül.

A támogatás mértéke gyermekenként egységesen 40.000,- Ft.

A születési támogatás összegéből minimum 30.000,- Ft összeget életkezdési támogatás jogcímen az újszülött gyermek részére megnyitott, a fiatalok életkezdési támogatásáról szóló 2005. évi CLXXIV. törvény szerinti Start számlára kell utalni. Ennek érdekében a törvényes képviselő köteles a kérelemben közölni az átutalás végrehajtásához szükséges azonosító adatokat, valamint nyilatkozni a szükséges az átutalásra kerülő összeg nagyságáról. A támogatás összegére egy gyermekre tekintettel csak egy személy jogosult.

Év	Megállapítások száma	kifizetett támogatások összege
2013	58	2.320.000,- Ft
2014	212	8.480.000,- Ft
2015	178	7.120.000,- Ft
2016	146	5.967.000,- Ft
2017	152	6.080.000,- Ft
2018	137	5.480.000,- Ft
2019	132	5.280.000,- Ft
2020	127	5.080.000,- Ft

3.8. Ferencvárosi iskolakezdési támogatás

A támogatási forma 2014. június 18. napjától került bevezetésre, a bejelentett lakóhellyel rendelkező, és életvitelszerűen a Budapest IX. kerületben tartózkodó, gyermekét egyedül nevelő szülő, vagy a három- vagy többgyermekes, vagy a tartósan beteg gyermeket nevelő családok részére a nappali tagozaton tanuló gyermekek részére.

Az önkormányzati rendelet módosításának eredményeként 2017. április 26. napját követően a támogatás összege 3.000.- forintról 6.000.- forintra, és 2019. évben 12.000,- Ft-ra emelkedett, illetve kibővült a jogosultak köre kettő- vagy többgyermekes családok tekintetében.

A támogatás 2014. évben 221 esetben került megállapításra, 1.089.000,- Ft összegben, 2015. évben 238 esetben került megállapításra, 1.161.000,- Ft összegben, míg 2016. évben 238 esetben került megállapításra összesen 1.175.000,- Ft összegben. 2017. évben 304 esetben került megállapításra a támogatás, melynek összege 2.856.000,- forint volt. 2018. évben 315 család vette igénybe 495 gyermekre tekintettel 2.970.000,- Ft összegben. 2019. évben 668 esetben 1092 gyermek részére került megállapításra a támogatás 13.104.000,- Ft összegben.

2020. évben 1061 esetben 670 gyermek részére került megállapításra a támogatás 12.720.000,- Ft összegben.

3.9. Ferencvárosi élelmiszertámogatás

Budapest Főváros IX. Kerület Önkormányzata 2014. február 14. napjával új támogatási formaként bevezette az élelmiszertámogatást.

A Budapest IX. kerületben lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen a Budapest IX. kerületben tartózkodó, a tárgyévben a 70. életévét betöltött személyek, valamint a négy- vagy többgyermekes családok vehették igénybe. A támogatás összege személyenként illetve gyermekenként egységesen 3.000,- forint, a kifizetés Erzsébet utalvány formájában történt. A 2015. évi rendeletmódosításnak köszönhetően az élelmiszer támogatás összege 3.000,- Ft-ról 5.000,- Ft-ra emelkedett, illetve későbbiek folyamán a jogosultak köre kibővítésre került és a támogatás összege igény szerint postai úton vagy folyószámlára történő utalással került kifizetésre a jogosultak részére.

Év	Megállapítások száma (gyermek joga)	kifizetett támogatások összege
2016	160	800.000,- Ft
2017	113	565.000,- Ft
2018	114	570.000,- Ft
2019	276	1.380.000,- Ft
2020	117	585.000,- Ft

3.10. Védőoltások Ferencvárosban

(2018. év végén megújult támogatási forma. A jogosultsági jövedelemhatárok megemelkedtek. Az oltóanyagok hivatal általi beszerzése, finanszírozása helyett, áttértünk az önkormányzat pénzügyi terheit csökkentő, a gyermekek számára igazoltan beadott oltóanyagok árának, számla bemutatása ellenében történő utólagos kifizetésére)

Az önkormányzat a betegségek megelőzése érdekében a tárgyévben a legfeljebb 3. életévüket betöltő Budapest IX. kerületi lakóhellyel rendelkező gyermekek részére a kullancs terjesztette agyvelőgyulladás, a Neisseria meningitidis „C” baktérium okozta fertőzések, rotavírus okozta hasmenés és bárányhimlő megbetegedési veszély elhárítása céljából beadott védőoltások összegét utólagosan megtéríti, amennyiben a család egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg, a gyermekét egyedül nevelő szülő esetében a 114.000,-Ft-ot, valamint családban nevelkedő gyermekek esetében a 99.750,-Ft-ot.

A védőoltások összegének utólagos megtérítését a Budapest IX. kerületi, legalább kettő éve érvényes tartózkodási hellyel rendelkező törvényes képviselő kérelmére, legfeljebb a 3. életévüket betöltött Budapest IX. kerületi tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek részére is engedélyezheti.

Továbbá kérelemre a tárgyévben a 16., 17., 18., 19. és 20. életévét betöltött Budapest IX. kerületi lakóhellyel rendelkezők részére a HPV elleni 9 komponensű, beadott védőoltások összegét utólagosan megtéríti, amennyiben a család egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a 85.500,-Ft-ot.

A kérelmeket a kérelmezőnek, illetve kiskorú kérelmező esetében a törvényes képviselőnek az oltás beadása napjától számított 3 naptári hónapon belül kell benyújtania.

A pénzben megállapított támogatás a megadott folyószámlára történő utalással, valamint – annak hiányában – postai úton kerül kifizetésre.

A 2020. évben összesen 8 megállapítás történt 133.785,- Ft összegben.

3.11. Ferencvárosi karácsonyi támogatás

A polgármester minden évben karácsonyi támogatást nyújt kérelemre Budapest IX. kerületben lakóhellyel rendelkező,

- ferencvárosi jövedelempótló rendszeres támogatásban,
- a nyugellátásban, a rendszeres nyugdíjszerű ellátásba részesülő személy,
- a tartósan vagy súlyosan beteg gyermeket nevelő törvényes képviselő,
- a három- vagy többgyermekes család részére gyermekenként,
- az időskorúak járadékában,
- az Sztv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján aktív korúak ellátásában részesülő személyek részére,

amennyiben a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át.

A kérelmeket tárgyév szeptember 15. napjától tárgyév november 30. napjáig lehet benyújtani.

A nagycsaládosok tekintetében bővítésre került a jogosultak köre, valamint kedvezőbb jövedelmi feltételek kerültek meghatározásra. 2014. évtől nem csak a négy- vagy több gyermekes családok, hanem a három- vagy több gyermekes családok, illetve 2019. évtől a kettő- vagy többgyermekes családok is jogosultságot szerezhetnek a támogatásra. Módosult 2018. évtől a tartósan beteg gyermeket nevelő családok esetében a támogatás összege, egységesen 12.000,- Ft.

2012. évben 114 gyermek, 2013. évben 129 gyermek részesült karácsonyi támogatásban, a 2014. évi változásoknak köszönhetően emelkedett a jogosultak köre így, 2014. évben 351 gyermek, 2015. évben 352 gyermek, 2016. évben 278 gyermek, 2017. évben 246 gyermek összesen 1.537.000,- Ft, 2018. évben 163 gyermek összesen 1.168.000,- Ft összegben részesült támogatásban. 2019. és 2020. évben pedig 262 gyermek, összesen 1.618.000,- Ft összegben részesült támogatásban.

3.12. Ferencvárosi internet támogatás

Kérelemre a polgármester internet használati díj támogatást állapít meg annak a Budapest IX. kerületben lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező és ott életvitelszerűen élő személynek, aki a tárgyévben a 14. életévét tölti be, de 24. életévét még nem töltötte be.

A támogatás a kérelem benyújtása hónapjának 1. napjától állapítható meg, de legkorábban szeptember 1. napjától január 31. napjáig a tanév első félévére, valamint február 1. napjától június 30. napjáig a tanév második félévére szóló időtartamra.

Az internet támogatás összege havonta 2.000,-Ft, melynek folyósítása a tanulmányi félév időszakára egy összegben, a kérelmező által megadott folyószámlára történő utalással, – annak hiányában – postai úton kerül kifizetésre.

Az internet támogatást 2019. évben 386 fő esetében került megállapításra, melynek összege 3.566.000.- Ft volt. 2020. évben 470 fő részére összesen 5.596.000,- Ft összegben került megállapításra a támogatás.

3.13. Ferencvárosi diák bérlet

Kérelemre a polgármester helyi utazási bérlet támogatást nyújthat a tanév idejére a Budapest IX. kerületben legalább 6 hónapja lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező és ott életvitelszerűen élő, a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő nappali tagozaton tanulók részére, akik iskolalátogatási kötelezettségüknek folyamatosan eleget tesznek és más jogcímen nem jogosultak helyi utazási kedvezmény igénybe vételére.

A helyi utazási bérlet támogatás havi összege a közoktatásban tanulók részére vásárolható havi Budapest-bérlet teljes árával azonos összeg, melynek (a kérelmező által megadott folyószámlára vagy postai úton történő) folyósítására a támogatás jogosultja részére megvásárolt – tárgyhónap elsejétől érvényes – havi bérletszelvény tárgyhó 10-éig történő bemutatását követően kerül sor.

A helyi utazási bérlet támogatást a iskolalátogatási kötelezettség megszegése (10 órát meghaladó igazolatlan hiányzás) esetén, az arról való tudomásszerzés hónapjának végével meg kell szüntetni és újabb kérelem 2 hónapon belül nem nyújtható be. Ismételten a helyi utazási bérlet támogatás – egyéb feltételek fennállása mellett – csak akkor állapítható meg, ha a tanulónak a megszüntetést követően nincs igazolatlan hiányzása.

2020. évben 14 fő részesült ebben a támogatásban, melynek a célra fordított teljes összege 534.750.- Ft volt.

3.14. Szünidei gyermekétkeztetés

A települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (továbbiakban együtt: rászoruló gyermekek) részére ingyenesen biztosítja.

A szünidei étkeztetésről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti települési önkormányzatnak kell gondoskodnia. A gyermek alatt a Gyvt. szerinti gyermek fogalom értendő, így a Ptk. 2:10. § (1) bekezdés szerinti kiskorúak számára kell a szolgáltatást megszervezni. Ennek megfelelően az önkormányzatnak bölcsődés kortól, azaz a gyermek 5

hónapos korától házasságkötéséig, de legfeljebb 18. életévének betöltéséig kell a gyermekek szünidei étkeztetéséről gondoskodni.

A szünidei étkeztetés keretében tehát függetlenül attól, hogy a gyermek intézményi jogviszonnyal rendelkezik-e, a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést biztosítani szükséges az alábbiak szerint:

- a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli, tavaszi szünet, valamint ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon;
- a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

A szünidei gyermekétkeztetés keretében főszabály szerint a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről kell gondoskodni. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható.

A szünidei étkeztetés megszervezésével kapcsolatos önkormányzati feladatok:

A jegyző írásban tájékoztatja a rászoruló gyermekek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, akinek gyermeke tekintetében a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet az adott év szeptember 1-jén fennáll, a szünidei étkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év szeptember 15-ig, valamint akinek május 1-jén fennáll, május 15-ig.

A tájékoztatással egyidejűleg megküldésre kerül a Korm. rendelet 7. melléklete szerinti, a szünidei gyermekétkeztetés igényléséhez szükséges nyilatkozat/nyilatkozatok (minden jogosult gyermek részére).

A jegyző a tájékoztató címzettjeiről tájékoztatja a család- és gyermekjóléti szolgálatot, melynek munkatársai felkeresik a rászoruló gyermeket nevelő családokat, és segítséget nyújtanak a nyilatkozat kitöltésében és benyújtásában.

A nyilatkozat – az évközi szünet időtartama kivételével (évközi szünet: őszi, téli, tavaszi szünet) a tanév, nevelési év során bármikor benyújtható, módosítható.

Önkormányzatunk a törvényben előírtak szerint ebben az évben is maradéktalanul teljesítette kötelezettségét, azaz a jogosultak (a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek) szüleinek, valamint törvényes képviselőinek értesítését, tájékoztatását és a kérelmezők gyermekeinek étkeztetését a nyári és az évközi (őszi, téli és tavaszi) tanítási szünet idejére eső, meghatározott munkanapokon. 2020. tavaszi szünet (2 nap) 90 jogosultból 8 gyermek étkezett, 2020. nyári szünet (54 nap étkeztetést vállalt az önkormányzat a törvényben előírt minimum 43 nap helyett) 123 jogosultból 4 gyermek étkezett, 2020. őszi szünet (5 nap) 2 gyermek és téli szünet (7 nap) 6 gyermek étkezett a 89 jogosultból.

3.15. Változások a Pandémia alatt

A pandémia okozta problémára Ferencváros Önkormányzata gyorsan reagált, bevezette a Pandémiás járadékot, a koronavírus-járvány miatt rendkívüli élethelyzetbe kerültek számára eltörölte a rendkívüli támogatásra benyújtható kérelmek maximális számát, a támogatási összegeket megemelte, továbbá lakhatási támogatást folyósított az önkormányzat azok számára, akik a járvány miatt alkalmi munkavégzésből származó jövedelmüket elvesztették, és emiatt önmaguk, illetve családjuk lakhatása veszélybe került, így a lakhatási támogatást, a korábbi egy alkalom helyett két alkalommal lehetett igénybe venni.

4. Családvédelmi koordinációs feladatok

2020. január 1. napjától az alábbi – korábban a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási hivatal hatáskörébe tartozó – ügykörök kerültek át a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyár.) és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) rendelkezései alapján:

- Családvédelmi koordináció (Gyár. 1/A. §)
- Nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele (Gyár. 3. § (1) bekezdés a) pontja)
- A gyermek családi jogállásának rendezése érdekében a gyermek családi és utónevének megállapítása (Gyár. 3. § (1) bekezdés b) pontja)
- Hozzájárulás a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez (Gyár. 3. § (1) bekezdés j) pontja)
- Az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatainak megállapítása (Gyár. 3. § (1) bekezdés k) pontja)
- A szülő gyámnevezéséről és a gyámságból való kizárásról tett nyilatkozatának felvétele (Gyer. 26/C. §)
- Tájékoztatás a családi jogállás rendezéséről (Gyer. 54. § (1) bekezdés)

4.1. Családvédelmi koordináció

A családvédelmi koordinációval kapcsolatos feladatokat a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (a továbbiakban: Hkt.) 2. § - 4. §-a tartalmazza. Figyelemmel kell lenni arra, hogy a családvédelmi koordinációs feladatok nem minősülnek hatósági ügynek, így az Ákr. rendelkezései arra nem alkalmazhatóak.

A Hkt. 2. § (1) bekezdésében meghatározott szervek, személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik. A jelzés beérkezését követően a családvédelmi koordinációért felelős szerv a bántalmazottat és a bántalmazót személyes meghallgatás érdekében történő megjelenésre hívhatja fel. (A bántalmazott jelzés hiányában is kérheti személyes meghallgatását.)

A bántalmazott védelme érdekében kérelmére a bántalmazót és a bántalmazottat külön-külön kell meghallgatni. A bántalmazott kérelmére arról is gondoskodni kell, hogy a bántalmazó a személyes meghallgatást közvetlenül megelőző és azt közvetlenül követő időben se léphessen kapcsolatba bántalmazottal.

Családvédelmi koordinációs ügyeink száma 15 volt, melyből 7 esetben indult eljárás hivatalból.

4.2. Tájékoztatás a családi jogállás rendezéséről.

Apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermek születése esetén a Gyer. 54. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzője feladatkörébe tartozik az anya tájékoztatása az alábbiakról:

- a gyermek érdekében a családi jogállás rendezése milyen módon biztosítható, és
- a kiskorú apa apai elismerő nyilatkozatának felvételére a Gyár. 22. § (2) bekezdés b) pontja alapján bármely gyámhivatal illetékes, valamint, hogy az apai elismerő nyilatkozatot anyakönyvvezető, bíróság vagy közjegyző előtt is meg lehet tenni, ha van olyan férfi, aki a gyermeket magáénak elismeri.

A 2020. évben családi jogállás rendezés körében 15 esetben történt az anyák részére tájékoztatás küldés az apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorúak okán. Valamint 1 fő kiskorú esetében, ahol az apaság megállapítása bíróság által történt, határozat meghozatalával rendeződött.

5. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata valamennyi gyermekjóléti alapellátást, azaz a gyermekjóléti központ szolgáltatásait, a gyermekek napközbeni ellátását és a gyermekek átmeneti gondozását is biztosítja. Az alábbiakban ezen ellátásokat mutatjuk be, illetve elemezzük működésük tapasztalatait is.

A gyermekjóléti alapellátások – és ezen belül is a gyermekjóléti szolgálatok – megerősítése és kiemelt prevenciós lehetőségként kezelése a gyermekvédelmi törvény egyik legjelentősebb eleme. A törvény elveinek és céljainak megvalósulását a helyi alapellátás minél jobb színvonalú megteremtése és működtetése garantálja. Az alapellátás célja, hogy a gyermek és családja lakóhelyén kaphassa meg mindazt a támogatást és segítséget, amely a gyermek jólétéhez szükséges.

Család- és Gyermekjóléti Központ

A Család- és Gyermekjóléti Központ a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága (FESZGYI) szervezetenként és szakmailag önálló intézményegységeként látja el feladatait a IX. kerületben. A szakmai munkát az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban Szt.), ennek végrehajtási rendelete, a 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzügyi és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól, továbbá az 1997. évi XXXI. törvény a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban Gyvt.), ennek a törvénynek végrehajtási rendelete, a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról, a 15/1998. (IV. 30.) sz. NM. rendelet, és helyben a Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testületének többször módosított 24/2011. (IX.26.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról - szabályozza. A Gyermekjóléti Központ felett szakmai, gazdasági, bér- és munkaügyi kérdésekben a FESZGYI Igazgatósága gyakorolja a felügyeletet. A Család- és Gyermekjóléti Központ a 1091 Budapest, Üllői út 69. valamint a 1096 Budapest Lenhossék u. 7-9. szám alatt működik.

A Család- és Gyermekjóléti Központ a jogszabályban meghatározott illetékességi területen, vagyis a járás, Budapest IX. kerület közigazgatási határain belül látja el feladatait.

2016. január 1-től megváltozott a szociális és gyermekjóléti alapellátás rendszere, megváltoztak a feladatok, szerepek. Az újabb jogszabálymódosítást követően a Gyvt. 40/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy „Család- és gyermekjóléti központnak (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) az a járásszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik”. Alapvető feladatain túl, melyek ugyanazok, mint a szintén 2016. január 1-gyel kialakított család- és gyermekjóléti szolgálatok alapfeladatai, egyéb speciális szolgáltatásokat is nyújt a járás/kerület minden lakosa számára, az itt dolgozó immáron esetmenedzserek pedig elsősorban a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló, tehát hatósági intézkedéssel érintett gyermekek és családjaik részére nyújtanak koordináló és szociális segítőmunkát, a szolgálat és a jelzőrendszeri tagok felé tanácsadói szerepet tölt be.

A FESZGYI mind szervezeti felépítésében, mind szakmai feladatainak megosztásában is igyekszik a folyamatosan változó kihívásoknak megfelelni. Ezekre a kihívásokra, melyek egyrészt a törvények, jogszabályok állandó változásából, másrészt az ellátott terület folyamatosan változó társadalmi viszonyaiból adódó új szükségletekből adódnak, a Család- és Gyermekjóléti Központ is igyekszik választ adni a szükségletekhez igazított szolgáltatások bevezetésével, illetve az erre tett javaslatokkal. Ezeknek a szükségleteknek a meghatározásában, a szükségletekhez rendelő szolgáltatások, szolgáltatási elemek meghatározásában a szaktárca irányítása a jövőt illetően meghatározó szerepet kíván adni a központok számára. Az ellátott terület igényeihez igazított szolgáltatásfejlesztést támogatandó cél, azonban csak elegendő számú és szakképzett szakemberrel, megfelelő minőségű és számú szolgáltatással, világos és tiszta jogszabályi háttér mellett szintén világos kompetenciák kijelölésével valósulhat meg.

A Család- és Gyermekjóléti Központ önálló szakmai egységként a FESZGYI szervezetében a Családtámogató és Gyermekjóléti Központ keretein belül végzi szakmai tevékenységét. Önálló szakmai egységként a Központozhoz tartozik a H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér, valamint az Óvodai és Iskolai Szociális Segítő csoport. A speciális szolgáltatások egy típusát az esetmenedzserek nyújtják (készenléti szolgálat), mást a jelzőrendszeri felelős és tanácsadó (kórházi szociális munka), megint másokat a FESZGYI a Központban igénybe vehető, illetve az Alapellátási Egységhez kihelyezett szolgáltatásként igénybe vehető és közvetíthető szolgáltatásként. Az utcai-lakótelepi ifjúsági szociális munkát pedig a H52 Ifjúsági Irodán keresztül látjuk el, ügyeleti jelleggel.

5.1.1. FESZGYI Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egysége

FESZGYI Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egység a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága (FESZGYI) szervezetileg és szakmailag önálló intézményegységként látja el feladatait a IX. kerületben.

A szakmai munkát az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban Szt.), ennek végrehajtási rendelete, a 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzügyi és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól, továbbá az 1997. évi XXXI. törvény a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban Gyvt.), ennek a törvénynek végrehajtási rendelete, a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról, a 15/1998 sz. NM. rendelet, valamint helyben a Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testületének többször

módosított 24/2011. (IX.26.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról - szabályozza.

A Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egység a 1096 Budapest, Lenhossék u. 7-9. szám alatt működik.

Az Szt. és a Gyvt. alapján a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben, a család- és gyermekjóléti szolgálat keretében működik.

A gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése, együttműködésük megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezi:

- egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét, és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíti
- szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
- ellátások igénybevételét
- pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

Tevékenysége körében a fentiekén túl:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat, nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről. (Kerületünk a gyermekek átmeneti gondozását gyermekek átmeneti otthonában, illetve ellátási szerződés alapján családok átmeneti otthonában látja el.)
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A családsegítő szolgáltatás keretében biztosítja:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
 - az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
 - a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
 - a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
 - a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
 - a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.
- A Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket.

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás a személyes gondoskodást végző és a szolgáltatást igénybe vevő személy együttes munkafolyamata.

A segítő munka tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre, feltéve, hogy a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le.

A megállapodás tartalmazza a szolgáltatást igénybe vevő személy problémáit, az elérendő cél érdekében megvalósítandó feladatokat, az együttműködés módját, a folyamatba bevonandó szolgáltatókat, intézményeket, a találkozások rendszerességét, a segítő folyamat várható eredményét és a lezárás időpontját.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás a szolgáltatást igénybe vevő személy otthonában, családi környezetében tett látogatások, illetve a család és gyermekjóléti szolgálatnál folytatott segítő beszélgetés és segítő munkaformák útján valósul meg. Segítő munkaformák különösen a szociális esetszolgálat, a szociális csoportmunka és a közösségi szociális munka. A szociális esetszolgálatot végző személyt *esetfelelősnek* kell kijelölni.

Az esetfelelős kíséri figyelemmel, hogy a szolgáltatást igénybe vevő személy problémája kezeléséhez igénybe vette-e az elérhető szolgáltatásokat, valamint - a szolgáltatást igénybe vevő beleegyezésével - együttműködik a más szociális és egyéb szolgáltatást nyújtó szolgáltatókkal és intézményekkel.

A család tagjaira is kiterjedő segítő szolgáltatásban folyamatosan figyelemmel kell kísérni, hogy a kiskorú érdekei, speciális szükségletei, helyzete szükségessé teszik-e gyermekjóléti szolgáltatás biztosítását.

Amennyiben a kiskorú érdeke azt kívánja- veszélyeztetettsége és/vagy a család együttműködésének hiánya okán-, valamint a probléma megoldása az alapellátás keretein belül eredményesség nem valószínűsíthető, az esetfelelős hatósági intézkedést- védelembe vételt- kezdeményez a Család- és Gyermekjóléti Központnál, illetve azonnali beavatkozást igénylő

esetekben közvetlenül a gyámhivatal felé tesz javaslatot a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére.

A védelembé vétellel, mint hatósági intézkedéssel érintett gyermekek és családok esetében a szociális segítő munkát, mint az egyik szolgáltatási elemet a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője nyújtja. A védelembé vételt követően a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere koordinálja a segítő folyamatban résztvevő szakemberek munkáját, ő felel az egész folyamatért, valamint kontrolláló szerepe van a család felé. A szükséges szolgáltatások igénybevétele a jogerős védelembé vétel alatt a szülő/gyermek számára nem szabadon választható és igénybe vehető, mint korábban a család- és gyermekjóléti szolgálatnál. Ebben az esetben a döntést már az esetmenedzser hozza, az igénybevétel kötelező.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásainak igénybevétele térítésmentes. A szolgáltatás igénybevételének módja az önkéntes alapellátás keretén belül, az ellátást igénylő kezdeményezésére valósul meg. Hatósági beavatkozás esetén azonban a jogszabályok kötelező együttműködést rendelhetnek el (rendszeres szociális segélyezett vonatkozásában, továbbá amennyiben a gyermek védelme az ellátás önkéntes igénybevételével nem biztosított).

A kapcsolatfelvétel történhet az ügyfél általi önkéntes megkereséssel, illetve irányítottan.

Irányított igénybevétel történhet kötelezés útján (pl. határozattal), valamint delegálással (pl a jelzőrendszeri tagok, társszervek jelzése alapján).

A személyesen, telefonon vagy levélben történő igénybejelentést, megkeresést követően (amennyiben szükséges azonnal) az ügyeletes munkatárs előzetes egyeztetés után személyes találkozást kezdeményez a problémával hozzá forduló személlyel.

Az igénybe vett ellátás megkezdésekor az ellátást nyújtó gondoskodik a Gyvt. 33. §-ban, valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 13. §-ban meghatározott tájékoztatásról, melyről az igénybe vevő írásban nyilatkozik. Ezt a nyilatkozatot az ellátás megkezdésekor a család és gyermekjóléti szolgálatnál rendszeresített ún. *Együttműködési megállapodásban* rögzíti a családsegítő és a szolgáltatást igénybe vevő (a gyermek az életkorának megfelelően). A családsegítő az igénybevétel előtt tájékoztatást ad a jogosult és hozzátartozója számára:

- a biztosított ellátás tartalmáról és feltételeiről,
- az intézmény által vezetett nyilvántartásokról,
- panaszjog gyakorlásának módjáról,
- az ellátotti jogviszony megszűnésének eseteiről,
- a szolgálat házirendjéről,
- arról, hogy az ellátás igénybevétele térítésmentes,
- a jogosult jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezetekről.

A jogosult és hozzátartozója az igénybevételkor köteles:

- nyilatkozni a kapott tájékoztatásban foglaltak tudomásulvételéről, tiszteletben tartásáról,
- adatokat szolgáltatni az intézményben e törvény alapján vezetett nyilvántartásokhoz,

- nyilatkozni arról, hogy a szociális ellátásra való jogosultság feltételeit és a jogosult, továbbá a közeli hozzátartozója személyazonosító adataiban beállott változásokat haladéktalanul közli az intézmény vezetőjével.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás keretében végzett tevékenységnek - a szolgáltatást igénybe vevő érdekében, mások személyiségi jogainak sérelme nélkül - a szükséges mértékig ki kell terjednie az igénybe vevő környezetére, különösen családjának tagjaira.

Az esetvezetési formák, munkamódok

- *Információs szolgáltatás, egyszeri ügyintézés*

Ez személyre vagy helyzetre szabott általános vagy célzott tájékoztatás, ellátásról, szolgáltatásról, a hozzáférés módjáról, az ellátás vagy szolgáltatás tartalmáról, várható eredményeiről, joghatásokról, jogkövetkezményekről stb. Amennyiben egyszeri információ szolgáltatásával, egyszeri ügyintézéssel, vagy annak elindításával lezárható az eset, megtörténik, további találkozások szükségessége esetén esetfelelős kerül kijelölésre.

- *Együtműködési megállapodással rendelkező, eseti/tanácsadott ügyfelek*

Gyakran több találkozásra, többszöri tanácsadásra, illetve ügyintézésre is szükség van, együtműködési megállapodást kell kötni. A találkozások megvalósulhatnak akár egy rövid, intenzív időintervallumon belül, akár egy éven belül néhányszor, de rendszeres, folyamatos segítőmunkára nincs szükség.

- *Együtműködési megállapodással rendelkező, alapellátás keretein belül gondozott ügyfelek*

Amennyiben szükségletfelmérés során az derül ki, hogy a szolgáltatást igénylő nehézségei a szociális segítőmunka keretében adekvátan kezelhetők, és a feltárt problémák megoldásában az ügyfél együtműködő, úgy a megállapodás aláírásával kifejezi szándékát a segítő szolgáltatás igénybevételére. A probléma megoldására úgynevezett cselekvési terv készül, a rövid és hosszú távú célok, valamint az egyéb bevonásra kerülő intézmények/szolgáltatások meghatározásával.

Amennyiben az ügyfél nem motivált, nem együtműködő, vagy a szolgáltatást mégsem kívánja igénybe venni, az eset lezárásra kerül.

Azokban az esetekben, mikor gyermek is érintett, a családsegítő a szociális segítőmunka során a gyermek veszélyeztetettségének alakulását folyamatosan figyelemmel kíséri. Abban az esetben, ha a gyermek veszélyeztetettsége fennáll, és az a bevont szolgáltatásokkal sem mérsékelhető, valamint a család együtműködés készségét, a közös munka hatékonyságát saját eszközeivel növelni nem tudja, jelzi a Család- és Gyermekjóléti Központnak. Ezt követően esetkonferencia szervezésére kerül sor, mely során a bevont szakemberek és a család körbejárják a család jelenlegi helyzetét, valamint megtárgyalják, szükség van-e hatósági intézkedésre, illetve annak mely formájára. A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos helyzet esetén a családsegítő a Család- és Gyermekjóléti Központ értesítése mellett, közvetlenül a hatóságnak tesz javaslatot.

- *Hatósági intézkedés során kötelezett ügyfelek:*

A gyámhivatal a hatósági döntését határozatba foglalja, annak jogerőre emelkedését követően a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere elkészíti a gondozási-nevelési tervet, melyben pontosan részletezik minden bevont szakember, illetve a család feladatait, teendőit. Ezt követően a családsegítő, mint bevont szakember a gondozási tervben vállalt feladatai szerint módosítja az előző cselekvési tervet, majd ez alapján folytatja a szociális segítőmunkát.

Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egység 1096 Budapest, Lenhossék u. 7-9. alatt található, ahol a feladatellátások közül itt zajlik a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás. Az ügyfélfogadás (ügyeleti rendszerben történő ügyfélfogadás), valamint a jogi tanácsadás, a fejlesztő pedagógiai szolgáltatás, a pszichológiai tanácsadás, illetve a pár és családkonzultáció is ezen a telephelyen működik.

A feladatellátáshoz rendelkezésre áll három interjúszoba, egy tanácsadói szoba, egy adminisztrátori szoba, a munkatársak részére berendezett irodahelyiségek, vezető részére megfelelően berendezett irodahelyiség.

Az éves szakmai tevékenység

A 2020-as Covid-19 járványügyi vészhelyzet új kihívásokat hozott számunkra. A feladatellátással kapcsolatos ágazati szabályzók szerint, a megfelelő óvintézkedések betartása mellett a lehető legteljeskörűbb feladatellátást próbáltuk nyújtani ügyfeleink számára.

Ügyfélfogadásunkat a tavaszi időszakban is csak minimálisan csökkentettük, ugyanakkor- bár a kapcsolattartás egy része elektronikus formában valósult meg, a személyesen végzett feladatok, például a családlátogatások, ügyintézés, a konzultációk és megbeszélések továbbra is zajlottak. Az első hullám végével visszaálltunk a teljeskörű ügyfélfogadáshoz, az előjegyzés illetve egyidejűleg bent lévő személyek számának meghatározásával.

Az elmúlt évben különösen a családon belüli erőszakkal, párkapcsolati bántalmazás gyanújával összefüggően emelkedett meg a jelzések száma, ugyanakkor hangsúlyosan jelen voltak az anyagi problémák, illetve a Covid-19 miatti eltérő működés több problémát generált az oktatással, illetve egészségüggyel összefüggésben (hiányzások kezelése, digitális oktatás kérdései, szolgáltatások igénybevétele).

A Covid-19 humánjárvány idején megnőtt a jelzőrendszeri tagok és az állampolgárok jelzőrendszeri együttműködésre vonatkozó felelőssége, hiszen a járvány következtében a gazdasági problémák, lelki terhek is járulékaik a jelenlegi veszélyhelyzetnek. A sajtó is folyamatosan megjelenítette és közvetítette a szakmáink által fontosnak tartott alapelveket, iránymutatásokat a krízisidőszakban (pl: családon belüli erőszak, a gyermekek, idősek helyzete, a kapcsolattartási kérdések, munkanélkülivé válás, a hajléktalanok helyzete, stb.), a fokozottan veszélyeztetett csoportok iránti szolidaritás, empátia kérdése és a társadalmi-egyéni felelősségvállalás).

A családok életében a megnövekedett feszültség okán is gyakoribbá válhat a családon belüli erőszak -a bántalmazások most gyakorlatilag a négy fal között, következmények nélkül történhetnek-, az elhanyagolás, ezért a jelzőrendszeri együttműködésre kiemelten nagy hangsúlyt kell fektetni a járvány okozta veszélyhelyzetben. A családok életében most személyesen nem, vagy csak kis mértékben, illetve más formában jelennek meg azok a szakemberek (pedagógusok, védőnők, gyermekorvosok, pszichológusok, fejlesztők, stb.), akik a problémát észlelni és jelezni hivatottak.

Országosan is rengeteg önkéntes kapcsolódott be a segítő munkába, és vállalt helyben olyan feladatokat, melyeket addig nem végzett, ezzel csökkentve a tehetetlenség érzését és egyben növelve a szűkebb-tágabb közösségért, a rászoruló emberekért vállalt feladatok jó érzését. Mint azt tudjuk, önkormányzatoknak helyben kötelességük megoldani a járványhelyzet okozta nehézségeket, így a hivatásukat gyakorló szakemberek mellett az önkéntesek, állampolgárok

munkája is kiegészíti a professzionális szolgáltatást nyújtó szakemberek munkáját, melyet ezúton is köszönünk.

Ugyanakkor fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a szakemberek és az önkéntesek munkáját is szükséges összehangolni, elkerülve ezzel az esetleges duplikált esetvezetést vagy a nem teljeskörűen körbejárt problémával kapcsolatban történő intézkedéseket- ahogy a szociális munkában hívjuk azt a helyzetet, amikor több szakember vesz részt a segítő munkában-, a félretájékoztatót, a pánikkeltést, a játszmahelyzetek kialakulását. A járványhelyzetben különösen fontos, hogy az átadott információ és a segítőnyújtás ne öncélú legyen, és ne ártson a klienseinknek és családjaiknak!

A család-és gyermekvédelem látókörébe került/kerülő egyének/családok helyzetével a kerületben a FESZGYI Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egység és a Család- és Gyermekjóléti Központ szociális munkásai foglalkoznak, ők az ún. „esetfelelősök”. A szociális munka végzéséhez a világon mindenhol, így hazánkban is felsőfokú szakirányú végzettség szükséges, tehát a szociális munka egy szakma, mely szakmának alapértékei, szaknyelve, etikai kódexe van, és elsődlegesen a gyermekvédelmi és a szociális törvény, valamint szakmai protokollok, rendeletek határozzák meg e hivatás professzionálisának alapját.

Ezért amennyiben jelzést tesz intézményünknek egy jelzőrendszeri tag, egy állampolgár, vagy az önkormányzat által koordinált, a veszélyhelyzet okán létrejött új szolgáltatás, akkor a jelzést követően a szociális munkások a jelen helyzetben is felveszik a kapcsolatot a nehéz helyzetben lévő családdal (függetlenül attól, hogy bántalmazásról, elhanyagolásról, anyagi nehézségekről, munkahelyvesztésről, stb.) érkezik a jelzés.

Ettől a pillanattól a szociális munkás „esetfelelőssé” válik, aki a klinssel/családdal közösen dolgozik azon, hogy a jelzett probléma mielőbb megoldódhasson. Az is megeshet, hogy a szociális munkás nem ekkor válik esetfelelőssé, hanem egy olyan családdal kapcsolatban érkezik jelzés, ahol van már egy kialakult segítő kapcsolat, van egy tervezett folyamat, együttműködési rendszer, de akár az is lehet, hogy gyámhivatal rendelte el a család kötelező együttműködését, szolgáltatások igénybe vételét, a szociális munkások számára pedig a szolgáltatás nyújtását. A szociális munkás (családsegítő vagy esetmenedzser) tehát az a szakember a folyamatban, aki koordinálja a folyamatot, felelős a segítő folyamatért, és ha szükséges, más szakembereket von be (pl. pszichológus, jogász, fejlesztőpedagógus, stb.) vagy felméri, hogy egy gyermek veszélyeztetett-e (a gyermekvédelmi törvény alapján), és amennyiben szükséges, hatósági eljárást kezdeményez a hatóságoknál a gyermek érdekében.

Fontosnak tartjuk, és kérjük, a jelzőrendszeri tagokat, állampolgárokat, önkénteseket, hogy a járvány idején is, a szociális munka szakmai alapjait tiszteletben tartva az „esetfelelős” munkáját könnyítsék meg együttműködési készségükkel, és az általa koordinált munkafolyamatban a saját szolgáltatásuk kompetenciahatárait betartva segítsék a kerület lakosainak életét, és a közös munkát.

A Család- és Gyermekjóléti Központ és a Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egység továbbra is **közös megbeszélésekkel**, igyekeznek a protokollok gyakorlati alkalmazását segíteni, valamint az ebben foglaltak szerint az esetmenedzserek és családsegítők közti feladatmegosztását, annak menetét a helyi struktúrának megfelelően alakítani.

Továbbra is történtek **„négyes” szakmai megbeszélések**. Ezen a Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője és az ügy esetmenedzsere, valamint a Család és Gyermekjóléti Alapellátási Egység szakmai vezetője és az ügy családsegítője vesznek részt, és egyeztetik

szakmai álláspontjukat a konkrét esetekkel kapcsolatban. Ezek a tapasztalatok alapján egyre hatékonyabbnak bizonyultak.

Az **esetkonferenciák** a vonatkozó jogszabályok szerint kötelező elemként szerepelnek a gyermekek veszélyeztetettségének bizonyos eseteiben. Ezek adnak keretet és lehetőséget az ügyben érintett szakemberek akár különböző álláspontjainak, a problémák felderítésének, a megoldáshoz vezető célok elérési módjának, védelembé vétel esetén a kötelezettségek tisztázására. Bár rendkívül időigényes feladat a megszervezés és lebonyolítás, a tapasztalatok szerint hasznosnak bizonyulnak, segítségükkel a segítő munka koncentráltabb, a feladatok és a kompetenciák tisztábbak lehetnek minden résztvevő számára. Ennek ellenére előfordult, hogy mire a védelembé vételi tárgyalásra sor kerül, akár egészen más helyzet áll már fenn, és a további munka is újra tervezést igényel.

A járványügyi vészhelyzet miatt bevezetett intézkedések megnehezítették az esetkonferenciák kivitelezését, tekintve, hogy azok megtartását elektronikus formában, illetve halaszthatatlan ügyben lehetett megtartani, így számuk csökkent a 2020-as évben.

A Család- és Gyermejjóléti Központ és a Család- és Gyermejjóléti Alapellátási Egység szakmai vezetői előzetes konzultációt követően közösen készítettek szakmai útmutatókat a kollégáknak, valamint a jelzőrendszeri tagoknak, így segítve a jogszabályváltozások követését. A szociális szféra továbbképzési rendszerét is érzékenyen érintette a pandémiás helyzet. A meghirdetett képzések egy része elindult ugyan, de félemaradt, több pedig el sem tudott indulni. Sajnos a továbbképzési kötelezettségnek nehéz úgy eleget tenni, ha a teljesítendő képzések nem elérhetőek.

A továbbképzések finanszírozása mindig sarkalatos kérdést jelent, és a képzések megjelenésének elcsúszásával egyre nagyobb kiadássá válik. A szakminisztérium tájékoztatása alapján a képzések finanszírozási kötelezettsége a munkáltatót terheli majd. Amennyiben meghosszabbításra kerülnek az EFOP 3.8.2 keretében eredetileg 2020. év júniusáig ingyenesen elérhető kötelező és a munkakörhöz kötött képzések, igyekszünk azokat kihasználni.

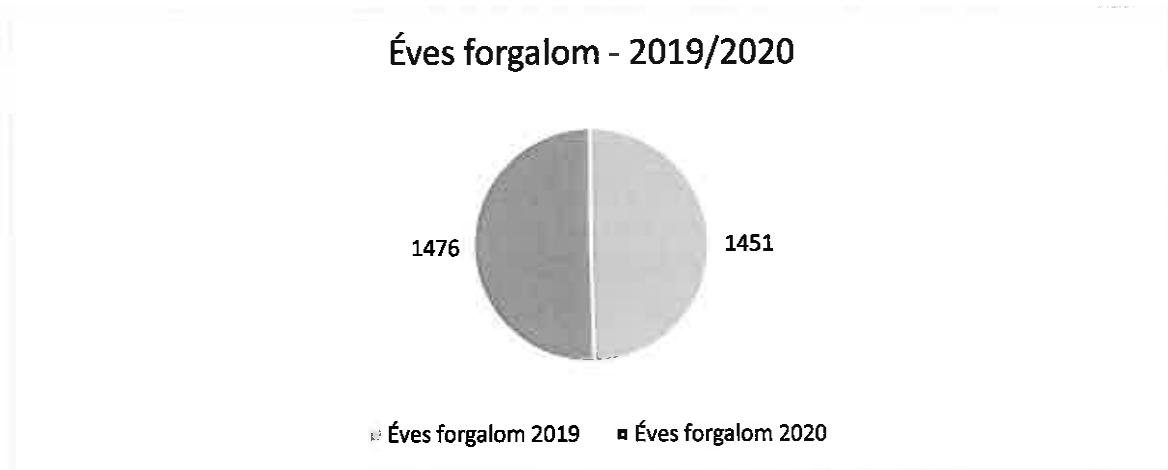
A képzések és továbbképzések témakörrel kapcsolatban sajnos azt is meg kell említeni, hogy a már lezajlottak minőségével kapcsolatban a tapasztalatok meglehetősen vegyesek.

A szabadon választható, pontot adó képzések közül, az együttműködés és a mentálhigiéné javítása céljából a családsegítők szupervízióon vettek részt 2020-ban. Sajnos a projekt szervezése és lebonyolítása nem volt zökkenőmentes, illetve a COVID-19 miatt az időpontok újraütemezése is nehezítette a napi munkavégzés szervezését.

Természetesen ezen tapasztalatok ellenére mind az állami, mind az alapítványi illetve civil programokat, pályázatokat folyamatosan figyelemmel kísérve igyekszünk szakmai ismereteinket bővíteni, és az ott meghirdetett lehetőségeket igénybe venni.

A Család- és Gyermejjóléti Alapellátási Egység célcsoportja a Budapest Főváros IX. Kerület közigazgatási területén élő, hátrányos helyzetben lévő, illetve veszélyeztetett családok és gyermekeik, akik önkéntesen keresnek fel minket, illetve akiket a beérkező jelzéseket követően mi keresünk fel.

A 2020. évi statisztikai adatok alapján éves forgalmunk az előző évhez képest kissé emelkedett. Míg 2019-ben összesen 1451 személy/ 958 család, **2020-ban összesen 1476 személy/ 1002 család** vette igénybe szolgáltatásainkat.

Ebből **nem együttműködési megállapodás alapján** 285 fővel/237 családdal kerültünk kapcsolatba. Ez korcsoportos megosztásban 230 fő 18 év feletti, valamint 55 fő 18 év alatti személyt jelentett.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatásban **együttműködési megállapodás alapján** – tehát tervszerű, rendszeres gondozásban részesülő – 1191 fővel /765 családdal foglalkoztunk. Ebből 817 fő nagykorú, 374 fő pedig 18 év alatti személy volt.

Az együttműködési megállapodás alapján szolgáltatást igénybe vevő gyermekek kor szerinti bontásban:

0-2 év 42 fő

3-5 év 69 fő

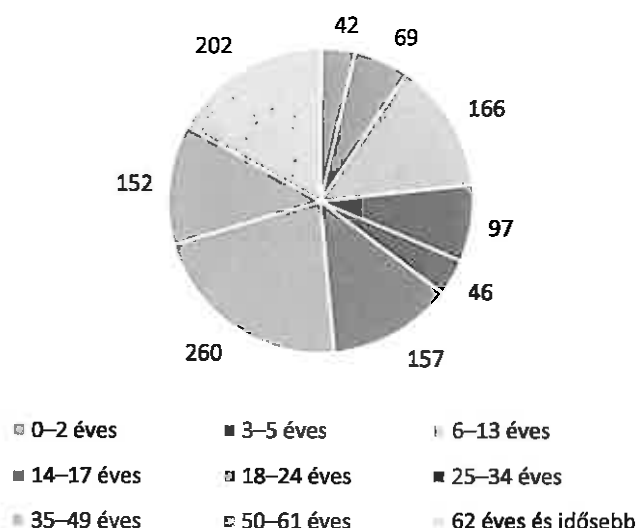
6-13 év 166 fő

14-17 év 97 fő

A velük kapcsolatos problémák halmozott száma tárgyévben, melynek részletes bontása megtalálható problématípusok részletesebb kifejtésénél.

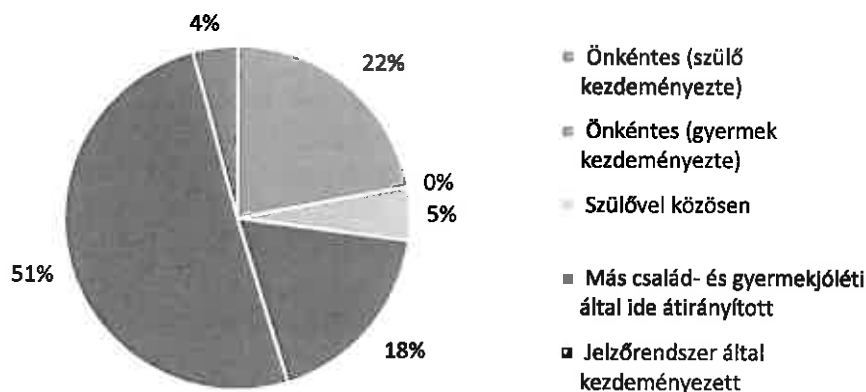
Az előző évhez képest a 18-24 éves, valamint a 35-49 éves korcsoportban mutatott csökkenést a nálunk megjelent ügyfelek száma, a többiek esetében pedig emelkedést.

Korcsoport szerinti felosztás 2020

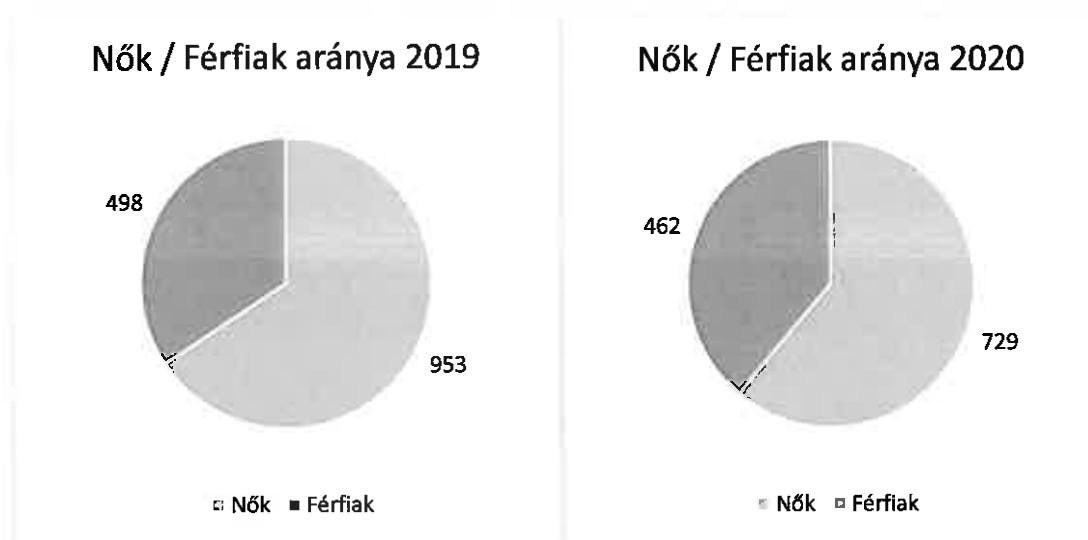

A 2020-ban megjelent új ügyfelekkel az előző évhez hasonlóan jellemzően a jelzőrendszeren keresztül kerültünk kapcsolatba, bár ennek aránya 54-ről 51%-ra változott. Ugyanakkor öröndetes, hogy 2-ről 5%-ra emelkedett azon megkeresések száma, ahol a család önként kért segítséget intézményünknel a probléma megoldására. A más kerületből történt költözést követően, nálunk újként szereplő családok száma 21-ről 18%-ra csökkent. A gyámhatóság által kezdeményezett új ügyek száma tovább csökkent, a tavalyi 4%-ról 3%-ra változott.

Kapcsolatfelvétel módja szerinti felosztás 2020

A szolgáltatásainkat igénybe vevők nem szerinti aránya továbbra is nagy eltérést mutat. Míg tavaly női ügyfeleink száma közel kétszer annyi volt a férfiakhoz képest, 2020-ban arányaiban emelkedett a férfi ügyfelek száma.

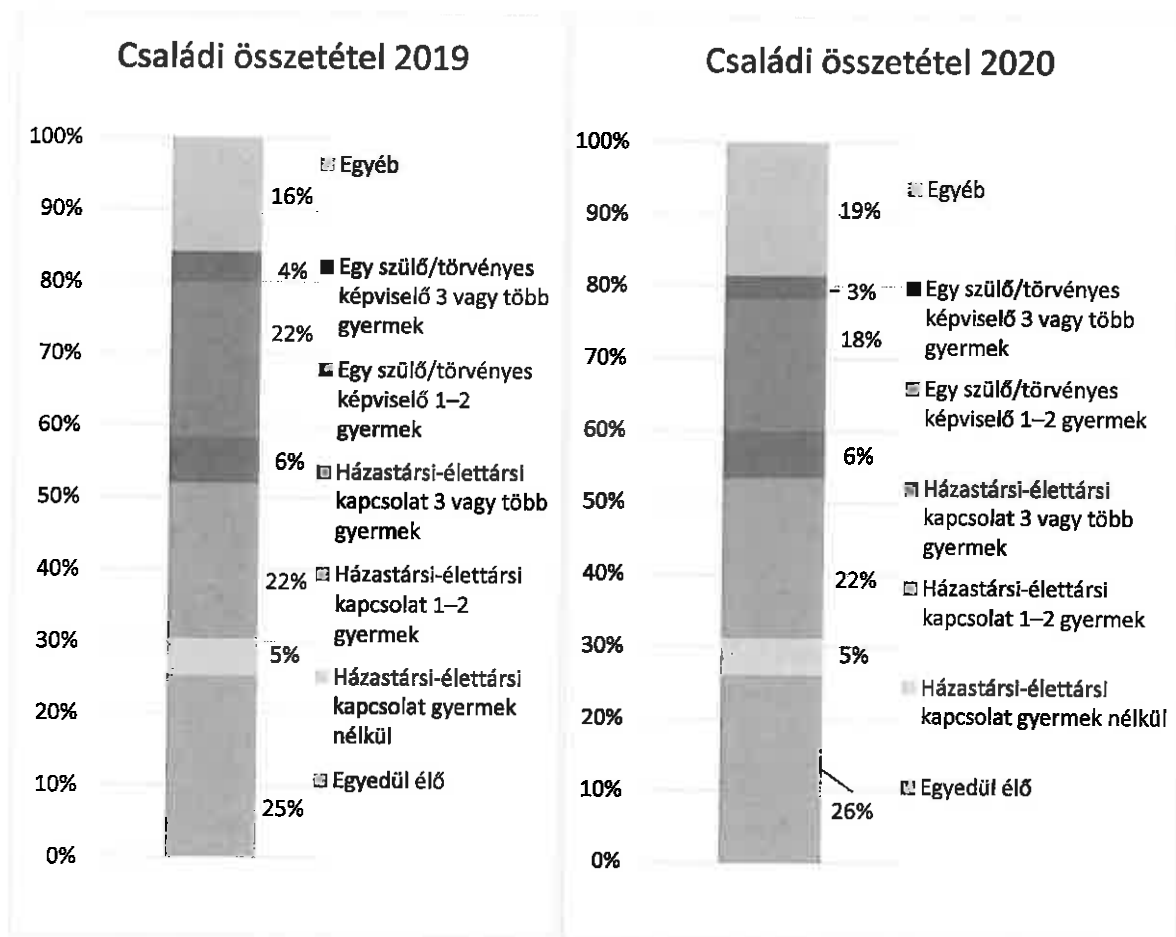
Egyrészt vannak speciális problémátípusok, mint pl. a családon belüli és párkapcsolati erőszak, mely a statisztikai adatok alapján is elsősorban a nőket sújtja.

Másrészt viszont a mai magyar társadalomban markánsan jelen lévő hagyományos nemi szerepek jellemzője, hogy a gyerekekkel, idősekkel kapcsolatos gondozási teendőket, ügyeik intézését, a segítség kérését a nők feladatkörébe sorolja, míg a férfiakhoz a családfenntartó, anyagiakat előteremtő feladatokat társítja.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az általunk közvetített szolgáltatásokból, ellátásokból adott esetben más családtagok nem részesülnek, hiszen a szükségletfelmérés során minden együtt élő családtag helyzete szóba kerül. A szociális segítőmunka során minden olyan családtagot be kell vonni a problémamegoldás folyamatába, akit az érint, valamint akinek abban szerepe van, vagy szerepe kellene legyen.

Tapasztalataink alapján fontos lenne, hogy a férfiak se érezzék presztízsveszteségként a segítségkérést, az egyes szolgáltatások igénybevételét – álláskeresés, pszichológiai és jogi tanácsadás –, hiszen egy-egy krízishelyzet esetén, mint pl. a munkahely elvesztése, válás, gyermekelhelyezés kapcsán ők is jelentős frusztrációval kerülnek szembe, és addigi családfenntartó szerepükből adódóan új nehézségekkel kerülhetnek szembe.

A 2020-as évben ezzel kapcsolatban is történt némi elmozdulás, több férfi is magától kért segítséget. Részben a COVID-19 okozta nehézségeik (pl. anyagi problémák, állás elvesztése) miatt, de jellemzően szülői felügyeleti jog rendezése és gyermekkel történő kapcsolattartás, valamint véleményük szerint gyermekük elidegenítése, és érzelmi elhanyagolása okán is, illetve saját pszichés megsegítésükhöz is kértek és/vagy fogadtak el segítséget.

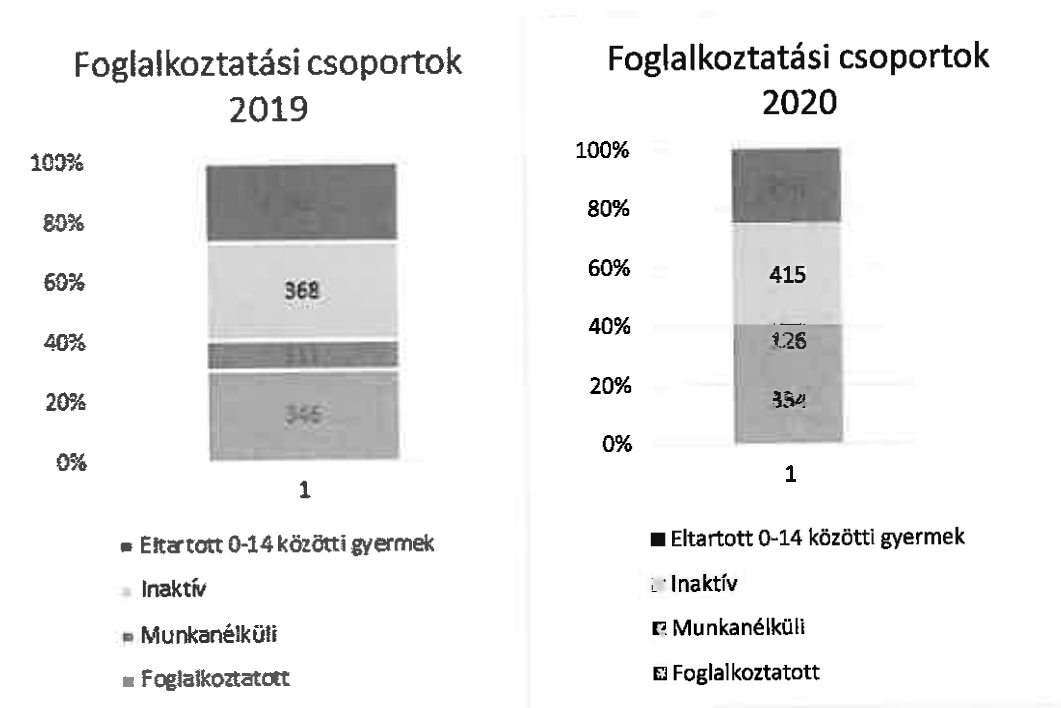
Semmiképp nem szabad szó nélkül elmennünk a családi összetételt mutató adataink mellett. A gyermeket egyedül nevelő szülők aránya 2018-as 27%-ról 2019-re 26% -ra változott, majd 2020-ban pedig 21 %-ra csökkent (ők továbbra is leginkább egyedülálló anyákat jelentenek). Ezen belül a 3 vagy több gyermeket egyedül nevelők aránya továbbra is csökkenést mutat, 2018-hoz képest 2019-ben 7-ről 4 %-ra, vagyis majdnem felére csökkent, 2020-ban pedig 3%-ot mutat. Míg az egy-vagy két gyermeket egyedül nevelő szülők száma az elmúlt két évben 20-ról 22%-ra nőtt, 2020-ban **18%-ra** csökkent.

A házastársi vagy élettársi kapcsolatban élő gyermekekes családok száma 35 %-ról 28%-ra csökkent az előző években, míg 2020-ban enyhén emelkedett, **29%-ot** mutat. Ezen belül a három vagy több gyermeket nevelő családok aránya változatlanul 6%, az 1-2 gyermeket nevelő családok aránya pedig 22%.

Az egyedül élők aránya tovább nőtt, míg 2018-as 20%, 2019-ban 25% volt, 2020-ban ez **26 %**. A házastársi/élettársi kapcsolatban, gyermek nélkül élők aránya változatlanul **5%**.

Lényeges, hogy ezekre a mutatókra minden szociális szolgáltatónak és fenntartójának legyen szeme, érzékenysége, és jó esetben hátránykompenzáló eszközei is, hiszen minden egyes szegénységgel, illetve gyermekszegénységgel kapcsolatos kutatás azt mutatja, hogy a szegények aránya a gyermeküket egyedül nevelők, a három- és többgyermekes családok, a 65 év felettek, az egykeresős családok, valamint a női háztartásfővel élők körében volt a legmagasabb. A szegénység alakulását természetesen befolyásolja a családi életciklus, a munkaerőpiac, az etnikumhoz való tartozás, illetve a regionális egyenlőtlenségek is.

További fontos indikátor az iskolai végzettség és a foglalkoztatási csoportok szerinti megoszlás.

Fentiek alapján míg 2019-ben ügyfeleink közt a munkanélküliek aránya 7% (111 fő) volt, 2020-ban ez 11%-ot (126 főt) jelentett. A foglalkoztatottak aránya 31%-ról (368 fő) 30%-ra változott, (354 fő). Az inaktív kategória aránya viszont 38%-ról (368 fő) 39%-ra (415 főre) nőtt, ide tartoznak a nyugdíjasok, az inaktív keresők, valamint a 15 évnél idősebb tanulók. A 0-24 év közötti eltartott gyermekek aránya 22% (296 fő).

A tartósan munkanélküliek és az alacsony iskolázottságúak számára továbbra is nehézséget okoz a megfelelő önéletrajz, és az álláshirdetések rendszeres figyelése, értelmezése. Általános problémának tűnik az 50 év feletti ügyfelek munkakeresése. A munkáltatók többnyire nem ezt a korosztályt keresik, nagyon ritkán biztosítanak nekik munkalehetőséget. Tovább nehezíti, ha a munkavállaló nyugdíj előtt áll néhány évvel. Magasabb iskolai végzettség esetén is jellemzően fizikai munkát tudnak vállalni, pl. iskola takarítást, konyhai kisegítő munkát, melyet fizikailag nem bírnak, így ez csak rövid időre tudja a megélhetésüket biztosítani.

Jelen van az az 50-60 év közötti réteg is, akik még nem jogosultak nyugdíjra, azonban életkorukból, és vagy egészségi állapotuk miatt már nem tudnak elhelyezkedni a munkaerő piacon. Szociális életük beszűkül, elmagányosodnak, általában az aktív korúak támogatásán kívül nem igazán van más jövedelmük.

Vannak az időskorú népességben belül is olyan csoportok, amelyek igen súlyos szegénységben élnek. Ilyenek a pl. az özvegyi és rokkantnyugdíjasok, az utóbbi években korhatár előtt nyugdíjba vonulók, továbbá ilyenek lehetnek az egyedül élő idős emberek. Ez utóbbiak nagy része idős özvegyasszony. Végül ide tartoznak a legidősebbek, akiknek nyugdíja már a nyugdíjminimum közelében van, és akik egészségi állapotuk miatt nem képesek minimális mellékjövedelemhez sem jutni.

A szakképzetlen fiatal felnőttek visszajelzései, hogy szívesen tanulnának szakmát tanfolyami jelleggel, de arra az időre kiesne az alkalmi munkákból szerzett jövedelmük, mely a létfenntartásukat veszélyezteti. Megoldást jelentene, hogy kiszámíthatóbb, megfelelőbb jövedelemmel rendelkezzenek, és ne legyen szükség különböző támogatások igénybevételéhez, ha OKJ -s szakmát szerezhetnének, mely ideje alatt pénzbeli támogatást kapnának.

Több olyan családdal találkoztunk, ahol egy vagy mindkét szülő el tudott helyezkedni, volt, aki egy-egy hiányszakmának, munkaerőhiánynak köszönhetően jobb munkakörnyezetbe került.

Ugyanakkor az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, a szakképzetlen munkás, a fizikai munkát végző réteghez tartozó ügyfeleink körében jelentős mértékű a szegénység, még akkor is, ha rendelkeznek valamilyen munkajövedelemmel – akár nem bejelentett, vagy alkalmi munkával is. Több családnál is felmerült az a probléma, hogy a munkáltató nem fizette ki a bérüket, illetve a napi bér kifizetések az többnyire el is megy a mindennapi megélhetésre – élelem, ruházat –, valamint hogy tartalék képzésére az egykeresős, illetve az alacsony munkajövedelemmel rendelkező családok nem képesek. Gyakran létrejön egyfajta adósságspirál, mely miatt a tartozások rendezése csak ideig-óráig sikerül, de gyorsan új hátralékok keletkeznek. Egyes családok bejelentett munkajövedelméből korábbi hiteleket, elmaradt kötelezettségeket vonnak, a közüzemi elmaradások rendezése is akadályokban ütközik.

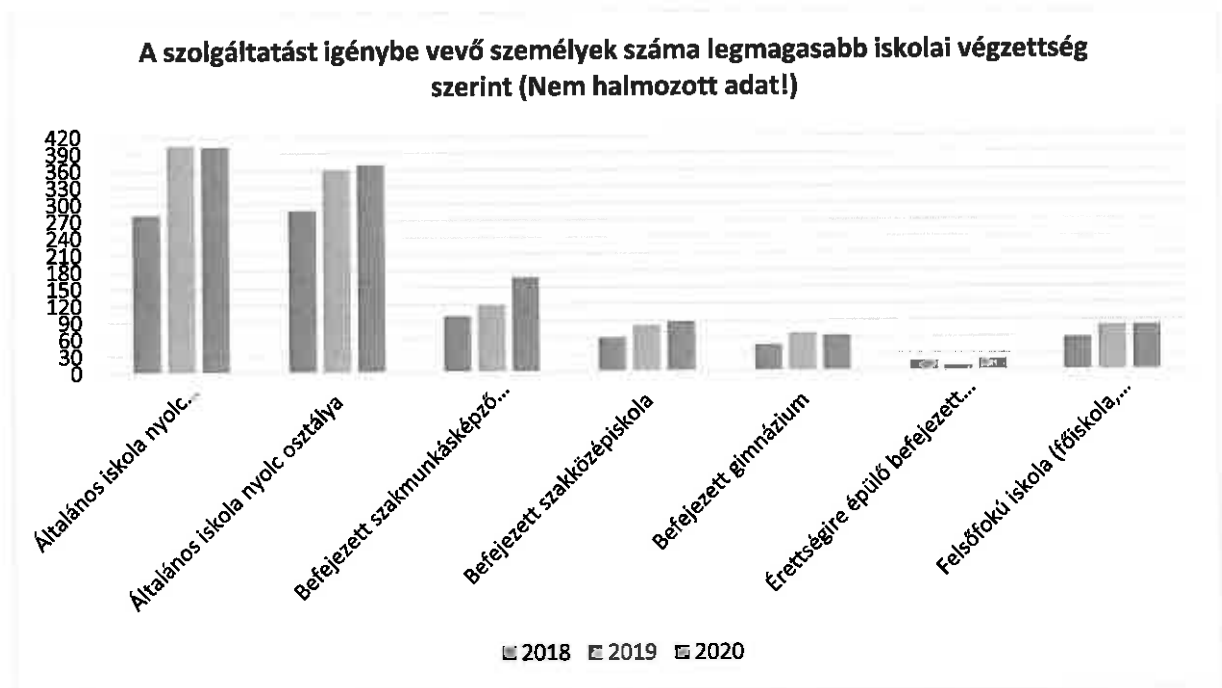
Főként a gyermeküket egyedül nevelő nőknél érzékelhető egyfajta önkizsákmányolás is – segítő családi háttér nélkül más választás nem is igen adódik. Gyakran két-három munkahelyen is helytállnak, hogy megfelelő körülményeket tudjanak teremteni. Sajnos ez szinte mindig olyan szintű fizikai és érzelmi kimerültséghez vezet, hogy az emberi kapcsolatokra, ezzel együtt a gyermekekre sem idő, sem energia nem marad már, mely könnyen elvezet egy megengedő, ráhagyó nevelési stílushoz. A fizikai szükségletek kielégítése megtörténik ugyan, de a nevelési elhanyagolás, a túl megengedő attitűd gyakran vezet oda, hogy kamaszkorban a gyermek majd egy deviáns kortárs csoportban találja meg az érzelmi szükségleteinek kielégítését.

Fontos változás, hogy a COVID-19 első és második hulláma átrendezte a munkaerőpiacot is, ügyfélkörünkben nagyobb számmal jelentek meg olyan, hosszabb-rövidebb ideig állás nélkül maradt személyek is, akik számára a munkanélküli lét korábban nem volt ismert, illetve egyes szektorokban- pl. turizmus, vendéglátás- a járványügyi helyzet miatti intézkedések ellehetetlenítették a saját szakmájukban történő elhelyezkedést. A rendkívüli élethelyzet miatt igényelhető ferencvárosi támogatás gyakran nagy segítséget jelentett számukra.

Egyre nagyobb szükség lenne egy olyan hatékony munkakereső irodára, melyet fel tudnak keresni, és nem hajléktalan ügyfelek a fő célcsoportjai, mint a FESZGYI Lélek-pontban korábban működő álláskereső csoportnak. Többször tapasztaltuk, hogy a Munkaügyi Központban a valójában munkanélküli ügyfeleink jelentős része nincs regisztrálva, pedig a hamarosan életbe lépő jogszabályváltozások miatt helyzetük egyre súlyosbodik majd, különösen a TB ellátás szempontjából kiemelt jelentősége lenne. Egy hatékonyan működő álláskereső iroda megkönnyítheti a Munkaügyi Központba való regisztrálást, és mindkét szolgáltatás igénybevétele valódi segítséget jelenthet a személyeknek.

Ebben 2020-ban jelentős változás történt, hiszen a pandémiás helyzetre reagálva a FESZGYI-n belül a H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi tér kollégái mellett a CSGYAE családsegítői is kiemelten segítették a hozzájuk forduló elhelyezkedését az önéletrajzok írásával, illetve a hirdetések folyamatos monitorozásával. Az álláskeresőben különösen nagy szerepe volt továbbá a CSGYJK szociális diagnózist készítő esetmenedzserének, hiszen hozzá

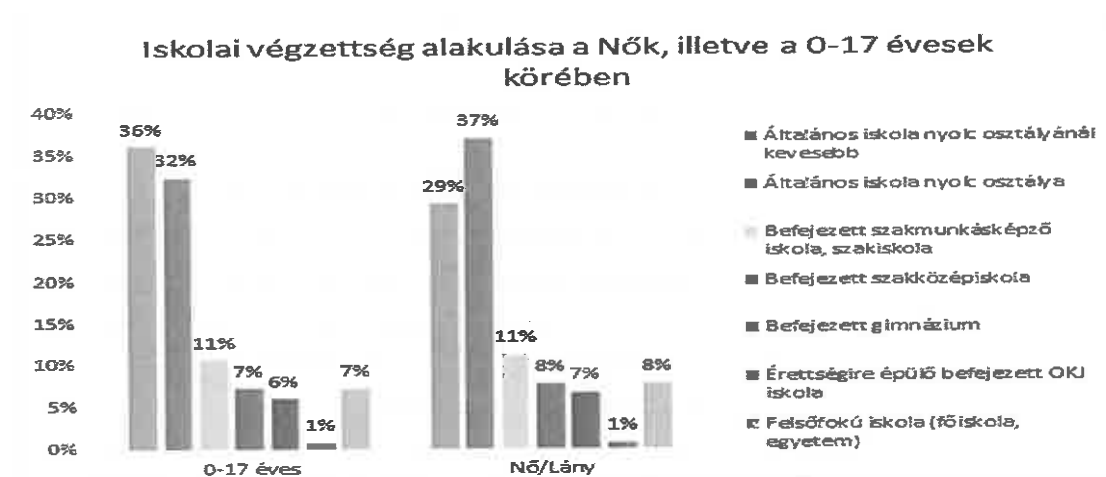
közvetíthettük ügyfeinket, miután a FESZGYI egy együttműködési keretmegállapodással csatlakozott a Zuglói Állás-les programhoz. A programhoz kapcsolódva több ügyfelünk is sikeresen elhelyezkedett.

Ügyfeink körében továbbra is az általános iskola nyolc osztályánál kevesebbet végeztek és az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a legnagyobb.

Az elmúlt évekhez képest 2020-ban emelkedett viszont a befejezett szakmunkásképző iskolával rendelkezők aránya, ahogyan kicsit nőtt a szakiskolai végzettséggel rendelkezők aránya is. Ügyfélkörünkben jelenleg szinte ugyanolyan arányban találunk befejezett szakközépiskolával, mint felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezőket.

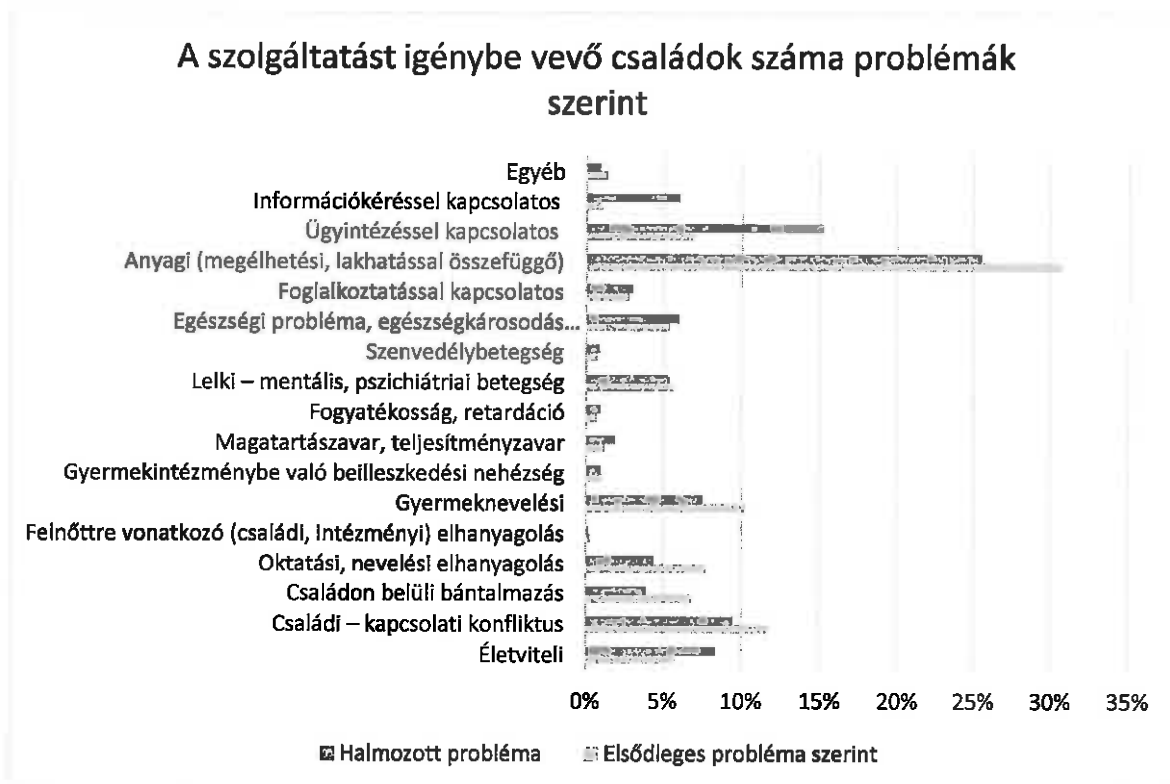
Az érettségire épülő OKJ-val bírók jelennek meg legkisebb számban ügyfélkörünkben.

Sajnos tipikusnak mondható, hogy az oktatás hátránykompenzáló ereje egyre rohamosan csökken. Az általános iskola felső tagozatának elérésére már egyre több az iskolai kudarc, a tudás értéke megkérdőjeleződik, az önbizalom csökken, vagy nem reális, egyre gyakoribb az

iskolai hiányzás, galerikbe verődés, a deviáns karrier, megjelennek a kisebb bolti lopások, a kortárs erőszak, sokan elkövetők vagy áldozatok lesznek. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek a továbbtanulásig sokszor el sem jutnak, vagy nagyon hamar lemorzsolódnak. Az sem érzékelhető, hogy a Híd programok eredményesek lennének, elvértve találkozunk sikertörténetekkel. A középiskolákba történő beilleszkedés nagy nehézségekbe ütközik, az oktatás színtereinél pedig az integráció, pláne az inklúzió eszközei, sajnos gyakran még a szándék hiánya is tapasztalható.

A 2020-ban megjelent ügyfeleinket az alábbi problémátípusok jellemezték:

Az elsődleges problémaként megjelenő, csupán **információkéréssel** kapcsolatos megkeresések száma tovább csökkent, míg 2019-ben 2% volt, 2020-ban már csak 1% volt. Egyrészt pusztán információért, illetve ügyintézés segítségével kevés ember tér be hozzánk, másrészt viszont az egyéb problémakörökhöz kapcsolódóan szinte minden esetben információnyújtás is kapcsolódik a segítő tevékenység során.

Azt is tapasztaljuk, hogy a kollégák igyekeznek több időt fordítani az alaposabb felmérésre, és a FESZGYI speciális szolgáltatásainak bővülésével a közvetítések száma is emelkedést mutat. Elsődleges problémaként az **ügyintézésrel** kapcsolatos megkeresés a tavalyi évhez képest 10%-ról 7%-ra változott, ötödik leggyakoribb arányban szerepelve. A halmozott problémák közt negyedik legmagasabb aránnyal szerepel. Ügyfeleink nagy része az ügyintézés során akadályokba ütközik (iratok hiányossága, lakcím, szolgáltatások elérése, elektronikus ügyintézés akadályai, értelmezési gondok stb.), melyek kiküszöbölése a segítő folyamat része. A pandémiás helyzet következtében 2020-ban magasabban kvalifikált ügyfelek is segítséget kértek ügyeik intézéséhez, mivel az új helyzetben ők is nehezebben boldogultak.

Az **anyagi- és a lakhatási- problémák**, mint elsődleges probléma aránya a korábbi 2019-es 27%-ról 31%-ra nőtt. Mindemellett halmozott problémaként is megmaradt az első helyen. Az

esetek nagy részében fennáll anyagi probléma és veszélyeztetettség, mely megoldást igényel, melyhez még a családok egyéb nehézségei is kapcsolódnak.

Sok ügyfelünknek nincs érvényes lakásbérleti szerződése, tetemes tartozásokat halmoztak fel – melyeket az alacsony jövedelem, illetve annak hiánya miatt adósságcsökkentő támogatással és lakhatást segítő támogatással nem tudnak kezelni. Sokan anyagi kényszerből maradnak együtt akár a gyermeket veszélyeztető személyekkel is egy lakásban. Egyre inkább megjelennek a lakhatás minőségével összefüggő, úgymint rovarirtással, rágcsálókkal, beázással, penészedéssel kapcsolatos panaszok.

Tipikus probléma, hogy az eladósodás mértéke nő az önkormányzat és a szolgáltatók felé is. A bérlakások kiutalása megállt (a rehabilitációs területek régi épületeinek lakói továbbra is megkapják a cserelakás, illetve ingatlan ellenértékének lehetőségét, az elutasított kérelmek indoklásaként ez többször megjelent), hosszú éveket – 16-18 év – kell várni.

A foglalkoztatással kapcsolatos megkeresés 3%- volt, de az érintett ügyfelek köre a pandémia miatt kissé átalakult. Ugyan voltak, akik el tudtak helyezkedni, de a tartós munkanélküliek helyzetében nem történt lényegi változás. Az **egészségi problémákkal** jelentkezők aránya 3-ról 5%-ra nőtt.

Sajnos a csoportos álláskereső klubot családsegítő kollégáink a leterheltség miatt nem tudták újra indítani, de egyéni segítséget nyújtottak, különösen a pandémiás helyzetben, valamint az ügyfelek közvetítése a FESZGYI CSZGYJK-ban az álláskereséssel foglalkozó kollégához nagy számban történt.

A gyermeknevelési problémák, mint elsődleges probléma a harmadik leggyakoribb típust jelentette, úgy is, hogy a 2019-es 12%-ról 10%-ra csökkent. Halmazott problémaként is a harmadik vezető ok, mely jól mutatja, hogy minden egyéb megjelenő probléma jelentős hatással bír a gyermeknevelésre.

Ugyan kis mértékben csökkent azon esetek száma, akik önként kerestek fel minket, továbbra is van annyi bizalom ezen családokban, hogy érzékelve a nehézségeket, megoldásukhoz mernek külső, intézményes segítséghez folyamodni.

Célzottan **lelki-mentális** problémák miatt arányaiban kevesebben keresték intézményünket, bár az ilyen típusú problémával érkezők aránya 4-ről 6%-ra emelkedett, ahogyan ezzel összefüggésben életviteli gondok is gyakrabban indikáltak segítségkérést.

A FESZGYI által foglalkoztatott mentálhigiénés szakembereknek, illetve a tanácsadásoknak köszönhetően egyre több ügyfelet tudtak közvetíteni a kollégák mentálhigiénés szolgáltatásainkba. A tanácsadások kihasználtsága maximális, várólista alakult ki. Véleményünk szerint három 8 órás pszichológusra, 1 klinikai szakpszichológusra, illetve legalább egy „utazó” pszichiáterre lenne szükségünk.

Az igénybevételi hajlandóságra természetesen hat az ügyfelek együttműködési készsége, illetve belső motivációjuk mértéke. Bár néhány ügyfél az első egy-két találkozás után lemorzsolódik, többen azonban hosszabb távon is igénybe veszik a szolgáltatásokat. A team tagjai meghatározott számban tudnak tanácsadást tartani, az igénybevétel fokozódása miatt ez többször túlterheltséghez vezet.

Egyre gyakoribb az olyan jellegű pszichés, pszichiátriai probléma, mely meghaladja a mentálhigiénés team kompetencia határait. A felnőtt pszichiátriai ellátó rendszer

működése, illetve a gyermekpszichiátriai ellátás égető hiánya következtében folyamatosan nő a kezeletlen/ellátatlan pszichiátriai betegséggel küzdő szülők és gyermekek száma. Mivel két pszichiáterre hárul a kerületi betegellátás, ezért többnyire csak a gyógyszerek felírására van idejük, ezek szedését azonban tapasztalataink szerint már nem kontrollálja senki, és gyakran az elengedhetetlen terápiás megsegítés is elmarad.

A negyedik legmagasabb arányt mutatja az **oktatási-nevelési elhanyagolás**, mint elsődleges problémakör, de másodlagos problémakörként az aránya a hatodik leggyakoribbra csökkent. Másodlagos problémaként tekintve ennek háttérében a családi konfliktusok illetve életviteli problémák hatása ugyanúgy érzékelhető, mint az anyagi vagy a gyermeknevelési problémák.

A **családon belüli bántalmazás** mutatója mind a tavalyi évhez képest duplájára nőtt. 2019-ben még 3% volt elsődleges és 2 a halmozott problémakörben, míg 2020-ban már 7%-ot ért el elsődleges problémakén, és 4 %-ot halmozott problémaként.

Ugyan a látencia továbbra is nagy mértékű, de a 2020-as évben több jelzőrendszeri tag is nagyobb figyelmet fordított a bántalmazás esetleges jeleire. Részben az elmúlt évek nagy sajtóvisszhangot kiváltó tragédiáinak is köszönhető, hogy a bántalmazás jeleinek felismerése iránt kicsit nagyobb érdeklődés tapasztalható a jelzőrendszeri tagok részéről, másrészt pedig ennek szükségességét a jelzőrendszerrel folytatott munkánk során is igyekszünk még inkább tudatosítani.

A **családi-kapcsolati konfliktus** mutatói szintén emelkedtek, 9-ről 12%-ra nőtt elsődleges problémaként, míg halmozott problémaként 8-ről 9%-ra változott. Az érintett ügyekben a családtagok többször beszámoltak arról, hogy a COVID-19 miatt jelentős változások történtek életükben, plusz konfliktusokat okozva pl. az anyagiak, a felborult életritmus, családi szerepek változása, oktatás és munka világában történt változások, összezárttság okán is.

A konfliktusok nagy része továbbra is a válással és szülői felügyeleti jogokkal, kapcsolattartással összefüggő, valamint az ezek következtében kialakuló gyermeket veszélyeztető helyzetekkel. Sajnos egyre több esetben tapasztaljuk, hogy ezen családokban már olyan régóta folynak a szülők közti játszmák, hogy azokból nagyon nehéz kilépniük, valamint segítőként is nehéz belépni. A leginkább elmergesedő esetekben azt tapasztaljuk, hogy mind a gyermekre, mind a családsegítőre, és a többi szakemberre eszközként tekintenek a szülők, akiket a maguk érdekében, és a másik ellenében igyekeznek használni. Egyre gyakoribb jelenség, hogy a szülők saját álláspontjukat kívánják alátámasztani azzal, hogy iratbetekintési- valamint panaszjogukkal élnek.

Sajnos gyakran nem képesek eltávolodni a helyzettől, és abban a maguk szerepét kicsit kívülről megvizsgálni, más szempontokat is figyelembe venni. Ez legtöbbször oda vezet, hogy a gyermek jogai és érdekei eltörpülnek – vagy fel sem merülnek bennük –, kizárólag a másik fél bántására, és saját győzelmeikre koncentrálnak.

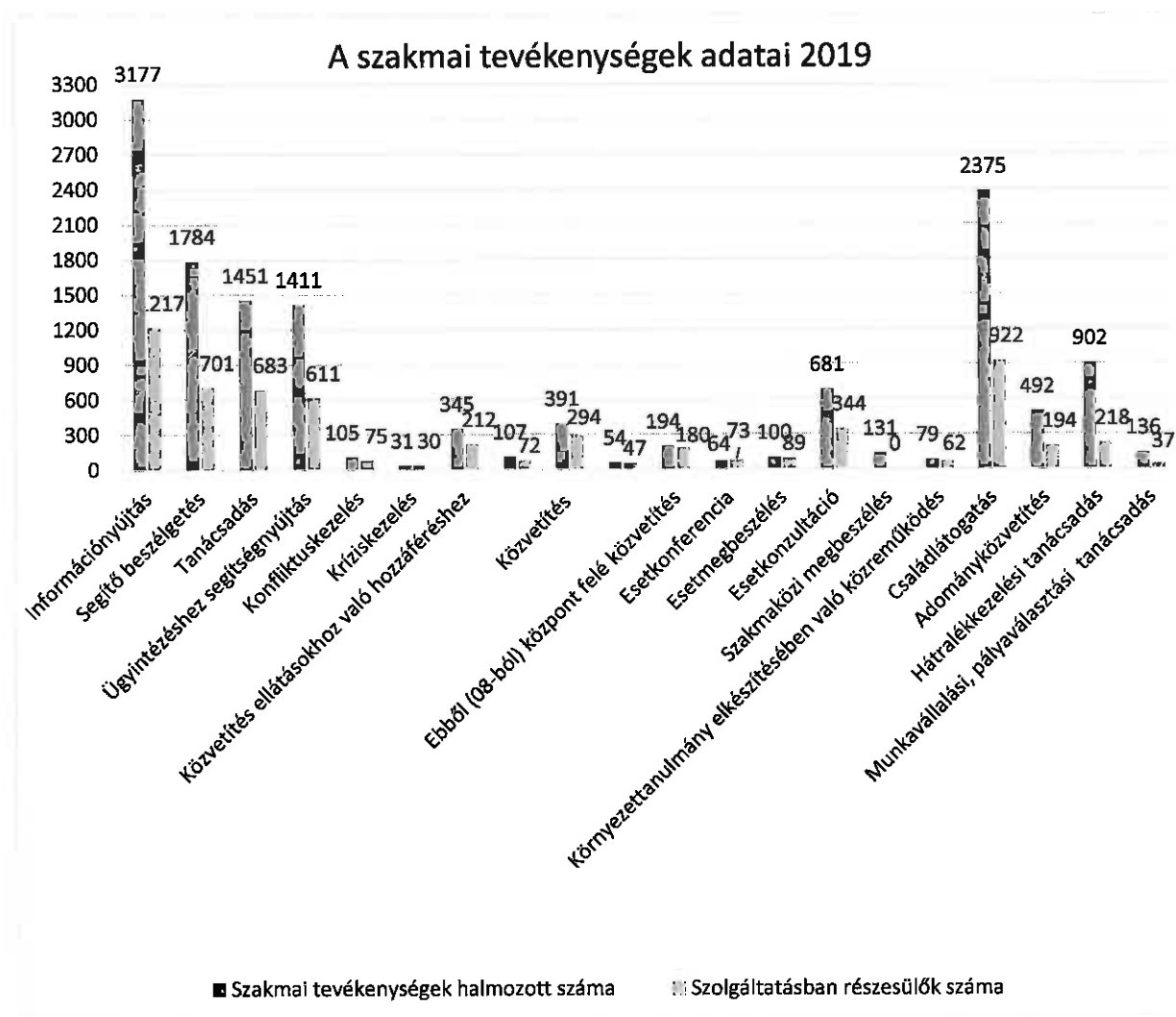
Gyakran a bizalmatlanság- és rosszul értelmezett, vélt vagy valós érdekeik mentén- alapvető információkat is eltitkolnak, vagy csak egyszerűen nem közölnek, együttműködést nem tanúsítanak. Előfordult, hogy több hetes telefonálás és hivatalos levelezés, hatósági intézkedés kezdeményezésének felvetése után is még csak az alapvető adatok felvételéig sikerült eljutni, mely a gyermek helyzetének, körülményeinek gyors és alapos kivizsgálását jelentősen akadályozta.

Mivel ezekben az esetekben a szülők és a szociális szakemberek céljai még véletlenül sem találkoznak, szükséges lehet olyan szolgáltatások bevonása, mint a mediáció, illetve

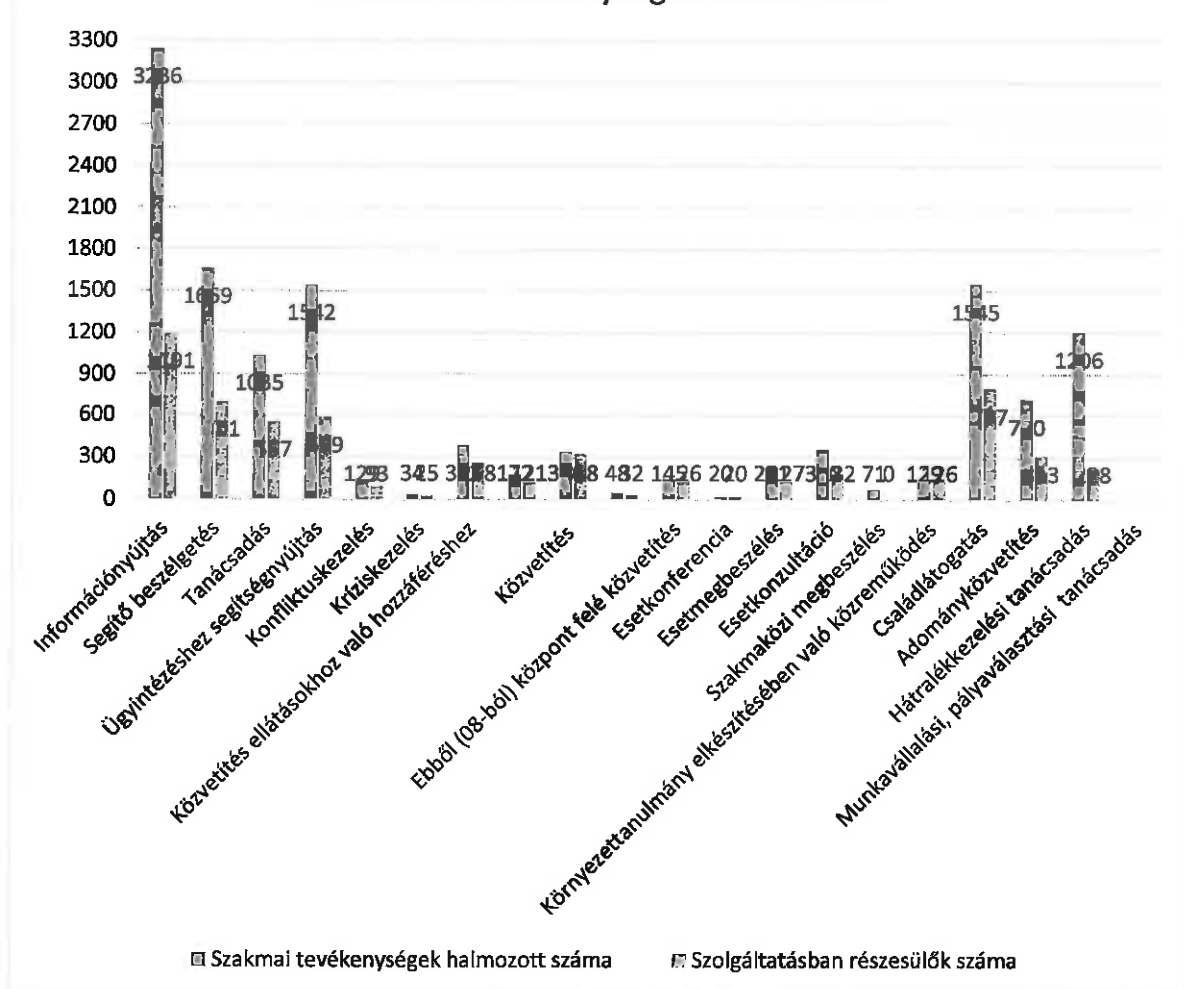
családkonzultáció/családterápia, ugyanakkor ezek hatékonysága a család valós, belső motivációja nélkül kérdéses.

Szakmai tevékenységek, jellegük szerint

A 2020. évben a szakmai tevékenységek halmozott száma **12990 volt**. Ez magába foglalja a szociális segítő tevékenység (pl.: információnyújtás, konfliktuskezelés, kríziskezelés, tanácsadás, segítő beszélgetés stb.) teljes palettáját. 2020-ban **5774** (szintén halmozott adat) személy részesült valamilyen szolgáltatásban.

A szakmai tevékenységek adatai 2020

A számokból kitűnik, hogy az Család- és Gyermekejélési Alapellátási Egység forduló ügyfelek és az általuk igényelt szolgáltatások, szakmai tevékenységek száma igen magas.

A leggyakoribb szakmai tevékenység az információnyújtás, a családlátogatás, a segítő beszélgetés, valamint az ügyintézéshez történt segítségnyújtás volt.

Több esetben előfordult, hogy ügyfelek érkeznek néhány perc alatt kitölthető kérelemmel intézményünkbe azzal, hogy ide irányították őket a kitöltés miatt és kérik, hogy az egyéb kért dokumentumokat fénymásoljuk hozzá. Egyrészt nem mondható ügyfélbarátnak ez az eljárás, másrészt további intézményi kiadásként jelenik meg nálunk. Idős, alacsony iskolázottságú, pszichiátriai beteg ügyfeleinknél tipikus probléma, hogy nem tudják értelmezni a nyomtatványokon az utasításokat, a tájékoztatás ellenére sem értik, hogy milyen támogatást tudnának még igényelni, ilyen esetekben megoldást jelentene a megfelelő nyomtatvány kézbe adása.

A 2020-as pandémiás helyzet miatt ugyanakkor a hivatali ügyintézésben is változások következtek be. A személyes ügyfélfogadás korlátozásával az elektronikus ügyintézés nagyobb teret kapott, melynek pozitív hozadéka, hogy gördülékenyebbé vált az ügyintézők és a családok, illetve a családsegítő kollégák közti kommunikáció illetve adattovábbítás.

A tanácsadás, illetve a közvetítés pénzügyi ellátásokhoz és az adományozás is gyakori tevékenység volt, mely a 2020-as évben emelkedett, összefüggésben a családok anyagi

nehézségeivel. Az előző évhez képest csökkent a családlátogatások száma, melynek háttérében egyértelműen a járványügyi vészhelyzet során bevezetett korlátozó intézkedések álltak. A családlátogatások száma a csökkenés ellenére nem mondható alacsonynak, különösen akkor nem, hogy egyrészt a személyes találkozások csökkentésének előírása mellett végeztük a munkát, másrészt pedig a COVID-19 első hulláma alatt sok kolléga kérelmezte egyéni élethelyzete mellett a munkavégzés alóli részleges felmentését.

A családlátogatások krízishelyzet, valamint elhanyagolás, bántalmazás gyanúja esetén, illetve azon ügyekben, ahol csak ez a kapcsolattartási forma volt működőképes, természetesen elsőbbséget élveztek, és nem szüneteltek, hiszen ahhoz, hogy a szociális segítő munka hatékony legyen, elengedhetetlen, hogy a családdal saját otthonában is tudjunk foglalkozni, különösen a veszélyeztetett gyermekek és felnőttek esetén.

Bár a munkatársak a terepidőt teljesen kihasználják ebből a szempontból, előfordul, hogy nem jut idő minden – az állapota miatt nem, vagy nehezen közlekedő – ügyfélre. Ebből a szempontból az is nehézséget jelent, hogy a kerület nagysága miatt sok időt vesz el maga a közlekedés, amíg a családsegítő eljut az adott ügyfélhez. A COVID-19 okozta félelem okán több ügyfelünk kifejezetten elutasította a személyes kapcsolattartást, amennyiben az esetvitel jellege és helyzetük ezt megengedte, elektronikus kapcsolattartás formájában kísértük figyelemmel őket.

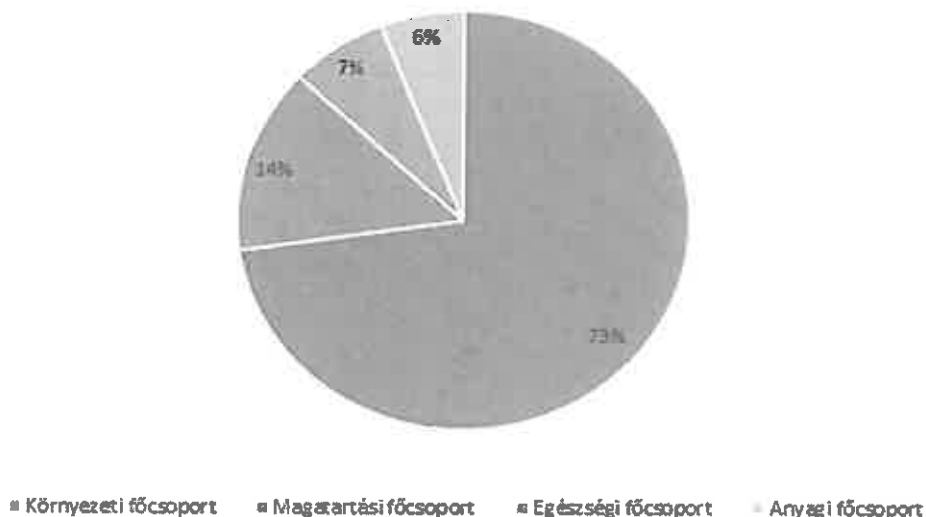
Az esetkonferenciák száma szintén a szakmai tevékenységet szabályzó előírások miatt csökkenést mutatott, míg az esetmegbeszélések száma 100-ról 231-re nőtt.

A családsegítők **átlagos esetszáma** a szakmai létszámtól függően hullámzóan alakult, de az optimálisnál rendszeresen magasabbnak mondható, mely nehezítette a folyamatos és célzott segítői tevékenységet. Viszonylag magas esetszámok jellemzők a legalább egy éve a Család- és Gyermejkölési Alapellátási Egységnél dolgozó kollégáknál. A távozó dolgozók esetei szétosztásra kerültek, melyekből a kríziseseteket nem lehet átadni az újonnan kezdőnek. Az esetvitel ennek köszönhetően gyakran elhúzódik, határidős adatszolgáltatások, javaslatok, tájékoztatások pedig eseteként háttérbe szorítják a már folyó ügyeket is.

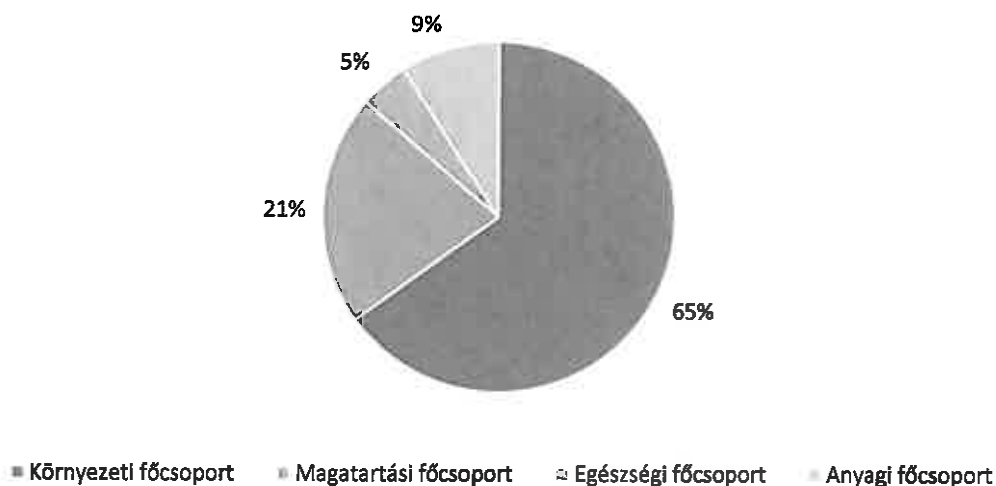
A 0-18 éves korosztály helyzetének alakulása, a 2020. évben tapasztalt gyermekvédelmi esetek alapján

A veszélyeztetett kiskorúak helyzete négy különböző főcsoport, és ezen belül több kategória mentén is leírható.

Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak aránya főcsoportok szerint 2019

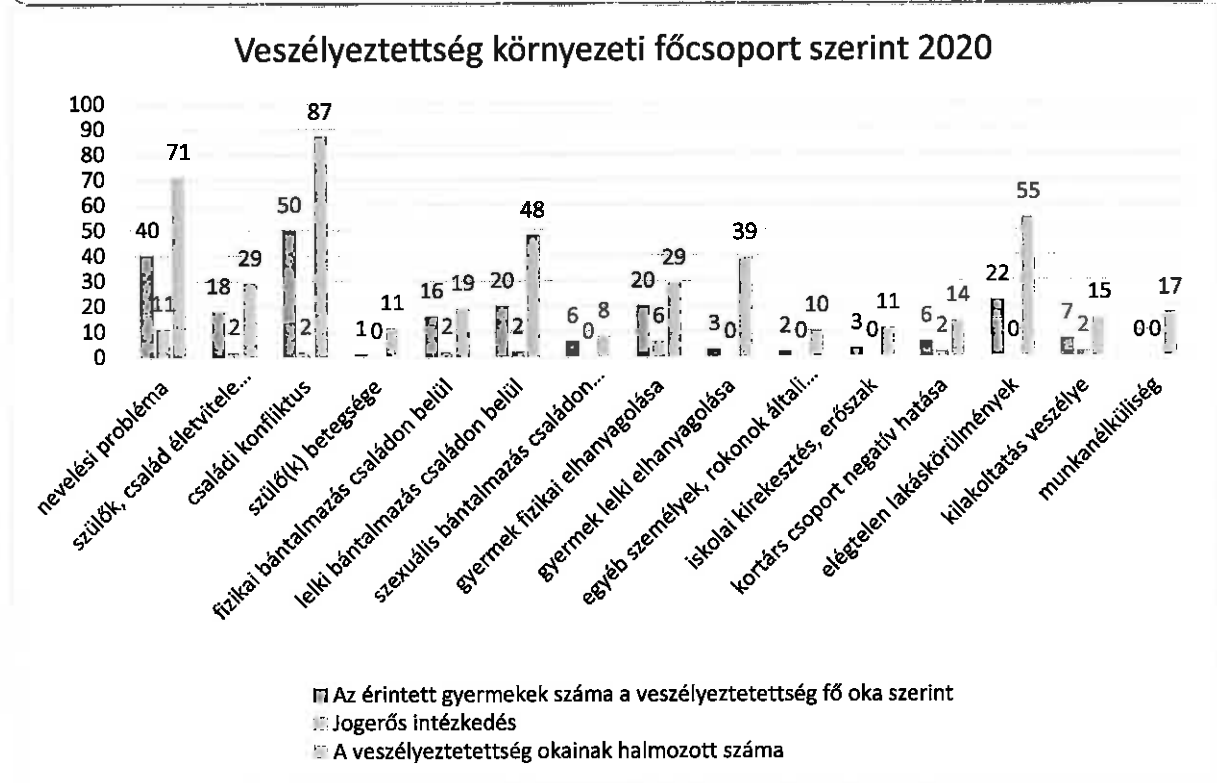
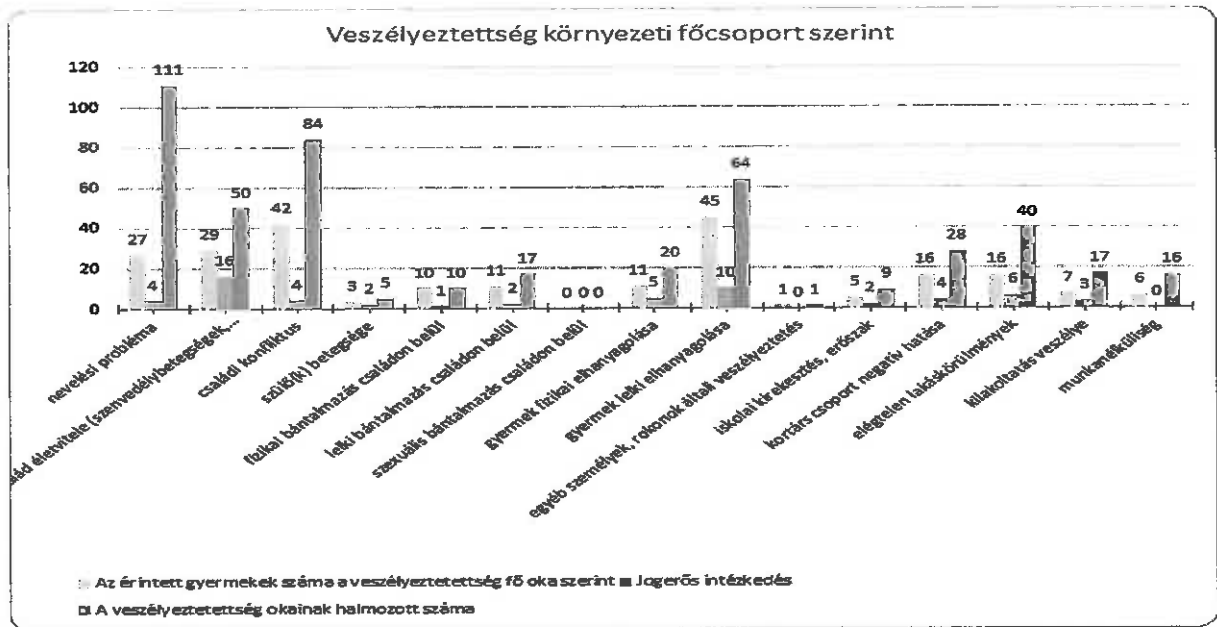
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma főcsoportok szerint 2020

A környezeti főcsoport a legjelentősebb számú.

A főcsoporton belül a második leggyakoribb a **nevelési problémák**ból adódó veszélyeztetettség. Fő problémaként száma 27-ről 40-re nőtt, megjelenése halmozott okként a tavalyi adatokhoz képest a 111 helyett 71-re csökkent.

Ennek hátterében változatos okok állnak, mint például a családi életciklusok krízisei, a szülők korai vagy késői gyermekvállalása, a támogató családi háttér és a szülői minták hiánya vagy nem megfelelő volta, a generációs konfliktusok, a szülők közti nevelési attitűdök konfliktusai. Fontos továbbá kiemelni, hogy a veszélyeztetettség bármelyik, de főként több környezeti főcsoportjának együttes megléte nevelési problémákat generál.

2020-ban a **családi konfliktusok** voltak a leggyakoribbak a főcsoporton belül, mely 42-ről 50-re nőtt. Ide soroljuk a válás, szülői felügyeleti jog körüli vitákat, illetve a kapcsolattartási problémákat. Tapasztalható ugyanakkor a kényszerű együttélés jelensége is, mikor egymással konfliktusban álló családtagok és rokonaik nem tudnak továbblépni lehetőségeik hiányában. Szintén idetartoznak azon mozaikcsaládok, akiknél az korábbi traumák, vagy konfliktusok feldolgozása és az újabb családtagok együttműködésének kialakítása még nem történt meg, és így mindennapi életük egyre feszültebbé vált. A Covid-19 okozta összezártság, valamint a családok életében történt változások felerősítették a meglévő konfliktusokat, valamint újakat is generáltak.

A gyermekek családon belüli bántalmazása, fizikai, lelki vagy érzelmi elhanyagolása is ebbe a veszélyeztetettség körbe tartoznak, mindegyik mutató esetében emelkedés történt. Ha az összes alkategória összesített számát nézzük, akkor a bántalmazás/elhanyagolás mutató a vezető veszélyeztető tényezőként szerepel a környezeti főcsoporton belül. A gyermek lelki elhanyagolása a leggyakoribb okként szerepelt a főcsoporton belül, mely sokszor nem elválasztható a családi konfliktusoktól. A fizikai elhanyagolás ugyanekkora számban jelent meg, melytől csak kissé maradt el a fizikai bántalmazás mutatója. Bár egyre gyakrabban tesznek a jelzőrendszeri tagok említést a gyermekek fizikai és lelki elhanyagolásáról is, ugyanakkor a családon belüli erőszak gyanújával kapcsolatban érkező jelzések még hagynak kívánnivalót maguk után. Előrelépés viszont, hogy a témával kapcsolatban az érdeklődés megnőtt, és igénylik az esetkonzultációt, valamint a felismeréshez szükséges tudás elsajátítását. Véleményünk szerint nem feltétlenül az esetek száma növekszik, hanem magasabb azok aránya, amelyek napvilágra kerülnek, s ezáltal a szakemberek is tudnak foglalkozni vele. 2020-ban a bántalmazással kapcsolatos gyanúval kapcsolatban a lakossági jelezések száma is emelkedett. A gyermekeket ért erőszakos cselekményekkel kapcsolatos gyanú esetén a mind a Családvédelmi koordinációs szerv, mind a gyámhivatal felé jelzéssel élünk a szükséges intézkedések megtétele érdekében.

A szülők szenvedélybetegsége, illetve a szülő/család életvitele, mint a gyermekeket veszélyeztető önálló tényező/fő okként történő megjelenése az elmúlt évben is csökkent, ugyanakkor ez utóbbi, mint halmozott veszélyeztető okként növekedett. A jelzőrendszeri tagok beszámolóiban rendre megjelenik, hogy tapasztalják a családokban a szenvedélybetegség, az alkoholfogyasztás tüneteit, egyre többször találkoznak olyan pszichiátriai beteg szülővel, akik nem kapnak kellő kezelést, vagy egyáltalán nem kapják meg azt. Szerencsére mind a szociális szakemberek, mind a jelzőrendszer tagjai egyre inkább elérik a korszerűbb, a szenvedélybetegségekkel és kezelési lehetőségeikkel kapcsolatos ismereteket. Mivel ez a pszichiátriai problémákkal kapcsolatban nem mindig mondható el, így 2020-ban az éves gyermekvédelmi jelzőrendszeri tanácskozás előadásai közé beemeltük azt, valamint kollégáink körében egy belső továbbképzés formájában is ismeretbővítésre került sor.

Még mindig jelentős tényezőt jelentenek az **elégtelen lakáskörülmények**. Míg 2019-ben 16 esetben a veszélyeztetettség fő okaként, 40 esetben pedig a halmozott okok közt jelent meg, 2020-ban ez a szám 22 és 55.

A leromlott önkormányzati lakásállományban élők között gyakori a zsúfoltság, a félkomfortos vagy komfort nélküli lakásokban több generáció együttélése. Egyre inkább megjelennek a lakhatás minőségével összefüggő, úgymint rovarirtással, beázással, penészedéssel kapcsolatos panaszok. 2020-ban is rendszeres volt, hogy az önkormányzati bérlakásokból, hátralékokkal érintett családok fordultak hozzánk. Ezeknek a családoknak a támogatása, gondjaik enyhítése mindig komoly problémát jelent az alapellátás számára, hiszen túlmutat rajtunk, esetleges kilakoltatás során nehéz az elhelyezés.

Jelentős előrelépést jelentene, ha a megfelelő számú és minőségű szociális alapú bérlakás lenne elérhető mind a kerületben, mind országosan. Emellett a már meglévő önkormányzati bérlakásokkal való gazdálkodás szempontjai között a szociális rászorultság szempontjainak szerepét jelentősen meg kellene növelni, ahogyan a bérlés folyamatában szereplő intézmények együttműködésén, és a köztük zajló információáramlás minőségén is lenne mit javítani, szerencsére ez 2020-ban pozitív irányba mozdult. Amellett, hogy a lakhatáshoz fűződő alapvető jogát minden ügyfelünk tekintetében fontosnak tartjuk érvényre juttatni, és abban segíteni őket, szerencsés lenne, ha a családokkal kapcsolatban álló szociális szakemberek véleményét és javaslatát kikérnék a bérleti jogviszonyt érintő eljárások során, hiszen életkörülményeiket,

kérelmük megalapozottságát sok esetben jól ismerjük. Olyan kirívó példára is volt sor a közelmúltban, hogy évek óta nem együttműködő, tartozást felhalmozó családok is kaptak újabb lehetőséget és/vagy bérlakást, mely ügyfélkörünkben felháborodást váltott ki, különösen, ha még riport is készült velük.

A korábban létezett volt állami gondozottak lakásprogramjával kapcsolatban 2020-ban sem kaptunk túl sok információt, az elmúlt évben egyetlen alkalommal sem kérték ki véleményünket, javaslatunkat.

A **munkanélküliség**, mint fő veszélyeztető ok nem jelent meg, halmozott tényezőként továbbra is jelen van, kissé nőtt az elmúlt évhez képest. Sajnálatosan ugyanakkor a családok jövedelmi/gazdasági helyzetéből fakadó gyermekeket veszélyeztető tényezők nem tűntek el, és nem is javultak oly mértékben, hogy az pl. a fizikai elhanyagolás egyes típusain belül ne jelenjen meg. A munkáért kapott fizetség azoknál a családoknál, ahol gyermekek vannak, nem minden esetben fedezik a normális emberi szükségleteket, nem biztosítják a gyermekek biztonságos neveléséhez megfelelő forrásokat. A stabil állás meglétének esetlegessége, tervezhetetlensége is az anyagi ellehetetlenülés egyik oka.

Bár meglehetősen kevés az eszközünk ennek a problémának kezelésére, mégis gyakran keresik meg intézményünket azok a családok, akik létfenntartásukhoz kérnek segítséget. Ez a kérés leggyakrabban élelmiszerre, gyógyszerre irányul. Ezt többnyire más szervezetek bevonásával, közreműködésével, korlátozottan, de igyekszünk orvosolni, de egyre gyakrabban mi sem tudunk segítséget nyújtani. A FESZGYI kapacitásához mérten rendszeresen fogad adományokat, így a rászoruló családok részére, ebben az évben is tudunk ruházatot biztosítani. A megélhetési, lakhatási zavarok kezelése az adósságkezelési szolgáltatás, valamint a Ferencvárosi lakhatást segítő támogatás közvetítésével hatékonyabbá vált, melyet ügyfeleink közül is sokan igénybe vettek, ez utóbbi megszüntetése hosszú távon problémát fog okozni. A támogatásokhoz történő hozzájutást a FESZGYI Díjhátralék-kezelési Csoportja segíti, az adósságkezelő kollégákhoz közvetítjük ügyfeleinket. Rendszeres az együttműködés és az információáramlás a két szakmai egység közt.

Anyagi főcsoport

Míg a veszélyeztetettség előfordulásánál 2019-ben pedig 6%-nál, 2020-ban már 9%-nál jelentek meg az anyagi problémák fő veszélyeztető tényezőként, illetve halmozott okként majdnem minden esetben ott szerepelnek. A lakhatásból és a lakhatási körülményekből, rossz anyagi helyzetből eredő problémák esetén a családoknál a gyermekeket is érintik az ebből eredő hátrányok (pl.: tanszerhiány, melegvíz hiánya miatti elhanyagoltság, esetlegesen a szükséges gyógyszerek hiánya, fűtés, áramszolgáltatás hiánya, stb.), melyeken rövid távon, tűzoltó jelleggel talán segíthetnek a megigényelhető támogatások, azonban hosszabb távon egy átfogóbb, kerületi (esetleg országos szintű) program nyújthatna megoldást (szociális bérlakások számának növelése, a hozzáférhetőség megkönnyítése, esetleg kibővített szociális juttatások, munkaerőpiac bővítése, bekerülést megkönnyítő programok, stb.)

Fentiek alapján elmondható, hogy a nálunk megjelent veszélyeztetett kiskorúak gyakran valamilyen megfosztottságban, szegénységben élnek, melyhez még egyéb egyéni, családi problémák is társulnak, erőteljesen megmutatva az anyagi problémák családokra gyakorolt negatív hatását.

A digitális oktatás során különösen nagy hátrányba kerültek azok a tanulók, akik infrastruktúra, illetve digitális tudás nélkül próbáltak eleget tenni tankötelezettségüknek. A szervezett számítógép és laptopadomány, illetve az, hogy szakemberek is segítették a tanulást (óvodai-

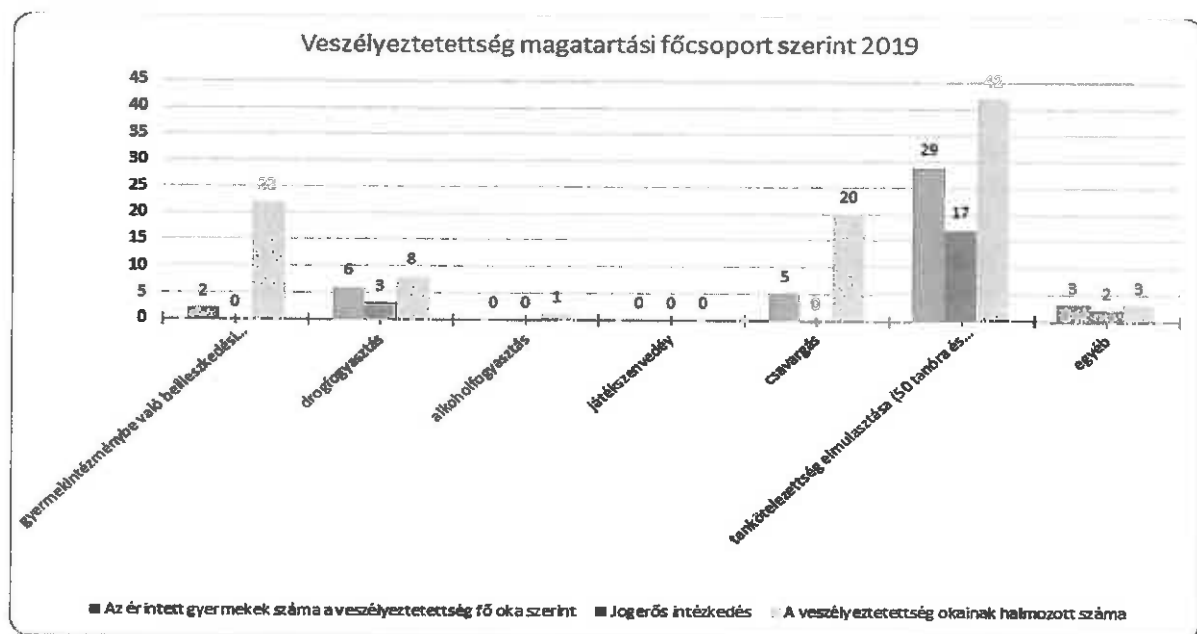
iskolai szociális segítők, H52 ifjúságsegítők) nagy segítséget jelentett a nehézségek leküzdéséhez, de még így is sokan lemorzsolódtak a jobb lehetőséggel rendelkező társaikhoz képest (mind tudásban, mind részvétel terén).

Fontos felhívni arra a figyelmet, hogy az anyagi lehetőségek hiányában ezek a gyermekek sok olyan lehetőség igénybevételétől esnek, mely jelentős, és sokszor később már behozhatatlan hátrányokkal járnak számukra. Ilyen például a gyermekek számára fontos fejlesztések, korrepetálások, különórák, vagy akár a kultúra és művelődés igénybevétele, melyek elmaradása oktatási hátrányokat okozhat, vagy akár az egészség területén megjelenő költségtérítéses oltások, szűrővizsgálatok elmaradása, vagy a vitaminkészítmények elérhetetlensége.

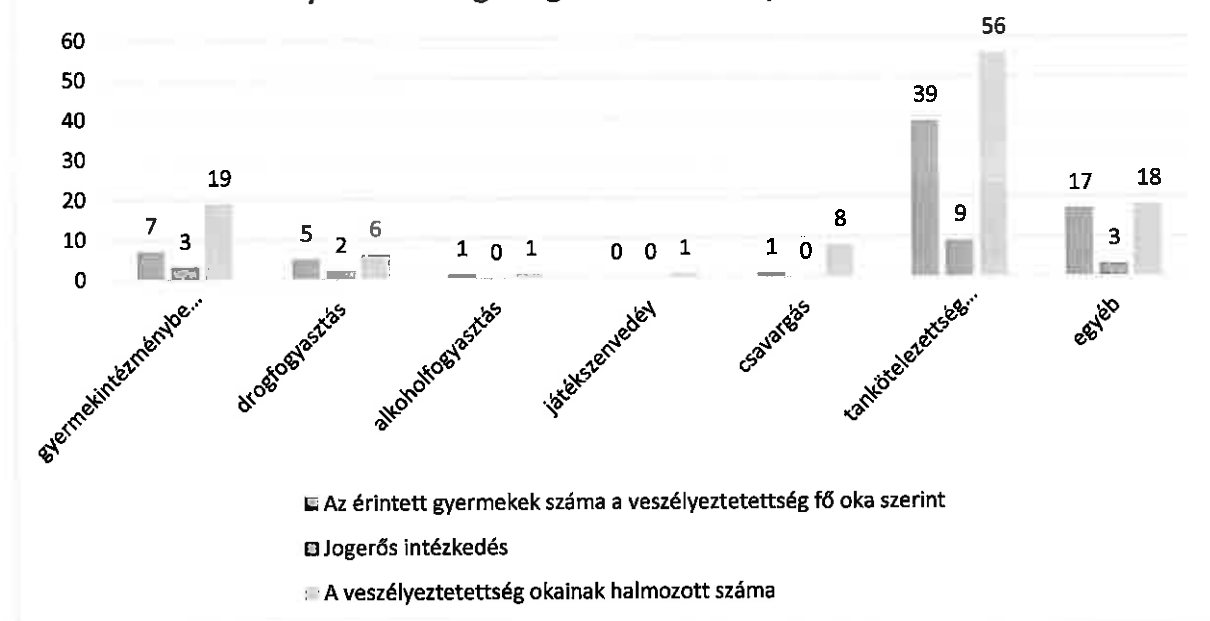
A jelzőrendszeri tagok is rendre kiemelik, hogy a velük kapcsolatban lévő családok esetében gyakran szembesülnek a szociális, anyagi problémák erősödésével. Az iskolák, óvodák éves beszámolóikban megjelenik, hogy egyre jobban lecsúszó családokkal találkoznak, akiknek a mindennapi megélhetés is gondot jelent. Az intézményeknél nehézséget szül gyakran az étkezés befizetése, főleg azoknál a családoknál, akik jövedelmi viszonyaik miatt éppen, hogy lecsúsznak a támogatásokról. Sajnos a családi adókedvezmény lehetőségei sem mindig tudnak érvényesülni az ügyfeleink esetében, mivel munkaerőpiaci helyzetük ezt nem teszi lehetővé. Úgy tűnik, hogy a család és környezet viszonyában megbillentek az ártó és védő hatások, a protektív faktor helyett gyakran a család maga is az ártó hatásokat erősíti fel.

Ezen összetett okok megszüntetéséhez komplex, a szociális munka eszköztárán túlnyúló eszközrendszerekre és forrásokra lenne szükség, amelyeket a saját segítő szolgáltatásainkkal csak enyhíteni tudunk, ellensúlyozni nem.

Magatartási főcsoport

Veszélyeztetettség magatartási főcsoport szerint 2020

A magatartási főcsoporton belül továbbra is a tankötelezettség elmulasztása a kiugró.

A szabálysértéssel, vagy bűncselekménnyel gyanúsított és vádolt fiatakorúakra vonatkozó eljárásokkal kapcsolatos szabályok a megelőző években szigorodtak, ugyanakkor a gyermek és fiatakorúak körében nem szűnt meg a **kriminalizálódás**. A kiskorúak és fiatakorúak által csoportosan elkövetett garázdaságok, kifosztások, valamint egyénileg a vagyon elleni bűncselekmények, mint pl. a bolti lopás volt jellemző.

Bár vezető okként nem jelent meg az elmúlt évben, egyéb problémák tüneteiként, következményeként továbbra is jelen van a fiatalok, gyermekek körében a **szenvedélybetegség**, alkohol és drogfogyasztás. Ezek jellemzője, hogy az életük különböző területein jelen lévő problémák „megoldását”, egyfajta menekülést jelent számukra. Még mindig több kamaszkorú gondozotról sejtjük, hogy használ kábítószer, de a szerhasználat egyéb jelzések hiányában gyakran rejtve marad, így nehéz segíteni nekik. Fontos, hogy a Család és Gyermekjóléti Központnál is elindult addiktológiai konzultációs szolgáltatáshoz is közvetíthetjük kiskorú ügyfeleinket. Miután a szolgáltatást nyújtó kolléga nagy tapasztalattal rendelkező gyermekvédelmi szakember is, a közös nyelv plusz segítséget és könnyebbséget jelent a közös munkában.

A szenvedélybetegség okán egyre hatékonyabb és gyakoribb a FESZGYI Írisz klubhoz történő közvetítés, valamint a velük történő közös munka.

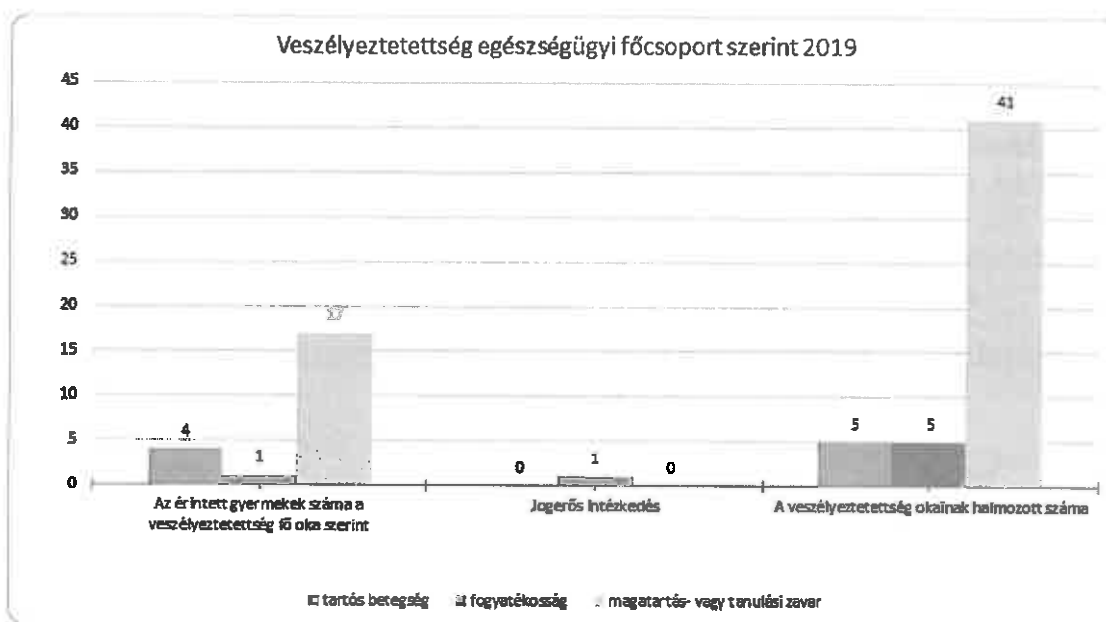
A külső szervezetek tekintetében is elindult/megújult az együttműködés, főként a Konkáv közösségi térrel. Míg korábban tapasztaltuk, hogy a fejekben még mindig egyfajta mumusként jelenik meg a gyermekvédelmi feladatokat ellátó családsegítő/esetmenedzser, illetve, hogy alacsony küszöbű szolgáltatást nyújtóként a titoktartás zászlója mögül nem érkeznek tőlük jelzések, illetve a folyamat az önkéntesség elve miatt elakad, ebben tapasztaltunk szemléletbeni változást.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) szervezetében a H52 Ifjúsági Iroda, az Írisz Klub és a Család- és Gyermekjóléti Központ mellett Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egységünk

is részt vesz a munkában, hiszen ennek a problémakörnek a kezelése csak a szolgáltatók, az egészségügyi ellátás, gyermekvédelem, szociális ellátások összehangolt akciójával lehetséges.

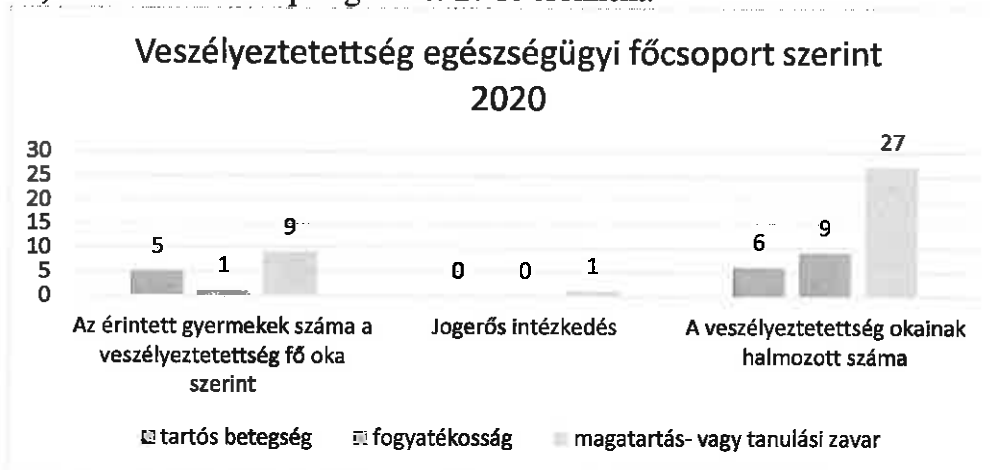
Az egészségi főcsoport

Ide sorolja a statisztika a gyermekek magatartás- vagy tanulási zavarát, tartós betegségét és fogyatékoságát. Önálló okként, fő problémaként ez ritkábban jelenik meg, mint a többi főcsoport kategóriái, ugyanakkor egyéb problémákkal egyidejűleg felerősödik az érintettek veszélyeztetettségének foka. Különösen sérülékeny és védendő csoport a fogyatékossgal élők csoportja, akiknek ellátórendszere nagy hiányosságokkal küzd, mely az érintettek folyamatos elszigetelődéséhez vezet. Halmozott okként a szám egy év alatt majdnem duplájára, 5-ről 9-re nőtt.

Ahogy a diágramból jól látszik, a 2019-es évhez képest a gyermekek **tartós betegsége** mind fő okként mind a veszélyeztető tényező halmozott okaként nőtt. Míg 2019-ben a magatartás- vagy tanulási zavar fő okként 4, halmozott okként pedig 5 esetben jelent meg, 2020-ban ugyanez 5 és 6.

A **magatartás vagy tanulási zavar** mutatója a kategórián belül a legmagasabb, mely fő okként 17-ről 9-re, halmozott okként pedig 41-ről 27-re csökkent.

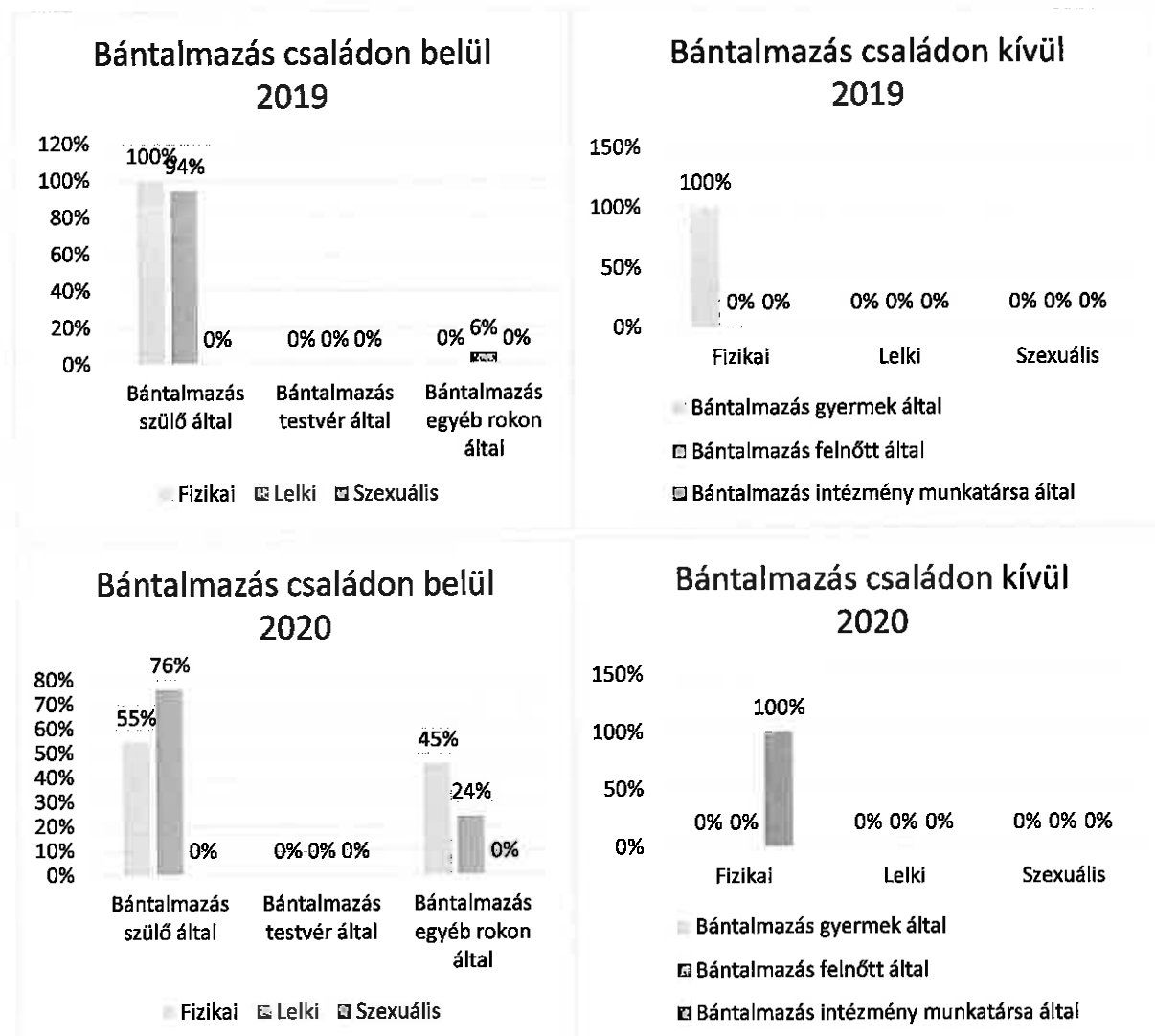

Egyre több gyermek kap olyan diagnózist, mely mellett több területen és nagy számú fejlesztés lenne szükséges, ugyanakkor a közoktatás, köznevelés ezt csak ritkán tudja maradéktalanul ellátni, és a Pedagógiai Szakszolgálatok forrásai is korlátozottak. Részben emiatt, a FESZGYI két fejlesztő pedagógusának szolgáltatásaira is jelentősen megugrott az igény az elmúlt évben. 2020-ban az egyik kolléga már nem tudta főállása miatt vállalni a szolgáltatást, így az igények nagy része kielégítetlen maradt. Természetesen mindig jelent egyfajta megnyugvást, ha ügyfeleink sikeresen működő szolgáltatásban tudnak részesülni, ugyanakkor felhívnam arra figyelmet, hogy a gyermekek oktatása és fejlesztése nem a szociális szféra kötelessége lenne.

Az elmúlt évben több alkalommal lett volna szüksége fejlesztésekre vagy korrepetálásokra az iskoláskorúak tekintetében, azonban az ügyfelek, csak hosszas várakozás után tudtak a gyerekeik korrepetálása vagy épp fejlesztése ügyében segítséget kapni. Ezen a téren is szükség lenne a kapacitásbővítésre. A digitális oktatás kihívásai különösen hátrányosan érintették ezt a csoportot.

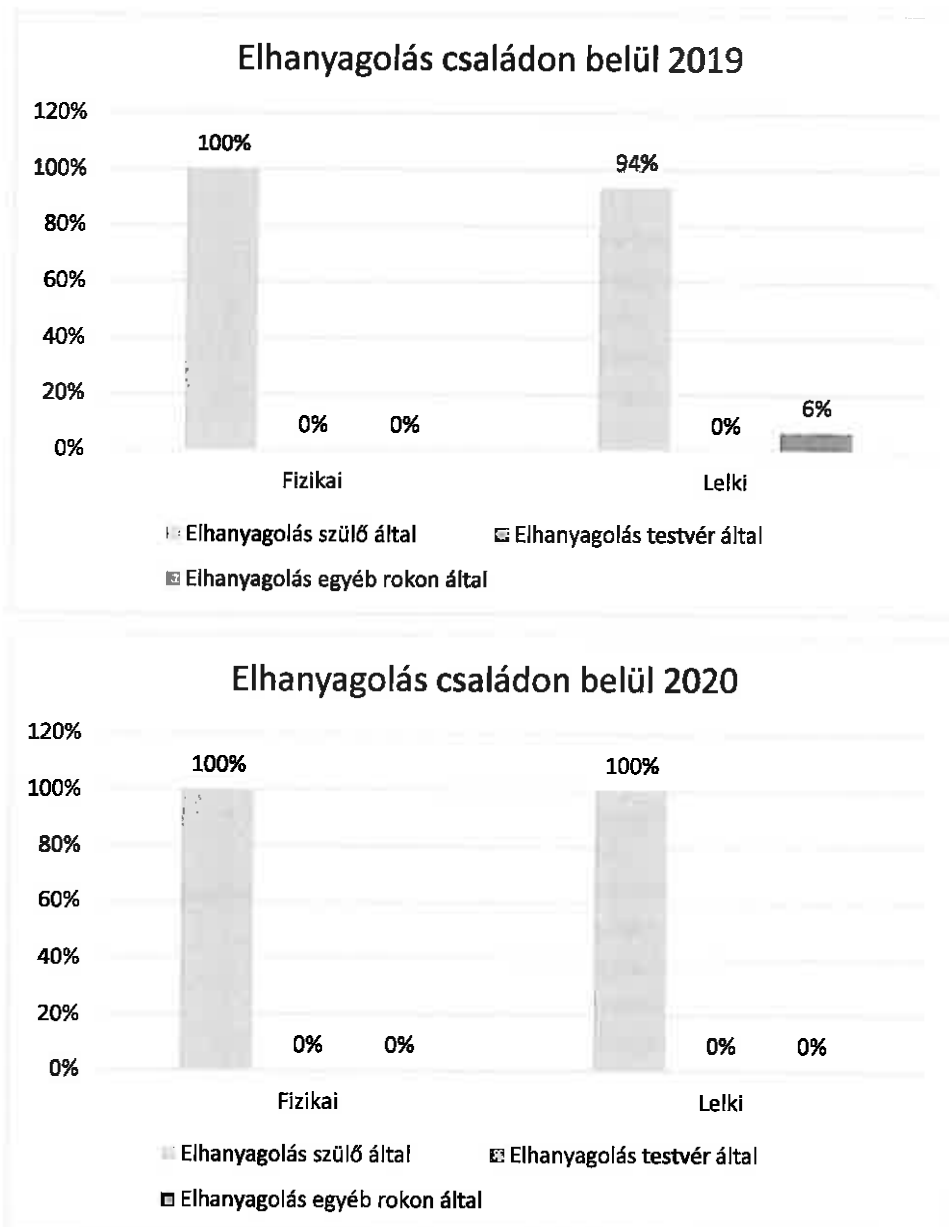
A 12-16 éves korosztály számára nincs elegendő korrepetálási lehetőség a kerületben. A kerületünkben működő Tanoda is már anyagi helyzethez (RGYVK megléte) köti a korrepetálást, így sok család esik ki szolgáltatásból.

A szolgálatnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak

A családon belüli bántalmazást az esetek 76%-ban szülő, 24%-ban egyéb rokon követte el. A bántalmazással érintett 74 esetből 22 fizikai, 46 pedig lelki, és 6 szexuális. A fizikai bántalmazással érintettek közül 14-en lányok, míg a lelki bántalmazás áldozatai közül 46-ból 23 esetben lányok.

A családon kívül elkövetett bántalmazások mindegyike fizikai jellegű és egy intézmény munkatársa által elkövetett volt.

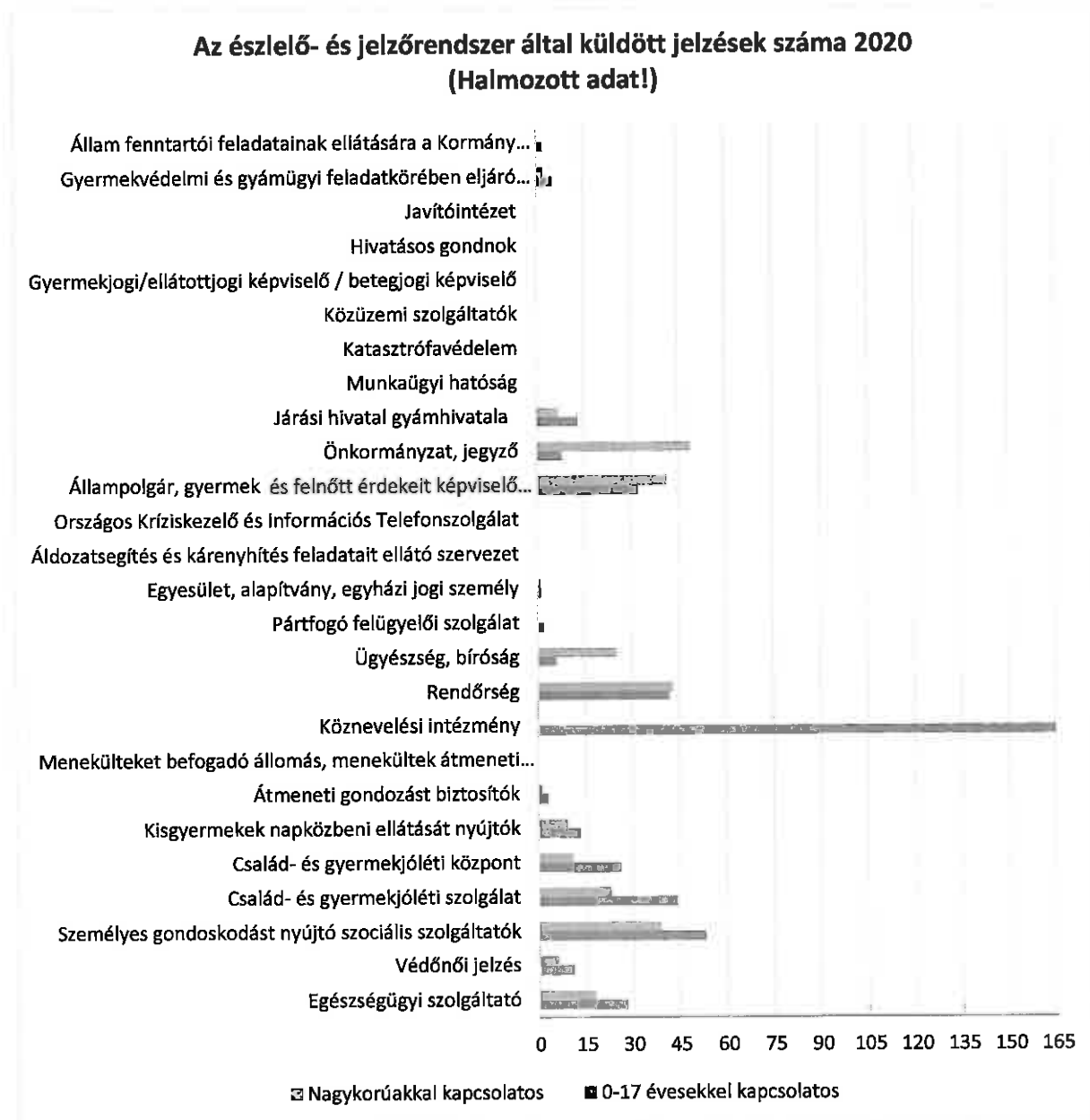

A családon belüli fizikai és lelki elhanyagolás eseteinek mindegyike szülő által elkövetett volt a 2020. évben. A fizikai elhanyagolás 29 esetéből 10-ben érintett lányokat, a lelki elhanyagolás 48 esetéből pedig 22 esetben lányoknál fordult elő.

A bántalmazást, elhanyagolást jelző esetek száma ugyan nőtt, még mindig a látencia határán mozog, és bá ebben pozitív elmozdulás történt, még mindig gyakran tapasztaljuk, hogy a gyanú megléte még nem automatizálja a jelzést, a bántalmazás társadalmi megítélése, a bántalmazásra, elhanyagolásra adandó egyértelmű válasz, a zéró tolerancia még nem egyértelmű reakció.

Az észlelő és jelzőrendszertől érkezett jelzések, a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés tapasztalatai

Mint azt a korábbiakban már leírtuk, ügyfeleink, különösen a gyermekvédelmi ügyekben a jelzőrendszer egyes tagjainak megkeresését követően kerül látókörünkbe. A **jelzőrendszeri tagoktól** érkezett jelzések száma a 2020-as évben is fontos szeletét jelentette a megkereséseknek, mely nyomán nagyobb kört érhetett el a szociális segítő munka

Köznevelési intézmények

A legtöbb jelzés továbbra is a köznevelési intézmények felől érkezett. Ugyanakkor még mindig gyakori probléma, hogy későn, és/vagy tévesen érkeznek meg hozzánk az információk. A legjelentősebb probléma a hiányzások kapcsán, hogy nem minden érintettnek jeleznek.

Több esetben előfordult, hogy a család és gyermekjóléti központ, a gyámügyi és igazságügyi osztály, a szabálysértés, sőt néhány esetben a szülők értesítése is elmaradt, ezzel nehezítve az egyes szereplők eljárását, és időben történő lépések megtételét. Az is előfordult, hogy nem jeleztek időben, sőt, a hiánnyal kapcsolatos jelzéseket a félév, vagy a tanév végén tették meg, mely helyzetet bonyolította, hogy a digitális oktatással kapcsolatban a hiánnyal való kezelés nem volt mindig egyértelmű.

Gyakori emellett, hogy más életviteli problémákat is későn jeleznek, olyan stádiumban, amikor a védelemben vételi eljárás már elkerülhetetlen, ezzel megnehezítve a bevonott szakemberek és a család közti bizalom kialakítását. Emellett gyakoriak a hiányos adatokat tartalmazó jelzések, pl. a lakcímnek, a szülők nevének, elérhetőségének pontatlansága, illetve hiánya- ez szintén idővesztéssel jelent a családok felkeresése tekintetében.

A pedagógiai vélemények kérésakor az írásbeli forma gyakran mást tükröz, mint amit előzetesen személyesen vagy telefonos beszélgetés alkalmával elmondtak, emellett gyakran kérnek minket, hogy írásban ne kérjük ki a pedagógiai véleményeket, mert elfoglaltságaik miatt nagyon nehezen fér bele a munkaidejükbe. Leterheltségük következtében akár több hetes csúszással érkeznek meg a hivatalos dokumentumok. A tanév folyamán a leterheltségtől függően igyekeztek képviselni magukat az oktatási/nevelési intézmények azon esetkonferenciákon, szakmai egyeztetéseken, melyeket meg lehetett tartani a COVID-19 helyzet miatt is.

A másik jelentős problémakör a magántanulói státusszal/egyéni tanrenddel kapcsolatos ügyintézés. Még 2019-ben változott a jogszabályi háttér, és a magántanulói státust felváltotta az egyéni tanrend. Ennek engedélyezése 2019.09.01-et követően az Oktatási Hivatalhoz került, míg a 2019.08.31-ét megelőzően kelt kérelmek tekintetében még igazgatói hatáskörben születhetett döntés. Sajnos ezzel kapcsolatban előzetesen csak részinformációk álltak rendelkezésre, és az első időszakban is több helyről kellett összerendezni az egyes esetekre vonatkozó szabályokat nem csak nekünk, hanem az oktatási intézményeknek is. Mivel a magántanulóság intézménye átalakult, kikerült az igazgatók eszköztárából az a megoldás, hogy az oktatási intézmény magántanulói státuszba rakta azt a tanulót, akinél úgy érezte, hogy nem tudja kezelni magatartásproblémáját. Több esetben volt rá példa, hogy amennyiben a magatartásproblémát nem sikerül viszonylag belátható időn belül kezelni, előbb-utóbb eljutott odáig a szülő némi intézményi nyomás hatására, hogy iskolát váltson. Tapasztalataink szerint ez évközben elég nehézkes, az igazgatók kapcsolatban állnak egymással, „leinformálódnak” a diákról és a szüleikről, ami sokszor elutasító választ eredményez. Emiatt vagy kerületen kívüli iskolát kerestek, vagy a Belső-Pesti Tankerületi Központhoz fordultak kérelemmel új intézmény kijelölése miatt. Az utóbbi időbe telik, ami akkor problémás, ha a tanuló – nem teljesítve tankötelezettségét – nem jár be az intézménybe vagy, mert maga az intézmény „tiltja ki”, vagy a szülő nem akarja kitenni gyermekét az iskolában kialakult konfliktus hatásainak. Az utóbbi eset főleg az intézményi bántalmazás miatt alakult ki, ahol nem a kortársak, hanem a pedagógusok voltak a bántalmazók a szülők és tanulók jelzései alapján. Ilyen esetekben az eddigi tapasztalatok során minden külső szerv elhatárolódik, előrelépés nem történik, sokszor a szülő és a gyermek jön ki – már amúgy is – vesztesen a helyzetből. A bántalmazás folyamatára jellemzően így kialakul egyfajta tanult tehetetlenség, túrés, vagy jobb esetben menekülés az intézményből.

A már nem tankötelezett gyermekeknek nagyon hamar és könnyen megszűntetik a tanuló jogviszonyát. Erre a jelenségre figyelmet fordítunk a jövőben is, az iskolák figyelmét többször felhívjuk a veszélyekre. Alapvető álláspontunk az, hogy azon gyermekek számára, akik veszélyeztetettek, hátrányos lenne a magántanulóság/egyéni tanrend, de az is, hogy az iskolából

kikerülve, tanulói jogviszonyukat megszüntetve az „utcára” kerüljenek. Igyekszünk elérni az oktatási intézményeknél, hogy e gyermekek esetében mindig családsegítővel és a többi érintett szakemberrel – pl. a Központ esetmenedzsere, pedagógiai szakszolgálat, gyámügyi osztály – egyeztetve hozzanak döntést.

Az elmúlt évben megszorodott azon esetek száma, ahol az egyéni tanrendet a szülők külföldi munkavállalása, és/vagy a gyermek külföldi tanulmányai miatt kezdeményezték.

Bár ennek száma már emelkedett, továbbra is probléma, hogy a kortársak közötti bántalmazásról nem mindig küldenek jelzést, azokról csak esetlegesen, a családoktól, vagy más jelzőrendszeri tagoktól, pl. kórháztól, rendőrségtől értesülünk.

Pozitívumok: Tapasztalataink alapján sok olyan pedagógussal tudtunk dolgozni, akik nem csak a félévente kért pedagógiai vélemények mentén, hanem rendszeres kapcsolattartás mellett tájékoztatnak minket a gyermek helyzetéről, tanulmányi eredményeiről, magatartásáról, szülőkkel való együttműködésükről, szívesen eljönnek esetmegbeszélésre, illetve partnerek a hiányzások kapcsán kitöltendő intézkedési terv elkészítésében.

Védőnői hálózat

A kerületi védőnői szolgálattól érkező jelzések száma kiskorúak tekintetében kissé csökkent, míg nagykorú ügyfelekre (várandósok) vonatkozóan nőtt. A tavalyi évhez képest csökkent az újszülöttek kórházból való hazaadhatóságának, illetve gondozási problémáinak köre.

A Csengettyű utcai telephelyről jellemzően a Gyáli és Aszódi úti hajléktalanszállón élő veszélyeztetett kismamákról kapunk jelzéseket. A Lónyay utcai ill. a Vaskapu utcai szolgálatoktól mind kismamákról, mind gyermekek esetében megkeresik intézményünket. Jelzéseik gyakorisága, minősége, a családokkal és a velünk való kapcsolattartás rendszeressége továbbra is személyfüggő, de jelentős előrelépés, hogy a korábbi magas fluktuáció után nagyobb létszámmal tudnak működni, mely a közös munka minőségét, és az együttműködést is nagyban javította.

Háziorvosok, gyermekorvosok

A felnőtt háziorvosok felől pozitívként viszont kiemelhető, hogy rossz egészségügyi állapotban és/vagy szociálisan rászorult betegekkel, jellemzően idősekkel és felnőtt pszichiátriai betegekkel kapcsolatban is megkeresték egységünket.

A gyermekorvosok által küldött jelzések száma némileg nőtt az elmúlt évben. A családsegítő és esetmenedzser kollégák még mindig tapasztalják, hogy a „GYSZ4” adatlapot csak részben töltik ki, illetve gyakran több hetes csúszással küldik meg számunkra.

A pandémia ideje alatt a gyermekorvosok általi online diagnosztizálás kisebb betegségek esetén és az ezzel járó kötelező 10 nap karantén azt eredményezte, hogy megnőtt az iskolás és óvodás korú gyermekek igazolt hiányzásainak száma, ami nagy hátrányt és lemaradást jelentett a tanulásban/fejlődésben.

Kórházak

A szakorvosokkal történő konzultációk nem túl gyakoriak, az ügyfelekkel kapcsolatban leggyakrabban a kórházi szociális munkások vagy szociális nővérek segítségére számíthatunk.

A velük való együttműködésünk változó, egymás munkáját kiegészítve, segítve megfelelő támogatást tudunk nyújtani ügyfeleinknek.

A Heim Pál Gyermekkorházból rendszeresen teljeskörű jelzések érkeznek, szociális munkásukkal kiemelkedő az együttműködésünk. A tavalyi évben több gyermekpszichiátriai osztályról is érkezett jelzés, tartalmukat tekintve prevenció és beavatkozást kérő jelleggel is.

Bölcsődék

Míg korábban nem jeleztek a kerületi bölcsődékből 2020-ban már 13 kiskorú, és 9 nagykorúval kapcsolatos jelzés érkezett. 2020-ban a kerületi bölcsődékkel valósultak meg a telephelyeikre kihelyezett szakmaközi találkozók a jelzőrendszeri felelős és tanácsadó valamint a FESZGYI illetve a bölcsődék adatvédelmi tisztviselőjének részvételével, melyek a jelzések emelkedését tekintve mindenképp sikeresnek mondhatóak.

Rendőrség

A rendőrség jelzéseinek száma emelkedett 2020-ban is mind a kiskorúak, mind a felnőttek tekintetében. Bár az utóbbi évben nem csak szabálysértéssel és bűncselekményekkel, hanem kapcsolattartási ügyekben, bántalmazás esetén is megküldték a helyszínen készült tájékoztatásaikat, jelentéseiket, sajnos ezek gyakran csak jelentős időeltolódással jutottak el a Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egységhez, illetve továbbra is előfordult, hogy azt nem minden jogszabályban nevesített szerv kapta meg (pl, csak mi, vagy csak a gyámhivatal, vagy csak a pártfogó felügyelet számára továbbították).

Az eljárások nyomon követését és lefolytatását az is nehezíti, hogy az egyes ügyek előadói gyakran cserélődnek az áthelyezések okán.

Gyámügyi és Igazságügyi Osztály

A gyámügyi és igazságügyi osztályon a COVID-19 miatt a tárgyalások elmaradtak, és jelentősen megnövekedett az eljárások időtartama, a döntések megszületése. A határidők betartása mindannyiunk részéről komoly nehézségekbe ütközik, mely a Központ és az Alapellátási Egység munkáját is ellehetetleníti.

A gondnoki kirendelő határozatokat a gyámügy nem küldi meg intézményünknek, amely megnehezíti az ügyintéztést, hiszen, ha ügyfelünk nem tájékoztatja családsegítőjét a gondnokság tényéről, a családsegítő nem tudja, hogy milyen ügyét intézheti önállóan vagy csak gondnoka segítségével.

2020-ban is volt arra példa, hogy a jelzés beérkezését követően nem történt meg a hatósági eljárás megindítása, olyan esetben is, mikor családon belüli vagy párkapcsolati erőszak ügyében érkezett, illetve távoltage elrendelése is történt. Sajnálatosan olyan eset is előfordult, mikor a szakemberek egyöntetű véleménye és javaslata helyett a súlyosan veszélyeztető attitűdű szülők, rokonok – nem életszerű- nyilatkozatait vették figyelembe, és szüntették meg hatósági intézkedést.

Ez a helyzet okot ad arra, hogy a jövő évben is folytassuk az Osztállyal a probléma tisztázását, valamint az eljárások hiányának következményeiről való konzultációt és elősegítsük, hogy a gyermek érdekeit szem előtt tartó eljárás keretében szülessen döntés.

FESZGYI Gyermek Átmeneti Otthona

A családsegítők tapasztalatai szerint összességében erősödött az együttműködés a munkavégzés során. A családsegítők is bevonódtak az átmeneti gondozásra irányuló gondozási tervek elkészítésébe, közös családlátogatásra is sor került, és gyakoribbá vált egy-egy gyermekkel kapcsolatban az egyeztetés, információcsere mindkét résztvevő fél részéről.

FESZGYI házi segítségnyújtás, idők nappali klubjai

Egyre jobban megjelentek a közös eseteinknél azok a problémák, melyekre gyakran még közös munka összehangolásával sem tudunk tartós megoldást találni. Jellemzően ilyen esetek azok, mikor a lakókörnyezet olyan mértékben elhanyagolt, hogy azt a házi segítségnyújtás keretein belül nem lehet megszüntetni, piaci szolgáltatást viszont nem tud/akar igénybe venni az ügyfél. Sajnos mindezek miatt előfordulhat, hogy az ügyfelek beengednek a lakásukba takarítást vállaló ismeretleneket, amely miatt könnyen áldozattá válhatnak.

Egyre gyakoribb az is, hogy a család erőforrásainak hiányát is csak részben tudja helyettesíteni a megvásárolt vagy méltányossági alapon nyújtott szociális szolgáltatás, mivel annak szabályozása és az igénylő szükséglete eltérő (pl. napi gondozási idő keret, ápolási idő, bevásárlás során cipelhető súly).

Sajnálatosan olyan eset is volt, melynél mind az idősgondozásban résztvevő szakemberek, mind mi szükségesnek láttuk a demenciával és/vagy a pszichiátriai betegséggel érintettel gondnoksága/támogatott döntéshozatala iránti eljárások elindítását, azonban az nem, vagy csak sokadik alkalommal történt meg, kis híján tragédiához vezetve. A pénzkezelésre, ügyintézésre, együttműködésre képtelen ügyfeleink esetében fokozottan fennáll annak veszélye, hogy a hajléktalanság felé sodródnak pl. önkormányzati lakásuk elvesztése miatt, vagy egészségi problémáik kezeletlensége miatt korábban elhaláloznak.

Egyre égetőbb probléma a házi segítségnyújtás kapacitáshiánya, 2020-ban többször is kialakult „várólista”, visszajelzésük szerint 2-3 hónapos várakozási idővel.

A 2020-as év egyik célja volt, hogy a Család- és Gyermejjóléti Alapellátási Egység feladataival, működésével kapcsolatban több információt kommunikáljunk az idősellátás területén dolgozó kollégák felé is, valamint, hogy a felnőttkorúak tekintetében is felülvizsgáljuk/kialakítsuk a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszert. Sajnos egyrészt a pandémiás helyzet miatt olyannyira leterhelte vált mind az idősellátás, mind a családsegítés, másrészt pedig a szakmaközi megbeszélések nagy része a járványügyi intézkedése miatt nem volt kivitelezhető, így ez a következő évre halasztódott.

Család- és Gyermejjóléti Központ

Ebben az évben is folyamatosan monitorozni kellett, hogy hol húzódnak az egységek közti szakmai határok, kinek mi a feladatköre, melynek érdekében több közös megbeszélésre is sor került a két egység kollégái között. A legtöbb esetben azonban sikerült az egyeztetések folytán egyértelműsíteni a közös munkát, feloldva a lehetséges konfliktusokat. Az esetekkel kapcsolatos konzultációk száma megemelkedett, gyakorivá vált a közös családlátogatás is, azonban a pandémiás helyzet a személyes részvételű egyeztetések kivitelezését erősen visszavetette.

Sajnos több konfliktus adódott abból, hogy azon eseteknél, ahol a széttöredezett esetvitel, vagy nem volt számottevő és hatékony gondozás az alapellátás során, mégis hatósági intézkedésre

kényszerültünk javaslatot tenni a veszélyeztettség mértéke miatt. Ezek a helyzetek mindkét egység munkáját nehezítették, hiszen több esetben nem tudott megvalósulni klasszikus értelemben vett segítő munka, és a család lehetősége is csökkent az önkéntes együttműködésre. Az együttműködés és a közös munka továbbra is alakulóban van, de összességében együttműködő, és szakmailag támogató jellegű a kapcsolat a Központtal.

Óvodai és Iskolai Szociális Segítő Csoport

A kollégák jelenléte az adott intézményekben gyakran elősegítette a jelzések megtételét. Fontos azonban, hogy az is tudatosuljon az óvodákban/iskolákban, hogy a jelzési kötelezettség továbbra is az iskola feladata, valamint a jelzést követően is fennáll együttműködési kötelezettségük, és ne az óvodai/iskolai szociális segítőre hárítsák át azt.

A szakemberek közötti információáramlás, az egyes esetekben segítő munkában résztvevők feladatainak, illetve a kompetencia határainak további finomítása még szükséges.

Az észlelő és jelzőrendszer működtetésének tapasztalatai

A Gyvt alapján a gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztettségének megelőzése érdekében a veszélyeztettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése. A Gyvt. 17.§-a jelzési, együttműködési kötelezettséget állapít meg a gyermekvédelemhez kívülről kapcsolódó egyes szervek számára.

Az Szt. is nevesíti a jelzőrendszeri tevékenységet: „a családsegítés, mint szociális alapszolgáltatás keretén belül a családok segítése érdekében a veszélyeztettséget és krízishelyzeteket észlelő- és jelzőrendszer működik.”

Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése 2016.01.01-től a család- és gyermekjóléti szolgálatok esetében a jelzőrendszeri felelős kötelezően ellátandó feladataként van meghatározva, melyben segítséget nyújt számára a család- és gyermekjóléti központ és jelzőrendszeri tanácsadója.

Szervezetünkben a jelzőrendszeri felelős, illetve jelzőrendszeri tanácsadó egy személyben látja el a feladatait, 2018 év elejétől. Erre a jogszabályi keretek is lehetőséget adnak a fővárosi kerületek tekintetében, hiszen a fővárosban egybeesik a település és a járás közigazgatási területe, szemben a vidéki járásokkal, ahol egy járáshoz több település is tartozik. A 2017. január 1-én hatályba lépett jogszabályi előírások új elemeket is bevezettek a jelzőrendszer hatékonyabb feladatellátása érdekében, melynek köszönhetően kialakult a jelzőrendszer harmadik és negyedik szintje is. A harmadik szint a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalt, a negyedik szint pedig a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságot jelentenék a jelzőrendszeri munka működtetésében, ugyanakkor a harmadik és negyedik szint a 2020-as változások, valamint átszervezések miatt nem működik maradéktalanul.

A jelzőrendszeri felelős- és tanácsadó feladatait szakmai protokollok rögzítik. A jelzőrendszeri felelős- és tanácsadó **éves beszámolót** készít, melynek egyes részeit jelen beszámoló is tartalmazza a következőkben. A jelzőrendszeri felelős feladatai közé tartozik az éves **intézkedési terv** készítése is. Az éves intézkedési terv elkészítése az előírt határidőhöz képest később készült el, mivel a kiküldött kérdőívek és az éves beszámolók nem érkeztek meg időben, volt olyan jelzőrendszeri tag, aki nem küldte meg azokat.

Az **éves gyermekvédelmi jelzőrendszeri szakmai tanácskozást** 2020.02.26-án szerveztük meg, több mint száz fő részvételével zajlott le, „Az együttműködés kérdései- eltérő vagy megegyező érdekek? A krízisben rejlő lehetőségek és kivezető utak” címmel.

Helye: BGSZC Szent István Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma, I. emelet, Díszterem, 1095 Budapest, Mester u. 56-58.

A minimum hat alkalommal megrendezendő éves szakmaközi megbeszéléseket csak részlegesen tudtuk megvalósítani, tekintettel a járványügyi korlátozó intézkedések életbe lépésére. A szakmaközi megbeszélések, az előző évekhez hasonlóan, a jelzőrendszeri tagok igényei és az intézményünk által javasolt témák alapján szoktak körvonalazódni. 2020-ban a Covid 19 világjárvány és annak következményei miatt a személyes jelenléttel tervezett szakmaközi megbeszéléseket el kellett halasztani, azonban egyéb szakmai megbeszélések megtartása kisebb létszámmal, az egészségügyi előírásokat figyelembe véve, megvalósulhattak.

Az eredetileg 2020. évre tervezett szakmaközi megbeszélések:

- A felnőtt egészségügyi szolgáltatókkal való megbeszélés,
- Az első és a másodfokú gyámhivatalokkal tartott megbeszélés,
- A bölcsődékkal, védőnőkkel, gyermekorvosokkal,
- Az óvodákkal és oktatási intézményekkel való megbeszélések
- A TEGYESZ különböző egységeit is terveztük meghívni szakmaközi megbeszélésre
- A Pedagógiai Szakszolgálattal is szeretnénk volna folytatni a személyes jelenléti szakmai egyeztetéseket.

A Covid19 humánjárvány új élethelyzet elé állította az észlelő-és jelzőrendszerben együttműködő szakembereket. A különböző szabályozók (a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint a Szakmai ajánlás a család-és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő-és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól (2. kiadás)), elsődlegesen személyes kapcsolattartáson alapuló jelzőrendszeri együttműködést írnak elő, a járvány miatt most mégis más kapcsolattartási és együttműködési formák kialakítására kellett törekedni.

A tervezett megbeszélések közül végül a gyámhivatalokkal, a TEGYESZ-szel és a Pedagógiai Szakszolgálattal való megbeszélést elhalasztottuk. Az oktatási intézmények tekintetében pedig az Óvodai-Iskolai Szociális Csoport szerepe, munkája meglátásunk szerint segítette a szakmaközi megbeszélés hiányát orvosolni, és az év közben, akár a járvány miatt felmerülő nehézségeket leküzdeni. A Csoport munkájának és az oktatási intézményekkel való együttműködésnek köszönhetően a Ferencvárosi Önkormányzat közreműködésével az online oktatáshoz nélkülözhetetlen eszközök adományozása zajlott a pandémiás időszakban.

A járvány tavaszi időszakában érzékelhetően jelen volt a jelzőrendszeri tagok részéről a kezdeti tanácstalanság, a digitális oktatásra, az egyéb személyes szolgáltatást nyújtók esetében a csökkentett nyitvatartásra, az előzetes időpont egyeztetésre való átállás miatt, valamint a világjárvány miatti félelem is megjelent, például a személyes megbeszélések elnapolása háttérben. Egészségügyi szolgáltatók esetében az online vagy telefonon történő diagnosztizálás, az oktatási intézmények esetén a családokkal való kapcsolattartás és digitális oktatás, valamint a szakmák egymás közti kapcsolattartása is nehézséget okozott. Nehezítette a munkafolyamatokat a fizikai jelenlét hiánya, mely megnyilvánult például a jelzési kötelezettség teljesítése kapcsán, az iktatásban, a hiányzások kezelésében, pedagógiai vélemények megküldésében, a gyámhivatali tárgyalások elmaradásában.

A család-és gyermekjóléti szolgáltatók tevékenységével összefüggésben az Emberi Erőforrások Minisztériuma útmutatót adott ki, a személyes kontaktok minimalizását javasolta.

Fentiek miatt 2020 májusában google kérdőíven keresztül megkérdeztük a jelzőrendszeri tagokat arról, hogy milyen témákban és milyen formában van igényük szakmaközi megbeszélésekre.

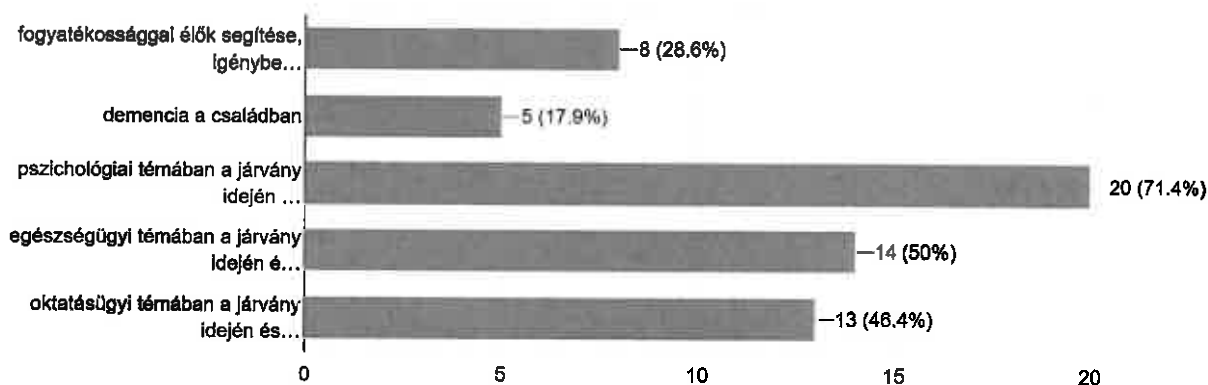
Összesen 28 válasz érkezett a jelzőrendszeri tagoktól. Az alábbi válaszok érkeztek:

Kérem, hogy jelölje meg, hogy rendelkezésére áll-e okoseszköz és internet egy online megbeszélés lebonyolítására?
28 response

Az alábbi témák közül melyiket preferálná a szakmaközi megbeszélésen? (Több választ is megadhat!)

28 responses

A kerületi Rendőrkapitányság jelezte a kérdőív egyik kérdése kapcsán, hogy lehetőleg személyes jelenléttel ők is szeretnék volna kezdeményezni egy megbeszélést, a kerületben élő demens, zavart elmeállapotú személyek által tett feljelentések ügyében. Szeretnék több szakma bevonásával az érintettek helyzetét közösen átgondolni, annak érdekében, hogy minél kevesebben legyenek közülük bűncselekmények áldozatai. Végül az élet felülírta a szakmaközi megbeszélések tervezetét, és egyrészt intézményünkön belüli csoportokkal, másrészt jelzőrendszeri tagokkal, kisebb létszámú személyes megbeszéléseket szerveztünk.

A FESZGYI pszichológiai szolgáltatásának jövője

Résztevők: A FESZGYI pszichológusai, a FESZGYI Család-és Gyermejköléti Központ és Család-és Gyermejköléti Alapellátási Egység szakmai vezetői, a FESZGYI igazgatóhelyettese és a jelzőrendszeri felelős és tanácsadó.

A megbeszélés célja, témái: A megbeszélés célja a szolgáltatás zökkenőmentes biztosítása, jövőjének átgondolása, annak komplexitását figyelembe véve, ugyanakkor ügyfélközpontúan

és átláthatóan igénybe vehető szolgáltatássá tenni. Itt kiemelendő a szolgáltatásba bemeneti és kimeneti fókuszokról való egyeztetés. További célja az intézmény saját szakmai protokolljának kialakítása a pszichológusi szolgáltatás során. A megbeszélés témafelvetéseit, javaslatait a jelenlévők előzetesen emailben gyűjtötték össze, melyekre a személyes megbeszélésen közösen elfogadott javaslatokat dolgoztak ki. A megbeszélést a felvetett témák mennyisége és a rendelkezésre álló időkeret miatt két ülésben tárgyalták a szakemberek.

2020. 06.26. 10.30-12.00 óra között a megbeszélés témái voltak: esetlezések, továbbirányítás, közvetítés

2020. 07.29. 9.30-11.30 óra között a megbeszélés témái voltak: A szolgáltatás időpontjainak kérdése, az intézmény és a pszichológiai szolgáltatás szakmai koncepciója, szakmai protokollok, etikai kódexek összehangolása, szakmai elvárások megfogalmazása, kihangsúlyozása, adminisztráció átgondolása, klienskör kérdése, kompetenciák, motiválás kérdései.

Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények (a továbbiakban FEBI) - kiscsoportos észlelő-és jelzőrendszeri szakmaközi megbeszélés

Varázskert Bölcsőde: 1096 Bp. Thaly Kálmán u. 17. Időpont: 2020. szeptember 30. 12.30-13.00 óra, és 13.00-13.30 óra

Manólak Bölcsőde: 1098 Bp. Dési H. u. 9. 2020. október 7. 12.30-13.00 óra, és 13.00-13.30 óra

Pöttyös Bölcsőde: 1098 Bp. Pöttyös u. 8.a 2020. október 14. 12.30-13.00 óra, és 13.00-13.30 óra

Fehérholló Bölcsőde: 1097 Bp. Fehérholló u. 2-4. 2020. október 28. 12.30-13.00 óra, és 13.00-13.30 óra

Aprók háza Bölcsőde: 1092 Bp. Ráday u. 46. 2020. november 4. 12.30-13.00 óra, és 13.00-13.30 óra

A megbeszéléseket a Covid 19 járványügyi veszélyhelyzet miatt 5 alkalommal, 2-2 kis fős csoportban tartottuk személyes jelenléttel, 12.30-as és 13.00 órás kezdéssel. A jelzőrendszeri megbeszéléseket az adatvédelmi tisztviselő adatvédelmi oktatásával kötöttük egybe. A megbeszéléseken ezért a kisgyermeknevelők, dajkák, bölcsődei dolgozók és a bölcsődevezetők is részt vettek, mely az elmúlt évekhez képest bővített résztvevői kört jelent, hiszen eddig a megbeszéléseken elsődlegesen a bölcsődevezetők és más intézménytípusok vezetői voltak jelen. (2019-ben a szakmaközi megbeszélést a kerületi bölcsődevezetők és óvodavezetők részvételével, valamint a FESZGYI Óvodai-Iskolai Szociális Segítők Csoportja részvételével tartottuk meg.)

Résztvevők: FEBI bölcsődei dolgozók, Dr. Anda Péter adatvédelmi tisztviselő (FEBI, FESZGYI), Gergely Gabriella FESZGYI jelzőrendszeri felelős és tanácsadó. (Minden alkalommal jelenléti ívet írtak alá a résztvevők, melyet a FESZGYI jelzőrendszeri felelős és tanácsadója tárol.)

A megbeszélés célja: A korai probléma észlelés jelentősége, a nevelési elhanyagolás, veszélyeztetettség felismerése, jelzés megtétele, a folyamatos együttműködés (esetkonferencia, esetmegbeszélő, telefon) elősegítése.

A megbeszélés témája az észlelő-és jelzőrendszeri kötelezettség, intézményeink közötti együttműködés részletei voltak. Felhívtuk a figyelmet a feszgyi.hu-ra feltöltött friss

jelzőrendszeri „fül” létrejöttére, melyen hasznos jelzőrendszerrel összefüggő anyagokat találhatnak az észlelő-és jelzőrendszer tagjai. A megbeszélés témája volt továbbá a probléma korai felismerésének jelentősége, a prevenció, a szolgáltatásba közvetítés. Felmerült a 2019-ben, a kerületi bölcsődéknek a FESZGYI által küldött jelzési kötelezettséggel összefüggésben írt tájékoztató levél tartalma (jogszabályi háttér, a Gyvt. mellett a 2012-ben kiadott „A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai” c. módszertani levél). Néhány adatot is ismertettünk a 2019-es év észlelő-és jelzőrendszeri tevékenységéről (bölcsődei, védőnői és köznevelési intézmények által küldött jelzések száma és aránya). Beszéltünk a veszélyeztetettség felismeréséről a gyakorlatban: (bántalmazás, súlyos elhanyagolás, esetén azonnali, mérlegelés nélküli jelzés, zárt adatkezelés mellett), valamint beszéltünk a jelzés prevenciós funkciójáról, az időbeli jelzés megtételének fontosságáról a súlyos veszélyeztetettség megelőzése érdekében. Ismertettük a kétféle jelzőlapunkat; bántalmazás, súlyos elhanyagolás esetén töltendő jelzőlap és az esetjelző lap kérdéseit. Kitértünk a jelzési kötelezettség elmulasztásának következményeire (fegyelmi, büntetőjogi). A megbeszéléseken végig a gyermekvédelmi törvény, szakmai protokollok szemlélete volt jelen.

Óvodai-Iskolai Szociális Segítő Csoport teamje: 2020. augusztus 29.

A megbeszélés témája: jelzési kötelezettség elmulasztásával kapcsolatos egyeztetés

Résztvevők: Az óvodai-iskolai szociális segítők, és a csoport koordinátora valamint a jelzőrendszeri felelős és tanácsadó.

A megbeszélés megtartását indokolta, hogy 2019-ben és 2020-ban több esetben kezdeményezett intézményünk oktatási és nevelési intézményeket érintő jelzési kötelezettség elmulasztása okán eljárást a fővárosi gyámhivatalnál.

Fontosnak tartottuk, hogy az Óvodai-Iskolai Szociális Segítő Csoport munkatársainak legyen betekintése és egyeztetési lehetősége, hiszen az oktatási intézményekben végzett munkájukra is hatással lehet az eljárás és annak következményei.

A FESZGYI jelzőrendszeri felelős és tanácsadójaként a jelzési kötelezettséget úgy értelmezem, hogy a jelzőrendszeri tagok, így az oktatási és nevelési intézmények szerepe abban rejlik, hogy a jelzés megtételével a bántalmazást, elhanyagolást megelőzzék és megfelelő segítséghez juttassák a gyerekeket és családokat, valamint az igazolatlan hiányzások kapcsán folyamatos és a gyermek érdekében történő szakmai egyeztetés történjen a szakmák közt, az oktatási rendszerből való lemorzsolódás elkerülése miatt.

A csoport tájékoztatót kapott arról, hogy az eljárások megindítását megelőzte intézményünk részéről, hogy minden jelzőrendszeri tagot írásban tájékoztattott a jelzési kötelezettségről és annak elmulasztásának következményeiről. A FESZGYI honlapján részletes tájékoztatót találnak a jelzőrendszeri együttműködéshez a jelzőrendszer tagjai, erről szintén írásban tájékoztattuk az intézményeket. Továbbá, minden kerületi oktatási és nevelési intézményt személyesen felkerestünk az Óvodai-Iskolai Szociális Segítő Csoportja munkájának megkezdése előtt, a csoport koordinátorával, mely megbeszéléseken nemcsak a szociális segítők munkájának részleteiről, hanem a jelzési kötelezettségről is egyeztetünk az oktatási-nevelési intézmények vezetőivel.

Fent említett lépések mind a jelzési kötelezettség teljesítése és elfogadtatása érdekében történt. Az Óvodai-Iskolai Szociális Segítő Csoport munkatársainak ugyan a működésük megkezdésekor tartottunk intézményi belső képzést a kerületi jelzőrendszeri működésről, az intézményi és gyermekvédelmi feladatokról, de a Csoportban történt fluktuáció és az eljárások

megindítása is indokolta, hogy a jelzési kötelezettségről és annak mögöttes funkciójáról, értelméről egyeztessünk.

Bízunk benne, hogy az óvodai-iskolai szociális segítők működése hosszú távon segít majd abban, hogy jelzésre, mint kötelezettségre, ne „mumusként,” hanem a gyermekvédelem iránt elkötelezett más szakmát képviselő úgy tekintsen, hogy egy gyermeket/családot hozzásegítenek a veszélyeztetettség megszüntetéséhez, vagy a szükséges szolgáltatásokhoz.

A szociális segítőknek abban is szerepe lehet, hogy az oktatási intézmények és az oda járó gyermekek igényét feltárják és az igényeknek megfelelő támogatást kapjanak az intézmények dolgozói és diákjai.

A jelzési kötelezettség kapcsán a megbeszélésen a következő célokat fogalmaztuk meg:

- jogszabályban rögzített jelzési kötelezettség komolyan vétele, teljesítése,
- gyermekek veszélyeztetettségének mielőbbi észlelése-prevenációs munka megkezdése
- azonnali beavatkozást igénylő veszélyeztetettség esetén azonnali reakció

A FESZGYI által megindított eljárások a fővárosi gyámhivatalnál: a Gyvt. 17. § (4) bekezdésében hivatkozottak alapján történt. Az eljárások tekintetében tájékoztatást, határozatot nem kapott intézményünk a mai napig. Intézményunktől a fővárosi gyámhivatal bekérte a jelzési kötelezettséggel összefüggő tájékoztatót, melyet az intézményeknek megküldtünk, valamint az elmúlt két év szakmaközi megbeszéléseinek jelenléti ívét, és az ott készült emlékeztetőket.

Összességében elmondható, hogy *a szakmaközi megbeszélések ütemezése, megvalósítása 2020-ban elsődlegesen a világjárvány hatása miatt módosult, illetve az online tér használata is szükségessé vált.*

Ugyanakkor fontosnak tartom kiemelni, hogy *a jelzőrendszeri tagok szakmai munkája és a család-és gyermekjóléti szolgáltatás elsődlegesen a kliensekkel való személyes kapcsolattartáson alapul.* Jelzőrendszeri felelős és tanácsadóként is azt tapasztalom, hogy *a személyes kapcsolattartást a jelzőrendszeri tagokkal hosszú távon nem tudja kiváltani az online kapcsolattartás.* A 2020-ban tartott megbeszélések során azt láttam, hogy az online megbeszélések (akár a saját team megbeszéléseink, esetmegbeszéléseink is) információ átadásra jól használhatók, ugyanakkor a mélyebb összefüggések megvitatására, egy-egy elakadás felfedezésére és megoldási javaslatok kidolgozására inkább a személyes megbeszélések alkalmasak.

Az online térbe helyezett szakmai megbeszélések tapasztalataihoz hozzátartozik az infrastruktúra hiányosságának megemlítése is, mely a jelzőrendszeri tagok egy részénél és intézményünkénél is felmerül.

Ismétlődő kérdésekkel 2020-ban is találkozunk a szakmai megbeszéléseken, telefonos, online konzultációk során, melyek a bántalmazással kapcsolatos jelzési kötelezettség, a zárt adatkezelés, a jelzőlap használatával kapcsolatos kérdések, a hiányzásokról való jelzés kérdése, a pedagógiai vélemény és egyéb szakvélemények tartalmára vonatkoztak.

A szakmaközi megbeszélések módszertan

Eddigi módszertan:

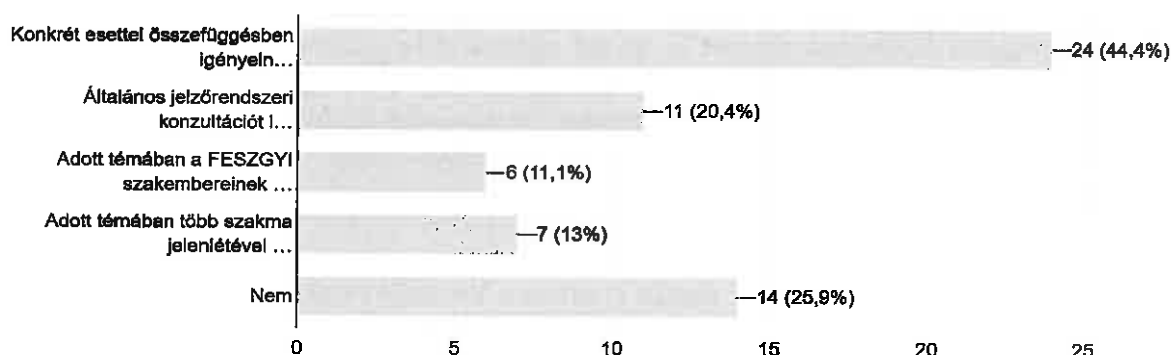
Az elmúlt években személyes jelenléti szakmaközi megbeszéléseket tartottunk, előre megküldött, felvetésre-egyeztetésre ajánlott témajavaslatokkal, melyeket a jelzőrendszeri tagok igényei és az intézményünk érintett szakmai egységeinek javaslatai alapján állítottunk össze. megbeszéléseknek elsődlegesen a kerület különböző szakterületein dolgozók közti kapcsolatépítés és az intézményeink közti együttműködés kialakítása volt a célja. Ugyanakkor minden megbeszélésen felmerültek aktuális, közös esetek és az eseteken keresztül az igény arra, hogy közös, konkrét esetek feldolgozására, vagy esetek mentén konzultációra is szükség volna.

Tervezett módszertan:

A témában megkérdeztük a jelzőrendszeri tagokat, a 2020. évi beszámolóik megkérése kapcsán és a következő válaszok érkeztek 54 válaszadótól, melyek egyértelműen alátámasztják a fent leírt igényt.

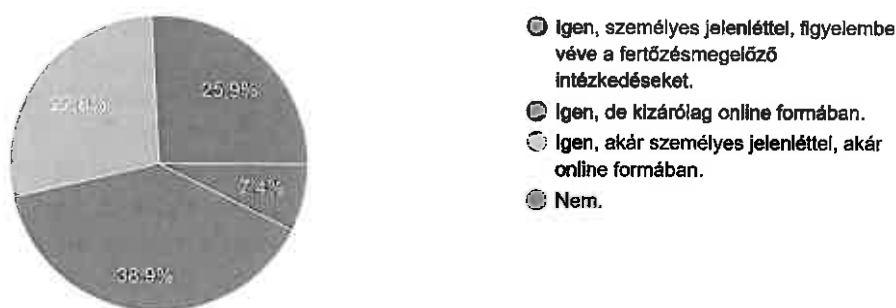
2021-ben igényt tartana-e Ön és munkatársai jelzőrendszeri konzultációra, megbeszélésre?

54 válasz

Szükségesnek tartana-e a pandémiás időszak alatt szakmaközi megbeszéléseket?

54 válasz

A fentiek alapján 2021-ben a konkrét esetek mentén történő egyeztetésekre helyeznénk a hangsúlyt.

Jelzőrendszeri együttműködés, kapcsolattartás a kötelező feladatokon túl

Személyes konzultációk, telefonon történő egyeztetések, és írásos tájékoztatók küldésével próbáljuk tágítani a kötelező szakmai kereteket, egy-egy aktuális eset, helyzet kapcsán. 2020-

ban is írásban tájékoztattuk a jelzőrendszeri tagokat az őket érintő jogszabályi változásokról, vagy képzési lehetőségekről. A 2020. márciusban kihirdetett országos járványveszély miatt is különösen fontosnak tartotta intézményünk az oktatási-nevelési intézmények tájékoztatását a megváltozott eljárásrendről, hiszen ennek értelmében az 50 óra igazolatlan hiányzás után a családi pótlék szüneteltetést már nem a gyámhivatalok kezdeményezik a családtámogatást intéző kormányhivatali osztály felé, hanem a nevelési és oktatási intézmények. E levélben tájékoztattuk az óvodákat, iskolákat a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról (továbbiakban Gyer.) változásáról is, mely 2020. 01. 01-től hatályos és a FESZGYI Család-és Gyermekjóléti Központot érinti. A jövőben intézményünknel a jelzőrendszeri felelős és tanácsadó feladata -a jogszabályváltozást megelőzően a gyámhivatal feladata volt- az 50 óránál kevesebb igazolatlan hiányzás esetén a családi pótlék jogosultjának tájékoztatása, a beérkezett esetekről/hiányzásokról adatbázis vezetése.

2020-ban a FESZGYI honlapján külön „fület” alakítottunk ki a jelzőrendszeri tevékenységhez kapcsolódó információknak. A honlap frissítéséről szintén írásban tájékoztattuk a jelzőrendszeri tagokat. A személyes találkozásokot már nemcsak mi kezdeményeztük, hanem az elmúlt évekhez hasonlóan minket is hívtak egyeztetésre jelzőrendszeri tagok, történtek konzultációk az ő kezdeményezésükre is. Így került sor egy kerületi középiskola osztályfőnökeivel egy jelzőrendszeri egyeztetésre, valamint a kerületi Rendőrkapitányság is kezdeményezett egy szakmaközi megbeszélést, melyet végül a járványhelyzet miatt elhalasztottunk.

Meghívásra szoktunk részt venni az elmúlt években a Védőnői Értekezleten, a Pesti Központi Kerületi Bíróság által hagyományosan szervezett szakmai kerekasztal megbeszéléseken, valamint a kerületi óvodavezetői értekezleten, melyeket szintén a járványhelyzet okán nem rendeztek meg a szervezők.

Az éves intézkedési terv elkészítésénél a Család- és gyermekjóléti Alapellátási Egység, valamint a Család-és gyermekjóléti Központ szakmai vezetőivel és Óvodai és Iskolai Szociális Segítők Csoportjának koordinátorával történik egyeztetés, figyelembe véve az év közben, a jelzőrendszer tagjaitól érkező igényeket, kéréseket, valamint a fejlesztendő területekre, együttműködésekre fókuszálva igyekszünk a tervet és az érintendő témákat összeállítani. A megvalósult/nem megvalósult célokat, elmaradt programokat szintén év elején vesszük sorra, illetve az aktualitásoknak megfelelően beemelve az éves tervbe. A részletes (időpontok megjelölése, témajavaslatok, helyszínek stb.) intézkedési terv készítése még folyamatban van. A 2020. márciusban a COVID 19 járványveszély következtében kialakult helyzet miatt az intézkedési tervben előrevetített szakmai megbeszélések megvalósíthatósága érdekében az online tér adottságához kell alkalmazkodni a szervezésnél, tervezésnél. A jelzőrendszeri tagok kapcsolatépítését és kapcsolattartását szolgáló szakmaközi megbeszélések jelentősége éppen a személyes találkozásokban rejlik, melyeket a kialakult veszélyhelyzet időszakában tanácsos elkerülni. Emellett az online találkozókhöz szükséges infrastruktúrája sajnos továbbra sem áll minden jelzőrendszeri tag rendelkezésére.

Mi segítené a jelzőrendszer jobb működését?

Továbbra is fenntartja intézményünk az esetek rendszerszemléletű megközelítésének fontosságát és szükségességét, mely miatt mindenképp szükséges az *egészségügyi szolgáltatók*,

a köznevelési intézmények esetén esetfeldolgozó csoportra, vagy szupervízióra való lehetőség felkínálása. Elmondható, hogy 2020-ban az egészségügyi világválság miatt szinte minden humán szakterületen nagyrészt „tűzoltó” munka zajlott, így a rendszerszemléletű, a sok egyeztetést igénylő innovatív közös gyermekvédelmi vízió, jövőkép megfogalmazása és létrehozása ebben a krízisidőszakban irreális elvárás lett volna. A veszélyhelyzet idején a saját és a jelzőrendszeri tagok munkavégzésére is rányomta a bélyeget, hogy a szakmájukra vonatkozó minisztériumi állásfoglalásra, iránymutatásra várakozni kellett az első hullámban, valamint a *jogszabályok összehangolása* sem történt meg.

A 2021. év feladatai

A működésmód további átalakításának befejezése a protokollok mentén.

- Szociális segítőmunka/esetvezetés és annak dokumentációja fokozottabb szakmai ellenőrzése.

Jelzőrendszer működtetése terén

- A kerületi jelzőrendszeri tagok írásos, és/vagy személyes megkeresése, a vonatkozó jogszabályok, protokollok és szakmai ajánlások megismertetése, meglévő ismeretek felfrissítése.
- Hat-nyolc szakmaközi megbeszélés kezdeményezése, különös tekintettel az egészségügyre, a gyámügyi- és igazságügyi osztályra, a rendőrségre.
- A felnőttekkel kapcsolatos veszélyeztetést észlelő és jelzőrendszer megerősítése, együttműködés újragondolása a kerületi szociális ellátórendszer, valamint a jelzőrendszer tagjai közt.
- Civil szervezetekkel, szolgáltatókkal történő együttműködés felülvizsgálata, újak kialakítása.

Személyi feltételek javítása:

- A szakmai létszám teljes körű feltöltöttségének elérése és megtartása.
- Rendszeres esetmegbeszélő fórumok kialakítása.

A kollégák szakmai továbbképzése

Különösen fontos lenne képzés/továbbképzés biztosítása:

- a gyermekbántalmazás felismerése és kezelése
- az áldozatvédelem
- a konfliktuskezelő technikák
- a kiégés elleni technikák
- a szenvedélybetegségek, a pszichiátriai betegséggel és személyiségzavarokkal érintett személyekkel kapcsolatos munka

területén.

Tárgyi feltételek javítása:

- A Gyermekünk védelmében informatikai rendszer (GYVR) adminisztrációs rendszer kialakítása.
- Éves KSH adatszolgáltatáshoz kapcsolódó statisztikai adatok gyűjtésére alkalmas rendszer kialakítása.

Személyes biztonságot szolgáló eszközök kialakítása. Pl. céges mobiltelefon vészjelzővel, melyre segélyhívó applikációt lehet telepíteni. Ez azon helyzetekben nyújthatna segítséget, ha olyan váratlan helyzet történne, mely során más módon nem kérhető segítség. (Az MKKSZ megkérdezte a szociális és gyermekvédelmi ágazatban dolgozókat a munkabiztonsági kérdésekben, ezek alapján állította össze a munkacsoport elé vitt javaslatokat. Jelen van: Kozma

Judit (képzés, oktatás), Nagy Ferenc (szakellátások), Palotás József (szakellátások), Schranecz Erika (SZGYF/szakellátás), Bárócz Tímea (szociális és gyermekjóléti alapellátások), Dr. Mareta Zóra Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya/osztályvezető, Szarvák Mónika EMMI/szakértő, Andrászi-Tóth Veronika dr. (EMMI szakértő) Beszámoló az EMMI munkabiztonsági munkacsoport üléséről 2019. 06. 25.)

Szolgáltatások bővítése

- Csoportfoglalkozások:
- álláskereső klub különös tekintettel a 16-18 év közöttiek, valamint a tartós munkanélküliek számára
- bűnelkövetéshez, bűnmegelőzéshez kapcsolódó csoport
- tematikus csoport szervezése a gondozási- nevelési problémákkal küzdő szülők számára,
- tematikus előadások, foglalkozások a gyermeki jogok és kötelezettségek érvényesítésével kapcsolatban.

5.1.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ

A Család- és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: Központ) a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága (FESZGYI) szervezetenként és szakmailag önálló intézményegységként, ezen belül több szakmai egységben látja el feladatait a IX. kerületben. A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják, intézményünk a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások közül a családsegítés keretébe tartozó feladatokat látja el. A gyermekek védelméhez intézményünk a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások meghatározott körének biztosításával járul hozzá, biztosítva a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szociális segítőmunkát.

A szakmai feladatokat a következő jogszabályok alapján látja el az intézmény:

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban Szt.),
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban Gyvt.),
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról (továbbiakban Gyer.),
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (továbbiakban Nmr.),
- 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról,

- és helyben a Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testületének többször módosított 24/2011. (IX.26.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról.

A Család- és Gyermekjóléti Központ felett szakmai, gazdasági, bér- és munkaügyi kérdésekben közvetlenül a FESZGYI Igazgatósága gyakorolja a felügyeletet mint munkáltató. A Család- és Gyermekjóléti Központ a *1091 Budapest, Üllői út 69. szám* alatti telephelyen működik. Szervezetileg a Központhoz tartozik a H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi tér a *1096 Budapest, Haller utca 50-52. szám* alatt, valamint az Óvodai és Iskolai Szociális Segítő Csoport a *1095 Budapest, Gát utca 25. szám* alatt. A jogszabály alapján a Központ biztosítja a Kapcsolattartási Ügyelet szolgáltatást, illetve egyéb speciális szolgáltatásokat, melyek szakmai irányítását, koordinálását a Központ végzi.

A Központ a jogszabályban meghatározott illetékességi területen, *Budapest IX. kerület közigazgatási határain belül* látja el feladatait. **Feladatellátásunk integrált és komplex**, vagyis egyrészt a **családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás** keretébe tartozó feladatokat látunk el, ezen felül **speciális szolgáltatásokat** nyújtunk, **tanácsadásokat** biztosítunk, valamint kerületi önként vállalt feladatként **ifjúsági iroda és közösségi tér** is működik.

A Család- és Gyermekjóléti Központban dolgozó **esetmenedzserek a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló szociális segítő tevékenységet látnak el**, amelynek keretében szakmailag indokolt javaslattétellel kezdeményezik a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét. Szociális segítőmunkát koordinálnak és végeznek, koordinálják a bevont más segítő vagy egyéb szakembereket, akiknek feladatuk lehet a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésében. Együttműködnek a pártfogó felügyelői szolgálattal, és a családjából már kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinálnak és végeznek, valamint utógondozást végeznek.

Intézményünk tehát az Szt. 64. § szerinti, a családsegítés körébe tartozó feladatokat is ellátja, a 64/A § szerinti **szociális diagnózist** készít, ennek „keretében” pedig **ÁllásLes programot** működtet. A Központ emellett ellátja a Gyvt-ben meghatározott **gyermekjóléti alapellátási feladatokat**. Gyermekjóléti szolgáltatásunk kiemelt feladata még a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében **a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer koordinálása** járási szinten. Az általános szolgáltatási feladatokon túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújtunk, amelynek keretében biztosítunk:

- **utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi ifjúsági szociális munkát** (a H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Téren keresztül),
- **kapcsolattartási ügyeletet**, ennek keretében közvetítói eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítói eljárást,
- **ha a helyi viszonyok azt indokolják - kórházi szociális munkát** (ezt a feladatot a jelzőrendszeri felelős és tanácsadó látja el),
- **gyermekvédelmi jelzőrendszeri telefonos készenléti szolgálatot** (ügyfélfogadási időn kívül működtetett, elsősorban telefonos információnyújtás és mozgósítás a feladatunk nem csak gyermekvédelmi ügyekben),
- **jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,**

- pár- és családkonzultációt, családterápiát,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet,
- valamint szakemberünk elkészíti a szociális diagnózist és működteti helyben az ÁllásLes programot.

A FESZGYI a fenti, törvényben előírt kötelező szolgáltatásokon kívül biztosít

- fejlesztő- és gyógypedagógiai tanácsadást,
- családi és válási mediációt,
- addiktológiai konzultációt,
- illetve maga a H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér mint prevenciós tér, gyermekeket és fiatalokat segítő szakmai csapatunk is ide tartozik.

Munkánkat, feladatellátásunkat azonban nem csak jogszabályi keretek határozzák meg. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma közzétette a család- és gyermekjóléti szolgáltatások működésével kapcsolatos **szakmai szabályozó dokumentumokat, az ún. protokollokat és szakmai ajánlásokat**, melyek tulajdonképpen módszertani útmutatók. A protokollok betartása a törvényben rögzítettek szerint kötelező, melynek legfőbb oka, hogy minden gyermeknek és családnak joga van ahhoz, hogy **ügyükben egységes elvek, módszertan és eljárásrend szerint járjanak el, vagyis egységesen magas színvonalú és az emberi, gyermeki jogokat szem előtt tartó segítő szolgáltatást kapjanak**. Különösen igaz ez a gyermekek bántalmazásának megelőzésére és megszüntetésére.

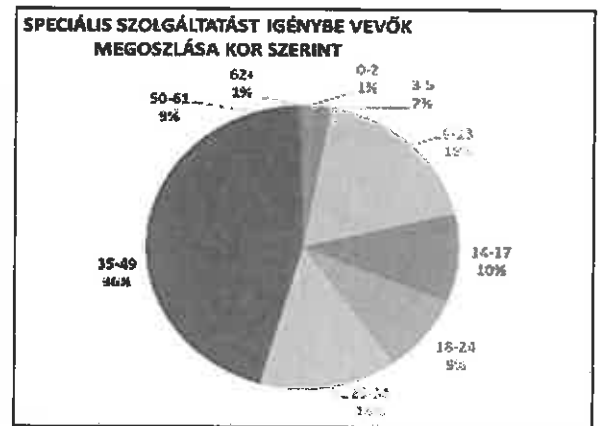
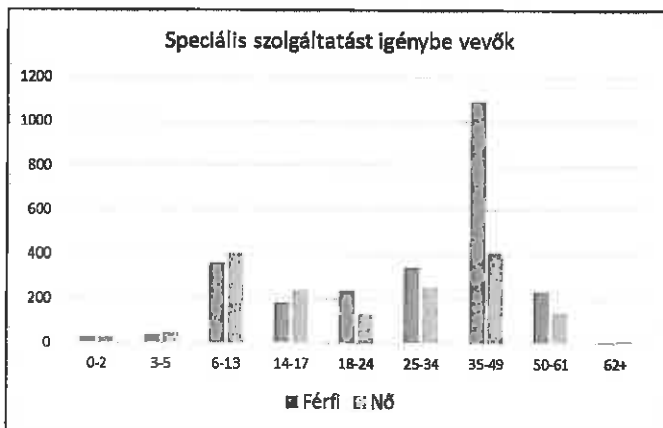
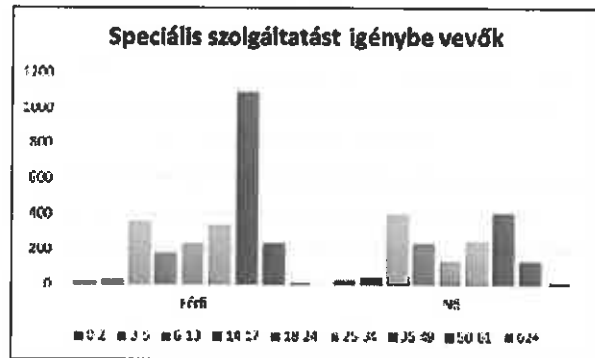
A szociális munkában továbbiakban és nem elhanyagolható módon jelentősége van az **etikai kódexnek**. A Család- és Gyermekjóléti Központ mindenkor szem előtt tartja, hogy **a szociális munka hivatásrend, professzionális munka**, melyben megkerülhetetlen az etikai kódex be- és megtartása az esetvitelben. Ez biztosítja az autonómiát a szakemberek számára, az intézményvezetés és a területen dolgozó szakemberek, valamint a szakemberek közötti kapcsolatrendszer, a döntések és eljárások etikai hátterét. Nem másodsorban az értékeken keresztül meghatározza a munka fő célitűzéseit, a kliensek és döntéshozók közötti közvetítő kapcsolat etikai milyenségét és értékbeli alapjait, a segítői és nem regulatív attitűdöt, az elvtelen, adminisztratív eljárásokban kimerülő kiszolgáló szerep helyett.

A speciális szolgáltatások

A Központi Statisztikai Hivatal felé intézményünknek minden évben adatközlési feladata van. Az itt következő grafikonok a KSH felé leadott 2020. évi statisztikáinkból készültek. A speciális szolgáltatások adatai között a H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér adatai is szerepelnek.

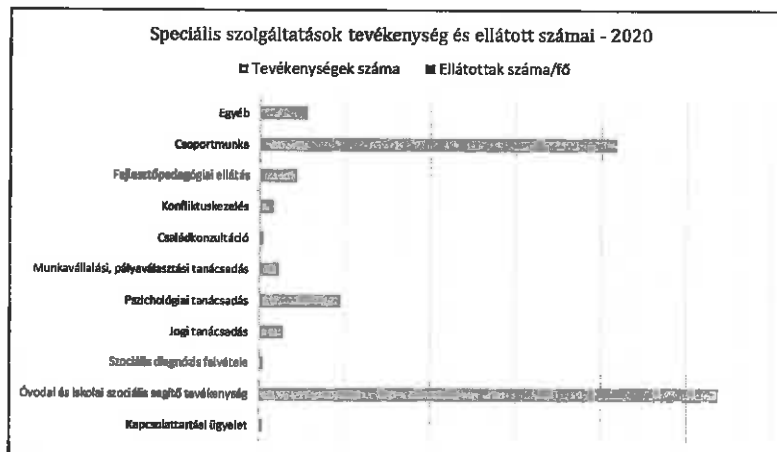

A Központ speciális szolgáltatásait 2020 évben összesen 6912 fő vette igénybe. A speciális szolgáltatásokat 3/5 részben férfiak, ezen belül is a 35-49 éves korosztály veszi leggyakrabban igénybe. Ez a korosztályi túlsúly a nőkre is igaz. A kiskorú igénybevevők az összes igénybevevő 31%-át teszi ki.

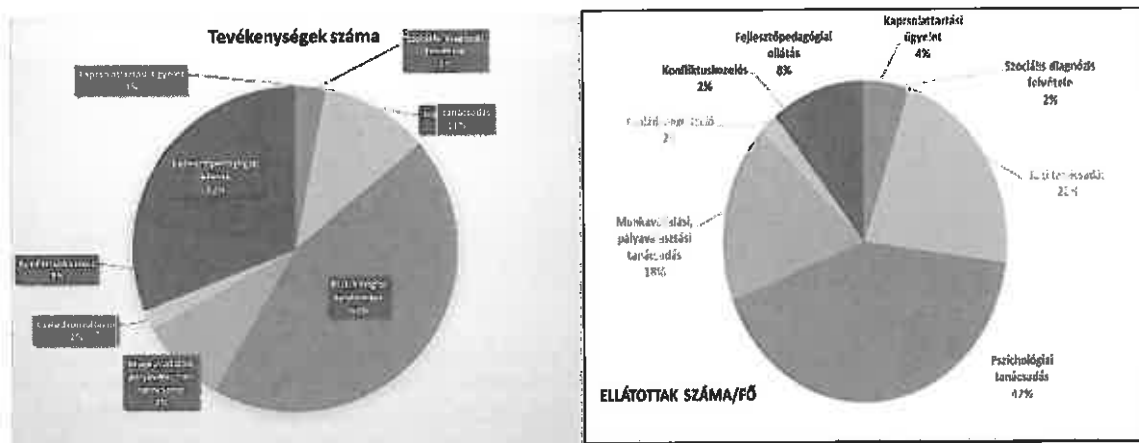

A speciális szolgáltatásokat 70%-ban olyan ügyfelek vették igénybe, akik nem érintettek jogerős hatósági intézkedésben, vagy nem ismert, hogy érintettek lennének, hiszen mind a H52, mind az óvodai és iskolai szociális segítség alacsonyküszöbű szolgáltatások, illetve ez utóbbi esetben célcsoportunk a pedagógusok, egyéb köznevelésben dolgozó szakemberek is.

A speciális szolgáltatások között a legnagyobb igénybevevői számokkal a csoportmunka (3616 fő) és az óvodai és iskolai segítő tevékenység (2472 fő) szerepel. Kiemelkedően magas tevékenységszámot szintén az óvodai és iskolai segítő tevékenység mutat.

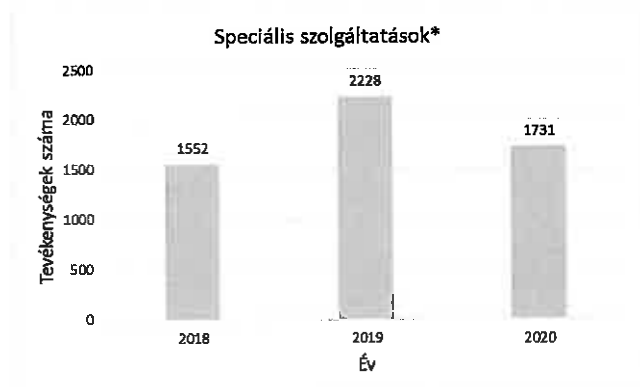
Ha a tevékenységeket a fenti két típus nélkül, vagyis a H52 és OISZS adatai nélkül nézzük, nem meglepő módon a tevékenységszámban a pszichológiai tanácsadás, valamint a fejlesztőpedagógiai szolgáltatás „vezet”. Az elmúlt évekhez hasonlóan e két utóbbi szolgáltatás, valamint a konfliktuskezelés (a kapcsolattartási ügyleten kívüli mediációs szolgáltatás) mutatja, hogy az itt nyújtott szolgáltatásokat kevesen, ám hosszú időn keresztül veszik igénybe.

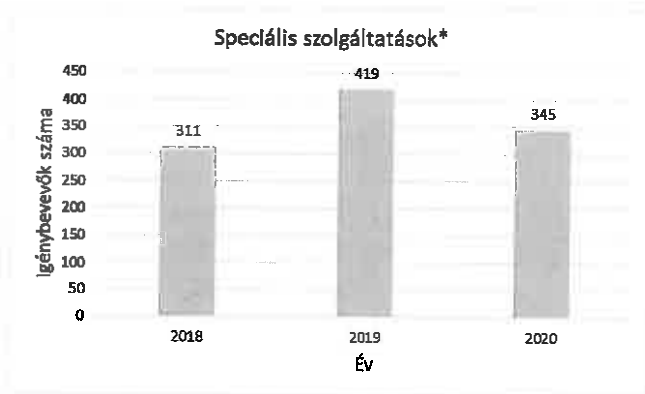

Az összes szolgáltatási elemet tekintve nincs törés az elmúlt öt éves igénybevevői létszámadatok növekedésében.

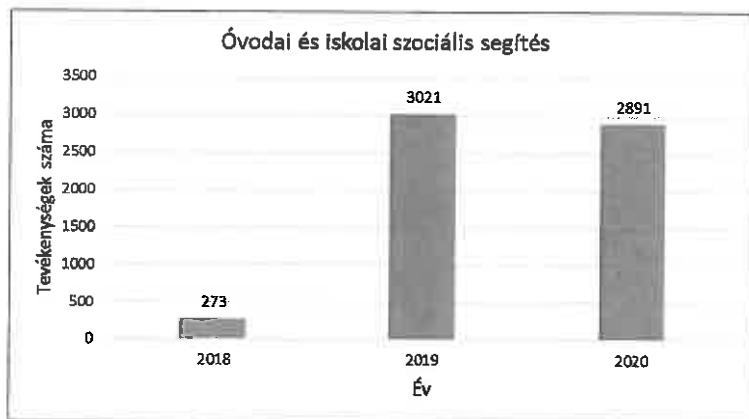
Szintén nem meglepő módon a korábbi növekvő tendencia mind az igénybevevői számokat, mind a tevékenységszámokat tekintve ellentétes irányba változott, amennyiben az adatokból kiszűrjük a H52 és Óvodai és Iskolai Szociális Segítő Csoport adatait. Ennek oka a 2020-as évben kialakult SARS-CoV-2 koronavírus okozta járvány, melynek következtében a szolgáltatások működtetésének tavasszal központilag, illetve helyben is elrendelték a szüneteltetését vagy korlátozását.

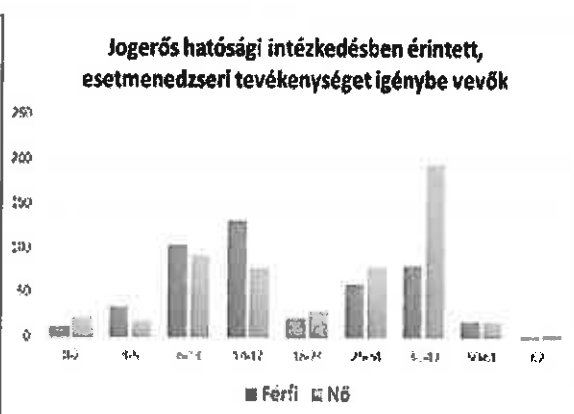
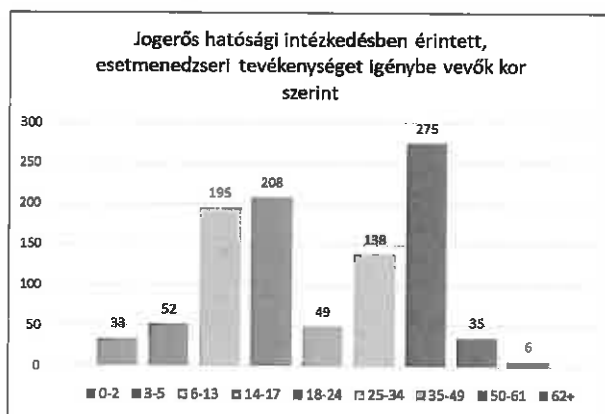
*Kapcsolattartási ügyelet, kórházi szociális munka, jogi és pszichológiai tanácsadás, mediáció, pár- és családkonzultáció, valamint a fejlesztő tevékenység adatai.

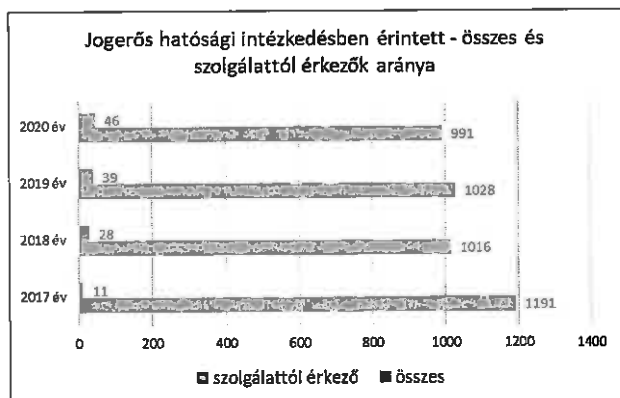
Az óvodai és iskolai szociális segítség tevékenység száma picit csökkent 2019-hez képest, megtörve az addig emelkedő számsort, ami a szolgáltatás helyi beágyazódásának következménye volt, azonban 2020-ban a kismértékű csökkenés oka az iskolai digitális oktatásra való átállás, a köznevelési intézmények bezárása.

Jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetmenedzseri tevékenységet igénybe vevők adatai

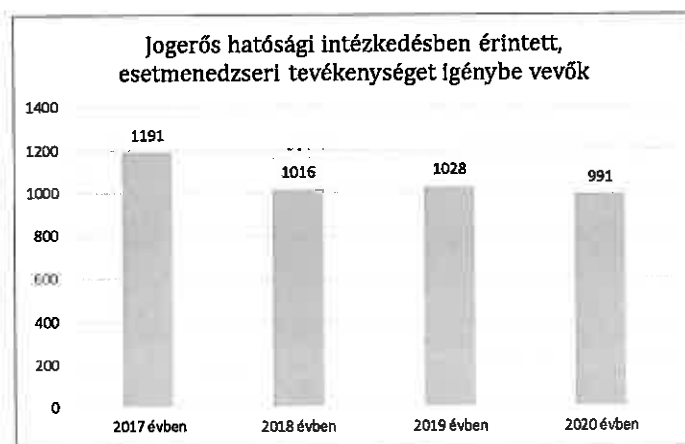
Az esetmenedzseri tevékenységet jellemzően – ahogy a korábbi években is – a nagykorúakat tekintve a 35-49 éves korosztály, azon belül is a nők veszik igénybe, akik az ellátott gyermekek szülei vagy gyámjai. A kiskorúakat nézve a 6-17 éves korosztály a leginkább érintett, azon belül is a fiúk, ahogy az az elmúlt években is jellemző volt.

Az eszmenezseri tevékenységet igénybe vevők döntő többségében nem a szolgálatól, hanem a gyámhivaltól érkező eljárásindítással a szolgáltatásba érkező családok, vagy már évek óta valamilyen hatósági intézkedéssel érintett családok. Azonban ahogy az elmúlt négy évet nézzük, látható, hogy egyre több eset érkezik közvetlenül a szolgálatól, 2017-hez képest négyszer annyi igénybevevő.

Az utóbbi négy évet tekintve az igénybevevői adatok egy évet, 2019-et kivéve folyamatos csökkenést mutatnak, ami igazából egy pozitív változás a kerület életében. Kevésbé pozitív viszont az, hogy a hatósági ügyeink egyre mélyebben gyökerező problémákkal terhelt (gazdasági-társadalmi és mentálhigiénés értelemben) és szinte mindig ún. sokproblémás, komplex esetek.

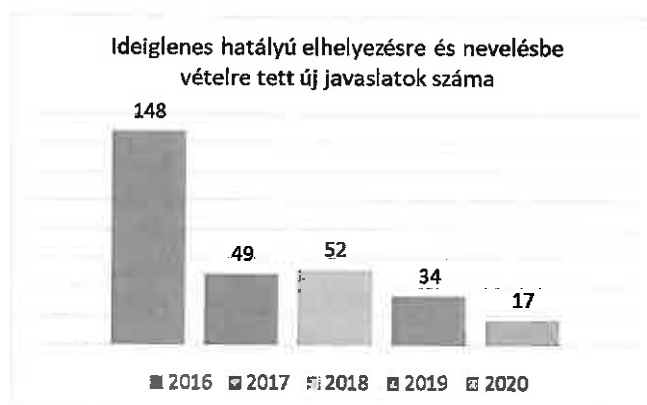
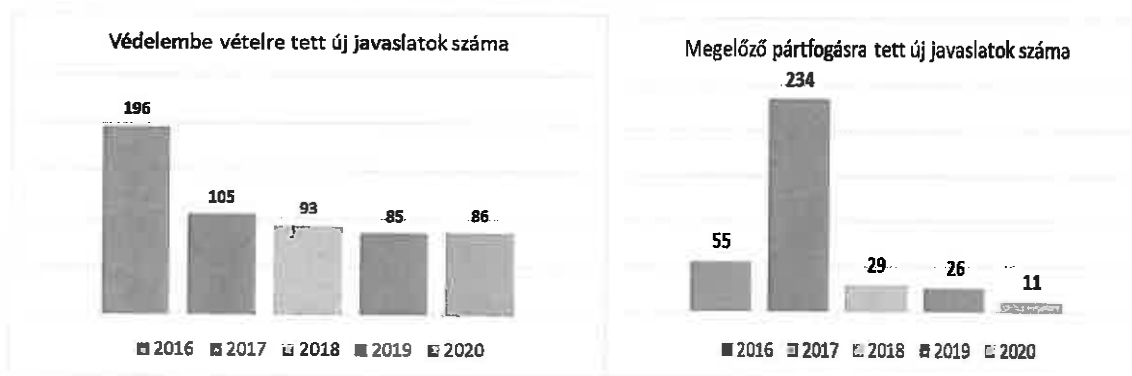

Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma a felülvizsgálati javaslatok nélkül

A Család- és Gyermekjóléti Központban dolgozó eszmenezseriek egyik feladata, hogy javaslatot tegyenek gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedésre a gyámhivatalok felé. 2020-ban az összes javaslat (142) több, mint fele, pontosabban 61%-a védelembé vételre tett javaslat volt. Egy eszmenezser 2020-ban átlagban 18 új, vagy eltérő hatósági intézkedésre tett javaslatot írt. A korábbi évekhez képest szembe-tűnő a szakellátásban nevelkedő gyerekek gondozási helyének megváltoztatására tett javaslatok számának növekedése (11 javaslat), 2017-2019-hez képest ez közel négyszeres növekedést jelent.

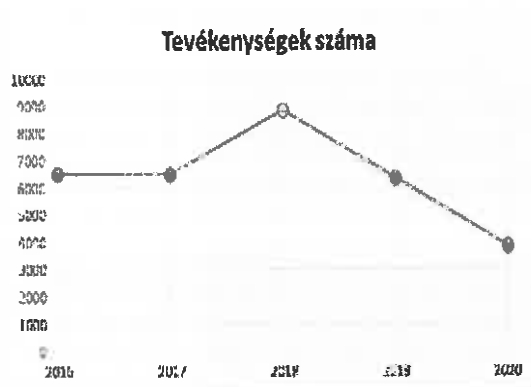

A védelembe vételre tett javaslatok száma az utóbbi két-három évben stagnált. A megelőző pártfogásra tett javaslatok száma a 2017 évi kiugrást követően folyamatosan csökken, a 2020-as szám kevesebb, mint a fele a 2019-es évi javaslatok számának. A nevelésbe vételre és ideiglenes hatályú elhelyezésre tett javaslatok száma is három éve csökkenő tendenciát mutat, tavaly pont fele annyi javaslat született az említett két intézkedésre, mint 2019-ben.

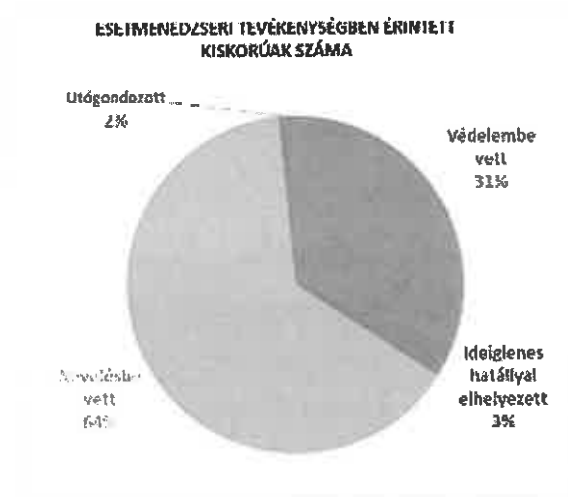
Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek és az érintettek kiskorúak száma

A tevékenységeket illetően 2020-ban folytatódott a tevékenységek számának csökkenése a Sars-CoV-2 vírus okozta járvány és vele együtt bizonyos tevékenységek korlátozása (pl: személyes találkozás), illetve más tevékenységek (pl: gyámhivatali tárgyalások szüneteltetése) miatt. 2020-ban az összes tevékenység szám 3898 volt, tehát egy esetenként átlagosan 487 tevékenység jutott közelítőleg és még mindig a legmagasabb a szociális segítőmunkával és az esetmegbeszélés különböző típusaival töltött idő.

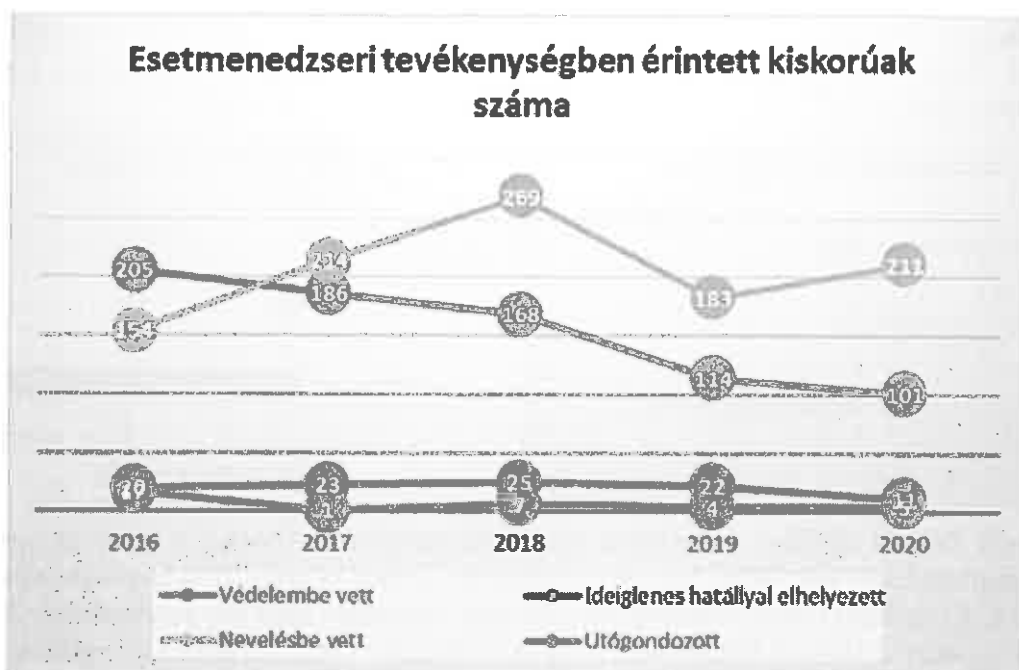

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységben érintett kiskorúak korcsoportok szerint

Az esetmenedzseri tevékenységben érintett kiskorúak több, mint fele, 64%-a nevelésbe vett kiskorú, valamivel kevesebb, mint 1/3-a, pontosabban 31%-a védelembe vett kiskorú. A korosztályi adatokat tekintve minden korosztályban a nevelésbe vettek vannak legmagasabb számban, magasan kiemelkedik a 6-17 éves nevelésbe vett gyerekek száma. A második legnagyobb számú csoport a 6-17 éves védelembe vett gyerekeké, a két csoport, tehát nevelésbe és védelembe vettek aránya az összesen belül 95%-ot tesz ki.

A védelembe vett kiskorúak száma 2016 óta folyamatosan csökken, mára 2016-hoz képest fele annyi védelembe vett gyermek van. Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyerekek száma 2016-2019 között stagnált, 2020-ra fele annyi gyermek volt ideiglenesen elhelyezve, mint 2019-ben. A nevelésbe vettek száma 2016-2018 között folyamatosan nőtt, 2018-ra a 2016-os szám 1,7-szeresére, míg 2018-ról 2019-re jelentős volt a csökkenés, majdnem elérve a 2016-os számot. 2020-ban azonban ismét növekedés volt, nagyjából a 2017-es számot érte el.

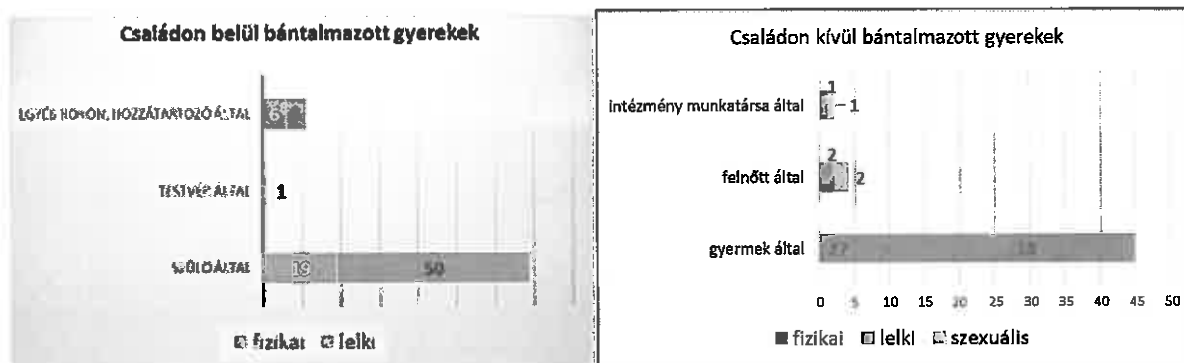
A központnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai

A központnál ellátott bántalmazott gyerekek száma 2020-ban 132 volt. Több, mint felük, 61%-uk családon belül bántalmazott gyermek. Nem szerint az előző évekhez hasonlóan több, mint felük (61%) fiú és fizikai bántalmazást is több, mint kétszer annyi (2,2-szer annyi) fiú szenvedett el, mint lány. Lelki bántalmazást majdnem ugyanannyi fiú, mint lány szenvedett el.

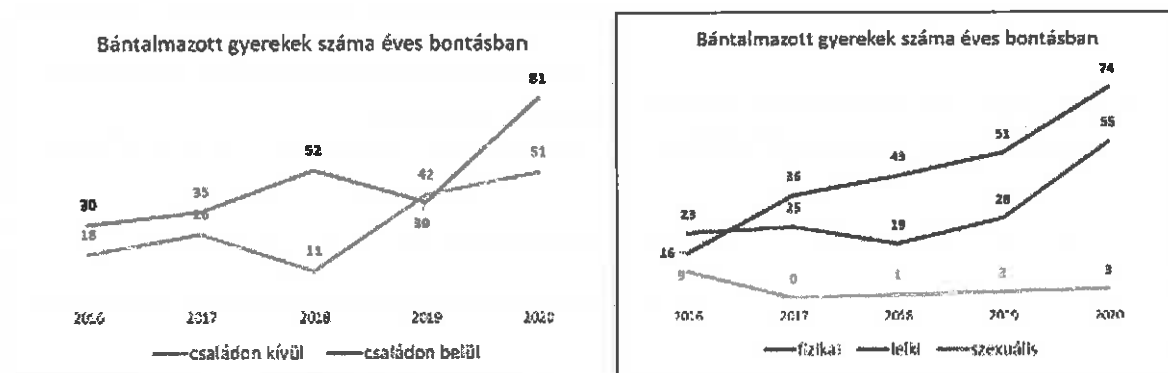

A családon belül bántalmazott gyerekek 69%-a lelki bántalmazást szenvedett el, ezen belül is 89%-uk valamelyik vagy mindkét szülő által. A családon kívül bántalmazott gyerekek 60%-a fizikai bántalmazást szenvedett el, 35%-uk lelki bántalmazást, 6%-uk pedig szexuális

bántalmazást. 88%-ukat más gyermekek bántalmazták, azonban a szexuális bántalmazásokat felnőttek, illetve egy esetben feltételezetten intézmény munkatársa követte el (még nyomozati szakaszban van).

Az elmúlt öt évet tekintve a családon belüli bántalmazás 2020-ban a 2019-es visszaesést követően meredeken nőtt, közel kétszeresére az előző évhez képest, 2016-hoz képest pedig 2,7-szeresére. A családon kívüli bántalmazás a 2018-as visszaesés után folyamatosan nő, 2018-hoz képest ez a szám 2020-ra 4,6-szorosára nőtt, és ezt minden évben javarészt gyerekek követik el egymás között. Szintén az utóbbi öt évet tekintve a lelki bántalmazást elszenvedett gyerekek száma is folyamatosan nő, 2018 óta pedig a fizikai bántalmazást elszenvedett gyerekek száma is.

Veszélyeztetett kiskorúak adatai

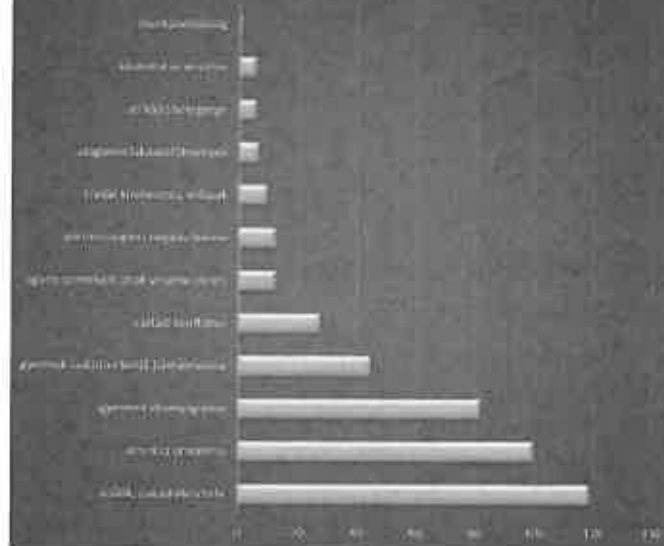
A Központ által ellátott gyerekek 75%-a a veszélyeztetettség fő oka szerint a környezeti főcsoportba tartozik. A második legnagyobb csoport 15%-kal a magatartási főcsoport.

A környezeti főcsoporton belül 51%-ot tesz ki a szülők, család életvitele és a nevelési problémák miatti veszélyeztetettség. A harmadik legnagyobb arányú veszélyeztető tényező az esetmenedzser kollégák meglátása szerint a gyermek elhanyagolása (passzív bántalmazás – 19%) és a gyermek családon belüli bántalmazása (aktív bántalmazás – 11%). E felsorolt négy veszélyeztető fő ok összesen 81%-ban érinti az ellátott gyerekeket.

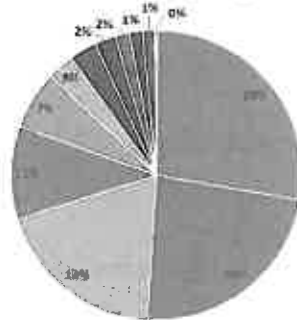
Az érintett gyermekek száma a veszélyeztettség fő oka szerint

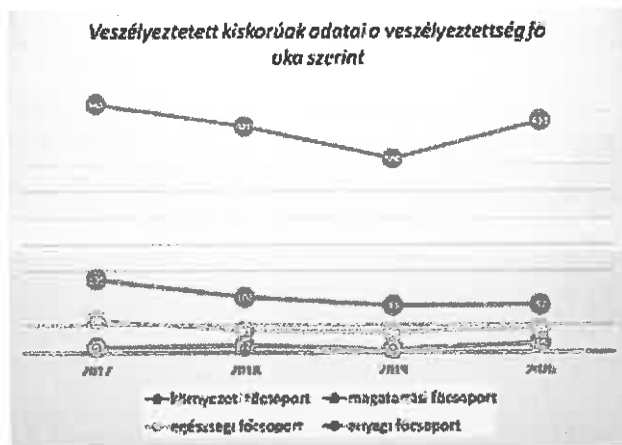
Környezeti főcsoport adatai a veszélyeztettség fő oka szerint

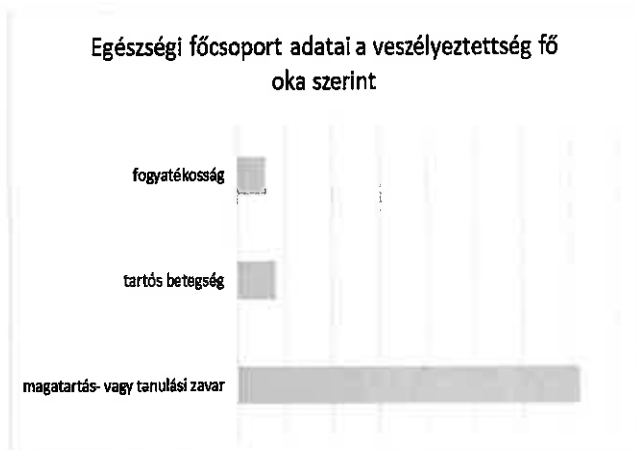
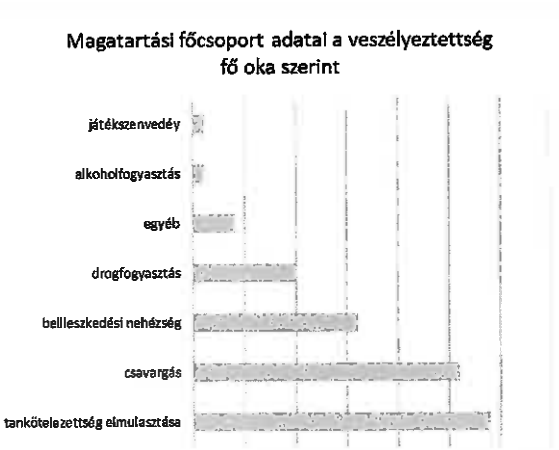
Környezeti főcsoport adatai a veszélyeztettség fő oka szerint

- szülői, család életvitel
- gyermek elhelyezkedése
- család külföldi
- nevelési probléma
- egyéb személyek által veszélyeztetés
- isola: kirekesztés, etűszak
- szülő(k) betegsége
- munkanélküliség
- közhatalom veszélye

A magatartási főcsoporton belül a veszélyeztettség fő okai elsősorban az iskolából történő lemorzsolódás, a tankötelezettség elmulasztása és ezzel szoros összefüggésben a csavargás, valamint a gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség. Az egészségi főcsoporton belül magasán a magatartás- vagy tanulási zavar jelenti a fő veszélyeztetettségi okot - és ez évek óta így van.

Ha éves összehasonlításban nézzük a veszélyeztetett kiskorúak adatait a veszélyeztettség fő oka szerint, azt látjuk, hogy minden évben a legmagasabb számot a környezeti főcsoport hozza, melybe olyan okok tartoznak, mint a szülők, család életvitele, nevelési probléma, gyermek elhanyagolása, gyermek családon belüli bántalmazása, családi konfliktus, egyéb személyek általi veszélyeztetés, kortárs csoport negatív hatása, iskolai kirekesztés és erőszak, elégtelen lakáskörülmények, szülő(k) betegsége, kilakoltatás veszélye és munkanélküliség. Az anyagi és egészségi főcsoport évek óta stagnáló adatokat mutat, azonban a magatartási főcsoport 2017-hez képest 2/3 annyi lett, de az előző évhez képest gyakorlatilag nem változott. A környezeti főcsoport viszont az előző évhez képest közel 20%-kal nőtt, megtörve a korábbi csökkenő tendenciát, és meghaladva a 2018-as számokat.

Az ügyfélkör társadalmi-gazdasági helyzete, lakhatási szegénység

Az ügyfélkörünk jelentős része alacsony jövedelmű családokból áll, ahol a gyerekek után járó támogatások fontos és nélkülözhetetlen részei a családi bevételnek. Ezekben az alacsony jövedelmű családokban mindent felülír az élelem, a napi szükségletekhez nélkülözhetetlen javak beszerzése. Elsősorban a jövedelmi helyzetből adódóan a digitális oktatásban való részvétel nehezített vagy lehetetlen volt, mivel erre már végképp nem jutott pénz. 2020-ban, ahogy ez korábban is megjelenő anyagi gond volt, különösen nehéz helyzetbe kerültek azok a családok, akik nem tudtak tartalékot képezni és nem volt mihez nyúlniuk akár csak egy átmeneti munkahelyvesztéskor sem, vagy ha a digitális oktatáshoz kellett eszköz, internet előfizetés árát előteremteni. Mivel jellemző volt a munkahelyvesztés és munkahelyváltások sorozata, vagy az „alkalmazás”, tehát az átmeneti, hosszabb-rövidebb ideig tartó jövedelemcsökkenés, és ezek mellett a szakképzettség hiánya, a számukra elérhető állások pedig hamar telítődtek a veszélyhelyzet alatt, így minden korábbinál nagyobb szükség volt adományosztásra és volt is rá kereslet bőven, még akkor is, ha volt dolgozó családtag a

családban. Mindemellett jelentősen növekedett az igény, hogy segítsünk a klienseknek **rendszeres vagy rendkívüli pénzbeli ellátáshoz** jutnia. Ez az anyagi bizonytalanság, kiszámíthatatlanság, a tartalékképzés hiánya gyakorta vezetett a lakbér és közüzemi **tartozások növekedéséhez**.

Az **egyszülős családok különösen nehéz helyzetbe kerültek**. Egyrészt rengeteg energiát emésztett a munkahely megtartása-keresése, másrészt ebben a frusztrált, munkakényszeres helyzetben a gyerekekre már nem, vagy csak csekély idő és energia jutott. És ami fontos még: a gyerekek napközbeni felügyelete sem volt megoldott a digitális oktatás idején – ennek pedig nagy ára volt, amiről később írok is.

Ha a lakhatási helyzetet nézzük, az egyik, amiről beszélni szükséges, az a **kis méretű, túlszűfolt lakásban élők helyzete** (nem ritka, hogy 30 nm-en 10-en élnek, több generáció és család együtt). Ezt a jelenséget a járvány erősítette, anyagi takarékoságból összeköltöztek családok, mert nem tudták külön-külön fizetni az albérletet és a megélhetés költségei úgy általában is folyamatosan növekednek. Ez a kényszermegoldás, tetézve a veszélyhelyzeti korlátozásokkal, még inkább hozzájárult a **családi konfliktusokhoz, kimerültséghez, kiégéshez, a pszichés problémák elmélyüléséhez**.

Általában jellemző, de most kiélezve tapasztaltuk, hogy az önkormányzati bérleményben élők anyagi helyzete mennyivel stabilabb, mint azoké a családoké, akik albérletben élnek. Nekik egyébként is alig marad jövedelmük megélhetésre, ruházkodásra az albérleti díj kifizetése után.

A Gyáli út 21-23. szám alatti lakások állaga sokat romlott az elmúlt években. Jellemzőek a leromlott műszaki állapotú, elhanyagolt, zsúfolt lakások, ezek egy része magántulajdon, amit bérebe adnak és egyáltalán nincsenek karbantartva a viszonylag magas bérleti díj ellenére sem. Nem ritka, hogy nincs hűtő, a lakók gázpalackkal fűtenek.

Mindent összevetve elmondható Ferencvárosra, hogy 2020-ban is a legkülönbözőbb anyagi és társadalmi helyzetű családokkal dolgozunk: az egészen magas jövedelmű, luxus környezetben élő családoktól kezdve a mélyszegénységben élőkig. Előbbieknél leginkább a mentális egészséget érintő problémák, lelki bántalmazás és elhanyagolás, valamint a családi-párkapcsolati konfliktusok jellemzőek, míg az alacsony jövedelmű családoknál az anyagi létkérdések, a túlélésért való napról napra küzdelem kapcsolódik össze szorosan a mentális problémákkal, melyek a jobb helyzetű és ún. középosztálybeli családi hagyományokkal rendelkező társadalmi csoportok számára kevéssé érthető és átérezhető, de valójában egyensúlyi állapotok – melyek épp a társadalmi helyzet vagy lét következményei, a túlélési stratégiák részei vagy következményei.

Lelki jóllét

Régóta fennálló gondja a szociális és gyermekjóléti ellátásnak, hogy a **pszichiátriai vagy pszichoterápiás ellátás részlegesen vagy teljesen hiányzik az állami egészségügyi ellátórendszerből**, általánosságban elmondható, hogy a **hozzáférés igencsak szűkös és minőségileg is megkérdőjelezhető, ha az csak a gyógyszerfelírásra korlátozódik pszichoterápiás megsegítés nélkül**. Ezen az egyébként is fennálló helyzeten még tovább rontott a pandémia, amikor elmaradtak a gyógyszeres ellátások, a betegek rendszeres utánkövetése, terápiája is, aminek következtében a **2020 előttihez képest kiemelkedő számban jelentek meg nálunk a súlyos állapotú kliensek**, gyerekek és felnőttek, vagy a korábban viszonylag kiegyensúlyozott állapotban lévő kliensek gyors állapotromlását tapasztaltuk, ami egészen a pszichotikus állapotig jutott, a gyermeket ki is kellett emelni végül a családból. Ezek a súlyos állapotú betegek jellemzően nem rendelkeznek betegségtudattal, elutasítják az együttműködést, nem lehet velük szociális segítőmunkát végezni, nem lehet

egyáltalán megközelíteni őket és ha már olyan veszélyeztető az állapotuk, a hatóság megvárja amíg tényleg ön- és közveszélyessé válnak és akkor intézkednek, mély traumát okozva ezzel a beteg szülővel hosszan és elzárva együtt élő gyermeknek. A pszichésen beteg gyermeket nevelő szülő pedig bezárva és elzárva a szociális kapcsolatoktól, a veszélyhelyzet alatti anyagi létbizonytalanságban hihetetlen módon kimerült. Nem egyszer fordult elő, hogy **a szociális munkás végül egyedül maradt az esetvezetésben**, nem volt szakorvos, nem volt fogadó intézmény, nem volt éjszakai orvosi felügyelet a fekvőbeteg, rehabilitációs gyermekpszichiátriai részlegen, valamint időpont messze vagy nem is volt kapható a pszichiátriai ellátásba. Maximum ambuláns ellátás volt, a beteg felé néha érdektelenül forduló orvosokkal, de ez nem volt elég, nem volt hatékony minden ilyen problémával küzdő családuknak, ügyfelünknek.

A pandémia egyébként is magával hozta, hogy **a létfenntartás érdekében a gyerekek háttérbe kerültek**, a szülők a bizonytalan anyagi helyzetű családokban túl kevés értékes időt töltöttek a gyerekeikkel, túlhajszoltak, feszültek voltak, a be- és összezártság, a túl kicsi lakás okozta privát szféra teljes hiánya, a bizonytalanság, félelem és szorongás, a frusztráció mind növelték a családi konfliktusokat. Mindemellett **az otthon tanuló gyerekek felé mind a szülő, mind az iskola részéről csak követeltek, segítséget, támogatást, megértést és odafigyelést kevésbé kaptak és kaphattak, az igényeik és szükségleteik a fizikaiakon túl nemigen voltak kielégítve, magukra voltak hagyva számos problémával, akadállyal és követelménnyel**. Az előbb felsoroltaknak meg is volt az ára: depresszió, önmaguk ellen fordulás, kudarcélmény, s hogy valaki törődjön velük, hogy valahova tartozzanak, hogy valahol legyen sikerélmény és elismerés számukra, jött a csavargás, a bandázás, a kisebb-nagyobb bűnözés, az iskolai munka részleges vagy teljes elhanyagolása.

A 0-18 éves korosztály helyzetének alakulása

A járványhelyzet okozta intézkedések eseteinkben a gyerekek elhanyagolásához vetettek, különösen oktatási elhanyagoláshoz, a társas kapcsolatok elszegényedéséhez, illetve a tanulás (oktatásról nemigen beszélhettünk) áttevődése a digitális térbe, ahol nem volt, nincs szülői kontroll, és a digitális oktatásba való valódi bekapcsolódás nélkül, kudarcokkal terheltén a kötelező minimum teljesítése volt csak cél. **Valódi, megalapozó tudás azonban nincs mögötte**, és a gyerekek egy része így ment tovább a következő osztályfokozatba, aminek később komoly tanulási problémák lesznek a következményei olyan tantárgyaknál, mint pl. a matematika.

A fiatal, kamasz korosztályban valószínűleg jövőre kiható következménye lesz annak, hogy a gyerekek **egyre több időt a digitális térben töltenek és nem szánnak elég időt a befelé figyelésre, énidőre, ön- és társas reflexióra**. A motiváció egyébként is inkább az anyagi javak, státuszszimbólumok megszerzésére, birtoklására, a mindig újabbra, divatosra cserélésére irányulnak. Ez is oka annak, hogy **sokan döntenek az alacsonyabb helyzetű társadalmi csoportokból az iskola elhagyása mellett amint és amikor lehet**, már következmények nélkül, és **a pénzkereset felé fordulnak**, amit a szülők nem is elleneznek. Azoknál a családoknál, ahol a szülők maguk is alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, és nincs szakmájuk, ez örökítődik nemzedékeken át, és a gyerekek is legfeljebb a nyolc osztályig jutnak, azt is bukásokkal, osztályozó vizsgákkal érik el, szociális munkásokkal a háttérben - többkevesebb szakmai sikerrel záródóan. Azonban, ha be is jutnak szakképzésbe, onnan 9-10. osztályban kiesnek. A túlkoros diákok esetében igen sok erőfeszítést kell tennünk azért, hogy bejárjanak iskolába, vagy visszaintegrálódjanak az iskolai életbe. Ha elérjük, hogy rendszeresen bejárjon egy túlkoros diák, nos, az iskola az „osztályközösséget rombolja” jelszóval igen hamar meg is válik tőle, a szülő pedig tehetetlen marad, másik iskolát pedig jellemzően nem talál a

gyerek a gyermeke számára. **Hatékony segítség lehet az iskolával, pedagógusokkal való, vagy a család és iskola közötti kommunikáció segítségével az iskolai szociális segítő.** Ez különösen fontos lenne az eltérő kultúrájú tanulók, családok esetében, amikor sok a kulturális konfliktus, félreértés, ami pusztán a kulturális jellemzők, a kultúra eltérőségéből erednek.

Ha az oktatás helyzetét nézzük, a nálunk megjelenő esetekben azt tapasztaljuk egyésszt, hogy **maga az iskola is generál magatartászavart a gyerekeknél,** maga az iskola is veszélyeztet, amikor például a sokproblémás, netán még konfliktusokkal, bántalmazással is terhelt családból a gyermek belép az iskolába, ott a pedagógusok nem tudják kezelni a magatartás- és tanulásproblémás diákot, megbélyegzik, és végül a kortárs csoport is kirekeszti. Ezeket a folyamatokat prevencióos tevékenységgel lehetne gyengíteni, nyilván az oktatási rendszeren belüli kommunikációs, módszertani képzésekre is szükség lenne, valamint egyéb, elsősorban adminisztrációs terhek csökkentésére, hogy több idő és energia maradjon magára a gyermekekre, diákra, hogy alanya és ne elszenvedője legyen az oktatási rendszernek, intézménynek. Azonban az iskolák, mivel pedagógushiány van, ki is mondják, hogy nem a gyerek megtartása a cél, hanem a pedagógus megtartása. Sajnos tapasztalataink szerint ehhez bármilyen eszköz bevetése megengedett, amelyek csöppet sem gyerekbarátak, gyermekközpontúak.

Az elmúlt évben olyan ferencvárosi lakóterületen is megjelent **fiatalkori, súlyos bűncselekmények elkövetése,** ahol korábban nem volt jellemző. **Az igazságszolgáltatás nagyon lassú, sokára van tárgyalás, döntés,** olyannyira sokára, hogy a bűncselekményt egyébként is bagatellizáló szülő és gyerek úgy érzi: hát tényleg nem is olyan súlyú, amit elkövetett, hisz lám, nincs is következménye. A másik tapasztalás, hogy az igazságszolgáltatás gyakorta élt a fiatalkorúak esetében **a lakóhelyelhagyás tilalmának elrendelésével, lábbilincsel.** Azt értjük, hogy jobb, mint bezárni, de a hosszúra nyúló eljárásokban (van, hogy egy évnél is több), a gyerek be van zárva a lakásba, nincs iskola, nincsenek kortárs kapcsolatok, kilátástalan és befelé forduló helyzetében komoly pszichiátriai következmények lesznek, melyet az egészségügyi ellátórendszer negligál. Sajnos erre is volt tapasztalatunk az elmúlt évben.

A gyerekek sérülése a válás alatti, szülők közötti konfliktusban továbbra is jelen van **ügyfélkörünkben.** Ezekben az ún. részben vagy egészben kapcsolattartás miatt indult ügyekben a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedés, a védelemben vétel nemigen szokott eredménnyel járni, hiszen itt a **szülők fókuszában nem a gyermek érdeke, szükséglete áll, hanem a harc és a győzelem a másik fél felett, a játszmák és a hatósági ügyintézőknek és szociális vagy egyéb szakembereknek a kijátszása,** melyhez - egyre inkább tapasztalom - a jogászok, ügyvédek kiváló partnerek és mindent megtesznek azért, hogy ne legyen megegyezés, a fókusz áttétele a gyerekekre ne történjen meg, mivel igen jó kereseti lehetőséget biztosítanak számukra hosszú távon ezek a családi konfliktusok. Volt olyan ügyünk, ahol az egyik fél jogi képviselője nem volt rest etikailag erősen megkérdőjelezhető eszközöket is bevetni a jól fizető ügyfél teljes győzelme érdekében, a másik felet szinte teljesen megsemmisítve mind emberileg, mind szülői mivoltában. Ezekben az esetekben a **beavatkozás a hatóság részéről jellemzően nem a felépülést szolgálja, hanem a trauma elmélyülését és elhúzódását,** hisz ők is pusztán egy játszma eszközei a szülőnek, és valahogy mindig van kényszer, hogy egyik vagy másik fél mellett, vagy ellen foglaljanak állást az intézményi szereplők. Azt, hogy mi eleve a gyerek mellett foglalunk állás, nos sok szülő nem érti, nem akarja érteni vagy már nincs abban az állapotban az egyéni sérelmei, traumái miatt egyszerűen csak megértse, megélje. Azt pedig szociális segítőként nem fogadhatom el, ha „felsőbb helyekről” arra próbálnak presszionálni, hogy a bántalmazott helyett a bántalmazó, gyermek helyett szülő érdekeit képviselje egy család- és gyermekjóléti központ egy esetvitelben, csak mert például a bántalmazó panaszt tesz és fenyegetőzik, vagy mert az erősebb fél férfi.

Párkapcsolati erőszak és bántalmazás

Bántalmazás tekintetében az elmúlt két évet tekintve növekedés tapasztalható a gyerekek fizikai és lelki bántalmazása terén. A családon kívüli (elsősorban kortárs) bántalmazás növekvő tendenciáját 2020 törte meg, amikor **a veszélyhelyzet miatt a lakásokba szorultak a családok és a családon belüli bántalmazás esetszáma ugrott meg.** (Itt fontosnak tartom megjegyezni, hogy az általunk ismert és felderített esetek csak a jéghegy legfelső csúcsát jelentik!) A gyerekek körében a 2020-as év több esetet hozott, amikor olyan jelzéseket kaptunk, hogy **intézmény munkatársa bántalmazott gyermeket.** Ezekben az ügyekben rendőrség és fenntartó, intézményvezető felé továbbítottuk a jelzéseket, hiszen nekünk nincs jogosultságunk kivizsgálni azt. Az intézmények, a fenntartó ezekben az esetekben visszajelzett felénk a vizsgálat eredményéről. Van olyan szakellátásban élő gyermeket ért szexuális erőszak gyanúval terhelt esetünk is, ahol még folyik a rendőri eljárás, illetve egy esetben a gyám felé jeleztük **emberkereskedelem gyanúját,** aki meg is tette a feljelentést. Ebben az esetben is folyik még a rendőri eljárás. Ez utóbbi esetünkkel kapcsolatban fontosnak tartom megemlíteni, hogy **a speciális gyermekotthonokban élő lányok különösen ki vannak téve a prostitúciós tevékenységbe való szervezett bevonás, sőt az emberkereskedelem veszélyének,** egész bűnöző csapat dolgozik az egyik szakellátott lány szülőjének aktív közreműködésével azon, hogy a beszervezésen a gyanú és a kliensünk szerint.

A kortárs erőszakra, bántalmazásra visszatérve jellemző, hogy az áldozatok szülei gyakran nem kapnak olyan támogatást, nem tesznek az intézmények olyan intézkedéseket, melyek megnyugtatóak és az áldozatot a szülei jellemzően végül másik intézménybe viszik.

A párkapcsolati erőszak áldozatai az ügyfélkörünkben is javarészt nők, bár az évek során dolgoztunk férfi áldozatokkal is. A korábbiakban már tapasztalt és számtalanszor leírt jellemző tendenciák és jelenségek továbbra is fennállnak: **a rendőri intézkedés elmaradása, a látület nem kikérése fizetős volta miatt, anyagi okokból való kényszeregyüttélések, sok éven át elhúzódó bántalmazó kapcsolatban való bennrekedés a lakásvásárlás/bérlés nem megfizethető volta miatt, a bántalmazás szenvedélybetegséggel való párosulása, nyílt fizikai erőszak helyett érzelmi/szexuális bántalmazás és elszigetelés, anyagi függőségben tartás, követés, zaklatás, megfélemlítés a jellemző.** Tapasztaljuk, hogy **a bántalmazók velünk, szakemberekkel szemben is ügyvédekkel és joggal felvértezve, bántalmazóan lépnek fel, fenyegetnek, feljelentgetnek, bepanaszolnak, rágalmaznak, igyekeznek ellehetetleníteni a szakmai munkánkat, a szavahihetőségünket és szakmai kompetenciánkat próbálják megingatni minden lehetséges ponton, és bizony előfordul, hogy ebben partnerre találnak a hatóság részéről.**

A hatósági eljárásokhoz közvetlenül kapcsolódó szakmai tevékenység tapasztalatai

A korábbi évekhez hasonlóan elmondható, hogy a **gyermekvédelmi szakellátás helyzete kétségbeejtő.** Ha meg is születik részünkről egy ilyen típusú javaslat, a javaslat hatóság felé történő megküldését követően hónapok telnek el, de előfordult, hogy egy év, de az is, hogy semmi nem történőik a javaslat beérkezését követően. A szakszolgálat is sokáig ül a gyámhivatali megkereséseken, elhelyezési tanácskozás a covid-19 miatt kétszemélyes szűk körben zajlik a megérkezett emlékeztetők tanúsága szerint.

A családba fogadás esetei egyértelműen nőnek, akit csak lehet, a szakellátásból a családba helyeznek vissza, valódi szakmai körbejárás, megfontolás nélkül, gyakorta családba fogadással kerülnek haza a gyerekek és ebben is úgy eljárva, hogy a gyermekjóléti szolgáltatót maximum egy környezettanulmány elvégzésére kérik fel (amikor a gyermek(ek) már rég itt is él(nek)), vagy egyáltalán nem kérnek fel minket és saját hatáskörben döntenek.

A gyámhivatalokkal való együttműködés vegyes tapasztalatokkal járt. A régen, kétezres évek elején jellemző élénk szakmai egyeztetés, közös stratégia kialakítása ma már kevésbé jellemző, bár volt rá példa. Egyre többször van szakmai konfliktus, az együttműködés teljes kizárása hatósági oldalról, „papírozással” való levédése tevékenységüknek a valódi és segítséget, védelmet nyújtó hatósági intézkedések helyett. **A járvány helyzet alatt tapasztalható volt az ügyintézők nehézkes elérése, az információáramlás hiánya** (az információkat sokszor maguktól az ügyfelektől tudjuk meg). Mivel a tárgyalások a kerületben leálltak (de ez máshol is tapasztalható volt), így a gyámhivatalokkal jellemzően papíron találkoztunk. **A védelembe vételi tárgyalásokra a javaslatot követően hónapok, félév múlva kerül sor**, de van olyan esetünk is, ahol másfél év óta nem történt semmi, még papíron sem. A járványhelyzet magával hozta azt, hogy rengeteg új esetünk lett, rengeteg új környezettanulmányt kellett elvégeznünk jogszabályban leírt indok nélkül kijelölve soron kívüli határidőt. Olyan is volt, hogy egy ügyben öt éve nem volt felülvizsgálat, mert „elfelejtették”, de a járványhelyzetben sürgőssé vált az elvégzése. Ezeknek az esteknek a java része vidéki gyámhivataloktól érkezett megkeresés volt. A más járásból érkező estekre egyébként jellemző, hogy minden előzmény nélkül, az eset ismerete nélkül, szegényes vagy nulla indoklással ellátott végzésekkel kérnek javaslatot és az ügyintéző sem segít, esetenként nem is elérhető a járványhelyzet miatt.

Az ideiglenes hatályú elhelyezéseknél volt pozitív tapasztalat is, amikor a rendőri jelzést vagy a javaslat beérkezését követően gyorsan intézkedett a hivatal, de volt olyan esetünk is, amikor súlyos egészségügyi veszélyeztetés, életveszély esetén sem intézkedett a hivatal hónapokig.

Minden esetre a kollégák nyitottak az egyeztetésekre, a szakmai párbeszédre és munkájukat lelkiismeretesen végzik, a csalódások és rossz tapasztalások ellenére nem rajtunk múlik az együttműködés javítása.

A speciális szolgáltatást nyújtó szakemberekkel, jelzőrendszeri tagokkal való közös munka

A jelzőrendszerrel való együttműködés alapvetően javult, és azt gondolom, ebben hatalmas szerepe volt a jelzőrendszeri felelős és tanácsadó munkájának, az ebbe a tevékenységbe fektetett idő, energia és ötletelés szép lassan, de meghozza az eredményét. A feladatvégző szakember, Gergely Gabriella mögött folyamatosan ott áll teamben az Alapellátási Egység szakmai vezetője Várné Holló Krisztina, az Óvodai és Iskolai Szociális Segítő Csoport koordinátorra, Pál Csaba, akikkel hatékonyan, elhivatottan és időnként kreatívan tudunk az elmúlt két évben együtt dolgozni, támogatva ezzel a gyerekek, felnőttek ellátásának javítását.

2020-ban a jelzőrendszeri tagokkal való hatékony együttműködésben **kiemelkedő volt a lakótelepi lakórész védőnőivel, gyermekorvososaival való közös munka**. Általában a gyermekorvosokkal azonban továbbra is nehézkes a kapcsolattartás, a számunkra megküldött jogszabályban előírt dokumentációjuk gyakorta hiányos és használhatatlan tartalommal megtöltött, ezen mindenképpen dolgoznunk szükséges, hiszen **az egészségügyi veszélyeztetés még mindig jelentős hányadban jelen van a gyermekvédelmi tevékenységünkben**.

Az óvodai és iskolai szociális segítőkkel való együttműködés tapasztalatai nagyon vegyesek, a kollégák szakmai tevékenységének, szerepének megítélése is nagyon vegyes, hatékonyságuk személyfüggő. Az esetmenedzserek tapasztalatai szerint nem hatékony a munkájuk, ha a gyermek érdeke helyett az intézmény érdekét képviselik, ha nincs önállóságuk, döntési jogkörük, ha az iskola csak szócsőként vagy postásként használja őket és nem szociális munkásként - és ezt a szerepet fel is vállalják. A kollégák meglátása szerint jobb szakemberek annál, minthogy ebben merüljön ki a szerepük. Nem tisztázott, hogy a jelzések megírásakor

mennyiben van szerepük, minden esetre érkeztek olyan jelzések is a közreműködésükkel, melyek gyermekvédelmi szempontból nem volt tisztán megfogalmazva, vagy egyenesen irreleváns volt. Fontos lesz ezekről a tapasztalatainkról ebben az évben beszélni, valamint arról, hogy a más telephelyen, de gyermekvédelmi tevékenységet ellátó kollégák naprakész információkat kapjanak az intézményekben dolgozó óvodai és iskolai szociális segítő kollégák személyéről, ügyeleti idejéről és elérhetőségéről. Ennek hiánya több esetben okozott fennakadást az esetvitelben már a feltáró szakaszban is.

A nevelési-oktatási intézményekkel való együttműködés egyik kritikus pontja a jelzések megérkezése időben, hiszen a hatósági ügyekben szoros határidős feladataink vannak, valamint nagyon sok esetben a köznevelési intézmény szakemberei rendelkeznek olyan információkkal, amelyeknek döntő szerepük van egy javaslat elkészítésében. Van nem egy esetünk, amikor az iskola késve, nagyon késve jelzett. **A védelembé vett gyerekek esetében jellemző, hogy az oktatási intézmények csak a hiányzást jelzik, egyebet nem.** Előfordult oktatási intézmény vezetője részéről szereptévesztés is, amikor gyámhivatal és szakmai vezető helyett gondolta előírni, hogy pontosan mit és hogyan, mikor tegyen a szociális munkás. Egy esetben pedig iskolaigazgató tételes írásbeli beszámolót kért egy gyermek büntetőügyéről, annak fejleményeiről. Mivel ezt a kolléga megtagadta adatvédelmi okokból, ezért neheztelésként a pedagógiai véleményben panaszolták e hiányosságot. Volt azonban **több igen jó tapasztalat is iskolákkal való együttműködésben, együtt gondolkodásban, tapasztalatszerzésben, amelyek speciális iskolákhoz kötődnek és nagyban előre vitték az esetkezelést, a család és gyermek ügyét.**

A rendőrséggel való munka arra korlátozódik, hogy teljes iratanyagokat kérnek be, akár egymással párhuzamosan nyomozó osztályok is, illetve a kollégákat kihallgatásra hívják. A jelzéseik jellemzően későn, gyakorta majd egy évvel a cselekmény elkövetése után érkeznek és a gyermekvédelmet segítő érdemi információkat ritkán tartalmaznak.

A H52 munkájával kapcsolatban kiemelték a kollégák, hogy az oda járó gyerekek milyen támogató odafigyelést kaptak, és hogy mekkora segítség volt a családok számára a nyári programok, táborok szervezése. Szakmai tevékenységükhöz minden esetenédzser gratulált az egyéni beszámolójában akkor is, ha nem volt közös kliensük.

A speciális szolgáltatásokat működtető kollégákkal az esetenédzsereknek kiemelkedően jó tapasztalatai voltak 2020-ban. **Minden tanácsadó kollégán érezhető, hogy a kliensért, a klienssel dolgozik, fontos számára minden egyes eset, kiválóan lehet velük teamben dolgozni, a fókuszban mindig a kliens érdeke áll és tevékenységüket magas szakmai színvonalon, lelkiismeretesen végzik.** Több szolgáltatás máshol nem, vagy nagyon korlátozottan elérhető az ügyfelek számára, ezeket igyekeznek helyben pótolni. Mindig nyitottak a szakmai együttműködésre, a fejlesztésre-fejlődésre, ennek következtében véleményem szerint sikerült egy szintet lépnünk a közös munkában a pszichológusokkal a szolgáltatás fejlesztése és még kliensközpontúbbá tétele, valamint a szociális segítőmunkával való összehangolása érdekében.

Mire lenne szükség?

Ahhoz, hogy a szociális segítő munka hatékonyabb legyen, az elmúlt év tapasztalatai alapján szükséges lehet néhány szolgáltatás bővítésének megfontolása az intézményen belül vagy a kerület, kerületi más intézmények életében. Ezeket és egyéb ötletet, álmot, a munkakörülményeket nagyban befolyásoló javaslatot az alábbiakban felsorolok – hátha egyszer megvalósíthatóak lesznek.

- Az Üllői úti telephely felújítása, kulturáltabb kinézetűvé, a szakmai munkát támogatóvá alakítása kliensbarát helyiségekkel.

- Minden korosztály számára a pszichológiai tanácsadás elérhetőségének bővítése.
- Pszichiáter foglalkoztatása heti néhány órában.
- A mediációs és pár- és családkonzultációs szolgáltatás bővítése.
- Tanulássegítő, fejlesztő szolgáltatás elérhetőségének bővítése.
- NETIKETT oktatás iskolai kereteken belül a digitális tér gyermekek számára való biztonságossá tétele érdekében.
- Váratlan krízis esetére pénzkeret biztosítása az intézmény részéről, például védett otthonba való utazás költségéhez.
- Az informatikai háttér korszerűsítése a munkatársak számára, amit különösen indokol a GYVR közeljövőbeli bevetése országos szinten, melyhez korszerűbb gépek, megbízható internet és gyors, könnyen kezelhető szkener szükséges.
- A sokat irodában ülő és magas stresszfaktorú munkákat végzők számára gyögymasször szolgáltatás.
- Biztos Kezdet Gyermekház és Tanoda működtetése.
- Családok Átmeneti Otthonának létrehozása, vagy ellátási szerződéssel férőhelybővítés a kerületi lakosok számára.
- Jogi képviselő biztosítása a kliensek számára, elsősorban a családon belüli erőszak áldozatai számára.
- Adományok fogadására, tárolására alkalmas helyiség, adományok koordinálása, szállítás megoldása intézmény által.
- Hivatali mobiltelefon az esettanácsadók és óvodai és iskolai szociális segítők részére.
- Laptop az álláskeresési szolgáltatás hatékony működtetéséhez, szociális diagnózis felvételéhez.

5.1.3 Az észlelő- és jelzőrendszer működése

Az előző évekhez képest elmondható, hogy **kerületünkben érzékelhető a jelzésekkel kapcsolatos minőségi változás és az együttműködés erősödése.** Ez a pozitív irányú változás tetten érhető a jelzési hajlandóság növekedésében, a jelzések szakmai megközelítésű tartalmi megfogalmazásában, a pontosabb adatközlésben.

A jelzőrendszeri tagok közül a kerületi óvodák és a köznevelési intézmények esetén a pozitív változáshoz nagyban hozzájárult az óvodai és iskolai szociális segítők tevékenysége. A többi jelzőrendszeri tag esetén pedig a jelzőrendszeri felelős és tanácsadó által végzett feladatok, személyes kapcsolatteremtés - és tartás vezet és a jövőben is vezethet pozitív irányú változásokhoz.

A jelzőrendszeri tagokkal tartott kötelező (pl.: szakmaközi megbeszélések), valamint az aktualitásokhoz köthető egyeztetések a jövőben is szükségesek ahhoz, hogy a jelzési kötelezettség kapcsán a jelzőrendszeri tagok a gyerekjogok, emberi jogok szemléletével tudják ellátni a szakmai munkájukhoz köthető jelzőrendszeri tevékenységet. **Ezek a személyes találkozások a jelzőrendszeri tagok visszajelzései és intézményünk tapasztalatai alapján is sokat tesznek hozzá ahhoz, hogy nyitott, kliensközpontú, elfogadó módon tudjunk a közös esetekre, és a közös munkára tekinteni, valamint, hogy egymás szakmai munkáját megismerjük és partneri együttműködést tudjunk kialakítani.**

Ettől függetlenül azonban még 2020-ban is előfordultak alapvető hiányosságok a jelzések megküldésekor, pl.: nem jelzőlapon küldött jelzések, vagy pontatlan adatszolgáltatás

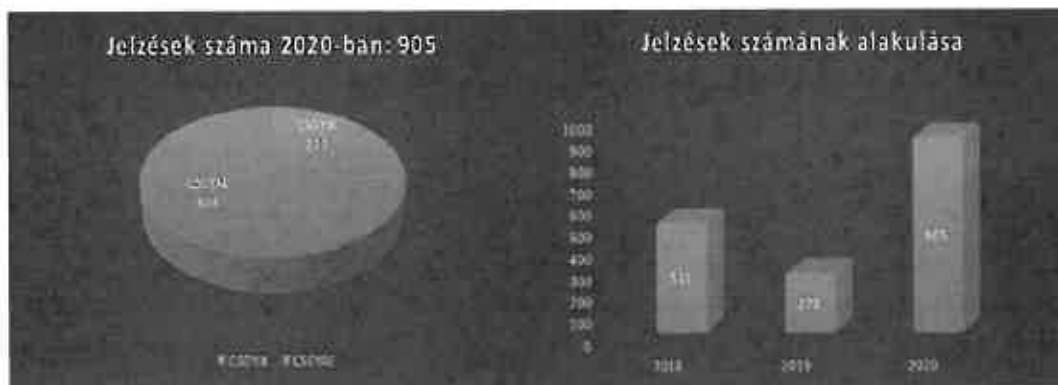
tekintetében, vagy a család- és gyermekjóléti szolgáltató illetékességének figyelmen kívül hagyása miatt.

A Covid 19 világjárvány természetesen a mi intézményünk működésében is változást hozott, ugyanúgy, ahogy a jelzőrendszeri tagok szakmai életét is felforgatta. **2020-ban összességében a Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egység és a Család- és Gyermekjóléti Központhoz jóval több jelzés érkezett** az előző évekhez képest, ugyanakkor előfordult, hogy a jelzés megtételét, vagy a szakmai egyeztetést gátolta, késleltette a veszélyhelyzet miatti új működésrend, ezért a családdal való kapcsolatfelvétel, vagy a szükséges gyermekvédelmi intézkedés is későn valósult meg, melyek miatt az érintett gyerekek nem kaphatták meg az azonnali, helyzetüket rendező, segítő szolgáltatást, megoldást. A járvány miatt szakmai megbeszélések, egyeztetések, gyámhivatali tárgyalások maradtak el, vagy halasztódtak el, melyek miatt szintén nem tudott a gyermekvédelem és a jelzőrendszer a problémára időben reagálni.

Jelzések száma, típusai, jelzést tevők köre 2020-ban

Az alábbi számítások a két szakmai egységnél (Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egység és Család- és Gyermekjóléti Központ) -egységesen- használt *jelzéseket összesítő Excel táblázat* adatai, valamint a 2020. évi KSH-nak készített kimutatás alapján készültek.

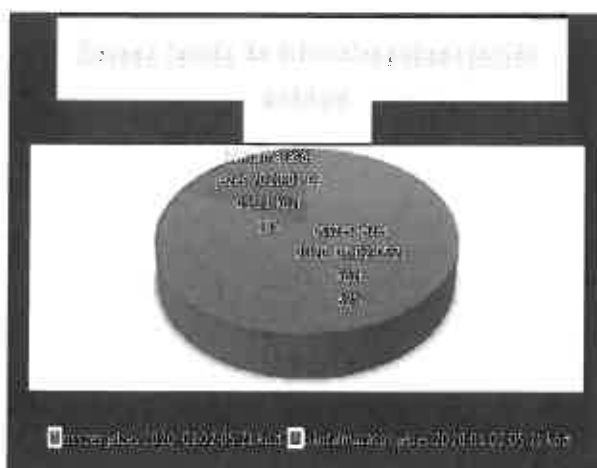
A Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egységhez 628 jelzés érkezett 2020-ban, a Család- és Gyermekjóléti Központhoz pedig 277. A két szakmai egységhez összesen 905 jelzést küldtek az észlelő- és jelzőrendszeri tagok.

Az ábrákból jól látható, hogy a bevezetőben említett jelzésszám növekedés jelentős, mely egyrészt feltehetően a **Covid 19 világjárvány következménye**, hiszen gazdasági, társadalmi és mentális válságot is hozott az egészségügyi krízishelyzet.

Másrészt pedig **a jelzőrendszeri tagok, valamint magánszemélyek is fontosnak, felelőségüknek érezték** talán, hogy a munkájuk során vagy a környezetükben tapasztaltakról eljuttassák jelzésüket intézményünkhöz, annak érdekében, hogy megoldáshoz, segítséghez juttassák a rászorulókat, vagy például felfedjenek egy bántalmazás gyanút.

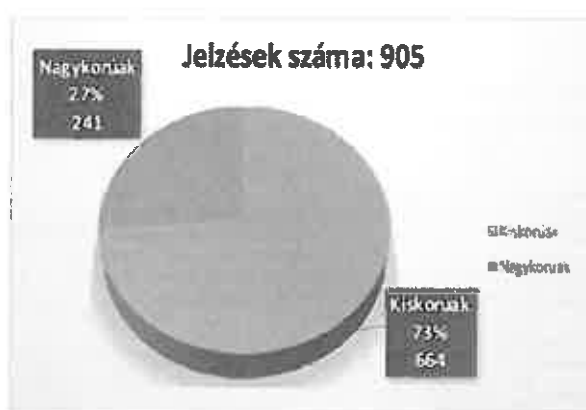
A veszélyhelyzet alatt egyértelműen növekedett a bántalmazással, elhanyagolással összefüggő jelzések száma. A veszélyhelyzet első hullámában készítettünk egy kimutatást, mely az összes, addig beérkezett jelzés közt a bántalmazások arányát vizsgálta:

Gyakran merül fel kérdésként a jelzőrendszeri tagokkal folytatott egyeztetések során is, hogy a bántalmazás, elhanyagolás nem egyértelmű esetén van-e jelzési kötelezettségük, miközben évek óta terheli őket ez a kötelezettség, hiszen a jelzőrendszeri tagoknak súlyos elhanyagolás, bántalmazás gyanúja esetén is jelezniük kell intézményünknek.

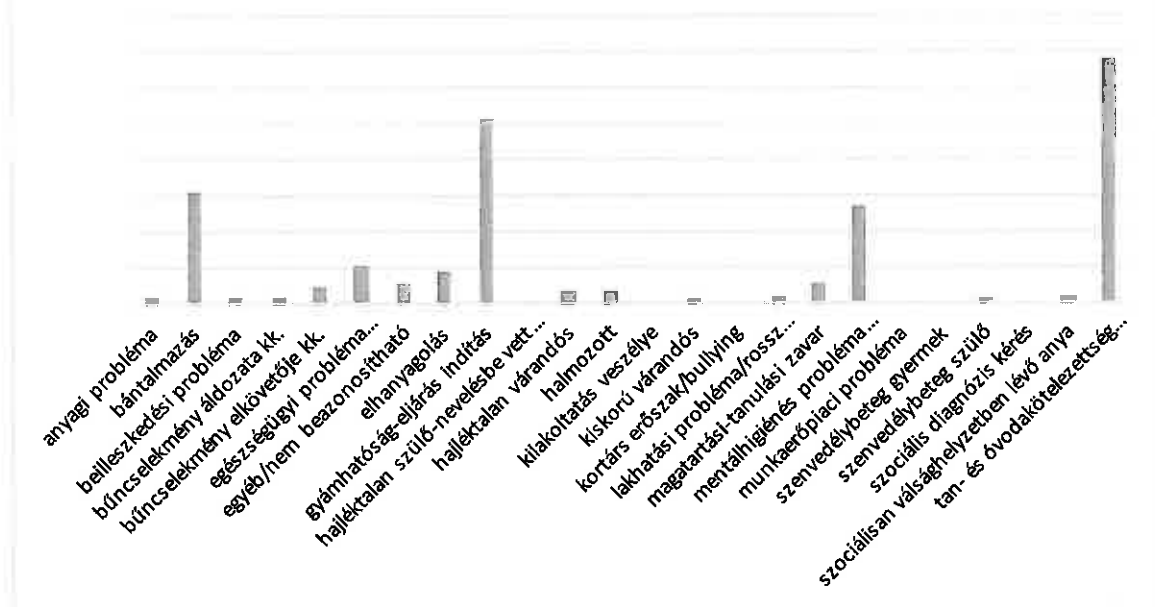
Ebből is látható, hogy a bántalmazás társadalmi megítélése, a bántalmazásra, elhanyagolásra adandó egyértelmű válasz, a zéró tolerancia még nem egyértelmű reakció. Ugyanakkor a járványveszély miatt az összesség, a növekvő frusztráció, a tehetetlenségből adódó düh okozta családon belüli konfliktusokról idén jóval több rendőrségi jelzést kapott intézményünk, mint az elmúlt években.

A 2020-ban érkezett jelzések korosztályi megoszlása a következő, a két szakmai egységhez érkezett összes jelzést tekintve:

A 2020-ban érkezett összes jelzés (905) problémátípusra bontott aránya:

Jelzések száma (CSGYJK+CSGYAE)problématípusra bontva

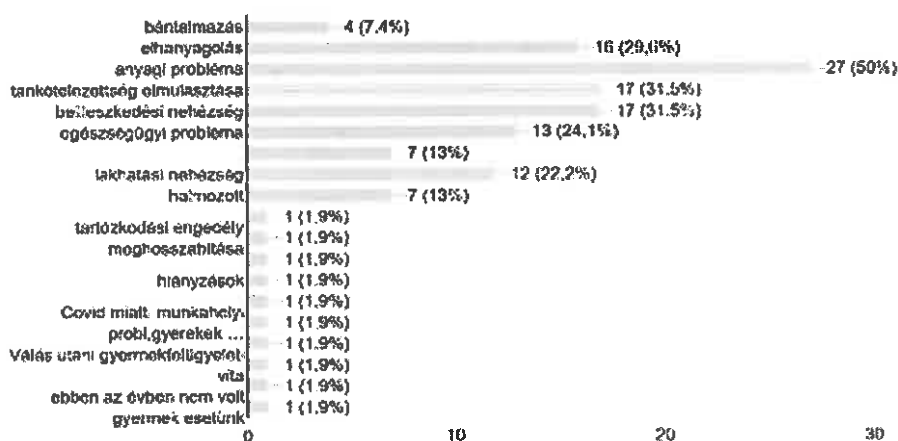
A köznevelési intézményektől (óvodák, iskolák) érkezett 2020-ban is a legtöbb jelzés, mindkét szakmai egységhez, elsődlegesen tan/óvodakötelezettség elmulasztásával összefüggésben.

A problémátípusok szerint végig gondolva az észlelő- és jelzőrendszeri működést, idén különösen levonható az a következtetés, hogy komoly *társadalmi problémákat* is érzékelhetünk a megküldött jelzések hátterében.

A jelzőrendszer tagjai az alábbi gyermekvédelmi problémákkal találkoztak munkájuk során, melyeket beszámolóikban megjelenítettek:

Kérem, hogy válassza ki az intézményben leggyakrabban előforduló gyermekvédelmi problémákat!
(Több probléma is megjelölhető.)

54 válasz

Mi segítené a jelzőrendszer jobb működését?

Továbbra is fenntartja intézményünk az esetek **rendszerszemléletű megközelítésének fontosságát és szükségességét**, mely miatt mindenképp szükséges az *egészségügyi*

szolgáltatók, a köznevelési intézmények esetén esetfeldolgozó csoportra, vagy szupervízióra való lehetőség felkínálása.

Elmondható, hogy 2020-ban az egészségügyi világválság miatt szinte minden humán szakterületen nagyrészt „tűzoltó” munka zajlott, így a rendszerszemléletű, a sok egyeztetést igénylő innovatív közös gyermekvédelmi vízió, jövőkép megfogalmazása és létrehozása ebben a krízisidőszakban irreális elvárás lett volna.

A veszélyhelyzet idején a saját és a jelzőrendszeri tagok munkavégzésére is rányomta a bélyeget, hogy a szakmájukra vonatkozó minisztériumi állásfoglalásra, iránymutatásra várakozni kellett az első hullámban, valamint a *jogszabályok összehangolása* sem történt meg.

5.1.4. Kapcsolattartási ügyelet

A Kapcsolattartási Ügyelet működtetése tapasztalatom szerint nem a „kedvenc” szolgáltatása a gyermekjóléti központoknak, sem ma, sem korábban, mióta a feladatellátásaink közé bekerült. Ez alól, minden nehézségével együtt, mi kivételek vagyunk. Az ügyelet jelenlegi munkatársai egy már 10 éve bejártott, szakmailag megalapozott szolgáltatást vettek át, ám mindenképpen újoncok voltak.

A szolgáltatás rövid bemutatása, általános célja

Az Ügyelet az alábbi jogszabályok alapján nyújt szolgáltatást, amelyek alapján és figyelembevételével szabályozhat ide a döntéshozó kapcsolattartást.

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) [vonatkozó rendelkezés(ek): 40/A. § (2) bekezdés ab) pont]
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (Gyer.) [vonatkozó rendelkezés(ek): 27. § (1) bekezdés (4a), (4b) és (4c) pont]
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet [vonatkozó rendelkezés(ek): 22. §]
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) [vonatkozó rendelkezés(ek): 4:178. §-185. §]

Az Ügyelet a család- és gyermekjóléti központoknak a Gyvt.-ben előírt kötelezően nyújtandó szolgáltatása, amelynek általánosan megfogalmazható és a jogalkotó által is elgondolt célja:

- hogy a válás alatti vagy az azt követő átmeneti időszakban a gyermek(ek) és a különélő szülő számára **semleges helyet biztosítson a találkozásokra;**
- hogy segítse a gyermek és a különélő szülő kapcsolatfelvételét, majd a **kapcsolat fejlődését;**
- hogy a gyermek és a különélő szülő mihamarább (néhány hónap elteltével) már **külső helyszíneken, vagy a szülő otthonában (természetes közegben) folytassa a rendszeres kapcsolattartást,** az Ügyelet munkatársai ezt a folyamatot közvetítéssel (mediációval) segítik. Ez utóbbihoz a gyermek, a gondozó szülő

és a különélő szülő kölcsönös együttműködésére van szükség a helyzet mielőbbi normalizálása érdekében.

A fenti célok mellett a szolgáltatásban rejlő értékek messzebb mutatnak az egy-egy család megsegítésén, ugyanis – ahogy minden szociális szolgáltatásnak –, ennek is nagy a társadalmi jelentősége. **A kapcsolattartási ügyelet megadja a gyermekeknek azt a biztonságos környezetet, hogy saját maguk – a másik hozzátartozó befolyásától mentesen, biztonságos környezetben – tudják megtapasztalni a kapcsolattartásra jogosulttal a viszonyukat és ezzel olyan saját élményt kapnak, amely egy stabil képet alakíthat ki bennük a jogosult szülőről, más kapcsolattartásra jogosult személyről (a továbbiakban összefoglalóan szülő/jogosult alatt értjük a más kapcsolattartásra jogosult személyeket is). A kapcsolat a gyermek és a jogosult között el tud mélyülni, vagy a gyermek nagykorúvá válásakor maga dönthet úgy, hogy nem szeretné a kapcsolatot tovább ápolni a korábban láthatásra jogosult szülővel. Mindkét esetben pozitív az az eredmény, hogyha a gyermekek saját megítélésük szerinti képet alkothatnak hozzátartozójukról, akikkel a szolgáltatás nélkül nem volna lehetőségük találkozni, közös időt együtt tölteni, ezzel megelőzve a gyermekekben az esetleges jövőben kialakuló örök kérdéseket és bizonytalanságot.**

A fentebb meghatározott célok elérése – munkamódszerek

A kapcsolattartási ügyelet egyik alapvető célja, hogy a gyermektől különélő szülő és a gyermek nyugodt körülmények között találkozhat a jogosulttal, így nem sérül a gyermek kapcsolattartási joga. A szolgáltatás keretében a szakemberek igyekeznek mintát nyújtani a szülőknek és a gyermekeknek is és megmutatni, hogy lehetőségük van egymás felé odafigyeléssel, megértéssel és szeretettel fordulni, így az együtt töltött idő pozitív élményt jelent mindenki számára.

A kapcsolattartási ügyelet céljainak eléréséhez különböző munkamódszereket alkalmazunk, amelynek alapja, hogy **egy folyamatban gondolkodunk**, aminek vannak szükséges és lehetséges „állomásai”, illetve ezek meghatározott keretek között zajlanak, amiket az alábbiakban röviden összefoglalunk.

A kapcsolattartást elrendelő szervekkel és a felekkel történő kapcsolatfelvétel

A bírósági/hatósági határozatokat időben megkaptuk, azok tartalma megfelelően volt rögzítve ahhoz, hogy meg tudjuk kezdeni az ügyeleti munkát.

Első interjú

Elsődlegesen fontos, hogy minden újonnan érkező család esetében beszélgetünk külön-külön a szülőkkel és megkérjük őket arra, meséljék el mi vezetett el a köztük lévő konfliktus kialakulásáig. Ilyenkor lehetőségünk van megismerni őket, feltérképezni a legfontosabb érzelmi szükségleteiket, illetve mi is bemutatjuk az ügyelet működését, a kapcsolattartás folyamatát, illetve elkészítjük a szükséges dokumentációt (kapcsolattartási szerződés, házirend ismertetése, adatkezelési tájékoztató, esetnapló stb.)

A kapcsolattartási folyamat

A kapcsolattartás idejére előkészítjük a helyszínt a gyermek korának, érdeklődésének megfelelő játékokkal, itallal és ropogtatni valóval kínáljuk őket, ami megalapozza a barátságos hangulatot mindenki számára.

A kapcsolattartási folyamatot a bírósági, vagy hatósági határozat, illetve a szakmai megítélésünk mentén építjük fel, amely során elsősorban a láthatásra jogosult és a gyermek kapcsolatát igyekszünk felépíteni, elmélyíteni, illetve a jogosult és a kötelezett közötti megfelelő kommunikációt helyreállítani.

A folyamat egésze során odafigyelünk, hogy mikor vált már alkalmassá az idő arra, hogy a folyamatban előrébb léphessünk, a kereteken lazítani tudjunk pl. a közös játékokra – a szakemberek kíséretében – a közeli játszótéren is sor kerülhessen, vagy a felekkel közösen ülünk le a jövőről egyeztetni egy mediáció keretében.

Az elrendelő szervet a kapcsolattartás folyamatáról minden alkalommal az esetenapló megküldésével folyamatosan tájékoztatjuk.

Kigondozás

A kapcsolattartás végső célja az ún. kigondozás, ami azt jelenti, hogy a szolgáltatás nyújtására már nincs szükség, mert a család viszonyai olyan mértékben rendeződtek, hogy a gyermekétől külön élő szülő már biztonsággal, a gyermeket nevelő szülővel együttműködve tud időt tölteni a gyermekkel. A gyermeket biztonságos és állandó konfliktusoktól mentes környezet veszi körül a kapcsolattartási ügyeleten kívül is. Ennek eléréséhez elengedhetetlenül szükséges, hogy az egész folyamat során – amennyiben erre a felek láthatóan mutatnak hajlandóságot, alkalmasságot – igyekszünk megértetni velük, hogy **a gyermek érdekét leginkább az szolgálja, ha közvetlenül is együtt tudnak működni egymással.** Támogatjuk a feleket abban, hogy mik azok a megfelelő kommunikációs formák, amivel ki tudják a másik felé fejezni az igényüket, milyen erőforrásaik vannak ahhoz, hogy képesek legyenek egy mindkettőjük számára megfelelő kompromisszum kialakítására a gyermek érdekeit elsődlegesen szem előtt tartva.

Igénybevételi adatok

2020-ban négy családdal, négy kapcsolattartás ügyében végeztünk folyamatos munkát.

A négy kapcsolattartási ügyből a jelen időpontig bezárólag kettő ügy már lezárult. Jelenleg kettő, a Pesti Központi Kerületi Bíróság által, az előtte folyamatban lévő per kapcsán elrendelt, illetve egy, a Budapest Főváros Kormányhivatal Gyámügyi Osztálya által elrendelt felügyelt kapcsolattartási ügyet látunk el.

A bírósági, gyámhivatali közvetítések száma

- Egy ügyben a kapcsolattartás 2020-ban indult, amelyben sikerült elérnünk, hogy a bíróság az eredeti elrendelő végzésében foglalt szabályokat enyhítse és a felügyelt kapcsolattartás helyett, a fokozatosság elve mentén folyamatos enyhítő szabályokat alkalmazva állapítsa meg a láthatás kereteit. A bíróság a módosított határozatában a kezdetben továbbra is az Ügyeletünkre szabályozta a láthatást, amelyet azonban végül le kellett zárunk, mert a jogosult többszöri megkeresésünkre sem kívánt élni a továbbiakban a kapcsolattartás jogával.
- Szintén 2020-ban indult ügyet, amelyet a Veszprém Megyei Kormányhivatal Tapolcai Járási Hivatal szabályozott, néhány megvalósult alkalom után le kellett zárunk, mert a kötelezett, illetve vele a kiskorú az illetékességi területünkről elköltözött.
- 2020-ban indult újabb ügy a Pesti Központi Kerületi Bíróság határozata alapján, amely jelenleg is folyamatban van.

Az igénybe vevők száma

Az összes igénybevevő száma 2020-ban 14 fő volt.

A kapcsolattartási ügyelet – belső és külső kommunikáció

Egyeztetés a döntéshozó szervekkel

Tapasztalataink szerint **még mindig nem alakult ki egységes gyakorlat a felügyelt kapcsolattartást elrendelő hatóságok, bíróságok között.** Valamely esetben megkeresi az Ügyeletet a döntéshozó, hogy egyeztessen arról megvalósítható-e a láthatás az Ügyelet szabad kapacitásaira tekintettel, ha igen, az milyen keretek között zajlik, más esetekben azonban erre nem kerül sor. Elmondható ugyanakkor, hogy az esetben is, amennyiben nem történik előzetes egyeztetés, a határozatok végrehajthatók, illetve **a határozatot hozó szervek együttműködők abban, hogy az Ügyelet a szakmai szempontokat figyelembe véve saját maga tudja kialakítani a szakmai programban előírtak szerinti kapcsolattartás folyamatát.**

A fentiek mellett lényeges megjegyezni, hogy (különösen) a kapcsolattartási folyamat elindításánál **nagyban tudja segíteni a munkát, amennyiben egy határozat indoklása részletesen taglalja a felek konfliktusos helyzetének hátterét, illetve – amennyiben a per/eljárás során ilyen felmerül – a felek és a kiskorú pszichés állapotára, életkörülményeire is tartalmaz információt.** Kiemelendő pozitív példa, hogy az egyik ügyünkben a Pesti Központi Kerületi Bíróság (PKKB) az *ideiglenes intézkedés* keretében hozott végzésének indokolásában részletesen taglalta, hogy a felek hogyan jutottak el a jelenlegi helyzetükig, precízen rögzítette a lényeges dátumokat, a felek körülményeit, a felek és a kiskorú pszichés állapotát. Az ilyen formában átadott információk nagy mértékben segítettek az első interjúra való felkészülésünket, hogy olyan kérdéseket tudtunk feltenni, amik hozzásegítettek minket ahhoz, hogy az első ügyeleti alkalomra a felek és a gyermek igényeihez a leginkább igazodva tudjuk biztosítani a helyszínt, tudjuk mik azok a szempontok, amire a leginkább oda kell figyeljünk. Lényeges ez arra figyelemmel is továbbá, hogy a bíróság számára is pontosabb visszajelzést tudunk adni a felek kapcsolatának az alakulásáról, tudjuk mikre szükséges e körben hangsúlyt fektetni.

Itt kell megjegyezni, hogy **az egyik ügyben különösen jó együttműködés tudott kialakulni a PKKB-val** azzal, hogy esetenaplóinkkal folyamatosan támogattuk a bíróság munkáját. Az esetenaplók megírásakor minden alkalommal odafigyeltünk, hogy a bíróság számára minden olyan lényeges körülményt rögzítsünk, ami alapján meg tudja ítélni, milyen döntés szolgálná a család érdekét – elsődlegesen a kiskorú érdekét figyelembe véve – az adott helyzetben. A bíróság az ügyben hozott határozata mellett részletes visszajelzést küldött az ügyeleti munkára vonatkozóan. **A bíróság a kísérőlevelében köszönetét fejezte ki felénk és visszaigazolta azt, hogy milyen jelentős mértékben tudtuk segíteni a munkáját, ahogy azt célul tűztük ki magunknak.** Szeretnénk, hogy ez a jövőben is így történjen és az Ügyelet a legnagyobb mértékben tudja segíteni a döntéshozókat az egyéb ügyekben is.

Szakmai kapcsolatok az esetmenedzserekkel, családsegítőkkal

A FESZGYI Család- és Gyermejjóléti Központ és Alapellátási Egység munkatársaival jó és kiegyensúlyozott a munkakapcsolatunk, **az év folyamán több esetben is segítették a kollégák a munkánkat hathatós szociális segítő munkával.** Egymás tájékoztatása az aktualitásokról személyesen, telefonon és emailben történik.

Ezúton köszönnénk meg a családsegítő kollégák egész éves együttműködését, valamint az esetmenedzserek munkáját, illetve a vezetők szakmai támogatását.

Fontos-e a család szociális segítőmunkával való támogatottsága?

A kapcsolattartások esetén is nagyon fontosnak tartjuk, hogy minden érintett családtag hozzájuthasson a számára szükséges szolgáltatásokhoz, valamint, hogy kötelezettsége is legyen, függetlenül attól, hogy hol lakik életvitelszerűen. Mi magunk is azt látjuk célravezetőnek, hogy minden érintettre (ideértve a látogató felet is) ugyanakkora figyelmet

fordítunk és ugyanazt a szolgáltatást nyújtjuk, akkor is, ha csak a gyermek lakik a kerületben. **Meglátásaink szerint, a felek számára is hasznos, ha nem csak a kapcsolattartásról, hanem az egész folyamatot végig kísérő szociális vagy más jellegű problémákról beszélünk.** A 2019. január 1-től hatályos jogi szabályozás szerint a külön élő szülőt is nagyobb figyelemmel kísérik a részben vagy egészben kapcsolattartási nehézségek miatt védelembe vett gyermek esetén, vagyis a más illetékességi területen élő szülőt szociális segítőmunkával és egyéb speciális szolgáltatásokkal, tanácsadással segítik a lakóhelyén, valamint e szolgáltatások igénybevételében együttműködésre kötelezett.

Az ügyeletről való kigondozások jellemzői 2020. évben

Az évben nem volt olyan esetünk, amiben el tudtunk jutni a kigondozásig. Az ügyek vagy hamarabb lezárultak a jogosult passzív magatartása okán, vagy a kötelezett fél elköltözött az Ügyelet illetékességi területéről, illetve az egyéb ügyek a közelmúltban indultak és jelenleg is zajlik a kapcsolattartás folyamata.

A nem megvalósult kapcsolattartások okai

Az Ügyeletünkkel folyamatosan együttműködő családok esetében egyrészt betegségek miatt maradtak el a kapcsolattartási alkalmak, de ezeket az év folyamán pótolni tudtuk. A kapcsolattartás elmaradásának másik oka, hogy az egyik ügyünkben a jogosult fél különböző függőségekkel küzd, amikor egyáltalán nem érhető el semmilyen fórumon, így fel sem tudjuk vele venni a kapcsolatot. Az említett esetben a kötelezett minden alkalommal megjelenik a gyermekekkel.

Fejlesztő pedagógiai tanácsadás

A fejlesztőpedagógiai-gyógypedagógiai tanácsadás, habár nem gyermekvédelmi-gyermekjóléti szolgáltatás, hanem pedagógiai, megkerülhetetlen és nélkülözhetetlen szolgáltatás a gyermekjóléti alapellátásban. Sok gyermekvédelmi ügyünkben megjelenik a tanulási probléma/nehézség, a speciális szükségletű, eltérő fejlődésű gyermek különböző fejlődési- vagy magatartászavarral, lemorzsolódással vagy annak veszélyével érintve, mely utóbbi mögött több problémátípus állhat – akár egyidejűleg is. Ezek között mindig ott szerepel a jelen oktatási rendszer diszfunkcionális, hátrányt erősen növelő, szelektív jellege. S bár ezen nálunk megjelenő problémáknak a jelentős részét az oktatáspolitikának kellene megoldania, mégis ránk marad, szociális munkásokra és a kiegészítő szolgáltatást nyújtó különböző szakemberekre, legfőképpen a fejlesztő kollégákra. Azonban, mint semmi más, ami rendszerszintet érint és intézmények metszéspontjában álló jelenség, ezt sem lehet egyedül megoldani, főleg nem hatékonyan megoldani. Éppen ezért fontosnak tartom kiemelni, hogy a fejlesztő kollégának igen nehézkesen és leggyakrabban eredménytelenül záródnak azon nem kevés energiát és kitartást igénylő erőfeszítései, hogy a hozzá járó gyermekek tanulmányi ügyeiben, oktatási előrehaladásával és követelményeivel kapcsolatban felvegye és fenntartsa a kapcsolatot az iskolai pedagógusokkal. Azt lehet mondani, hogy egyszerűen nem működik, és ez nem feltétlenül az pedagógusok hibája, tudva, milyen adminisztratív és digitális terheik vannak, a Covid-19 járvány következtében pedig különösképpen. Éppen ezek miatt nagy segítség lenne, ha a fejlesztésre járó gyerekek esetében hatékonyan bekapcsolódnának az iskolai szociális segítők, és rajtuk keresztül tudna a fejlesztő kolléga kommunikálni az iskolával, előrehaladást, oktatási- vagy vizsga tananyagot megkapni a segítségükkel. Fontosnak tartom itt megemlíteni, amit a fejlesztő kolléga elmondott az évi szokásos megbeszélésen: a hozzá járó gyerekek motivációja a tanulásra sikerorientált, tehát csak akkor motiválhatóak tartósan, ha minden lépés után azonnali siker következik. Vagyis pontosan kell tudnia a fejlesztőnek, mi lesz a számonkérés anyaga, ehhez viszont az órai tananyag is kell és a könyvbéli tananyag pontos megnevezése is. Fentiek miatt fontos lesz a jövőben, hogy a

közvetítő lapokon rajta legyen az iskolai szociális munkás személye és elérhetősége, valamint a szorosabb együttműködés érdekében friss információkat kell kapnia a fejlesztőnek a szociális munkások intézményi beosztásáról és elérhetőségéről – ennek megoldása 2021-ben meg fog történni.

A beszámolóban említett eszközöket adományozásból próbáljuk majd beszerezni 2021-ben.

Cél a gyermekjóléti szolgáltatás ügyfélkörébe tartozó fejlesztést, tantárgyi megsegítést igénylő gyerekek támogatása. Az iskolai kudarcok, alulteljesítés háttérében álló tanulási nehézségek és zavarok, akadályozottságok korrekciója. A magatartászavaruk miatt a napi iskolába járásból, oktatásból kimaradó gyerekek számára az iskolai oktatás folyamatosságának biztosítása, az iskolarendszerbe való újbóli bekapcsolódás biztosítása, valamint a pályaválasztás előkészítése, felkészülés a központi felvételire.

A szolgáltatás igénybevételét a gyermekjóléti szolgálat/központ családsegítői, esetmenedzserei kezdeményezik, és az igénybevevővel kötött megállapodással kezdődik: szerződést kötünk a szolgáltatás igénybevételének az igénybevevő számára is fontos céljáról, a szolgáltatás időpontjáról, rendszerességéről. A lezárást követően az utánkövetés a központon és a gyermekek átmeneti otthonán belül megvalósul.

Idén 32 gyermekkel foglalkoztam, ez a szám a két és fél hónapos kényszerszünet miatt az elmúlt évben a korábbi igénybevevő számok 72 %-a volt. Az online tanítás eredménye abban mutatkozott meg, hogy jóval kevesebben voltak, akiket osztályozó vizsgára vagy pótvizsgára kellett felkészíteni. Korábban a vizsga miatt hozzám járó gyerekek 27%-ot tettek ki, 2020-ban ez 6 %-ra csökkent. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az online tanítás ennyire eredményes lett volna – noha nem csak hátránnyal járt -, sokkal inkább azt, hogy senkinek sem állt érdekében tömegek megbuktatása. **Az online tanulás hátrányai valószínűsíthetően az elkövetkezendő években fognak beérni és a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek lemaradásának növekedése várható.** Mindezzel párhuzamosan a fejlesztést igénylők száma 27%-ról 46%-ra nőtt. Ebben az évben a gyenge tanulmányi eredményük miatt javítás céljából tizenhárman jártak hozzám. Az átlag 12, a medián 9, a módusz 11 alkalom egy-egy ügyfél esetében. **Szinte a teljes nálam megjelenő populáció rendelkezik diagnózissal, de a többség BTM-mel, csak 11 gyereknek volt SNI diagnózisa.** Öt gyerek kivételével hetente egy alkalommal vettek részt a foglalkozásokon. A gyerekek átlagéletkora 13 év volt, a módusz viszont továbbra is 16 év.

Az elmúlt évekhez hasonlóan **elmondható, hogy az önkéntes igénybevevőkkel és a kötelezettekkel való munka jelentős eltérést mutat.** Az önkéntesek együttműködése kiváló, motiváltak és együttműködők, elégedettek, szemben a kötelezettekkel, akik az órák nagy részén nem jelennek meg, így az eredményes munka is akadályozott. Az elmúlt évben felvettem, hogy ezeknek **a túlnyomóan túlkoros fiataloknak a motiválásához szívesen együttműködnék az iskolai szociális munkásokkal, de velük továbbra sincs kapcsolat, noha számítanék rájuk az iskolákkal való együttműködés gördülékenyebbé tételében.** Jó megoldásnak találnám, ha a közvetítés során az iskolai szociális munkás is értesítést kapna, tudnánk egymás elérhetőségéről, fel tudnánk venni egymással a kapcsolatot.

Az esetmenedzserekkel, pszichológusokkal, családsegítőkkal, a gyermekek átmeneti otthonának munkatársaival és újabban a H52 szakembereivel is jó az együttműködés. Továbbra is problémát jelent, hogy az átmeneti otthonban ellátott gyerekeknek túlnyomóan nincs küldőlapja és az esetgazda sem ismert előttem.

Előadásokon, szakmai napokon, továbbképzéseken nem vettem részt, sajnos továbbra sincs időm ilyenekre.

Az együttműködés nehézségeire a korábbiakban már utaltam, említésre méltó sikerem, illetve kudarcom nem volt az idei évben.

Az értékelhető minőségi Wifi hiánya olykor okoz nehézséget, az eszközök frissítést igényelnek. Évek óta nem kértem eszközöket, de idén szeretnék új játékokat és egyéb eszközöket kérni.

5.1.5. Óvodai és Iskolai Szociális Segítő Csoport

Az óvodai és iskolai szociális segítő (továbbiakban OISZS) tevékenység **célja és feladata a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával az óvodás- és iskoláskorú gyermekek, tanulók sikeres előmenetelének támogatása, egészségfejlesztése, veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében való közreműködés.** További célja a szociális és a köznevelési ágazat szereplői szoros együttműködésének kialakítása.

Ezen feladatok elvégzését a kollégák az egyéni, csoportos és közösségi szociális munkával igyekeznek biztosítani. A kliensek számára szolgálnak segítőbeszélgetéssel, tanácsadással és szükség esetén delegálják az esetet, ha az már a kompetenciahatáraikon, illetve feladatellátásukon túlmutat.

2020-ban céljaink között szerepelt:

- A Ferencvárosi köznevelési intézmények mindegyikében biztosítani az óvodai-iskolai szociális segítést.
- A köznevelési ágazat és annak szereplői között kapcsolatépítés és a munkaforma megismertetése, elfogadtatása.
- A FESZGYI szakmai egységei közötti együttműködésünk kialakítása. (Család- és Gyermejkölési Alapellátási Egység – továbbiakban: CSGYAE, Család- és Gyermejkölési Központ továbbiakban: CSGYJK, H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér továbbiakban H52)
- A FESZGYI Jelzőrendszeri Felelős és Tanácsadóval való közös munka.
- A kerület közösségi tereinek megismerése és együttműködés kialakítása.
- A Ferencvárosi Kábítószer Egyeztető Fórum (továbbiakban: KEF) munkájában való részvétel.
- A Ferencvárosi Pedagógiai Szakszolgálattal való kapcsolatépítés.
- Képzéseken való részvétel, munkamódszerek elsajátítása,
- Szakmai konferenciákon való részvétel
- Szakmai létszám növelése, előírt munkakörök betöltése.

Megvalósulásuk tekintetében majdnem minden célkitűzés sikeres volt vagy teljes egészében vagy részben:

- Ferencvárosban mintegy 40 köznevelési intézmény van, ahol biztosítanunk kell a feladatellátást. Ezek közül 9 óvodában, 20 iskolában és kollégiumaikban sikerült mintegy 11 szociális segítővel ezt megvalósítani 2020-ban.
- **Az OISZS egy folyamat, ahol a segítőnek magát és a szakmát - azon túl, hogy megismerteti azt a célcsoportokkal - el is kell fogadtatnia.** Jól működő munkakapcsolatot kell kialakítani az intézményekkel és dolgozóikkal. Az együttműködést megkötött intézményekkel ez nagyrészt megvalósult, de a gördülékeny és letisztult közös munkához intézménytől függően akár évek is szükségesek lehetnek, hogy egyértelműek legyenek az együttműködés keretei, a kompetenciahatárok és persze a biztos alapokon működő kollegialitás.

- A FESZGYI-n belül szoros együttműködést alakítottunk ki már 2019-ben és tartottunk fenn mind a CSGYAE-vel, illetve a CSGYJK-val, hisz sok esetben közös az ügyfélkör, a jelzéseken túl szükségesek az esetmegbeszélők, tájékoztatás és sok esetben a gondozási folyamatban való részvétele az óvodai és iskolai segítőnek. A H52-vel azon túl, hogy szintén közös az ügyfélkör, több közös programban részt vettünk és veszünk. Ez elsősorban a nyári időszakot érinti, amikor bekapcsolódtunk a „Nyár 52 - Mindennapra egy program” projektjükbe, ahol a kerület hátrányos helyzetű gyermekei számára biztosítunk közösen fejlesztő és játékos programokat, illetve nyári táboroztatást.
- A Jelzőrendszeri Felelős és Tanácsadóval, Gergely Gabriellával a kezdetektől szoros munkakapcsolatot alakítottunk ki. Már a köznevelési intézményekkel való kapcsolatfelvételnél bekapcsolódik a munkánkba és segíti az együttműködés feltételeinek kialakítását. Szerepe elengedhetetlen a jelzési kötelezettségek tisztázása szempontjából is, mind a kezdeteknél, mind pedig a későbbiekben.
- Ferencvárosban mintegy kilenc közösségi tér kap helyet. Ezek mindegyikével megismerkedtünk és kollégáink kapcsolatot tartanak velük, hogy iskolán kívüli elfoglaltságukban tudjuk segíteni a kerület gyermekeit. Promotáljuk programjaikat, illetve lehetőségeink szerint delegálunk hozzájuk fiatalokat.
- A Ferencvárosi KEF ülésein és programjaikon való részvétel szintén fontos színtere a prevenció munkának, emellett sok társszakmát összeköt, ezzel megkönnyíti a kerületen belüli munkát és kapcsolatépítést. 2020-ban a Covid-19 járvány miatt ezek az ülések elmaradtak, de amint újraindul, ismét jelen kívánunk lenni!
- **Kollégáimmal igyekszünk minél több kompetenciát elsajátítani a feladatellátás érdekében.** A lehetőségeinkhez mérten ennek érdekében továbbképzéseken veszünk részt. A **Békés Iskola** módszer első modulját már tavaly nyáron elsajátította a team, de ezen a területen is tovább kívánjuk képezni magunkat! Több kolléga a **Boldogság Óra**, illetve a **Kiabálj programban** jártas. Ezek mentén pedig az arra nyitott intézményekben csoportfoglalkozásokat indítottunk, illetve folytattuk a már megkezdettetek.
- A kerület szakmaközi értekezletein, illetve intézmények közötti szakmai napokon veszünk részt, illetve magunk is szervezünk elsősorban a köznevelési intézmények számára. A Covid-19 miatt 2020-ban ezek nagyrésze sajnálatos módon meghíúsult a korlátozó intézkedésekből adódóan.
- A betöltött munkakörök tekintetében **2020-ban 11 (+2 kolléga GYES-en) szociális segítővel tudtuk ellátni a munkát fluktuáció mellett.** Jelenleg ez tizenegyezer gyermek ellátását teszi lehetővé.

A jövő évre vonatkozóan az eddig kialakított munkafolyamatok fenntartása és fejlesztése mellett célunk még:

- Az üres álláshelyek betöltése és a még kimaradó intézmények feladatellátása. A még fennmaradó álláshelyek betöltésével le kívánjuk fedni a még ellátatlan köznevelési

intézményeket és ezáltal mind a 13.000 gyermek és a többi célcsoport számára is elérhetővé tenni a szolgáltatást.

- Továbbra is szeretnénk szakirányú képzéseken részt venni. Elsajátítani a Békés Iskola következő moduljait, elvégezni a kötelező óvodai-iskolai szociális segítő képzést és egyéb szakirányú képzéseket.
- A Nyár 52 munkáját a H52-vel közösen folytatni, illetve kibővítve a nyári táboroztatást, kéthetes napközis tábort is létrehozni a kerületi gyerekek számára. Szintén a nyári táboroztatás keretében autista és SNI-s gyerekek számára szeretnénk foglalkoztató, szerepjátékos kiscsoportos napközis tábort.

Szakmai létszám. A koordinátor feladatai, kitűzött célok és eredményességük.

2020-ban 11 főállású szociális segítővel és egy fő koordinátorral – fluktuációt beleszámolva – működött a csoport.

A csoport koordinátoraként feladatom a kollégák szakmai felkészítése és vezetése. Az ellátandó köznevelési intézmények meghatározása számukra, munkarendjük kialakítása, adminisztratív feladataik összegzése és ellenőrzése, team értekezletek tartása, a csoport működtetése, a kollégák támogatása. Ezeken túl a köznevelési intézményekkel a kapcsolatfelvétel és együttműködés kialakítása. A kerületben jelenlévő társszakmákkal és szakmai terekkel való kapcsolattartás a célcsoportok érdekében. A FESZGYI-n belül szakmai fórumokon való részvétel, a többi intézményi egységgel való közös szemléleten alapuló támogató munka kialakítása és fenntartása, vezetői értekezleteken való részvétel.

Elsődleges célom volt, hogy a csoport teammé fejlődjön, mely 2018. szeptemberi fennállásunk óta immár elért célnak tekinthető. A fluktuáció sem okoz ebben gondot, a már rutinos kollégák mellett könnyűszerrel tagozódnak be az új kollégák mind a FESZGYI belső képzésének hála, mind pedig, hogy kvázi egy hónap terepgyakorlatot tölthetnek a már régi kollégák mellett mielőtt megkapják önálló saját köznevelési intézményeik feladatellátását.

A másik fő feladat az ellátandó területeken pedig az intézmények körének bővítését és azokban a szociális munka megismertetése, elfogadtatása. Ezen a területen is nagyot léptünk előre, de továbbra is **vannak olyan intézmények, amelyek számára nehezen befogadható az Óvodai-Iskolai Szociális Segítés intézménye.**

Az OISZS tekintetében országos szinten a mai napig nincs egy egységes módszertan, ami szerint dolgoznunk kellene. Szakmai ajánlást kaptunk, de valójában minden kerület vagy település saját maga fejleszti az OISZS-t, alakítja ki a módszertanát. Épp ezért a kollégáimmal napról napra tanuljuk a szakma szegmenseit. Nehezíti a teammunkát és a teammé válást az is, hogy a kollégák tényleges feladatellátása a köznevelési intézményekben van így ritkán – csak a teamnapokon – találkoznak, dolgoznak közösen. Ugyanakkor 2-3-4 intézményt is ellátnak, ahol heti több alkalommal jelen vannak. Intézményenként 8-12 órában ebből kifolyólag nincs egy állandóság a munkakörükben sem fizikai, sem kollegiális szinten. Mindez a **szakmai magányhoz vezet a munkájukban. Kiemelkedően fontosnak tartom, hogy legyen lehetőség a team számára szakmai továbbképzésekre és teamépítésre.** Sajnálatosan 2021-ben a megnyirbált önkormányzati források miatt erre költségvetési keret nem adatik.

Mindez – ha tartani kívánjuk a megfelelő feladatellátást az óvodákban-iskolákban – a kívánt szinten jelenleg elképzelhetetlen és további fluktuációkhoz vezethet. Mindezen nehézségek ellenére a kollégáim rengeteget tanultak és fejlődtek az eltelt év alatt. Megtalálták a helyüket ebben az újfajta szolgáltatásban és úttörőivé válnak az OISZS-nek.

A köznevelési intézmények tekintetében 2020-ban stagnáltunk. Hiába kezdődött meg az év elején januárban és februárban 5 intézménnyel az együttműködés kialakítása a márciussal érkező járványhelyzet miatt ezek közül csupán egy új intézményben sikerült megkezdünk a munkát, és ez a vírusos év alatt nem is bővült többel. Az év eleji 29 ellátott intézményi számot így csak 30-ra növeltük.

A nehézséget továbbra is a szakmák egymásfelé való érzékenyítése jelenti. A kompetenciahatárok felismerése és tartása. Mi pedagógiai és mi a már szociális probléma? Hol ér véget az iskola feladata, felelőssége és hol kapcsolódik be ebbe a segítő? Meg kell tanulnunk egy közös szakmai nyelvet, hogy ugyanazt értsük egy-egy fogalom alatt mind a szakmán belül, mind a pedagógusokkal és társszakmákkal. Meg kell értenie minden résztvevőnek, hogy ahogy az elsődleges célcsoportunk - azaz a gyerekek – közös, úgy a munkánknak is annak kell lennie. **Egy multidiszciplináris közeget kell alkossunk.**

Több esetben még mindig az a tévhit áll fenn, hogy ellenőrizni kívánjuk a pedagógusok munkáját, vagy hogy bele akarunk szólni. Ez odáig vezet, hogy a szociális segítő már csak akkor értesül egy-egy problémás esetről, amikor a baj régen megtörtént, pedig megelőzhető lett volna. A munkánknak ez a legnehezebb része, s ez az, ami még **akár évekig is eltarthat, hogy közös szemlélet mentén bizalmi légkörben dolgozhassunk minden intézményben.** Ez természetesen ugyanúgy a mi felelősségünk is mint a köznevelési intézményeké. Éppen ezért kiemelkedően fontos a segítők kommunikációs készsége, s hogy az adott köznevelési intézményben annak szellemisége mentén végezzük a munkánkat. 2020-ban 2019-hez képest azt tudom elmondani változásként, hogy azon intézményeket leszámítva, ahol eddig is csak látszategyüttműködés volt jellemző, a legtöbb intézményben már **valóban a kollegiális viszony és az egymást kereső magatartás a jellemző** a szakdolgozók körében.

Ahogy fent látható a saját célitűzéseim is csak részben tudtak megvalósulni mind a team, mind pedig az ellátandó feladatok tekintetében. 2021-ben a fennmaradó köznevelési intézményekkel való együttműködés kialakítása a cél, és a már kialakított kapcsolatok fenntartása és megerősítése. Ezen túl az EMMI-s ajánlásban szereplő intézményi szükségletfelmérő tesztet teljes mértékben lecseréltük és helyette már osztályközösségekben is használható *Diákszükségletfelmérést* alakítottunk ki. Ennek elfogadtatása és felmérése a cél 2021-re az összes 6. és afölötti évfolyam tekintetében.

Elengedhetetlen kritérium, hogy a megfelelő munkatársakkal töltsük be a jelenleg még üres – határozott jogviszonyra szóló - álláshelyeket. Továbbá **kulcsfontosságú a team szakmai felkészültségének a továbbfejlesztése, a szakmai magány csökkentése és a kollégák megtartása.**

Ellátandó terület és intézmények

A tavalyi helyzethez mérten lényegi változás nem történt. Óvodák tekintetében heti 4 órában – kivétel a Kerekerdő óvoda, ahol az intézmény gyermeklétszámából adódóan heti 2x4 órában van szociális segítség. Az iskolákban heti 2x4, illetve heti 2x6 órában van feladatellátás. A segítőknél a FESZGYI biztosítja a háttérbázist – Gát utca 25 szám alatti telephely –, illetve céges laptopot. A köznevelési intézmények feladata biztosítani az ügyeleti irodát, ami alkalmas egyéni esetmunkára, illetve az egyéb tárgyi eszközöket. Ez a legtöbb helyen kielégítő, de vannak helyek, ahol nem, vagy csak eseti jelleggel megoldott az interjúkra alkalmas privát iroda. Sok helyen a tanáriban kap helyet a kolléga, ami alapvetően jó dolog hisz az elősegíti a tanári karral való megismerkedést és kapcsolatépítést, de ahol a privát iroda nem, vagy csak nehezen megvalósítható – a legtöbb esetben az intézmény fizikai korlátjai miatt – az nehezíti a munkavégzést. Gyakran kell osztoznia a kollégának időben és térben a fejlesztő pedagógussal, pszichológussal.

A kezdeti nehézségeket követően egy-egy eset mentén a kollégák munkájának szükségessége nyilvánvalóvá vált sok intézménynek, így a jó gyakorlatot követően nagyobb bizalommal és nyitottsággal kezelték a segítőt. Egyre több esetben keresik meg a pedagógusok a kollégát, de sajnos még mindig jellemző, hogy nem a tüneteknél, hanem már a manifesztálódott problémánál várják a segítséget.

A pedagógusokkal való együttműködés mellett törekszünk a **mentálhigiénés teamek kialakításra** – ez 2020-ban már a legtöbb intézményben kialakított működő teameket jelent - az intézményeken belül, melynek elengedhetetlen tagjai a társszakmák is: mint a pszichológus, fejlesztő és gyógypedagógus, védőnő és gyermekvédelmi felelősök és pedagógusok.

Gyakran működnek a kollégák hídként a köznevelési intézmény és egyéb szociális ellátók vagy a köznevelési intézmény és a szülő között. Ez a fajta közvetítés feladatunk is és az intézmények is hasznosnak tekintik mert gördülékenyebbé tesznek folyamatokat, vagy oszlatnak el félreértéseket. Nehezíti az együttműködést, hogy minimális a közös munkafelület a segítő és a pedagógusok között. Ezek platformja leggyakrabban az óráközi szünetek, értekezletek, esetlegesen lyukasórák. Gyakran kerülünk szembe azzal a helyzettel, hogy a pedagógus túlterhelt, és a szociális kollégával való együttműködés, információcsere, közös csoportmunka számára elképzelhetetlen, hisz ő leoktatja az óráit, megcsinálja az adminisztratív feladatait, részt vesz a tantestületi értekezleteken és még egy plusz tényezővel – a segítővel – is foglalkozzon. Gyakran csak akkor jutnak el a kollégával való kommunikációig, mikor egyes szülő vagy diák már régen túlmutat az ő kompetenciáin, és akár ellehetetleníti a tanítást. Ekkor kéri meg a segítőt, hogy „oldja meg” a problémát.

Fontos, hogy tisztázottak legyenek a kompetenciahatárok. **A legnagyobb nehézséget az okozza, hogy mi az, ami még pedagógiai probléma és mi az, ami már szociális.** Amennyiben már szociális, akkor a köznevelési intézmény törekedjen arra, hogy a gyermek a mielőbbi támogató segítséget megkapja és az legyen az elsődleges, ne pedig az adott köznevelési intézmény megítélése. A másik probléma góc, hogy **sok pedagógus nem jelez egy problémát** – főleg veszélyeztetettség esetén – mert vagy a szociális segítő rendszert gondolja eredménytelennek, tényleges segítségre képtelennek, vagy mert fél egy konfliktusvállalás következményeitől akár saját magára akár a gyerekekre nézve.

2020-ban a FESZGYI OISZS csoport által ellátott Ferencváros köznevelési intézmények listája:

FERENCVÁROSI EPRES ÓVODA
FERENCVÁROSI KICSI BOCS ÓVODA
FERENCVÁROSI UGRIFÜLES ÓVODA
FERENCVÁROSI MÉHECSKE ÓVODA
FERENCVÁROSI NAPPÉNY ÓVODA
FERENCVÁROSI CSUDAFA ÓVODA
FERENCVÁROSI CSICSERGŐ ÓVODA
FERENCVÁROSI KEREKERDŐ ÓVODA
FERENCVÁROSI LILIAM ÓVODA
Bakáts Téri Ének-zenei Általános Iskola
Budapest IX. Kerületi Kósztolányi Dezső Általános Iskola

Budapest IX. Kerületi Kőrösi Csoma Sándor Kéttannyelvű Általános Iskola
Budapest IX. Kerületi Molnár Ferenc Kéttannyelvű Általános Iskola
Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Budapest IX. Kerületi Leövey Klára Gimnázium
Patrona Hungariae Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola
Budapest IX. Kerületi Szent-Györgyi Albert Általános Iskola és Gimnázium
Ferencvárosi Sport Általános Iskola és Gimnázium
Budapest IX. Kerületi Weöres Sándor Általános Iskola és Gimnázium
Jaschik Almos Művészeti Szakgimnázium
Közgazdasági Politechnikum Alternatív Gimnázium
Dió Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium
Ferencvárosi Komplex Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
Budapesti Gépészeti SZC Fáy András Közlekedésgépészeti, Műszaki Szakgimnáziuma
Budapesti Gépészeti SZC Szily Kálmán Műszaki Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma
Budapesti Műszaki SZC Puskás Tivadar Távközlési Technikum Infokommunikációs Szakgimnáziuma
Budapesti Gazdasági SZC Harsányi János Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
Budapesti Gazdasági SZC Szent István Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma
Budapesti Gazdasági SZC Teleki Blanka Közgazdasági Szakgimnáziuma
Budapesti Vendéglátóipari és Humán SZC Gundel Károly Szakképző Iskolája

Ellátott kliensek száma, célcsoportok aránya

A 2020-as Covid-19 járvány miatt márciussal gyakorlatilag az összes köznevelési intézmény bezárta kapuit, majd az óvodák nyitottak a nyárral és szeptemberrel egy hónapig volt „normál” működés az iskolák terén. Ezt követően a középiskolák ismét átálltak digitális oktatásra. **Mindennek ellenére alig kevesebb elérésünk volt 2020-ban mint 2019-ben. Köszönhetően ez az előző évek alapozásának és a kapcsolatépítésnek, amiben a kollégáim maximálisan helyt álltak.** A vírus helyzet ellenére is igyekeztek élő kapcsolatot kialakítani és fenntartani a köznevelési intézményekkel és azok diákjaival. Ennek eredményeképp, ahol nem volt más megoldás, ott is csoportos és egyéni online foglalkozásokat tartottak.

Az első hullám alatt pedig a csoport az **Önkormányzattal együttműködve** felmérte a digitális oktatásból kieső diákok helyzetét, s **több mint 60 számítógép eljuttatását segítette a rászoruló családoknak.**

2019. január 1. és december 31. között a 29 köznevelési intézményben 3021 tevékenység valósult meg. Ebből 132 közösségi, 372 csoportos és 2534 egyéni szociális munka keretei között.

Ezt követően a járvány alatt 2020 január 1. és december 31. között a 30 köznevelési intézményben 2891 tevékenység valósult meg miből 42 közösségi, 377 csoportos és 2472 egyéni szociális munka keretei között.

Csoportos szociális munka területén ez magába foglalja az **osztályfőnöki órákon tartott csoportfoglalkozásokat**, mint a Békés Iskola, vagy prevenciók foglalkozások. A Konkáv közösségi tér Köztes Átmenetek prevenciók **interaktív kiállításának látogatása, filmklub, művészetterápiás foglalkozás**, de a csoportos szociális munkához tartoznak a **szülőcsoportok** szervezése és lebonyolítása, **tantestületi értekezletek** és a pedagóguskar érzékenyítése is.

Közösségi szintéren az óvoda-iskola életében való aktív részvétel, legyen az kirándulás, nyílt nap, pályaorientációs vagy egészség nap, fogadóórák. A Ferencvárosi közösségi terek és rendezvények programjaiban való részvétel, adománygyűjtés. KEF munkájába való bekapcsolódás. **A statisztikánkban nem jelenik meg a nyár52 foglalkozásai és táboroztatásai.**

Egyéni szociális munka területén a **segítő beszélgetés, tájékoztatás a kiemelkedően jellemző** a gyermekek, illetve szülők irányába. Rengeteg az iskolában megjelenő társszakma a pedagógustól a pszichológuson át a fejlesztőpedagógusig az elsődleges jelző. Ők azok, akiken keresztül eljutunk a gyermekig vagy a családig. Sok esetben nem is magával a gyermekkel kerülnek kapcsolatba a kollégák, hanem csak a pedagógussal és egy vele folytatott tanácsadás elegendő a felmerülő probléma megválaszolására. Sajnos nem mondható el, hogy ez minden esetben elegendő, de az elsődleges prevenciók szintér ez. Ezt követően, ha a kolléga nem ítéli meg elegendőnek a pusztán tanácsadást akkor maga is felveszi a kapcsolatot a gyermekkel, vagy szüleivel, hogy megvalósuljon a segítő beszélgetés, beszélgetések. Amennyiben ez sem elegendő, vagy csak feltár egy sokkal nagyobb ívű problémát akkor delegálja a klienst a megfelelő szolgáltatóhoz.

A 2472 egyéni szociális segítségből 2086 szakemberrel, 118 szülővel és 268 esetben gyermekkel végzett szociális segítség.

A 2019-es évhez mérten 2020-ban megfordult a tevékenységben elért szülők és gyermekek aránya. Egyre több diák fordul érdeklődéssel és bizalommal a segítők felé amit mindenképpen a munkánk eredményeként értékelünk.

Itt fontos megjegyezni, hogy az óvodák szintjén nem végzünk egyéni szociális munkát gyermekekkel korukból adódóan. Az ilyen esetekben mindig az óvoda pedagógusaival, a jelen lévő társszakmákkal, illetve a szülőkkel konzultálunk a felmerülő problémákról és lehetséges segítségnyújtásról. Illetve az is fontos mérő, hogy az egyéni szociális munkában hiába a túlnyomó többség a szakemberrel végzett ezek majdnem mindegyike adott családra, vagy gyermekre vonatkozik az adott probléma észlelése, felmérése.

Az egyéni szociális segítségnél amennyiben az első alkalmat követően további segítő beszélgetésre van szükség akkor a gyermek törvényes gondviselőjének írásos beleegyezése szükségeltetik, hogy foglalkozhassunk gyermekével. Ezen megkereséseket az esetek többségében a szülők örömmel veszik. Kivételt azon esetek képeznek – de azok sem mindig – amikor a probléma kiváltó oka nem a köznevelési intézményben, hanem a családban keresendő. Abban az esetben, ha pár alkalmas segítő beszélgetés nem nyújt tartós megoldást a problémára akkor delegáljuk a családot a családsegítő irányába és szükség esetén bekapcsolódunk a gondozási terv lépéseibe.

Szükségletfelmérések célja, eredményessége

Majdnem minden intézményben az éves szociális munka tervét az intézmény segítőjével az intézményben felvett szükségletfelmérés alapján határozzuk meg. Néhány köznevelési intézmény sajnos a mai napig nem tudott alkalmat keríteni a szükségletfelmérések kitöltésére, de szerencsére ezen intézmények száma elenyésző.

Mivel az EMMI-s szükségletfelmérés alkalmatlan arra, hogy reális képet nyújtson az intézményi problémákról, fejlesztendő területekről ezért azt teljes mértékben kihagytuk 2020-ban már a munkánkból. Ennek magyarázata, hogy mivel a szükségletfelméréssel az EMMI a pedagógusokat célozta így annak mérhetőségéhez elengedhetetlen, hogy adott köznevelési intézmény pedagógusainak legalább 50%-a ki is töltsen azt. Erre – egy óvoda kivételével – egy intézmény sem tette meg. Vagy csak az intézményvezető, vagy a gyermekvédelmi, vagy néhány pedagógus töltötte csak ki. Ez egy olyan intézményben sem ad valódi mérítést, ahol mondjuk csak 20 szakdolgozó van, nemhogy egy olyan iskolában, ahol van 50-80 pedagógus.

Ennek apropójából elkezdtük a diákszükségletfelmérés elkészítését mivel már osztályközösségeket is célozhatunk, adott csoportra rövid kiértékelést követően már szociális munka tervet készíthetünk, ha pedig az iskola osztályainak legalább 50 százalékát sikerült felmérnünk, már magára a köznevelési intézményre is elő tudunk állni szociális munka tervvel. A Covid-19 miatt egy újabb tesztsorral bővítettük a diákszükségletfelmérést melyet így 2021-ben kívánjuk bevinni az osztályközösségekbe még a nyáriszünet előtt.

A szeptembert már ezen felmérések alapján kész és az igények szerint célzott munkatervvel kívánjuk kezdeni!

A 2020-es év - azt gondolom - nem csak a FESZGYI és annak OISZS csoportja számára, de minden ember számára egy nehéz év volt. Olyan problémákkal kerültünk szembe mind emberi, mind működési, mind globális szinten, ami - bízunk benne - a mi életünk alatt az első és utolsó ilyen volt! **A COVID okozta szeparáltság, bezártság és a szegregátumok erősödése olyan mértékben sújtotta a diákságot, aminek hatásait még évekig érezni fogjuk.** Ennek negatív hatásaival és tapasztalataival számolva kell a jövőbe tekintenünk, és mind sokrétűbb szolgáltatást nyújtani a célcsoportjaink számára. **Ennek sikere azonban csak akkor lehetséges, ha minden szakmai szereplő számára egyértelművé és követendővé válik, hogy a legfontosabb a közös célcsoportunk és annak igényeinek a felismerése és szolgálata: a gyermekeké.**

Ferencvárosban 2018-ban elindult egy szakmai munka, ami nagy lépésekkel halad afelé, hogy méltó módon képviselje az ellátandó területeket és célcsoportokat. A munkánk eredményessége azonban csak évek múltán lesz érdemben mérhető. **Az, hogy már az óvodában elkezdődik a szociális segítség mindenképpen mérföldkő mert az intézményi szocializáció minden mezsgyéjén végig kísérhetjük a családokat, gyermekeiket és segíthetjük őket abban, hogy időben megkapják azt a tájékoztatást és támogatást, ami elősegíti a számukra, hogy biztos szociális háló vegye őket körbe amennyiben ezzel élni kívánnak.**

Hatalmas munka vár nem csak ránk, de a köznevelési intézmények pedagógusaira, a társszakmákra, aminek első lépései a szemléletformálás és az érzékenyülés mind a problémákra mind egymás munkájára és célcsoportjaira.

5.1.6. H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér

Alapelvek, célok, feladatok

Amikor átléptünk 2020-as évbe, senki nem gondolta volna, hogy ez az év egy defektes, de egyben rejtélyes hullámvasutazáshoz lesz hasonló. Bár év elején már szállingóztak hírek a járványról, ekkor még legtöbbször a 2020-ra kitűzött célok elérése foglalkoztatott. Az Iroda munkatársai azon dolgoztak, hogy hasznos és érdekes időtöltést tudjanak biztosítani az egyre növekvő számú betérő fiatalnak. A 2019. évi beszámolóinkban ez szerepelt: „...az elmúlt években azon dolgoztunk, hogy változatos és sokszínű lehetőségeket biztosítsunk, illetve egyre több fiatalt érvünk el. Úgy tűnik a befektetett munka beérett, néha azt érezzük, hogy ki kellene függeszteni a „megtelt” táblát a bejáratra.” Sajnos a „megtelt” táblát most is ki kell tenni, de nem azért, mert nem tudjuk már fogadni a fiatalokat, hanem mert a járványügyi intézkedések korlátozzák a működésünket.

Annak ellenére, hogy a tavalyi évünket számos jelentős tényező befolyásolta, továbbra is fontosnak tartjuk, hogy **nyitottak és rugalmasak legyünk**. Az alapszolgáltatások és a prioritások továbbra is változatlanok: információt nyújtunk, tanácsadásokat tartunk, illetve klubokat és foglalkozásokat szervezünk. Ezek mindegyikét ingyenesen vehetik igénybe a hozzánk betérő fiatalok. Továbbra is célunk, hogy **egyre jobban bevonjuk a közösséget** és számukra döntési jogkört biztosítsunk. Ezt pedig úgy érhetjük el, hogy magunk mellé és nem magunkkal szembe állítjuk a hozzánk járó gyerekeket és fiatalokat.

Szolgáltatások - alkalmazott munkamódszerek és ezek eredményessége

A mindennapi munkánk során használjuk a **klasszikus ifjúságsegítés** eszközeit, gyakran segítünk önéletrajzírában, munkakeresésben, ügyintézésben. Több esetben előfordul, hogy klienseinket máshova irányítjuk (pl. jogi tanácsadás, családsegítő, fejlesztés stb.).

Mindezek mellett munkatársi kollektívánk erősségeit kihasználva, más módszereket is alkalmazunk. A hozzánk bejárók egy része visszatérő “ismerős”, akik az Irodán kívül is rendszeresen találkoznak. Ezért is tartjuk fontosnak a **közösségfejlesztést**, a betérő fiatalok kapcsolatainak erősítését. Szintén ez a célja az osztályfoglalkozásoknak is, amelyeket a kerület több iskolájában rendszeresen tartunk. Ennek egyik kulcsfontosságú eszköze a **non-formális oktatás** - nem hiába igyekszünk minél jobban megismerni ennek lehetőségeit. A módszert mind az osztályfoglalkozások, mind a mindennapi munka keretében alkalmazzuk. Iskolai foglalkozásokat tartunk különböző témákban: az egészséges életmódtól kezdve, az iskolai zaklatáson és a szexuális nevelésen át, egészen a gyermek- és emberi jogokig. Nem ritka, hogy rögtönzött játszótér szervezünk a kisebbeknek, amelynek keretében játékos formában fejlődnek képességeik és úgymond “észrevétlenül” formálódik közösségük.

Szintén egyedi módszernek tekinthetjük a **“morzsaklub”** foglalkozást, ami mindennapos program az Iroda életében. Ennek lényege, hogy a dél és kettő között hozzánk érkező iskolaköteles gyerekek számára nem szabad foglalkozást, hanem játékos tanulást biztosítunk. Ez bizonyos esetekben távozást indukál, de több alkalommal érdekes beszélgetéseket és vidám hangulatú közös munkát is eredményez.

Mindezekon kívül hetente-kéthetente ismétlődő **klubokat, foglalkozásokat** tartunk, amelyeknek célja a szabadidő strukturálása, tematizálása, a kreatív tevékenység megtapasztalása, illetve a közös munka élménye.

2017 március óta vagyunk tagjai az **Eurodesk** magyarországi hálózatának. Feladatunk az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület ifjúsági mobilitási lehetőségeinek népszerűsítése, az ez iránt érdeklődők informálása. Ennek kapcsán, de főként a közös programok szervezése terén szorosán együttműködünk (elsősorban) a regionális partnerekkel.

Egyéni esetkezelés tapasztalatai

A H52-nek **nem alaptevékenysége az egyéni esetkezelés**, de rendszeres klienseink olykor felkeresnek minket ilyen jellegű kéréssel. A legtöbb esetben kérvényekkel, jelentkezési lapokkal vagy egyéb hivatalos dokumentumokkal kapcsolatban kérnek segítséget – ezek kitöltésében, postázásában működünk közre. Emellett főként a **gyermekek iskoláztatásával** kapcsolatban keresnek meg minket, de az álláskeresés, ingatlan ügyintézés is visszatérő problémák.

Amennyiben csak néhány hivatalos papír kitöltésére van szükség, minden további nélkül segítünk a klienseknek. Ha azonban összetettebb jellegű problémával (pl. iskoláztatás) keresnek meg minket, mindig felvesszük a kapcsolatot a családsegítő vagy esetmenedzser kollégákkal.

Pszichológiai tanácsadás

A 2020-as évben a pandémia előtt a megszokott rendben, szerda délutánonként dolgoztam az Irodában, személyesen láttam el klienseimet.

A karantén időszakában néhányan tudták vállalni az online kapcsolattartást. Volt azonban, akinek technikai felszereltsége nem tette lehetővé az online órákat, velük rendszeresen, telefonon tartottam a kapcsolatot. Ennek célja az volt, hogy az átmeneti időszakban lelkiileg meg tudjam tartani őket, illetve mindenkivel megállapodtam, hogy krízis esetén kereshetnek.

A tavaszi karantén alatt az online tanácsadás mellett részt vállaltam a kerületi telefonos lelkisegély szolgáltatásban is. Jó élmény volt a kerületben dolgozó kollégákat megismerni, velük együttműködni.

Az online időszakban két új kliens került a látóterembe. Egyik egy kamasz lány, aki az édesanyja és a családsegítő kérésére kezdett el hozzám járni. Sajnos az együttműködés a fiatal részleges motivációja miatt csak részleges volt. A másik esetben egy IX. kerületi iskolába járó fiú édesanyja keresett meg a gyermek magatartási problémái miatt. Náluk hatékony, a szülővel való szoros együttműködésen alapuló, sikeres segítő folyamat zajlott.

Azon klienseim egyike, akivel a tavaszi karantén alatt nem tudtunk online órákat tartani, rendszeresen írt novellákat. Őt összekapcsoltam egy másik kliensemmel, aki hobbiból illusztrációkat készít. A novellák begépelését én vállaltam, hogy ezzel is segítsen a két fiatal közös munkáját. Az elkészült művek hetente jelentek meg a H52 Facebook oldalán tavasszal, aminek mindkettőn nagyon örültek. Ez segített nekik a nehéz időszakban.

A nyár folyamán irodánk nyitva tartott, így én is személyesen dolgoztam, majd ősszel is folytatni tudtam a megkezdett folyamatot. Az egészségügyi szabályok szigorú betartásával, személyesen tartottam meg az órákat a karantén feloldását követően. Ősszel egy régebbi kliensem kezdett ismét járni hozzám, illetve két új fiatal is igényelte a pszichés ellátást.

A járvány következtében tapasztalataim szerint megnőtt a pszichés támogatás iránti igény, azonban a hely jellegéből (ingyenes, önkéntes) fakadóan a motiváció gyakran hullámzó a fiatalok esetében. Sajnos a járvány is nehezíti a munka gördülékenységét, hiszen többször előfordult, hogy egy óra azért maradt el, mert a fiatal beteg lett.

A jövőre nézve fontosnak tartom, hogy még határozottabb kereteket alakítsak ki a hozzám járókkal a lemondott alkalmak tekintetében. Erre azért is van szükség, mert többször alakul ki olyan helyzet, hogy **egyszerre több fiatal járt hozzám, mint amennyit óraszámom el tudnék látni**. Ilyenkor igyekszem kétheti beosztással megoldani a találkozást.

2020 őszén klinikai gyermek és ifjúsági szakpszichológus szakvizsgát tettem, bízom benne, hogy szaktudásommal még hatékonyabban tudom segíteni a hozzám járókat. Remélem, hogy a járvány után lehetőségem nyílik az Irodában az egyéni megsegítésen kívül egyéb formában is hozzájárulni a fiatalok jóllétéhez, pl. csoportfoglalkozások szervezése által.

Az utcai-lakótelepi szociális munka

A lakótelepi utcai szociális munka a Család- és Gyermejkölési Központ kötelező feladata, amely tevékenységet az Iroda végzi a speciális szolgáltatások keretében. A lakossági bejelentés vagy jelzőrendszerrel kapott információ alapján a kerület teljes területét lefedi a szolgáltatás.

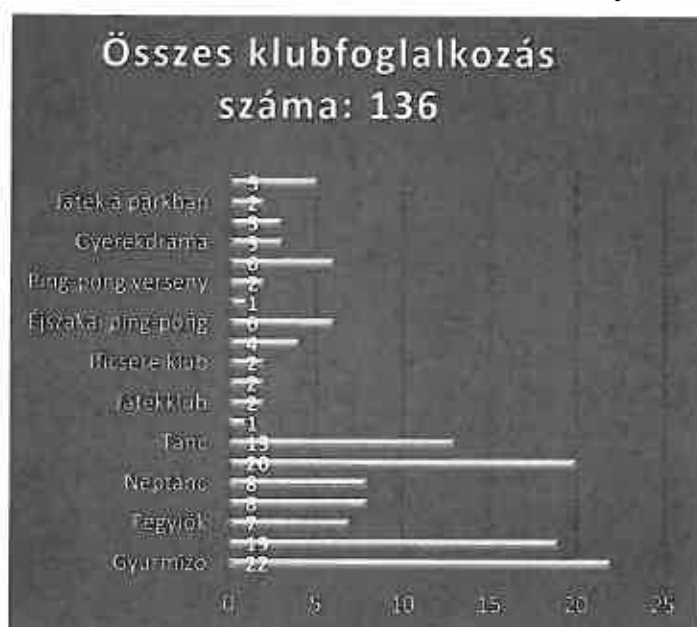
Dél előtt a kerületi általános iskolákban voltunk jelen (ameddig volt rá lehetőség), az esti órákban a H52 Ifjúsági Iroda és Közösség Tér szolgáltatás keretében a szabadidő tartalmas eltöltésére kínálunk lehetőséget.

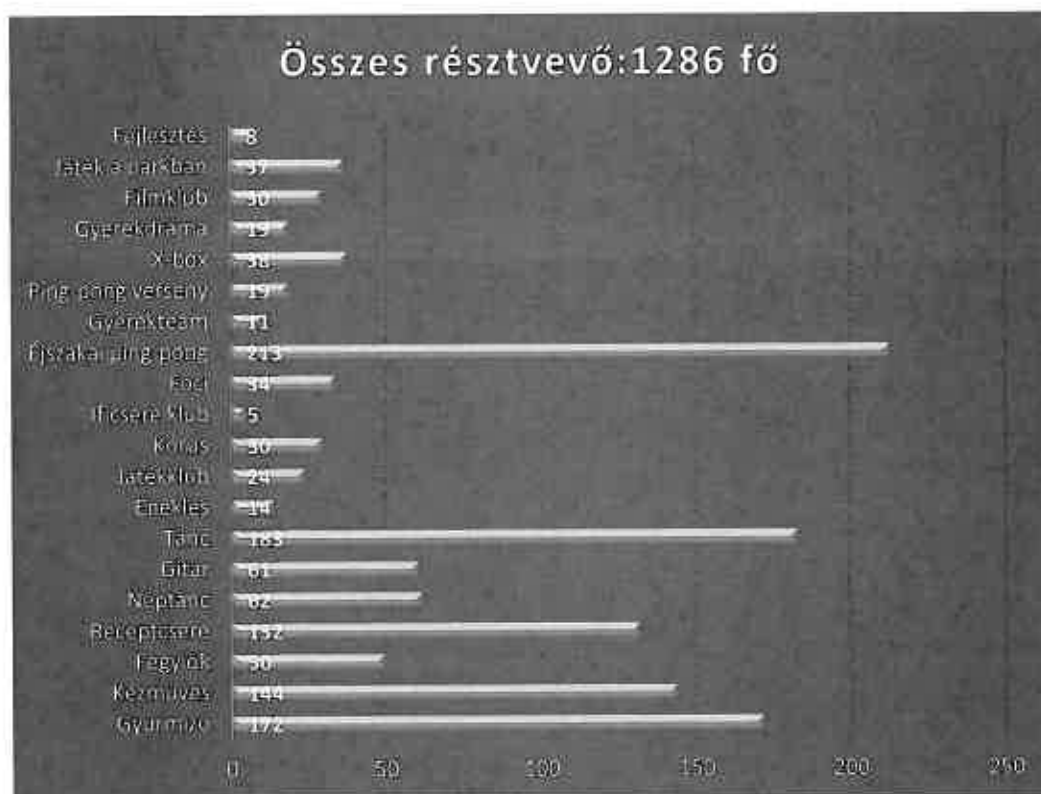
Célunk, hogy elérjük a szolgáltató helyeket nem ismerő, vagy azokat elkerülő fiatalokat. Ők ugyanis nehezen informálódnak az őket érintő lehetőségekről, segítségnyújtási formákról. Emellett fontosnak tartjuk megelőzni, illetve csökkenteni a gyermekek veszélyeztetettségét. Ennek érdekében az utcai szociális munkát végző ifjúságsegítő-szociális munkás felkeresi a fiatalokat, és "helybe viszi" az információt. Megszólítja őket és személyes kapcsolatot épít ki velük, hasznos szabadidő eltöltési alternatívákat nyújt, így segít megelőzni, csökkenteni a deviáns magatartásformák kialakulását.

Klubok, csoportok, projektek

A 2020-as évben 136 alkalommal 20 különböző foglalkozás volt a H52 Ifjúsági Irodában. Ezek között akadtak alkalmi lehetőségek és rendszeresen megtartott klubfoglalkozások is. A járvány sajnos több csoport működését is ellehetetlenítette, de ezek folytatására igyekeztünk más alternatívát találni - erről részletesebben írunk az egyes foglalkozások leírásánál.

A statisztikai adatokból készült az alábbi két grafikon, amelyek közül az első a megtartott foglalkozásokat, a második a résztvevők számának alakulását mutatják be.

Az egyes foglalkozásokról

Gyurmizó

A foglalkozás koncepciója szerint a Mamák a Babákkal - fél évestől 3 éves korig - együtt vesznek részt a foglalkozáson. A Baba a Mama ölében ül, a Mama mondja a mondókat és rajzol, gyurmázik. A Baba utánozza a Mamát és a többieket, fogja a krétát és rajzol; gyúrja, fogdossa, próbálgatja a gyurmát.

A foglalkozásnak a feszes strukturáltság adja a kereteket, a 10 percenként változó tevékenység teszi lehetővé a folyamatban maradást. Szintén ezt segíti a csoportos működés, az utánzás lehetősége.

A foglalkozás második része kötetlenebb: játszószőnyegen ülünk, a Babák kedvükre játszhatnak és közben énekelünk. Ebben a második blokkban lehetőség van az ismerkedésre, beszélgetésre és a gyermekneveléssel, a Baba fejlődésével kapcsolatos aktualitások megbeszélésére.

A program januárban hetente egyszer, hétfőn délelőtt 2 órában zajlott. A kezdéskor sikerült betölteni az intézmény kapacitása engedte létszámot, azonban a 8 páros már túllépett a korosztály számára kedvező kereteken. A tapasztalat kirajzolta, hogy az ideális résztvevői létszám 5-6 páros.

A pandémia alatti leállás, a társas helyzetek korlátozása a programon résztvevő korosztálynak nagy veszteségeket okozott a személyiségfejlődés, a szociális és érzelmi intelligencia fejlődése szempontjából. Az anyukák jelezték, hogy amint lehetőség adódik, folytatják a részvételt.

Szeptember elején sikerült újraindítani maximalizáltan 4 párossal a foglalkozást. Szerencsére spontán módon épp ennyi maradt a program törzsközönsége, a közösségi intézményekbe való bekapcsolódások miatt. A kiscsoportos keret és a vírus helyzethez való egyéb szabályok

betartásával a foglalkozás menetén nem kellett lényegesen változtatni. Bár a Babáknak a mimika hiánya csökkenti a foglalkozás teljességét, hatékonyságát, mégis a korlátozott lehetőségek is nagyon értékes lehetőséget biztosítanak a résztvevőknek. Ezt bizonyítja, hogy a 4 páros néhány kivételes alkalomtól eltekintve - betegség vagy családi program - minden alkalommal részt vett a programon. Távolaradásukat pedig minden alkalommal jelezték.

A Babák és a Mamák között is elkezdődött a közösségformálódás a kötetlen szabad játék közben. A Mamák kihasználták a program biztosította lehetőségeket, elkezdtek információkat, tapasztalatokat megosztani, további közös programokat szervezni. A Mamák éltek a H52 karácsonyi fotózásának lehetőségével is, mindannyian bejelentkeztek családirag. Ezt fűztük össze az érzékelhető közösségi igényekkel, és a H52 biztosított a számukra az adventi készülődés jegyében két plusz alkalmat, ahol együtt sütöttünk és díszítettünk mézeskalács dekorációt a karácsonyi fotózás díszleteihez.

Kézműves

A Kreatív Hétfő foglalkozás a márciusi zárásig a megszokott módon folyt. Sokszor az adományként kapott kézműves alapanyagok készletéből dolgoztunk. A program szerkezete az előző év gyakorlatával megegyezően alakult – az első 3 órában az alkotásé a főszerep, az utolsó órában pedig a hennéé. Ez a rendszer elfogadottan jól működik továbbra is.

Az év eleji foglalkozások zömében az évkörhöz kapcsolódtak. Hagyományos módon előkerültek a téli és az év kezdéséhez kapcsolódó szimbólumok. Ezek változatos módon, különböző technikai és eszközhasználattal, egyéni és közösségi formában is bekerültek a Kreatív Hétfő repertoárjába. Számos különböző alkotás készült a természetes anyagú toboz hóember kabala figurájától kezdve a közösen készített sablonnal és szabadkézzel rajzolt ablaküvegig.

Jellemzően nagy létszámban vettek részt a gyerekek a foglalkozásokon, ezért a H52 munkatársai közül is szerveztünk segítséget. Az alkotómunka fázisait elosztottuk, a gyerekek követték a lépések helyszíneit az egyik asztaltól a másikig – ez a módszer segítette a gyerekek folyamatban való benttartását.

A karantént és a nyári időszakot követően jelentősen átalakult szeptembertől a Kreatív hétfő, a H52 módosított működése befolyásolta a kézműves foglalkozás kereteit is. A látogatók csökkentett létszáma miatt a programot a szeparálható foglalkoztató helyiségből a fogadó térbe tettük. A számítógépes asztal a kis létszámú résztvevő csapat számára megfelelő munkaasztallá vált. Kezdetben szükség volt egy kis időre, mire a gyerekek megismerték az új rendszert, ezért csak szeptember végétől volt folyamatosan résztvevő a foglalkozásokon. **A vírus helyzet miatti korlátozások és szigorítások egyetlen szerencsés következménye az volt, hogy a résztvevőkre nagyobb figyelem juthatott.** Lehetőség adódott arra is, hogy minden jelenlévő bekapcsolódjon és alkosson – csatlakoztak olyanok is, akik nem kifejezetten a foglalkozásra jöttek, illetve azok a kollegák is, akik korábban más területen foglalkoztatták a gyerekeket. Ez nagyon motiváló és jó élmény volt a gyerekek számára. **A kézműves alkotás közösségi élmény lett, így plusz értéket közvetített, családi jellegűvé vált.** Ez a megváltozott helyzet lehetővé tette olyan technikák alkalmazását is, amikre a szokásos kapacitással nincs lehetőség.

A Nyár52 Mesetáborban a Metamorphoses Meseterápiás módszer mentén dolgoztunk, a mesékhez kapcsolódóan fontos szerepet kapott a szabad rajz és a kézműves alkotás. A táborban részt vett „Bálint”, aki nagyon tehetséges a rajzolásban. Örömmel vette a lehetőséget, nagyon motivált volt, számára jó hatással volt a módszer, minden nap részt vett a foglalkozásokon. Szeptemberben egyéni formában ajánlottuk fel számára a folytatást. Ebben az egyéni meseterápiás foglalkozás sorozatban az egyéni, személyes figyelem keretében a mese és a kreativitás „eszközeivel” az érzelmi intelligencia fejlesztése „Bálint” számára jó lehetőséget ígért. Komoly elhatározással elkezdte, de 1-2 alkalom után szakadozott, abbamaradt a folyamat.

A heti 1 x 1 órát, hiába rendszeres időben, keretben kínáltuk számára, sajnos nem tudta követni. Szükséges lett volna a szülői háttértámogatásra, de épp ellenkező fellépések érték a kisfiút, a „nevelőapja” időszakosan eltiltotta az intézménytől. A Kreatív Hétfő foglalkozásokra azonban azóta is viszonylag rendszeresen jár, mivel annak 3 órás időszávjába bármikor be lehet kapcsolódni, és ez jelenleg így működőképes a számára.

Ez az eset is igazolja azt a formát, amit kezdettől nyújtunk a Kreatív Hétfő keretében. Az iskolai foglalkozásoktól eltérően, rugalmasan lehet bekapcsolódni a kézműveskedésbe, míg a keretek szabályozzák a foglalkozás menetét.

FEGYIÖK

A 2020-as évben összesen 7 alkalommal volt Fegyiók a H52-ben. Az ifjúsági önkormányzat munkáját az Iroda részéről továbbra is Tóth Csaba segítette. A járvány miatt a rendszeres ülések félbeszakadtak, elmaradt az évben aktuális új választás és számos nagyobb rendezvény is. Ősszel a Fegyiók folytatta munkáját, ám az online térben zajlottak a találkozók.

Receptcsere

A korábbi évek legkedveltebb foglalkozása, a Receptcsere klub 2020-ban is folytatódott. A program népszerűségét mutatja, hogy a résztvevők száma folyamatosan nőtt, volt, hogy egyszerre 26-an voltak jelen. Éppen ezért a szerdai találkozásokat alapos felkészülés előzte meg, Szabó Viktória és Kovács Annamária kollégáink újításokkal igyekezett gördülékenyebbé tenni a foglalkozást.

Ennek eredményeként volt, hogy **több fogásból álló menü készült**, illetve kvizek és egyéb ismeretbővítő feladatok színesítették a klubot.

A járvány „közeledtével” az **egészséges életmód** került előtérbe, a résztvevők saját szappant készíthettek, illetve sokat beszélgettünk a környezettudatosságról és az egészségmegőrzésről.

Az Iroda márciusi bezárása óta a korlátozások miatt nem indulhatott újra a klub.

Gitár

Az évek óta működő gitároktatás 2020-ban is tovább folytatódott, Baranyecz János oktató heti egyszer 2 órában fogadta a zenélni vágyókat. Az egyéni figyelmet a fél órás beosztás biztosította, de volt, amikor egyszerre érkeztek a tanulók, hogy a közös zenélést is kipróbálhassák.

Az Iroda zárva tartása idején és nyáron a foglalkozás szünetelt, de egyébként „zavartalanul” működött, hiszen az alacsony létszámnak köszönhetően minden szükséges óvintézkedés betartható. Az év végén a gitároktatás átkerült a pénteki napra, ami a visszajelzések alapján jobb is a gyerekeknek.

Néptánc

Az előző évben a **KAB pályázatnak köszönhetően** Beberika Dorina kollégánk egy külsős szakemberrel együtt néptánc foglalkozást tartott a **Molnár Ferenc Általános Iskola egyik osztályának**. A gyerekek nagyon szerették a találkozókat, a lezárásként szervezett bemutató óra is remekül sikerült. A visszajelzések alapján szerettük volna **folytatni a foglalkozást**, amelyre végül az ifjúsági referens közbenjárásának köszönhetően **önkormányzati forrásból** volt lehetőség.

Január elején jelentkeztünk újra az iskolában, a gyerekek nagy örömmel fogadtak. Sok játékkal, énekkel és tánccal készültünk, célunk egy rövid műsor összeállítása volt. A gyerekek nagyon ügyesek voltak, de az iskola bezárása sajnos véget vetett a néptánc foglalkozásnak is. Felmerült, hogy tartunk online órát, de sajnos ennek kivitelezését nem lehetett megoldani. A foglalkozás sorozat végül 8 alkalom után, fellépés nélkül zárult.

Tánc

A 2019-ben debütáló **cigánytánc programunk** is folytatódott 2020-ban. Ezt továbbra is a **Romano Glaszo – Emberi Hang Művészeti Csoport fiataljainak közreműködésével** zajlott, és a **KAB pályázat forrásából** valósult meg.

Az év első felében magas részvételi számokkal működött a foglalkozás, bőven akadtak rendszeres látogatók is. Márciustól számos alkalom elmaradt, ezért ajánlottuk fel egy tematikus tábor lehetőségét: a júliusi, **öt napos program finanszírozása végül az önkormányzati támogatásból** valósult meg. Ősszel újra indult a cigánytánc, ám az elővigyázatosság miatt a Haller Parkban voltak a foglalkozások. A változékony idő, illetve a résztvevők elmaradása azonban végett vetett a programnak.

A Romano Glaszo csoporttal sikerült egy nagyon jó együttműködést kialakítani, ennek köszönhetően más programokkal kapcsolatban is számíthatunk rájuk a jövőben.

Éneklés

A 2020-as év elején volt igény az előző év, adventi közös énekléseinek folytatására. A fiatalok lelkesedése azonban viszonylag hamar elmúlt, így a dalolás nem lett rendszeres délutáni klubfoglalkozás. Ellenben továbbra is **szívesen gitároznak és énekelnek a fiatalok, ám ez inkább ad-hoc módon alakul** az éppen benn tartózkodók igényei alapján.

Játékklub

Az előző évben elkezdett játékklub két alkalommal szerepelt a H52 délutáni klubfoglalkozásai között. Ennek oka elsősorban a számos másik programlehetőség volt, mondhatni nem maradt szabad időszáv a játékklub „rendszeresítésére”.

Kórus

Az Offbeat kórus szintén két alkalommal találkozott az Irodában, majd új helyszínre költözött a program.

Ificsere klub

A **2019-es évben 5 fiatal vett részt egy nemzetközi ificsere programon.** Ennek tapasztalatai azt mutatták, hogy hasznos lenne a 2020-as találkozó előtt egy, az utazásra és a programra felkészítő foglalkozás-sorozat. Ennek nyomán született meg az Ificsere-klub ötlete, amelynek célja a **kiutazó csapat felkészítése és közösségének formálása** volt.

A csapat formálódása éppen elkezdődött volna, amikor a járvány miatt bezárni kényszerültünk. A nemzetközi találkozó megtartása is kétségessé vált – a szervezők először csak őszre tervezték elhalasztani, de hosszas egyeztetések után végül 2021-ra került. Emiatt a klubfoglalkozás egyelőre szünetel, a terveink szerint **2021 tavaszán indul majd újra.**

Foci

A Sportfoglalkozás csütörtökönként volt, hűvösebb időben az FMK tornatermében, tavasztól pedig a Lenhossék parkban. A focin változó létszámban vettek részt a fiatalok, a márciusi bezárást követően a program csak ritkán került megszervezésre.

Éjszakai ping-pong

A **2020-as év sikerprogramja az éjszakai pingpong,** ami havi egyszer, péntek este került megrendezésre a Lenhossék utcai tornateremben. A járvány miatt sajnos csak 6 alkalommal valósulhatott meg a foglalkozás, de így is a klubok összes résztvevőinek mintegy hatoda, összesen **213 fő vett részt** (összehasonlításként a 22 alkalommal megtartott Gyurmizón összesen 172-en voltak).

Az éjszakai pingpong néhány évvel ezelőtt mások szervezésében valósult meg a kerületben – ennek a hagyománynak felelevenítésén dolgozott Bázsa-Mosó László kollégánk a Horizont Szociális Alapítvány képviselőjével, Berecz Dénessel együtt. Be kell vallanunk őszintén, hogy nem kellett sokat foglalkozniuk a lehetőség reklámozásával, hiszen már az első alkalmon is 27-en vettek részt.

Fontos kiemelni, hogy a program **16 éven felülieknek szólt**, a kisebbek csak szülői felügyelettel vehettek részt az éjfélig tartó programon. Ám ez nem zavarta az érdeklődőket, a nyári Sporttábort követően volt olyan éjszakai pingpong alkalom, ahol **a táborozók közül többen is érkeztek szüleikkel együtt**.

Gyerekteam

Az előző évek tapasztalatai azt mutatták, hogy bármennyire is remek lehetőség lenne a gyerekteam arra, hogy a fiatalokkal közösen ötleteljünk a Közösségi Tér mindennapjairól, a hozzánk betérők **nem tudnak élni ennek lehetőségével**. Ez 2020-ban is bebizonyosodott, éppen ezért csak egy alkalommal tartottunk gyerekteamet. Az év fennmaradó részében főleg egyéni beszélgetések, és más klubfoglalkozások kereteiben fejezték ki a gyerekek a véleményüket.

Pingpong verseny

A pingpong az **egyik legvonzóbb lehetőség a fiatalok számára**, korábban a legtöbben emiatt érkeztek a közösségi térbe. Ez a 2020-as évben némiképp változott, az idősebb korosztály alacsonyabb létszámmal képviseltette magát, így népszerűbbek lettek az egyéb lehetőségek (pl. társasjáték, színező, csocsó). Mindezek miatt az év során mindössze 2 alkalommal rendeztünk pingpong versenyt, ami régebben szinte rendszeres elfoglaltság volt a H52-ben.

X-box

A 2019-s évben kaptunk adományba egy x-box 360 játékot. Ezt néhány alkalommal már használtuk, de főleg a 2020-as évben élveztük ki az előnyeit, összesen **6 alkalommal rendeztünk versenyt**. Kezdetben főleg az autós játékok kötötték le a gyerekeket, de amikor KAB forrásból sikerült egy televíziót vásárolnunk, a sportolós játékok bizonyultak a legjobbnak. Ezzel könnyen tudnak játszani a kicsik és a nagyok egyaránt, mindenkit leköt és remek lehetőség a közös időtöltésre.

Gyerekdrama

A 2020-as évben először terveztünk gyerek-pszichodráma csoportot tartani, tavasszal és ősszel egy-egy 10 alkalmas folyamatot. Ezeket Takács Emőke és Beberika Dorina dramatiszták vezették volna, a KAB pályázat keretébe eleve beszámoltuk a költségeket.

Az első csoport alkalmait hétfő esténként, 18:00-19:00 között terveztük tartani. Januárban kezdődött meg a hirdetés, majd az előzetes szülőkonzultációk után február 24-én volt az első személyes találkozó. A várttal ellentétben főleg kerületen kívüli jelentkezők voltak, összesen nyolcan.

Már éppen kezdett volna beindulni a csoport, ám 3 alkalom után a járványhelyzet miatt nem tudtuk folytatni. Ennyi idő alatt nem alakult ki egy szoros csoportösszetartás, emiatt úgy döntöttünk, hogy nem tartjuk meg a fennmaradó 7 alkalmat online, viszont egy lezáró találkozó volt a ZOOM felületén.

Ezt követően sokat gondolkoztunk, hogy miképp tudnánk felhasználni a megmaradt keretet, a legbiztonságosabb opciónak a **nyári dráma tábor szervezése** bizonyult. Két félnapos lehetőséget hirdettünk meg, délelőtt a 5-6. osztályosoknak, délután pedig a 7-8. osztályosoknak tartottunk foglalkozást. Azt terveztük, hogy a februárban megismert fiatalok jönnek majd a

délutáni csoportra, ám sajnos csak egy résztvevőnek volt jó az időpont, így a lehetőséget mások előtt is nyitva hagytuk.

A táborok eredményesen zárultak, mind a kisebbek, mind a nagyobbak jól érezték magukat. Minden résztvevő gyermek és a szülő pozitívan jelzett vissza, reményüket fejezték ki, hogy esetleg máskor is lesz hasonló lehetőség.

Filmklub

Az év során összesen 3 alkalommal tartottunk Filmklubot. Az előző években jellemző tapasztalunk, mely szerint a hozzánk bejáró fiatalokat nem feltétlenül köti le a filmezés, 2020-ban is helytálló volt. Emiatt csak bizonyos esetekben, főleg különleges alkalmakkor (pl. évkezdő mozizás, karácsonyi mesenézés) néztünk közösen filmet.

Játék a parkban

Ősszel jutott el hozzánk az **ADRA Hungary megkeresése**. A szervezet egy **street art tematikájú pályázaton** tervezett indulni, amelynek lényege szabadtéri művészeti alkotás létrehozása volt. Az ADRA a Lenhossék Parkot pályázta meg, és egy fűzfavesszőből készült labirintust tervezett létrehozni. A pályázat írói kíváncsiak voltak, hogy a helyiek mit szólnak az ötlethez, és így találtak meg minket.

Az együttműködés és a közös ötletelés eredményeként felmerült egy **szabadtéri játékdélután** ötlete, amelynek célja egyrészt a helyiek megismerése, másrészt az érintettek véleményének megismerése. Az eseményt két alkalommal tartottuk meg a Lenhossék Parkban, és más helyi szervezeteket (D9 és Konkáv) is bevontunk. Nagyon jó hangulatban telt a két délután, sok gyereket sikerült bevonni a játékba, ennek köszönhetően sok szülő véleményét megismerhettük a pályázattal kapcsolatban.

Az ADRA pályázatát sajnos nem választották ki, így a fűzfavessző projekt nem fog megvalósulni. A közös játékdélutánok pozitív élménye azonban további szabadtéri programok tervezésére sarkallt minket – úgyhogy a jó idő beköszöntével újra tervezünk majd parki programokat.

Fejlesztés

Az utolsó hónapok egyikében keresett meg minket Adorján Erzsébet, aki korábban a FESZGYI más intézményeiben tartott fejlesztő foglalkozást, hogy esetleg tarthatná-e nálunk az óráit. A csoportszobánk remek helyszíne lett az egyéni munkának, úgyhogy Zsóka 5 alkalommal fogadta nálunk a gyerekeket.

Egynapos programok

Ugyan nem tartoznak szorosan a klubfoglalkozások körébe, de mindenképp érdemes megemlíteni az egynapos, különleges programjainkat. A 2020-as évben négy ilyen eseménynek adott otthont a H52, amelyek közül a **farsang**, a **nőnap** és a **karácsonyi fotózás** már hagyományosnak mondható, míg az októberi **Halloween-i tökfaragás** először valósult meg.

Ezeknek nem igen voltak költségei. A farsangra mindössze néhány édességet kellett vásárolnunk, míg a nőnap és karácsonyi fotózásnak nem volt plusz költsége (a fotósok ingyenes felajánlása volt a program). A Halloween-i programra tököket kellett vásárolnunk, amit az elmaradt Receptcsere foglalkozások költségeinek átcsoportosításából tudtunk megoldani.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy a **2020-as évünk a járvány ellenére is sikeresen zajlott**. A megkötések ellenére is tudtunk klubfoglalkozásokat tartani. Ezekből ugyan az előző évhez

képeket kevesebb volt (2019-ben 214 db, 2020-ban 136), de **színesebb volt a kínálat, ugyanis míg 2020-ban 20 különböző lehetőség volt**, 2019-ben csak 16.

A foglalkozások eredménye jól látszik azok látogatottságán. A korlátozások (maszk használat és fertőtlenítés) ellenére is ugyanolyan lelkesen térnek be hozzánk a résztvevők – amit jól mutat a Gyurmizó, a Gitároktatás és a Kreatív hétfő töretlen népszerűsége. A már hagyományosnak mondható programjaink látogatottsága 2020-ban sem csappant meg, ráadásul sikerült új résztvevőket is bevonzanunk – és pontosan ez jelenti a klubok „hasznát”. **A változatos programoknak köszönhetően egyre többen kerülnek az Iroda látóterébe, így a munkánk szélesebb körben válik ismertté és támogatottá.** Jól mutatja ezt, hogy a Gyurmizóra járó anyukák elsőként foglaltak időpontot a karácsonyi fotózásunkra, és örömmel vették a karácsonyi díszlet készítésének lehetőségét is.

A klubfoglalkozások a résztvevők számára ingyenesen elérhető szolgáltatások. Ehhez azonban arra van szükség, hogy a meghirdetett lehetőségek szükséges költségeit más forrásokból tudjuk biztosítani. Erről az egyes foglalkozásoknál már tettem említést, de összességében elmondhatjuk, hogy a 2020-as évben a korábbiakhoz hasonlóan a **KAB pályázaton elnyert támogatás volt a finanszírozás alapja.** A külső szakembert igénylő lehetőségek (pl. Tánc a Romano Glaszoval, Gyerekdráma foglalkozás, Gyurmizó) ennek köszönhetően valósulhattak meg, illetve a hagyományos programjainkhoz (pl. Receptcsere, X-box) is nagy segítséget nyújtott a pályázati forrás.

Rendezvények, rendezvényeken való részvétel

A 2020-as évre tervezett kültéri és beltéri rendezvények közül a legtöbb a járványhelyzet miatt sajnos nem valósulhatott meg. Volt azonban néhány esemény, amelyeken a H52 is részt tudott venni.

Szeptember elején tartották a **Lakótelepi Mulatságot** a József Attila-lakótelepen. Az iroda sátrában különféle színezőket és izgalmasabbnál izgalmasabb társasjátékokat próbálhattak ki a résztvevők. Szeptember végén lehetőségünk nyílt egy másik kültéri programon is megjelenni. A MiraDoor interkulturális közösségi tér jóvoltából szervezett **Bokréta fesztiválon a Time to move** kampány keretén belül népszerűsítettük az Erasmus+-t és az Európai Szolidaritási Testületet.

Az őszi azonban már nem csak néhány rendezvényt hozott nekünk: elkészült a Szubjektív Értékek Alapítvány DeTalks nevű projekt keretében született **feladatgyűjtemény**, melyben a H52 is szerepel, mivel a pilot több részében is részt vettünk partnerként.

Emellett idén sem maradhattunk **Sansz** adás nélkül. A H52 több alkalommal is szerepelt már a 9Tv- Ferencváros Televíziójában. A riporter ellátogatott a nyarat megnyitó sporttáborunkba, ahol a fiatalokkal az Orczy-parkban található kalandparkban töltöttük a délelőttöt. Beszélgettünk az első hullám utáni talpra állásról, a H52 nyári programjairól és a gyermekek mesélhettek táborigényeikről. A videót az alábbi linken lehet megtekinteni:

<https://www.facebook.com/watch/?v=2724404027845464>

Idén ősszel lett 5 éves a H52, de a pandémia következtében nem volt lehetőség megünnepelnünk ezt a jeles alkalmat. Mi nem szerettünk volna átsiklani efölött, ugyanis 5 év alatt számos programot bonyolítottunk le és rengeteg élményt szereztünk. Ennek örömeére készült egy összefoglaló videó, melyben szívünknek kedves eseményeket eleveníthetünk fel. A promóciós videó az alábbi linken tekinthető meg:

<https://www.facebook.com/watch/?v=729386211111954>

Iskolai programok

Meglátásunk szerint a **közösségfejlesztés alappillére az iskolarendszerben az osztályközösség**. A fiatalok a mindennapok során rengeteg időt töltenek az iskolában, éppen ezért rendkívül fontos, hogy egy összetartó közösség alakuljon ki. Az általunk tartott foglalkozások ezt segítik elő, a változatos és érdekes játékok növelik az összetartozás érzését, valamint fejlesztik az empátia és a kreativitás képességét. Az általunk felkínált lehetőségek nem változtak – **közösségfejlesztő foglalkozások, valamint tematikus órák (emberi és gyermekjogok, egészséges életmód, környezettudatosság, iskolai zaklatás, iskolai hiányzások, szexuális nevelés, pályaorientáció)** megtartására kérhetnek az osztályfőnökök.

Az esetek többségében három alkalommal foglalkoztunk egy adott osztállyal, melynek célja az osztályközösség fejlesztése volt. Ezekben a foglalkozásokon a pedagógus nem vett részt. A közös munka előre összeállított, és tematizált keretek között zajlott. Az első alkalom fő témája az ismerkedés volt, egyrészt az ifjúságsegítőkkal, másrészt az általunk használt non-formális módszerekkel. A második találkozó a hosszabb feladatokra koncentrált, melyekben az együttműködés kapott hangsúlyt. A harmadikra olyan játékokat készítettünk elő, amelyek megoldásához az előzőekben megismert kompetenciákat kellett használni.

Minden alkalmat a szabályok átisméltésével és egy rövid energetizáló játékkal kezdtünk. A nagyobb játékokat és a foglalkozásokat reflexiós kör zárt, ahol mindenki lehetőséget kapott arra, hogy elmondhassa érzéseit, gondolatait.

Az iskolai foglalkozások terén 2020-ban hatalmas visszaesést tapasztaltunk. Összesen 39 foglalkozást tartottunk, ami 398 fiatal elérését jelentette.

Folyamatban volt két intenzívebb projektünk, illetve három munkatársunk részt vett egy másik iskolai projektben. Ez utóbbiról is részletesebben írunk, mivel azt gondoljuk, hogy a tematikája, módszertana a ferencvárosi iskolákban is hasznos lenne.

FradiSuLiga

Az Iroda és az FTC együttműködésének köszönhetően már tavaly ősszel elindult a FradiSuLiga, amely a **ferencvárosi iskolák és amatőr sportegyesületek között meghirdetett focibajnokság**. Ez nem egy hagyományos sportbajnokság, hiszen nem kizárólag a foci pályán zajlik, hanem **sokkal inkább a közösségben, ahol a programban részt vevők élnek és mozognak**. A 8-16 éves korosztály megtanulja, mit jelent az életben nyerni és veszíteni, illetve megtapasztalják, hogyan működjenek együtt egy élhetőbb közösség kialakításában.

A program **elsődleges célja a résztvevők társadalmi beilleszkedésének megkönnyítése, a fiatalok aktivitási szintjének javítása, a környéken élő fiatalok és egyéb lakosok mentális egészségének javítása, illetve a fiatalkori bűnözés megelőzése**.

A FradiSuLiga programban együttműködés jön létre a Ferencvárosi Torna Club, a H52 és a programban részt vevő oktatási intézmények között. A program azonban még nagyobb társadalmi hatást érhet el, ha helyi ifjúsági és civil szervezetek is aktív támogató szerepet vállalnak. **A H52 a programban szereplő szakami workshopok lebonyolítását végzi, illetve a csapatok közösségé formálódását igyekszik elősegíteni**. A program az Európai Unió Erasmus+ sportprogramjának társfinanszírozásával valósult meg.

<https://www.fradi.hu/labdarugas/első-csapat/media/video-lista/egy-bajnoksag-amely-nem-csak-az-eredmenyekrol-szol>

<https://www.efdn.org/blog/project/community-champions-league/>

„Játék határokkal”

A Körösi Csoma Sándor Általános Iskola pályázatának köszönhetően a H52 részt vett a „Játék határokkal” prevenciós programban. Ennek **célja a szerencsejáték-függőség kezelése és megelőzése komplex módon: a prevención, az integráción és a disszemináción keresztül.**

A program 2012-ben modellprogramként indult útjára a Szerencsejáték Zrt., a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet és a Humánium Kft. szakmai együttműködésében, és mára már egy hiánypótló kezdeményezéssé nőtte ki magát. Az újdonsága abban rejlik, hogy egyedülállóan, összetett módon közelíti meg a szerencsejáték-betegség problémáját. Egyszerre foglalkozik a megelőzéssel, a már kialakult függőség kezelésével, és a projekt eredményeinek terjesztésével. A módszer olyan sikeresnek bizonyult, hogy több magyarországi helyszínen, településen is bevezették, így, magasabb szintre lépve a program immár országszerte elérhetővé vált.

Az Iroda 12 klubfoglalkozás levezetését vállalta, amelyből csak 7 alkalmat tudtunk megvalósítani.

<https://segelyszervezet.hu/projektek/jatekhatarokkal/>

NEMO - avagy hogyan lehet harcolni a migránsokkal szembeni diszkrimináció és sztereotípiák ellen az online környezetben

A projektet az Európai Bizottság Migrációügyi és Uniók Belügyi Főigazgatósága finanszírozta a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapon (AMIF) keresztül. A projektben kilenc partner vett részt, öt különböző európai országból: az Arci Solidarietà Onlus (vezető partner), az Università di Tor Vergata és az Ares 2.0 Olaszországból; a Südwind és a Radio Afrika TV Ausztriából; a Center for Sustainable Communities Development és a Council of Refugee Women Bulgáriából; az Urban Prod Franciaországból; és az Afrikáért Alapítvány Magyarországról.

A NEMO projekt **célja, hogy harcoljon a harmadik országbeli állampolgárokat érintő sztereotípiák ellen, az online térben megjelenő információk hatványozott terjedésére összpontosítva.** Az érzékenyítő és képzési folyamat azokat a fiatalokat célozza, akik most ismerkednek az online világgal.

A NEMO projektben szükségletfelmérés során elemezték a fiatalokat és családjaikat érintő sztereotípiák és diszkriminatív viselkedésmódok legfőbb megjelenési formáit azért, hogy létrehozassanak ezt az innovatív eszköztárat az iskolák számára. Az eszköztárat tényszerű adatok, és valódi diszkriminációs minták és tapasztalatok alapuló kutatás segítségével fejlesztették ki, és közösen alkották meg a gyerekek életében kulcsfontosságú szerepet játszó résztvevőkkel (kortársak, család, iskola), bevándorló és nem bevándorló érintettek bevonásával.

Az eszköztár „tesztelésébe”, az iskolai foglalkozások szervezésébe és megtartásába csatlakozott be a H52. A foglalkozásokat **a zuglói Álmos Vezér téri Általános Iskolában tartottuk**, hiszen ez volt az egyetlen olyan iskola, aki nem zárkózott el a projekttől.

<https://project-nemo.eu/communication-campaign/?lang=hu>

Nyári programok bemutatása

A H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Térben immár hagyományossá vált, hogy különleges programokat szervezünk a nyári szünidő napjaira. Ezt a 2020-as évben különösen fontosnak tartottuk, mert úgy gondoltuk, hogy a több hónapos bezártság után erre nemcsak nekünk, hanem a gyerekeknek és szülőknek is szüksége lehet. Az előfeltevéstünket a nyári statisztika alátámasztotta – programjaink összesen 731 fő elérést eredményeztek.

Nyár 52 programsorozat

Két évvel ezelőtt fogalmazódott meg a „**Nyár52 – Minden napra egy program**” projekt alapötlete. Rájöttünk ugyanis, hogy **az Irodába bejáró gyerekek nagy részének ismeretlen az igazi nyári szünet fogalma – ők nem járnak nyaralni, strandolni, kikapcsolódni.** Éppen ezért elhatároztuk, hogy mi megadjuk a lehetőséget, és a nyári szünidő minden napjára különleges, egy napos programot szervezünk.

A programsorozatot idén nyáron is megszerveztük, az előző évekkkel ellentétben kizárólag kültéri lehetőségekkel (ugyanis közben a táborok zajlottak az Irodában). Összesen 33 program volt a nyáron, amely 310 fő részvételével zajlott. Összesen 240-en vettek részt a 6-13 éves korosztályból, de akadtak szülők (26 fő) és kisebb-nagyobb testvérek (44 fő) is a csatlakozók között.

A Nyár52 első napja 06.29-én volt, amelyen a sporttáborunk résztvevői, és a Ferencvárosi Sport Általános Iskola és Gimnázium egy csoportja is részt vett. Ezt követte egy Gellért-hegyi kirándulás, egy városi játék, a kispesti vizes játszótér kipróbálása és egy közös fagyizás. A második héten a budakeszin található vadasparkba, a Mátyás templomba, a Hármashatárhegyre, a Margit-szigetre és a Tropicariumba kirándultunk. A harmadik héten sem unatkoztunk, métáztunk az Orczy-kertben, moziztunk, állatkertben és szabadulósobában jártunk. Július második felében a városligeti játszótéren, a Normafán és az állatkertben jártunk; fagy- és lángosnapot szerveztünk; elutaztunk a veresegyházi medvefarmra, a Római-partra, és a velencei strandra. Augusztusban is bővelkedtünk a remek programokban: Margit-szigeti kirándulás, vadaspark, vizes-játszótér, mozimaraton, önkormányzati látogatás, slackline és méta az Orczy-parkban.

Tematikus táborok

A napi programok mellett **8 tematikus napközis tábort is szerveztünk.** Ezeken összesen 421-en vettek részt – 407-en a 6-13 korosztályból, 10-en a 14-17 korcsoportból és négyen voltak a 18 év feletiek. A programok 24 külsős szakember és 8 partnerszervezet segítségével valósultak meg.

Első táborunk 06.29-07.03. között valósult meg, összesen 12 gyerek részvételével zajlott. **A hét témája a sport volt, a gyerekek minden nap több sportágban is kipróbálhatták magukat.** Többek között volt íjászat, foci, méta, ping-pong és terepfutás, illetve ellátogattunk a Groupama Arénába is.

A második héten **Mesetábort** tartottunk, amelynek főszervezője Tószegi Judit, kézműves-meseterapeuta volt. A 10 résztvevő gyermek számos különleges alkotást készített a héten, érdekes történeteket ismert meg és több helyszínen járt a IX. kerületben.

Ezt követő héten a Romano Glaszo – Emberi Hang Művészeti Csoport közreműködésével valósult meg a „**Zene- és tánc-tábor a Romano Glaszoval**” elnevezésű napközis táborunk. A mindennapokat tánc- és énektanulás, kvízzjáték, sorverseny, „medence party”, kézműves foglalkozás, budaörsi kirándulás és múzeumlátogatás színesítették. A hetet egy, a szülőknek szervezett fellépés zárta, amelyen a gyerekek bemutatták a tanultakat.

A 07.19-24. között tartott **Ökotábor** középpontjában a környezettudatosság állt. A 13 résztvevő gyerek érdekes kísérleteket próbált ki; saját madáretetőt, rovarhotelt és szandált készített; Óbudára és Pilisszentivánra kirándult. Ezek mellett a hét minden napján játékos feladatok keretében „tanulhattak” a minket körülvevő világról és annak védelméről.

Pszichodráma táborunk Takács Emőke és Beberika Dorina gyerekdramatisták vezetésével zajlott, akik délelőtt három órában a 10-12 éveseknek, délután a 12-14 éveseknek tartottak önismereti foglalkozást. A tábor igen jól alakult, a gyerekek egyre jobban bele tudták élni

magukat a drámajátékba – egymásnak, önmaguknak és a vezetőknek is remek visszajelzéseket adtak.

Az augusztus eleji **Fotótáborban** tizenegyen vettek részt, a programot Csozó Gabriella fotós szervezte. A gyerekek sokat tanulhattak a fényképezőgép használatáról, az utómunkálatokról, a különböző beállítási lehetőségekről – mindezt természetesen élesben is kipróbálták, több szabadtéri helyszínen készítettek fotókat. A szervezők a hét lezárásaként kiállításra hívták a szülőket a H52-be, amelyen bemutatták az elkészült műveket.

Hetedik táborunk témája ismét a sport volt, hiszen ez iránt volt a legnagyobb érdeklődés a fiatalok körében. A héten teljesen új gyerekek érkeztek, így a programok az első táborhoz hasonlóan alakultak. Fontos még megemlítenünk, hogy rendkívül jól alakult a résztvevők korosztályi eloszlása, hiszen 3 idősebb gyerek is részt vett a táborban, akik így kipróbálhatták magukat a segítői pozícióban is.

A nyár zárásaként különleges programmal vártuk a gyerekeket. A FITT (Ferencvárosi Ifjúsági Terek Társulása) tábor szervezésében és lebonyolításában a H52 mellett a Konkáv Közösségi Tér, a Mester Galéria és Közösségi Tér, az Itt és Most Társulat, a Ferencvárosi Tanoda és a Drégely9.

H52 és más szervezetek

Kijelenthetjük, hogy a 2020-as évünk a járványhelyzet ellenére az együttműködések jegyében telt. Különböző programjaink számos kerületi és egyéb partneri közös munkát eredményeztek.

2020 első két hónapjában a már megszokott heti menetrend szerint zajlott. Márciustól június közepéig a karanténidőszak szerint működtünk. Majd az önkormányzat átcsoportosításának köszönhetően 8 nyári tábort és 33 Nyár52 programot tartottunk meg. Ebben fő partnerünk a **FESZGYI Óvodai és iskolai szociális segítő csoport** volt. Itt is szeretnénk külön megköszönni a munkájukat, nélkülük nem lett volna ilyen sokszínű és könnyű. **Tószegi Judit** kollégánk vezetésével mesetábort szerveztünk. A **Fradi** együttműködésével egész évben zajlott a Fradisuliga programunk, majd két sporttáborunkban is szerepet vállaltak. A **Romano Glaszo – Emberi Hang művészeti csoport** tavasszal és ősszel tartott nálunk zenés-táncos foglalkozást, közreműködésükkel szerveztünk egy tánctábort is nyáron, amikor a **Budaörsi Tanodába** is ellátogattunk. Az Önkormányzati zöldügyi referensének, **Barna Renátának** közreműködésével tartottunk ökotábort, **Csozó Gabriella** fotós vezetésével pedig fotós tábort felsősöknek. **Takács Emőke** pszichodramatista a pszichodráma táborunkhoz járult hozzá Beberika Dorinával közösen. A nyárzáró táborunk a FITT (Ferencvárosi Ifjúsági Terek Társulása) szervezésében zajlott, de egy-egy Nyár52-ös program is közös volt, illetve októberben egy szabadtéri Halloween programot is tető alá hoztunk. A **Horizont Szociális Alapítványnak** és a **Gyermekétkeztetési Alapnak** köszönhetően a nyári táborokban biztosíthattuk a meleg étkezést.

Nemzetközi partnerségeink nem voltak zökkenőmentesek. Az ifjúsági csere és képzések elmaradtak, online megbeszéléseken tartottuk a kapcsolatot.

Egyéb civil partnerségeink:

- Az **Artemisszió Alapítvány** és az **Útilapu Hálózat Open Doors** munkacsoportja által fenntartott MiraDoor közösségi tér fesztiválján részt vettünk szeptemberben Eurodesk-partnerség témában.

- Az **Eurodesk-hálózat** partnerségünk idei tevékenységei: tavaszi előadás partnerszervezeteknek, megvalósult két országos találkozó online, Bokréta-fesztivál részvétel, és H52-ös fiatalok részt vettek a **Támaszpont Egyesület** EUPartyján.
- Terveink szerint indultunk volna a **Ferencvárosi Közösségi Alapítvány** Swimathon ezévi kampányában, mely elmaradt, de az Alapítvánnyal való kapcsolat nem szakadt meg.
- A **Vizuális Világ Alapítvány** megkeresése kapcsán elkezdődött egy együttműködés egy filmes műhely megtartása kapcsán, melyet az őszi járványidőszak megszakított.
- **Fradi** partnerségében több iskolával zajlott a FradiSuliga program az év során.
- **ADRA Hungary** partnerségében egy rövid közösségi kutatást végeztünk a Kerekerdő park és a környékbeli lakók parkhasználati szokásairól és egy lehetséges LandArt projekt megvalósításáról.
- A **Szubjektív Értékek Alapítvánnyal** évek óta tart együttműködésünk, 2020-ban a DeTalks projekt keretében dolgoztunk együtt

H52 és FEGYIÖK

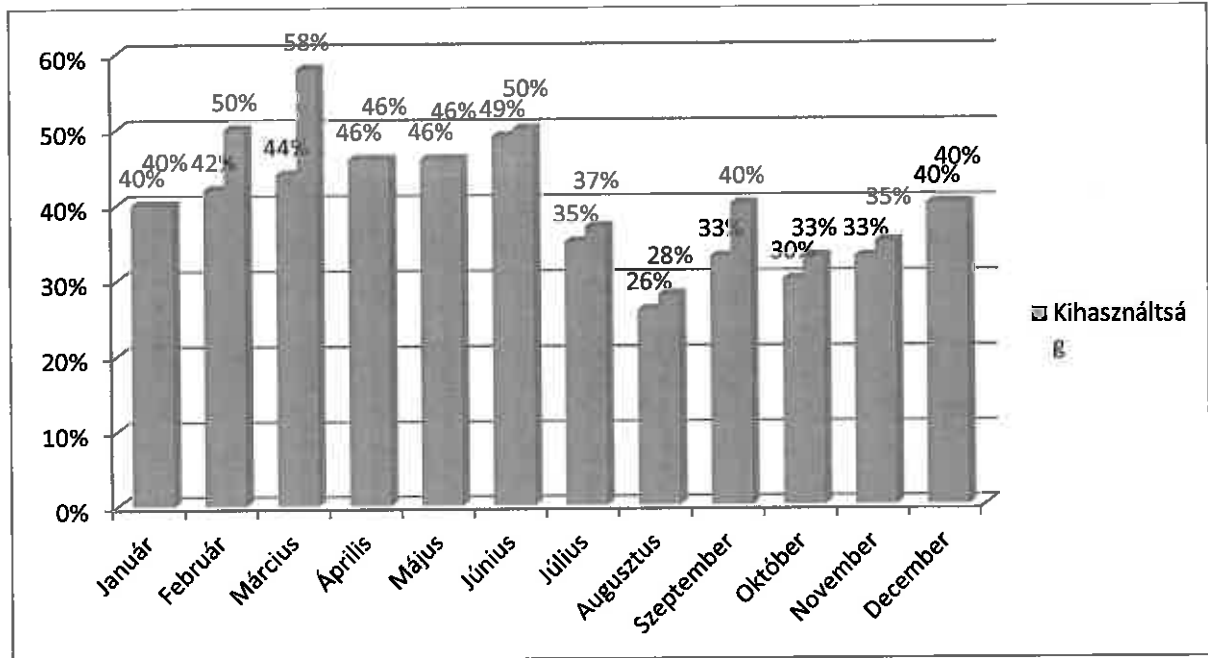
2020-ban a FEGYIÖK tervezett tevékenységéből semmi nem tudott megvalósulni, így a közös munka is csak szórványos volt. Októberben elmaradt az új turnus megválasztása, egyelőre nem is lett kitűzve időpont a kampányhoz, így a 2018-2020-as képviselők maradtak továbbra is. Novemberben és decemberben a középiskolás képviselők részt vettek a Mentés Másként 2.0 pályázat online promótálásában.

5.1.7. Gyermek átmeneti otthona

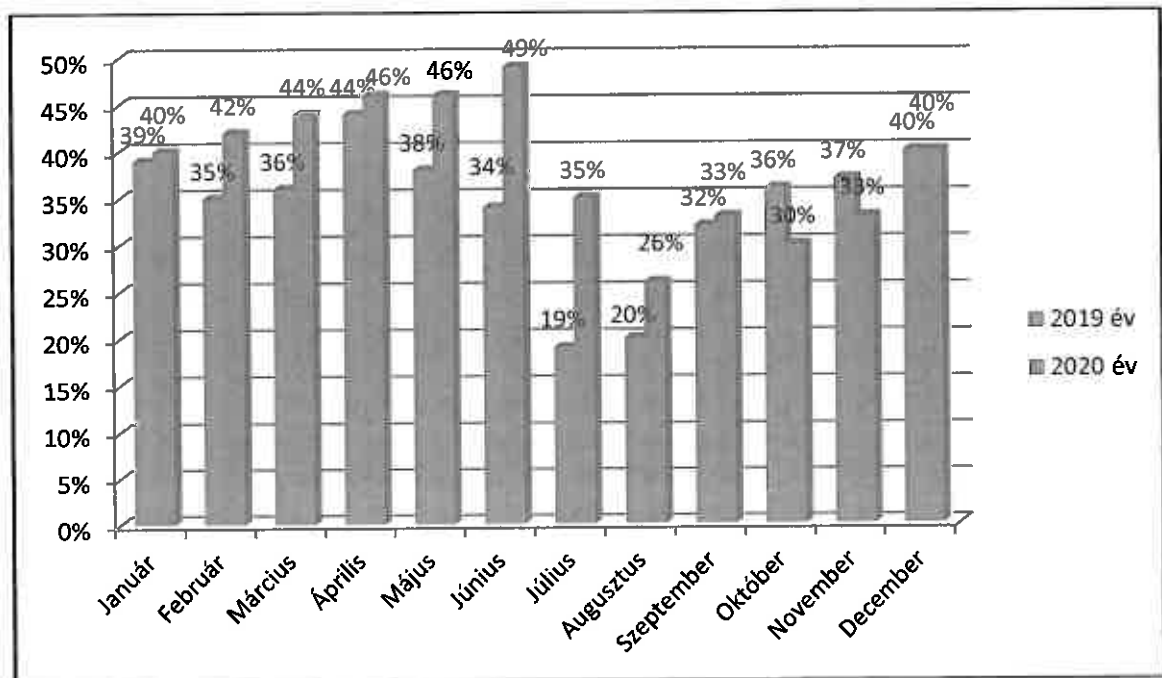
A Gyermek Védelméről és a Gyámügyi Igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek megfelelően a gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő, nem helyettes szülőnél elhelyezett gyermek helyezhető el, akinek az ellátását a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kéri. A gyermekek átmeneti gondozását ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással biztosítjuk, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani. Az átmeneti gondozás az alapjául szolgáló ok fennállásáig vagy legfeljebb tizenkét hónapig vehető igényben indokolt esetben a szülő vagy törvényes képviselő kérésére hat hónappal hosszabbítható.

Az ellátásra vonatkozó adatok

Ellátási napok százalékos kihasználtsága¹, feltöltöttsége² a 2020. év során

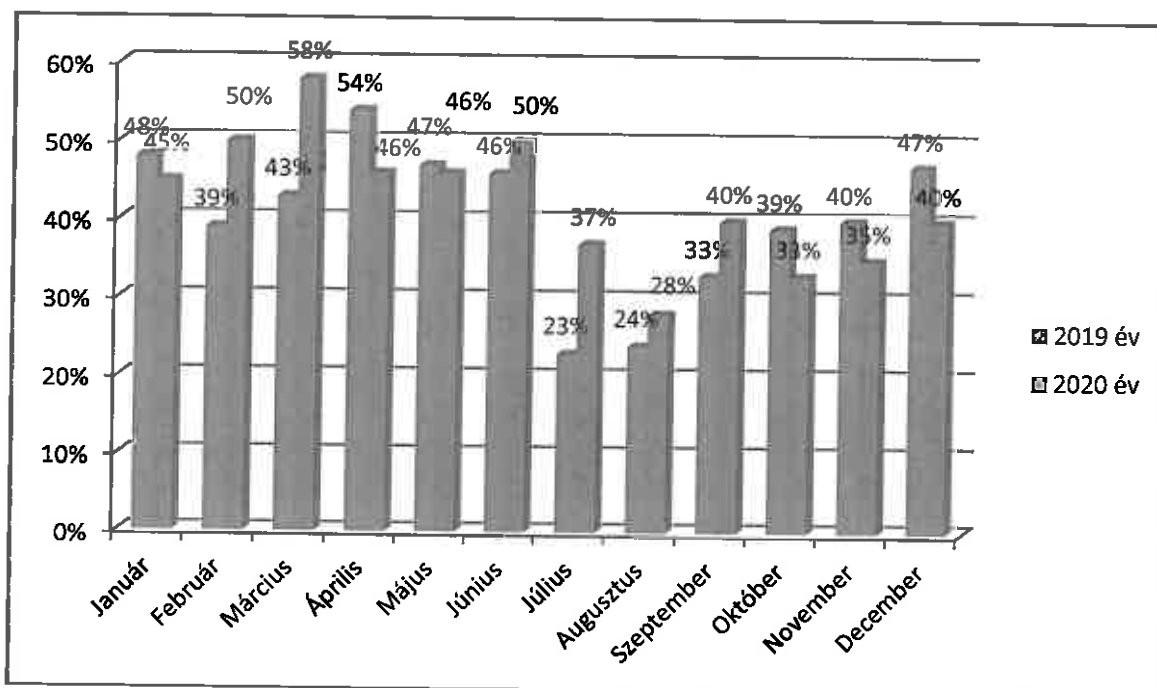
Ellátási napok százalékos kihasználtsága összehasonlítva 2019 év és 2020 év során

Ellátási napok százalékos feltöltöttsége összehasonlítva 2019 év és 2020 év során

¹ A kihasználtság: a gyermekek által ténylegesen igénybe vett napokat jelenti (bent töltött napok).

² A feltöltöttség: a szolgáltatás igénybevételel jelenti. Pl. egy gyerek februárban jelen volt 12 napot (kihasználtság: 12 nap) távol volt 16 napot összesen igénybe vett 28 napot (feltöltöttség: 28 nap).

2019 évben

A férőhelyek száma 24 fő.

A napi gyermek átlag 10 fő.

Az otthon feltöltöttsége: 40 %

A gondozásban részesülő gyermekek száma: 123 fő

2020 évben

A férőhelyek száma 24 fő.

A napi gyermek átlag 10 fő.

Az otthon feltöltöttsége: 42 %

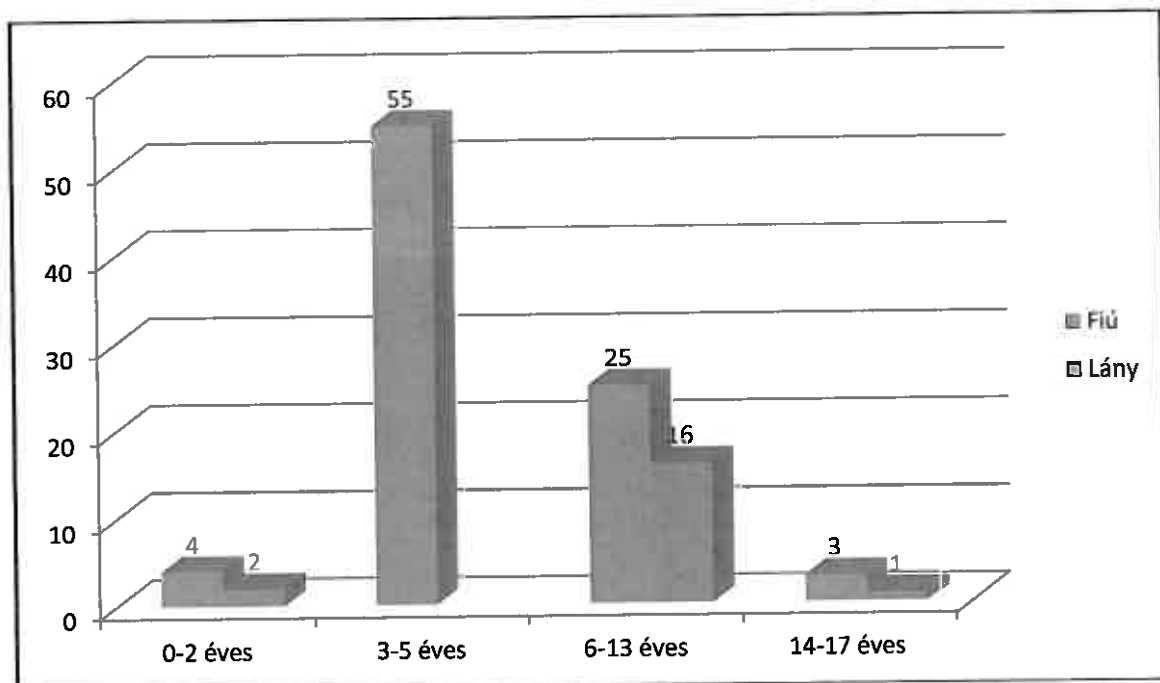
A gondozásban részesülő gyermekek száma: 106 fő

Az otthon feltöltöttségének alakulását nagymértékben befolyásolta, a koronavírus fertőzés veszélye miatti korlátozó intézkedések bevezetése (látogatási, kijárási korlátozás), több szülő vagy törvényes képviselő kérte a gondozás megszüntetését az első hullámban. A második hullámban inkább a fertőzéstől való félelem játszott nagyobb szerepet.

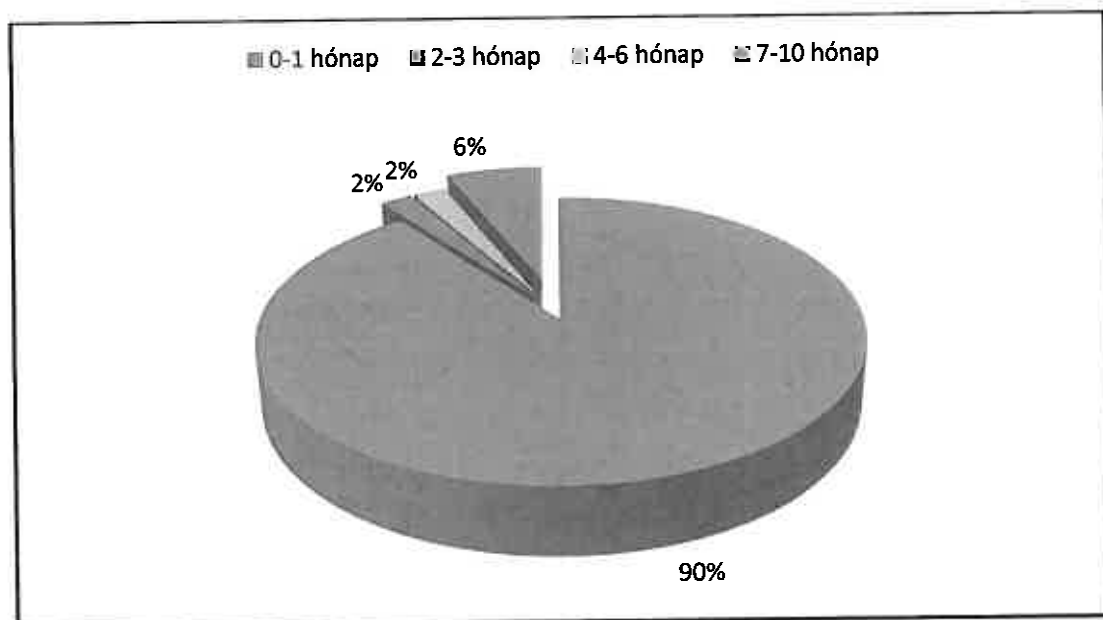
Életkor és nemek szerinti megoszlás

A 2020. évben 106 gyermek részesült átmeneti gondozásban, ebből 11 gyermek ellátása előző évről húzódott át. Az új bekerülők száma 95 fő, két gyermek kétszer, 3 gyermek huszonegyszer, és 2 gyermek tízszer vette igénybe egy éven belül a szolgáltatást. Ezekben az esetekben egyedül álló szülők nevelik a kiskorúakat, és nem tudják gyermekeik felügyeletét megoldani (ami munkájukból eredő) emiatt kérték a gondozást. Az ellátottak 6 % 0-2 év közötti, 52 % 3-5 év közötti, 39 % 6-13 év közötti gyermek, 3 % 14-17 éves közötti gyermek. Az előző évekhez hasonlóan ismét a fiúgyermekek voltak többen.

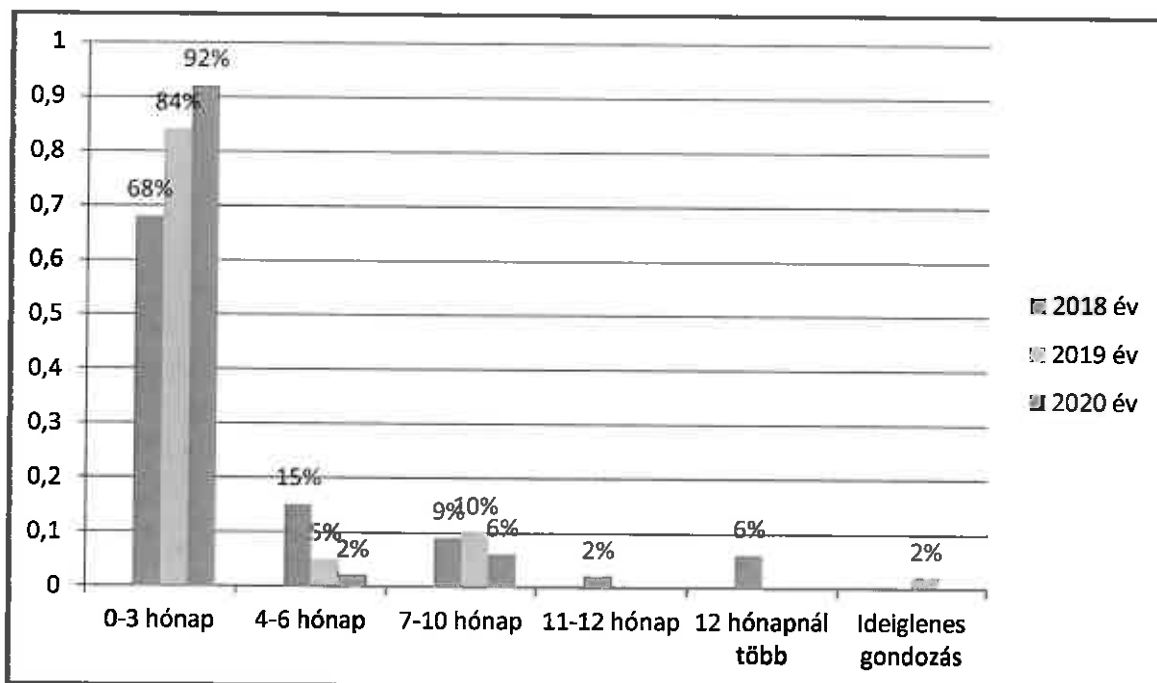
Életkor és nemek szerinti megoszlás

Átmeneti gondozásban töltött napok hónapok szerinti megoszlása az átmeneti gondozásból kikerült gyermekek adatai alapján

Átmeneti gondozásban töltött napok hónapok szerinti megoszlása összehasonlítva 2018. év 2019. év 2020.év során

Az átmeneti gondozás időtartamát tekintve a 0-3 hónap (92%) és 7-10 hónap (6%) időtartamot vették a legtöbben igénybe. Két éven belül a gondozásba visszakerültek szám 8 fő volt.

Az ellátás kezdeményezője

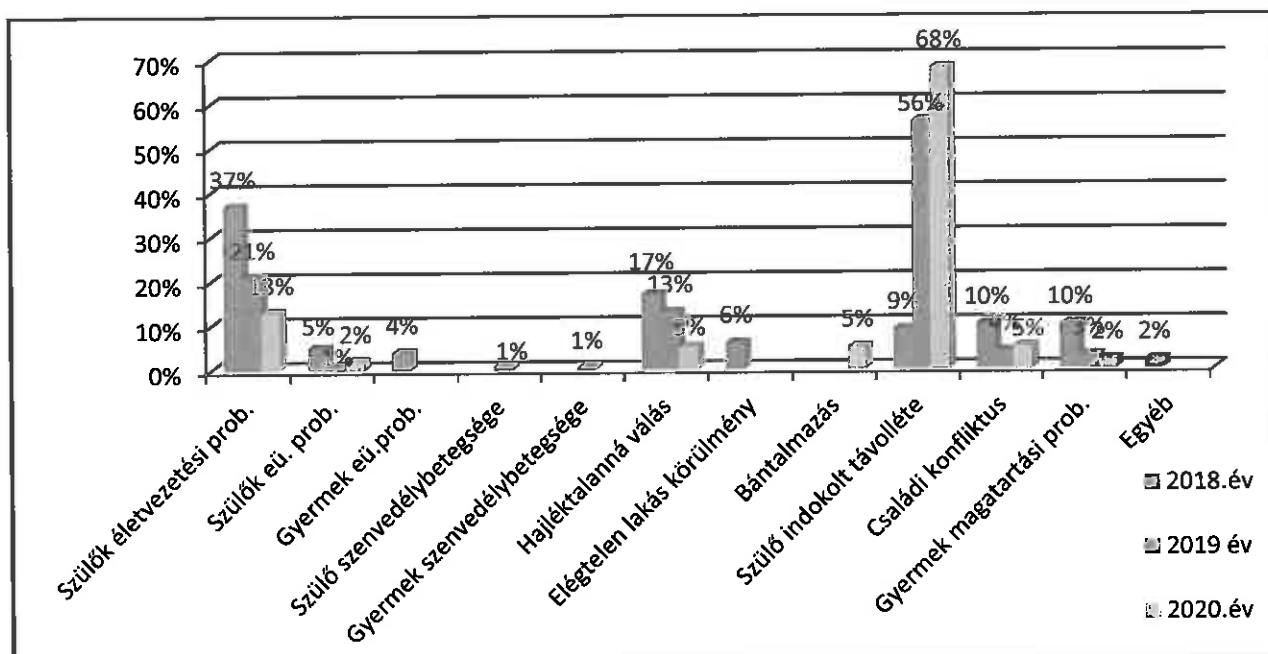

86 esetben a szülők kezdeményezték az ellátást, ezt követte a Család- és Gyermekjóléti Központok vagy Gyermekjóléti Szolgálatok kezdeményezése. Védelembe vett gyermekek száma 9 fő volt, ebből 2 gyermek esetében kötelezték a szülőt vagy törvényes képviselőt az átmeneti gondozás igénybevételére, tárgy évben ellátott gyermekek 2 %-a.

Az elhelyezést kiváltó probléma

Ellátottak száma az elhelyezést kiváltó probléma típusa szerint összehasonlítva az elmúlt évekkel

Az átmeneti gondozást kiváltó problémákat alapvetően négy nagyobb kategóriába csoportosíthatjuk: lakhatással összefüggő problémák, gyermekek magatartásával összefüggő nehézségek, a szülők életvezetéséhez, viselkedéséhez köthető problémák, és a szülők indokolt távolléte. Az elmúlt évben legtöbb esetben gondozást kiváltó probléma a szülők indokolt távolléte volt, ez olyan egy szülő családokat érintett, akiknek semmilyen más erőforrásuk nem volt és nem tudták máshogyan megoldani gyermekeik felügyeletét. Továbbra is számottevő probléma a szülők életvezetési nehézsége, ide sorolható a hibás szocializációból eredeztethető negatív szülői készségek, szülői kompetencia hiánya, anyagi ellehetetlenülésük, munkalehetőség hiánya ehhez szorosan kapcsolódik és jelentős kiváltó ok a hajléktalanná válás. Ebben az évben 1 család esetében bántalmazás is megjelent, mint kiváltó ok, 5 kiskorút érintett,

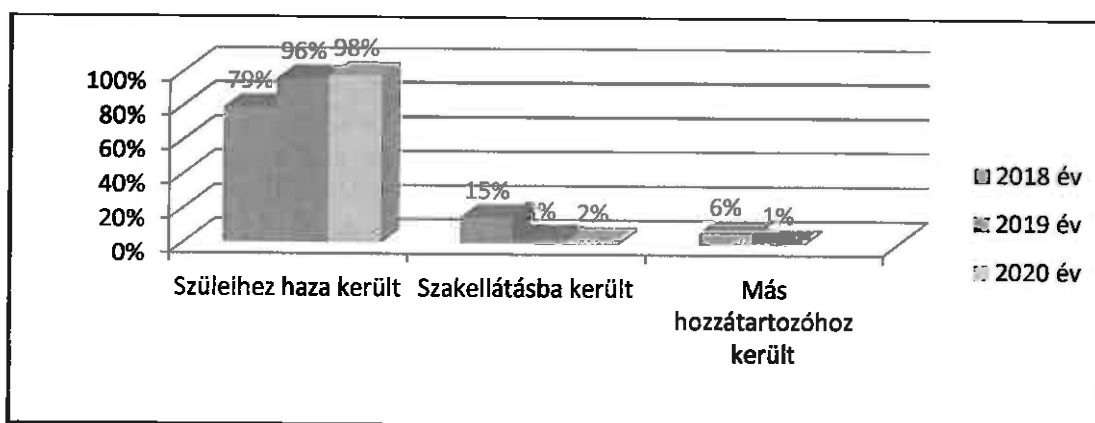
ebből 1 gyermek fizikai és érzelmi bántalmazást is elszenvedett. Családi konfliktus is több esetben előfordult, ami szülők közötti konfliktus volt.

A gondozási forma változásai az átmeneti gondozás végével

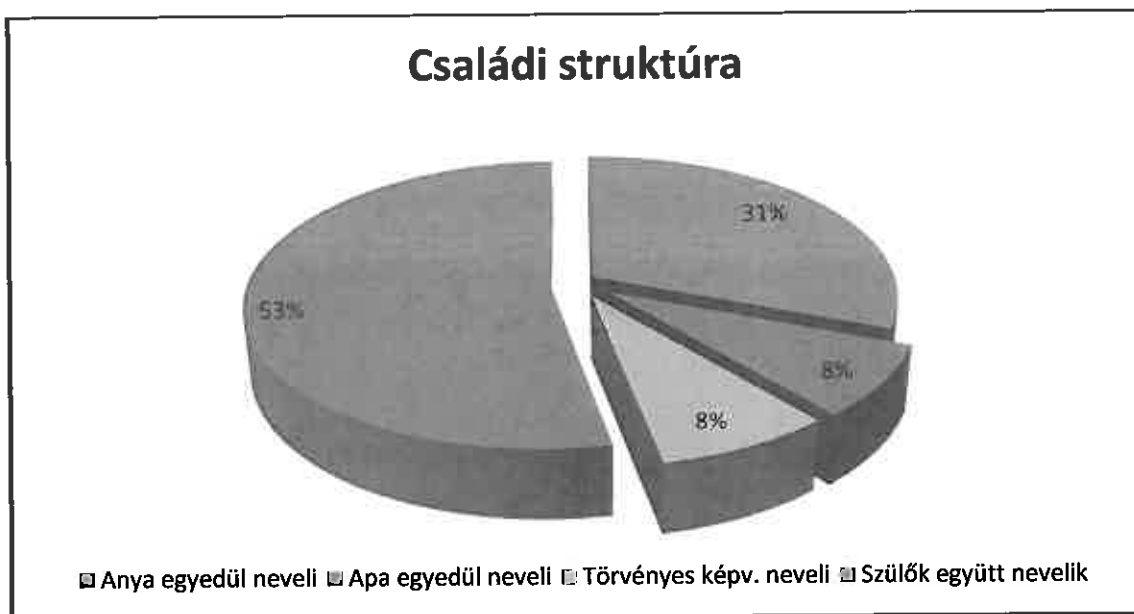
Az átmeneti gondozásból kikerültek száma 89 fő volt 2020-ban. 87 gyermeket gondoztunk haza a szüleihez, szakellátási elhelyezésre 2 gyermek esetében került sor.

A gondozási forma változásai az átmeneti gondozás végével összehasonlítva a korábbi évekkel

Ellátottak családjai

Az átmeneti gondozásban részesülő 106 gyermek 11 családból került hozzánk (a gyermekek száma halmozott adat mivel minden felvétel estén új bekerülőnek számít: 2 gyermek kétszer, 3 gyermek huszonegyszer, és 2 kiskorú tízszer vette igénybe egy éven belül a szolgáltatást ezért 26 gyermeket gondoztuk idén). Ebben az évben is többen nevelkedett csonka családban. 8 kiskorút az édesanyja egyedül nevelt, 2 kiskorút pedig az édesapja. 2020-ban 14 gyermek nevelkedett a teljes családban. 2 gyermek neveléséről pedig a vérszerinti szülők helyett a kijelölt törvényes képviselője gondoskodott.

Az előző évekhez hasonlóan ebben az évben is több esetben nyújtottak be méltányossági kérelmet a szülők tartozások elengedése vagy a személyi térítési díj csökkentése miatt. A szülők több mint fele nem rendelkezik munkaviszonnyal, alkalmi munkavállalásból, mindennemű szerződés nélkül vállalnak munkát. A legális jövedelmük többnyire saját jogú nyugdíjszerű és egyéb rendszeres ellátásból, gyermekgondozási támogatásból, önkormányzat által folyósított ellátásokból tevődik össze. A munkavállalásukat nehezítette, a koronavírus járvány, hiszen alkalmi munkát általában vendéglátóhelyeken vállaltak a szülők. Mindez kihatással volt a térítési díjak fizetésére is. Tárgy évben 4 kiskorú esetében volt megállapítható térítési díj tartozás, minden egyes esetben felszólítást küldtünk ki a szülőknek, törvényes képviselőnek és tájékoztattuk őket, hogy kérhetik tartozásuk elengedésének méltányos elbírálását.

Ellátási szerződések kihasználtsága 2020 évben

A 2020-as évben az ellátási szerződésekben foglalt férőhelyek kihasználtsága az alábbiak szerint alakult:

- XIII. kerület 2 férőhely terhére 2 kiskorú ellátását kérte. Mindkét gyermek esetében a törvényes képviselő egészségügyi problémái miatt indult a gondozás. A testvérpár 17 napig vette igénybe a szolgáltatásunkat, mivel a törvényes képviselőjük elhunyt ezért ideiglenes hatályú elhelyezésükre került sor.
- VII. kerület 2 férőhely terhére 2 gyermek gondozását kérte, gyerekek magatartási problémái és családi konfliktus miatt. A testvérpár másfél hónapig vette igénybe a szolgáltatásunkat, a koronavírus járvány miatt bevezetett látogatási és kijárási korlátozás miatt a szülők kérték a gondozás megszüntetését és gyermekeiket inkább haza vitték.
- XII. kerület (1 lekötött férőhely) nem kérte egy gyermek átmeneti gondozását sem.
- Szigetszentmiklós város (2 férőhely) nem kérte egy gyermek átmeneti gondozását sem.

A kerületek férőhely kihasználtsága

Koronavírus járvány hatásai az otthon életére

Az elmúlt évben és jelenleg is a koronavírus elleni védekezésre összpontosít a világon mindenki. Számunkra, és számomra, mint szakmai vezetőnek is új kihívásokat jelentett. Gyors és kreatív döntéseket kellett hoznom a zökkenőmentes működés érdekében. Tavasszal több probléma megoldásával álltam (álltunk) szemben. Az oktatási intézmények mindennapi életünkben való kivonulásával járó nehézségekkel, a látogatási és kijárási tilalom bevezetésével, esetleges fertőzés esetén a karantén elrendelésével. Mindeközben azt sem felejtettük el, hogy mi az otthon célja és feladata. Hiszen továbbra is biztosítanunk kellett az otthonban élő gyermek gondozását, nevelését. A gyerekek mindennapi életéhez, életkorához, egészségi állapotához és egyéb szükségleteihez megfelelően igazodva a gyerekek teljes körű ellátását, segítenünk kell őket a tanulásban és a szabadidő hasznos eltöltésében, biztosítanunk kellett a kapcsolattartást. A digitális oktatás bevezetése a gyerekeket is és bennünket is sok új kihívás elé állított. Megfelelő háttérrel és új napirendet kellett kidolgoznunk ahhoz, hogy elegendő idő jusson a tanításra/tanulásra. Valamint a szabadidő hasznos eltöltésére és pihenésre. Ezért a napirend átdolgozásánál fontos volt, az idő keretek újra gondolása és meghatározása (reggel félhétkor ébresztő, önkiszolgáló tevékenységek elvégzése, reggel nyolctól pedig a tanulás megkezdése, a délutánokat a leckék elkészítése után, pedig szervezett kreatív foglalkozásokkal, és az udvaron lévő szabad játékokkal töltöttük el). Ahhoz, hogy ez gördülékenyen működjön a dolgozók megszokott beosztásán is változtatni kellett, rá kellett döbbenem, hogy a bővülő feladatokat napközben 5 ember tudja hatékonyan elvégezni. Hiszen a nevelők és gyermekfelügyelők munkaköre bővült azzal, hogy nem csak ellenőrizni kellett a kész házi feladatot és kikérdezni a tanulókat, hanem meg kellett tanítani az új tananyagot a gyerekekkel.

Mindemellett szembe kellett néznünk azzal is, hogy az iskolák különböző módokon végzik az online oktatást. A Kréta használata mellett, el kellett sajátítanunk a Classroom használatát, ami nekünk is és a gyerekeknek is ismeretlen volt. A gyermekek három különböző iskolában tanultak, így három különböző módszerhez kellett alkalmazkodnunk. Az iskolában a Kréta felületre és a Google Classroomba töltötték fel a házi feladatokat és a tananyagokat, és ezen kívül, e-mailen és Messengeren is kaptuk a feladatokat. A tanuláshoz szükségünk volt még gépekre, hiszen egy gép állt csak a rendelkezésünkre. Ezt a nehézséget sikerült megoldani a H52-ből és a Ferencvárosi Közterület - Felügyelettől kaptunk 2 laptopot. Az iskolás korosztály mellett nem feledkezhettünk el az óvodásokról sem. Középiskolai ismereteim felhasználva

elkészítettünk egy napokra lebontott foglalkozási tervet, amiben 3 nagyobb területre helyeztük a hangsúlyt: környezet megismerésére nevelés, művészeti nevelés és a mozgás.

Környezet megismerésére nevelés

Fontos feladatunknak tartottuk, hogy a gyermekek megismerjék a környezetüket, felhívjuk figyelmüket annak értékeire és szépségeire. Kialakítottunk az otthon udvarán egy „élő” sarkot, ami tapasztalási és tanulási lehetőséget kínált a gyerekeknek. Föld napja alkalmából virágokat ültettünk ládába, illetve a tél során elültetett paprika és paradicsom magokból kikelt palántáinkat is ebben az „élő” sarokban nagyobb cserepekbe ültettünk el. A tél folyamán madaraknak kitett madáretetők mellé készítettünk madáritatókat is, melyek feltöltése és tisztán tartása is a gyerekek feladata lett. Mindennapos feladatukká vált ennek az élő saroknak a gondozása. Ezzel azt kívántuk megerősíteni a gyerekekben, hogy milyen nagy az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvása szempontjából. A környezetük mennyiségi és formai összefüggéseihez tudtuk kapcsolni a matematikai nevelést. A gyerekek szinte észrevétlenül ismerkedtek meg matematikai fogalmakkal. Például: amikor a palántákat ültettük új fogalom volt számukra, hogy mennyi centiméter távolságra kell egymástól ültetni a töveket. Játékos formában egytől húszig gyakoroltuk a számokat. Például: mennyi paradicsom palántát ültettünk, menj, számold meg, mennyi virág van már a palántán.

Művészeti nevelés

A beszédfejlesztést és a beszéd kedv fenntartását fontos feladatnak tartottuk. Ezért rövidebb meséket és verseket, mondókákat dolgoztunk fel a gyerekekkel, úgyhogy ehhez kapcsolódott a zenei nevelés és vizuális nevelés is. Például: az Iciri piciri című mesénél bábokat készítettünk, és báb előadás kereteiben ismerték meg a mesét, majd ehhez kapcsolódóan a Ha én cica volnék gyerekdalt dolgoztuk fel furulya kíséretével. Ehhez kapcsolódóan készítettünk a gyerekeknek színezős feladatlapokat.

Mozgás

A mozgásos tevékenységek megvalósításánál, nagy könnyebbséget jelentett a kültéri játékokkal jól felszerelt udvar és műfüves focipálya. Naponta több órát tölthettünk a gyerekekkel a szabadban, és ezt mi is, illetve a gyerekek is nagyon élvezték.

Az óvodás és iskolás gyerekeken kívül nem feledkezhettünk el a kisdedekről és a csecsemőről sem. Nagy figyelmet fordítottunk arra, hogy a nagyobb gyerekek megváltozott élethelyzete az ő napirendjüket ne borítsa fel.

Ahhoz, hogy a gyerekek élete ne csak a tanulásról szóljon a szabadidő hasznos eltöltésére is nagy hangsúlyt fektettünk. A gyerekek figyelmét folyamatosan le kellett kötnünk, hiszen a teljes izoláltságban lényegesen kevesebb impulzus érte őket. A húsvét is belesett ebbe az időszakba, ekkor már egy hónapja éltek a gyerekek elzárva a családjuktól a külvilágtól. A kollégák, hogy oldják a feszültséget, akadályversenyt szerveztek, beöltöztek jelmezbe és a népi hagyományokat megelevenítve előadtak egy locsoló jelenetet. Ahhoz, hogy végig motiváltak maradjanak a gyerekek és eredményesen tudjunk dolgozni, nagy hangsúlyt kellett fektetnünk a lelkük ápolására is. Ez a feladat is ránk hárult, még több figyelmet törődést és megnyugtató igényeltek a gyerekek. Mivel az online kapcsolattartást nem tudtuk biztosítani (amihez a szülőknek sem volt megfelelő eszköze) így látogatási időben a szülők kerítésen kívül a gyerekek kerítésen belül másfél méterrel szájmaszkban tudtak egymással találkozni. Ezek a találkozások valamennyit enyhítettek a családtól való elszakadásból fakadó nehézségekből. Azt mindannyian fontosnak tartottuk, hogy tájékoztassuk a gyerekeket az ő szintjükön a világban

és az országban zajló járvánnyal kapcsolatos eseményekről. Azt gondoltuk így könnyebben megértik, miért „ittthon” kell tanulni, miért nem jöhetnek be a szülők látogatni és miért van kijárási tilalom. A szülők folyamatos tájékoztatására és megnyugtatóására is nagy hangsúlyt fektettünk.

Mindezek mellett folyamatosan figyelni kellett az újabb és újabb útmutatókra, eljárásrendre, rendeletekre, és az ezekben szabályozott és kért feladatok elvégzésre, betartására és betartatására.

Komplexen kellett tekintetünk erre a helyzetre, végig meg kellett őrizni higgadtságunkat, nem engedhettük meg magunknak, hogy félelem, uralkodjon el rajtunk. Hiszen a gyerekek tőlünk várták, hogy megnyugtassuk őket, a szülők pedig, hogy ugyanazt a biztosságot és állandóságot nyújtsuk, mint a járvány előtt.

Összegezve elmondható, hogy a csapat másfél két hét után át tudott, állni az új élethelyzetre, és az összetettebb feladatok ellátására. A második hullám már felkészültebben ért bennünket, igaz megjelent az otthonban is a fertőzés, de igazoltan fertőzött csak egy kiskorú volt, a fertőzés nem terjedt tovább (köszönhetően annak, hogy mind a gyermekek, mind a kollégák is betartották az előírásokat és szabályokat) és a gyermeknek sem voltak csak enyhe tünetei.

Szabadidős programok

Az elmúlt évekkel ellentétben kevesebb programot tudtunk szervezni a gyerekeknek.

Tavaszi

- Húsvét alkalmából kisebb ünnepséget szerveztünk a gyerekeknek (tojáskeresés, vetélkedő)
- Gyereknapi alkalmából vetélkedőt szerveztünk, és egy közös bográcsozással zártuk a napot.

Nyári

- Július

Nyári tábor

A nyári tábor tervezését és szervezését nehezítette a koronavírus járvány miatti veszélyhelyzet. Május végén derült ki, hogy lehet táborokat tartani. Ezért a szállásadónkkal kialakult szoros kapcsolat és az elmúlt évek pozitív tapasztalatai alapján a nyári táborunkat a LÉLEK-Ponttal közösen ismét Poroszlóra szerveztük. A község két nagy vonzereje a Tisza- tó és a Tisza tavi Ökocentrum. Az időjárás nagyon változékony volt, így nagyon keveset tudtunk fürödni. Ennek ellenére több gyereknek nagy élmény volt, hiszen sokan most voltak először vízparton, strandon. Az egész napos kirándulásunk a Tisza-tavi Ökocentrumban valósult meg, ahol a gyerekeknek hatalmas élményt nyújtott a tiszai halak közeli megfigyelése. A kikötőből kishajó járattal tettünk egy túrát, és így lehetőségünk volt az itt élő növény és madárvilág megfigyelésére. A következő állomásunk a tájház volt. Utolsó állomásunk a tutajos vízi játszótér volt, amit nagyon élveztek kicsik nagyok egyaránt. A nagyobb gyerekekkel az egyik hűvösebb napon a Tisza-tavi gáton átkerekeztünk Sarudra. A tábor utolsó napját hagyományainkhoz híven egy bográcsozással és egy nagy tábortűzzel zártuk.

- Júliusban még kihasználva a jó időt egy teljes napot töltöttünk a Palatinus Gyógystrand- Hullámfürdőben.

Ősz

A Horizont Szociális Alapítvány által elnyert pályázatnak köszönhetően lehetőségünk adódott, hogy az őszi szünetben szervezett keretek között érdekes és hasznos programokon vegyenek részt a Gyermek Átmeneti Otthonában lakó és a LÉLEK Programban részt vevő családok gyermekei. A programok tervezésekor az volt a célunk, hogy megismertessük gyermekeinket a sokszínű növény és állatvilág szépségeivel.

- Október 27-én ellátogattunk a Fővárosi Növény és Állatkertbe, Magyarország legrégebbi és legnagyobb gyűjteménnyel rendelkező állatkertjébe. Itt közelebbről megismerhettük az állatkert több mint 700 állatfaját. Fajösszetételében széles körű áttekintést kaptunk Földünk élővilágának sokféleségéből. A gyűjteményben ugyanis valamennyi kontinens állatvilágának képviselőit megtalálhattuk, a legnépszerűbbnek számító emlősök és madarak mellett a közönséges hüllőket, kétéltűeket illetve különféle halakat is megcsodálhattuk. A gyermekek így élőben is láthatták azokat az állatokat, melyeket eddig csak a Tv-ben vagy a mesekönyvekben csodálhattak meg.
- Október 28-án látogatást tettünk a Természettudományi Múzeumba. Az állandó kiállításoknak köszönhetően a gyerekek megismerhették a Magyarországon élő növény és állatvilág sokszínűségét, értékeit, és szépségét.
- Október 29-én kirándulást tettünk a Budakeszi Vadasparkba és a Dinó parkba. Az állatkerttől eltérően a gyerekeknek lehetőségük volt természetes élőhelyükön megfigyelni az országunkban élő őshonos állatokat. Csodálatos természetközeli élménnyel gazdagodhattak, megfigyelhették a hazai erdők szinte teljes ökoszisztémáját. A Dinó parkban 25 dinoszaurusz fajt ismerhettek meg a gyerekek, és a játékvölgyben pedig különböző régi játékokat próbálhattak ki pl.: óriás csúzli, teke.

A programokat követően megvendégeltük a gyerekeket, jártunk Mcdonalds-ban, KFC-ben, ettek pizzát és sok-sok süteményt. A támogatásnak köszönhetően élményekben gazdag őszi szünetet töltöttük együtt.

Tél

- Ellátogatott a gyerekekhez a mikulás, karácsony alkalmából pedig idén is rendeztünk egy kisebb ünnepséget.

Személyi és tárgyi feltételek

Személyi feltételek

- Az I. számú csoportban (0-3 éves korosztály egysége) 1 gyermekfelügyelővel és 2 technikai munkatárssal kevesebb van, a jelentkezők nagy százaléka a folyamatos munkarend miatt nem vállalta (vállalja) a feladatot.
- A kollégák részt vettek a Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft által szervezett kora gyermekkori intervenció ágazatközi szupervíziós csoporton, a képzés pályázati keretből zajlott, a helyszínt mi biztosítottuk. Tavasszal a képzést meg kellett szakítani, majd a nyár folyamán az órák tömbösítésével sikerült a képzést befejezni.
- Továbbképzési kötelezettségemnek eleget téve sikeresen elvégeztem a mestervezető képzést.

Tárgyi feltételek

Ebben az évben kevesebb tárgyi eszköz beszerzésre volt lehetőségünk. Az I. számú csoportba vásároltunk asztalokat, székeket és egy járókát. A II. számú csoport kapott egy web kamerát az online tanuláshoz és kapcsolattartáshoz.

Ellenőrzések

- A felügyeleti szervek közül Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya tartott ellenőrzést. Az ellenőrzés megállapításai alapján kérte a nyilvántartási adattartalom módosítását, az érdekképviseleti fórum működési szabályzatának a kiegészítését, a házirend kiegészítést szabadlevegőn való tartózkodás lehetőségéről, ill. a megállapodásban a térítési díj megfizetésnek részletesebb kifejtését. Felhívta a figyelmet az üres státuszok betöltésére. Javasolta a nevelői szoba, valamint konyha felújítását, az első udvarrész felújítását, kocsibeálló kialakítását. Kérte a 0-3 éves korosztály csoportjában a zárható szekrények és járóka cseréjét. A megállapodás és a házirend kiegészítésére a módosító javaslatok elkészültek. A 0-3 éves korosztály csoportjába új járókát vásároltunk.
- Közegészségügyi ellenőrzést tartott nálunk Budapest Főváros Kormányhivatala VI. kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztálya. Kifogásolták a 3-18 éves korosztály részére biztosított egység látogatói helyiségében a linóleum burkolat állapotát, javítását vagy cseréjét javasolták, a tálalókonyhában a kézmosó felszerelését kérték, a 0-3 éves korosztály részére biztosított egységben található szakmai vezetői iroda burkolatának meleg burkolatra cserélését kérték. Valamint kifogásolták az épület homlokzatának és lábuzatának állapotát, illetve az ereszcatorna műszaki állapotát, hiszen több helyen látszik, hogy a falra folyik a víz. A két helyiségben a burkolatok cseréje megtörtént, a konyhában a kézmosó kialakításra került. Az épület ereszcatornájának és külső homlokzatának műszaki vizsgálata megtörtént.

Gyakorlati képzés

Ebben az évben a Pázmány Péter Katolikus Egyetem 2 szociális munkás hallgatója töltötte nálunk a gyakorlatát. A járvány helyzet miatt márciustól nem tudtunk gyakornokokat fogadni.

Összegzés

Az elmúlt évben 106 gyermeket láttunk el, ez halmozott adat, mivel ha visszakerül a gondozott az adott évben, akkor is újnak számít (ténylegesen így 26 gyermek ellátását biztosítottuk). Mindez abból adódott, hogy több egyedülálló édesanya kérte gyermekei ellátását indokolt távolléte miatt. Az otthon kihasználtságát nagymértékben befolyásolta a járvány helyzet. Az átmeneti gondozást kiváltó problémák közül továbbra is jelentős, mint ahogyan a halmozott létszámadatból is látszik a szülők indokolt távolléte, a szülők életvezetési nehézsége, a hajléktalanná válás, családi konfliktusok és a bántalmazás. Az ellátott gyermekek száma év végén 11 fő volt, 2 gyermek került gyermekotthonba (szakellátás), a többi kiskorút haza gondoztuk. Az általunk nyújtott alapszolgáltatással 11 családnak nyújtottunk segítséget.

5.2. A Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények

Az intézmény az alapellátást a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 42. §, valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998 (IV.30) NM a rendelete 35-36§ alapján látja el.

Kerületünkben a gyermekek napközbeni ellátását a 20 hetes - 3 éves korú gyermek számára biztosította a Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények öt részlege. 2020. január 01. - 2020. december 31.-ig **398 gyermek** nevelését-gondozását látta el.

A bölcsődéinkben célunk a gyermek testi-lelki harmóniájának, kiegyensúlyozott fejlődésének elősegítése. A bölcsődei nevelés-gondozás az érzelmi fejlődés, a szocializáció és egészséges életmód megalapozása.

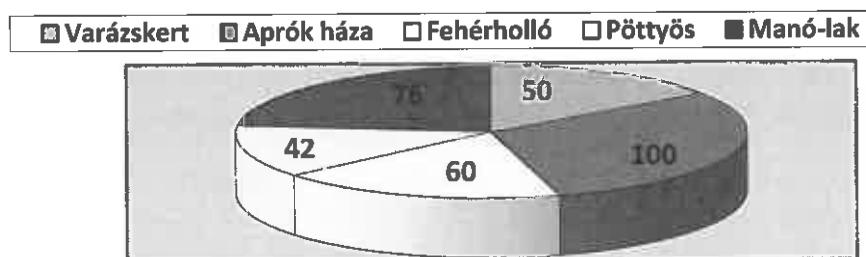
A gyermekek személyiségének szabad kibontakozásához, egyéni igényeihez igazodva biztosítottuk a gyermekek fejlődéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket.

A gyermekek számára megteremtett szeretetteljes, biztonságos, családi légkörben, saját képességeik szerint fejlődhetnek, megtapasztalhatják a szabad játék örömét, élmény és fantázia világuk gazdagodhat. Az intézmény célja, hogy a gondjaira bízott gyermekekből, a családjaikkal együttműködve, személyiségi jogaik tiszteletben tartása mellett, a világra nyitott, önálló, a közösségi együttélés alapvető szabályait elfogadó gyermekek nevelkedjenek.

A közös élmények hozzájárulnak a gyermek egészséges fejlődéséhez, a családi nevelés segítéséhez.

Célja, feladata a szakmai értékek megőrzése és továbbadása, a kialakult jó gyakorlatok megerősítése, az új módszerek és tevékenységformák bevezetése, a kisgyermeknevelők és a szülők szemléletének formálása.

Engedélyezett férőhely számok bölcsődénként

A felvételi rendszer

A gyermekek felvétele ebben az évben is folyamatosan zajlott. Gyermeket csak indokolt esetben vettünk fel a veszélyhelyzet időszaka alatt. A jelentkezéseket online tudtuk fogadni, személyes ügyfélfogadás nem volt a bölcsődében. Elbíráláskor előnyben részesítettük azokat a gyermekeket, akik a gyermekvédelmi törvényben meghatározott kitételeknek megfeleltek. Az intézmény felvételi szabályzata szerint jártunk el. Az alapellátásra jelentkezőknek kivétel nélkül tudtunk férőhelyet biztosítani. 1 gyermek került elutasításra, mivel a felvétel feltételeinek nem felelt meg. 3 gyermek még felvétel előtt visszamondta a bölcsődei férőhelyet. Sajnos az elmúlt évben lecsökkent a jelentkezők és a felvett gyermekek száma. Ennek oka valószínűsíthető a pandémia helyzet. Tapasztalatunk az volt, hogy évközben is sok volt a

kimaradó gyermek és helyükre sem mindig tudunk gyermeket felvenni. A visszanyitás után is alacsony kihasználtsággal működtünk.

A kerületben alapellátásra jelentkezők adatai

Nevelési év	Jelentkezők száma	Elutasított gyermekek száma
2019/2020	202	1
2018/2019	258	2
2017/2018	256	56
2016/2017	244	54
2015/2016	247	60
2014/2015	230	49

Bölcsődei statisztikai összesítő 2020. év

Hónap	Férőhely	Nyitvatartási napok	Lehetséges gondozási napok	Beíratott gondozási napok	Tényleges gondozási napok	Feltöltöttség %-a	Kihasználtság %-a	Korcsoportonkénti eloszlás						Összesen:
								20 hetes-11 hó	12-23 hó	24-35 hó	36-47 hó	48-59 hó	60 hó felett	
Január	328	22	7216	8097	4316	84,5%	59,8%	0	51	168	61	0	0	280
Február	328	20	6560	5827	3885	88,8%	59,2%	0	52	185	76	0	0	293
Március	328	14	4582	4381	2179	95,4%	47,5%	0	50	157	82	0	0	289
Április	328	20	6580	1753	110	28,7%	1,7%	0	1	5	3	0	0	9
Május	328	20	6580	1788	285	27,3%	4,0%	0	1	8	8	0	0	17
Június	328	21	6888	6132	3578	89,0%	51,9%	0	13	79	125	0	0	217
I. félév összesen:	328	117	38376	25978	14333	67,7%	37,3%	0	168	582	365	0	0	1115
Július	328	23	7544	8897	3615	88,8%	47,9%	0	17	134	141	0	0	292
Augusztus	328	20	6580	5801	2883	88,4%	40,9%	1	22	128	131	0	0	282
Szeptember	328	22	7216	4111	3037	57,0%	42,1%	2	50	180	10	0	0	222
Október	328	21	6888	4821	3446	71,4%	50,0%	1	82	184	25	0	0	252
November	328	21	6888	5308	3374	77,0%	49,0%	1	85	181	31	0	0	258
December	328	18	5904	4808	2422	78,0%	41,0%	0	44	129	42	0	0	215
II. félév összesen:	328	125	41000	31444	18577	76,7%	45,3%	5	260	876	388	0	0	1521
2020. év összesen:	328	242	79376	57422	32910	72,3%	41,5%	5	428	1458	745	0	0	2636

Feltöltöttség

Az előző évhez képest a feltöltöttség 16%-kal csökkent. Minden gondozási nevelési év szeptemberétől a bölcsődéket a gyermekek érdekében csak fokozatosan lehet feltölteni, mely szintén befolyásolja feltöltöttségünk és kihasználtságunk adatait.

A feltöltöttséget nagymértékben befolyásolja a korcsoporti gát, mely azt jelenti, ahol 2 év alatti gyermek van, a csoportban ott maximum 12 gyermek ellátása történhet, ahol mindenki 2 év feletti ott maximum 14 gyerek lehet. Így a csoportlétszámot is figyelembe kell venni, hiába van üres férőhely az intézményben.

A sérült gyermekek integrációja létszámcsökkentő tényező a feltöltöttség esetén, mivel statisztikai nyilvántartásban egy SNI gyermek szakmailag kettő gyermeknek számít, de statisztikában viszont egy főnek. Mind emellett törvény szabályozza az integrált csoport

létszámát. (1 sérült gyermek esetén 11 fő, 2 sérült gyermek esetén 10 fő lehet a maximális csoport létszám).

Kihasznátság

A kihasználtság adata 23.3%-kal csökkent az elmúlt évhez képest, ezen kívül a statisztikai nyilvántartásunkba az alapellátás létszámba, az időszakos gyermekfelügyelet nem számítható be.

Nevelési év közben az óvodába való távozás átmenetileg üressé tették az adott férőhely számát, mivel a várólistán a korcsoportnak megfelelően beilleszthető gyermek nem volt.

Mind a feltöltöttségi, mind a kihasználtsági mutatókat nagyban befolyásolta a 2020-as évben a veszélyhelyzet fennállása és a bölcsődék nyitvatartásának szüneteltetése.

Szociális és normatív támogatáshoz összesítő

Önkormányzati összesítő
Bölcsődébe járó gyermekek számított létszáma
2020. január 1-jétől 2020. december 31-ig

Önkormányzat neve:

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata

Sorsz.	Intézmény neve	Tényleges mutató	
		Nem sajátos nevelési igényű gyermekek száma	Sajátos nevelési igényű gyermekek száma
1.	Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Int. - Aprók háza IX/4.sz. Bölcsőde	69,0	0,7
2.	Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Int. - Fehérholló IX/6.sz. Bölcsőde	50,2	0,0
3.	Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények - Pöttyös IX/10.sz. Bölcsőde	35,1	0,8
4.	Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Int. - Manó-lak IX/14.sz. Bölcsőde	57,9	0,0
5.	Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Int. - Varázskert IX/1.sz. Bölcsőde	38,6	0,7
Összesen:		250,8	2,2

TAJ alapú KENYSZI nyilvántartás

Intézményünk a napi ellátotti regisztrációs kötelezettségének maximálisan eleget tett.

Alapellátás

Feladataink ellátásához továbbra is figyelembe vettük a bölcsődék számára kötelezően előírt szakmai anyagok, módszertani levelek előírásait és törekszünk ezek pontos betartására és a minőségi munka fejlesztésére. Szakmai munkánk alapja a „Bölcsődei Nevelés - Gondozás Szakmai Szabályai” című módszertani levélben megfogalmazottak.

Feladatainkat a bölcsődei nevelés-gondozás alapelveinek figyelembevételével történtek. Ezek folyamatos változásait követtük, és ezek betartására törekedtünk.

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése.

A kora gyermekkori intervenciós szemlélet befogadása

A kora gyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

Meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját,

nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia.

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben.

A veszélyhelyzet fennállása és a bölcsőde zárva tartása miatt bizonyos szakmai elvárásoknak csak részben tudunk megfelelni. A magyar Bölcsődék Egyesülete által kiadott – erre az időszakra vonatkozó – szakmai ajánlás figyelembevételével történt a kisgyermek ellátása.

Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények 2020. évi rendezvényei

2020.	Apirók Háza	Varázskert	Fehérhulló	Manó-Lak	Pöttös
02.hó	Bölcsődei farsangi mulatozás	Bölcsődei farsangi mulatozás,	Bölcsődei farsangi mulatozás.	Bölcsődei farsangi mulatozás.	Bölcsődei farsangi mulatozás
03.hó	Tesz-Vesz muzsika		Tesz-vezs muzsika		
04.hó	Föld Napja	zárva	zárva	zárva	zárva
07.hó		óvodába menő gyerekek búcsúztatója		óvodába menő gyerekek búcsúztatója	
08.hó	óvodába menő gyerekek búcsúztatója		óvodába menő gyerekek búcsúztatója		óvodába menő gyerekek búcsúztatója
12.hó	Mikulás Karácsonyi ünnepély	Mikulás Karácsonyi ünnepély	Mikulás Karácsonyi ünnepély	Mikulás Karácsonyi ünnepély	Mikulás Karácsonyi ünnepély

A 2020-as évben a bölcsődei rendezvények nagy része elmaradt a pandémia helyzet miatt. Az eddig megszokott családi rendezvényeket kerültük. Amit tudunk szülők nélkül kerültek megrendezésre.

A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció, mint a szakmai munka minőségének egyik mutatója

Egy egységes új gondolkodásmód kidolgozása vált szükségessé a szakmai dokumentáció vezetésével kapcsolatban.

Szükségességét indokolta:

- hiányzik vagy nehezen elérhető az egyes dokumentumok vezetésének részletes, konkrét útmutatója
- a jelenleg előírt dokumentációban megjelenő átfedések,
- a dokumentáció egyes elemeinek korszerűtlensége,

- a szakma régen foglalkozott a dokumentációval,
- hiányzik a rendszeres ellenőrzés, visszajelzés.

A Magyar Bölcsődék Egyesülete és a Minisztérium kezdeményezésére a Bölcsődei szakmai dokumentáció vezetésére vonatkozó országos módszertani ajánlás került kidolgozásra, melynek kötelező bevezetése 2021.szeptember.

A dokumentáció szerepe a pedagógiai munkában

- *Az egyéni, differenciált nevelés eszköze*
- *A tudatos pedagógiai munka, a tervezés eszköze*
- *A családdal való kapcsolattartás eszköze*
- *A pedagógus önértékelésnek eszköze*
- *A külső értékelés eszköze*

A dokumentáció vezetése a kisgyermeknevelő szakmai alkalmasságáról alapos és mélyreható információkat ad, így a külső értékelés és minősítés meghatározó mércéje is.

A dokumentáció vezetésének alapelvei

- *Tárgyszerűség*
- *Hitelesség*
- *Rendszeresség*
- *Szakszerűség*
- *Célszerűség*
- *Rendezettség*

A dokumentációval kapcsolatos adatvédelmi szabályok

Az Európai Unió Általános Adatvédelmi Rendeletnek (GDPR) megfelelően a kisgyermekről vezetett dokumentáció esetében is alapvető szabály az adattakarékosság. A dokumentumokban csak a legszükségesebb adatoknak kell szerepelni. Mivel minden dokumentáció tartalmaz személyes adatokat és információkat a biztonságos tárolásra, a hozzáférés korlátozására nagy hangsúlyt kell helyezni. A gyermek szülője/törvényes képviselője jogosult arra, hogy hozzájáruljon a kezelt adatokhoz, és tájékoztatást kapjon gyermeke személyes adatainak folyamatban lévő kezeléséről, az adatkezelés céljáról, időtartamáról. Az intézményből csak a családfüzet kerülhet kiadásra szigorú adatvédelmi szabályok mentén. A GDPR szabályzatoknak konkrétan tartalmaznia kell a gyermekek fejlődésével kapcsolatos dokumentumokban vezetett adatok körét, az adatkezelés helyi módját, a hozzáférés szabályait.

Már 2020.-tól lehetőséget adtunk a kisgyermeknevelőknek az új dokumentációval való ismerkedésre. Bevezetésre kerültek az új csoportnaplók, családi füzetek és a fejlődési naplók. Folyamatos házi továbbképzésekkel segítettük munkájukat. Ellenőrzések során a hiányosságokra időben tudtunk reagálni.

Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció:

- Csoportnapló
- Gyerekekről vezetett napi jelenléti kimutatás
- Bölcsődei gyermek egészségügyi törzslapja
- Családi füzet

- Fejlődési Napló
 - ~ Családlátogatásról szóló feljegyzés
 - ~ Feljegyzés a beszoktatásról
 - ~ Napi feljegyzések, összegzések
- SNI-s gyermek fejlődéséről vezetett napi feljegyzés

Élelmezés

A dietetikus alkalmazása az étkezés korszerűsítésében, az új elvárások megfelelésében, a bölcsődékben történő jelenlétével nagy segítsége az élelmezésvezetőknek, valamint a konyhai dolgozóknak. Szakmai hozzáértésével irányítja a diétás étkezést, az étlapok megtervezésével elősegíti az egészséges táplálkozás megvalósulását. Figyelemmel kíséri a NÉBIH által előírt szabályokat és azok betarttatására törekszik.

2020 novemberben kialakult veszélyhelyzet miatt a kertület idős lakosságának vállaltuk a főzést, melyet kiszállítanak nekik. Átlagban 15 fő étkeztetését biztosítjuk.

Speciális étkezési igények 2020-ban

	Aprók Háza	Varázskert	Fehérholló	Manó-Lak	Pöttyös	összesen
tejmentes	4	4	5	7	2	22
olajosmag mentes		1				1
tojásmentes		1		1		2
tej-tojás mentes		1		1		2
hal-málnamentes		1				1
citrus mentes			1			1
citrus-banán mentes			1			1
fruktózszegény					1	1
tej-olajosmag mentes		1		1		2
cukorbeteg	1					1
laktóz mentes		1				1
Diétázók összesen:	4	10	7	10	3	35 fő

Összesen 35 gyermek részesült diétás étkeztetésben. A diétás ételeket minden bölcsődében a diétás szakács készíti el, és a dietetikus felügyeli.

Ellenőrzések

A 2020-as nevelési évben Dr. Hosszúné Szántó Anita belső ellenőr átfogó ellenőrzést tartott a bölcsődei központban, melynek tárgya a működéssel kapcsolatos dokumentálási rend vizsgálata volt. A vizsgálat célja: annak vizsgálata, hogy az intézmény működésének dokumentálásával kapcsolatos feladatok ellátása megfelel-e a hatályos jogszabályoknak és a helyi szabályoknak. A hiányosságokat pótoltuk, javítottuk.

Belső kontroll

Az intézmény belső kontroll rendszerét szakmai területen működteti. 2020. év során az alábbi ellenőrzésekre került sor a bölcsődékben:

Téma	Bölcsőde	Ideje
A folyamatosan bevezetésre kerülő új kisgyermeknevelői dokumentáció ellenőrzése	Pöttyös Manó-Lak	2020.február
A pandémia helyzet okozta megváltozott helyzetben történő ügyeleti gyermekellátás ellenőrzése	Aprók Háza	2020.április
A pandémia utáni újra nyitás megszervezésének ellenőrzése.	Minden bölcsődében	2020.június
Az új gyerekek fogadására történő előkészületek ellenőrzése	Varázskert Fehérholló	2020. augusztus
A beszoktatás megvalósítása, a megváltozott pandémiás szabályok figyelembevételével	Minden bölcsőde	2020 október
Új vezetők munkájának ellenőrzése	Aprók Háza, Manó-lak, Pöttyös	2020 november

Bölcsődéink alapfeladataikon túli szolgáltatásaik teljesítése

Az év folyamán intézményünk az alaptevékenységen túl többféle szolgáltatással segítette a kerületben élő családokat.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

A Gyvt. biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek számára a napközbeni ellátást, a gyermekek gondozását, nevelését, és a fejlődésükhöz szükséges különleges bánásmódot. Ez a szolgáltatás lehetővé teszi az egyenlőséget a nehéz gondokkal terhelt kisgyermeket nevelő családok számára. A bölcsőde feladata az egészséges csecsemő és kisgyermek gondozására és nevelésére vonatkozó ismereteinket felhasználva, a speciális gondoskodást igénylő gyermekek fejlődését segíteni. Kell, hogy segítse a gyermekeket abban, hogy az egészséges gyermekekkel együtt tudjon élni, játszani, szocializálódni. Az ép gyermek által nyújtott minta a fogyatékos gyermek optimális fejlődését segítheti illetve az ép gyermek egészséges személyiségfejlődését teljessé teheti. A bölcsődében a sajátos nevelési igényű gyermekek egészséges közösségbe való integrálása önmagában is fejlesztő hatással bír.

A Kerületi Pedagógiai Szakszolgálat utazó gyógypedagógusai végezték a gyermekek korai fejlesztését. A gyermekek fejlesztése továbbra is a Képesség Fejlesztő Szakértői Bizottság javaslata alapján történt.

Bölcsődéinkben összesen az elmúlt nevelési évben 3 másként fejlődő gyermeket gondoztunk, neveltünk.

- Pöttyös Bölcsőde: 1 gyermek: kevert specifikus fejlődészavarok
- Aprók háza Bölcsőde: 1 autista gyermek
- Varázskert Bölcsőde: 1 autista gyermek

A Fehérholló és a Manó-lak Bölcsődében nem volt sajátos nevelési igényű gyermek.

Időszakos gyermekfelügyelet

Ezzel a szolgáltatással olyan szülők részére ajánljanak segítséget, akik időszakosan szeretnék megoldani gyermekük felügyeletét, vagy, akik nem jogosultak bölcsődei alapellátás igénybevételére. (nem kerületi lakos, vagy nem dolgozik)

8.00-16.00 óra között szolgáltatási díj megfizetése mellett fogadják a gyermekeket az Aprók háza Bölcsődében három kisméretű csoportban, illetve a Varázskert bölcsődében egy külön csoportban.

A szolgáltatások igénybevétele orvosi igazolás nélkül történik, de a szülőnek nyilatkoznia kell a gyermek egészségi állapotáról és kötelező védőoltásairól.

A kerületben időszakos ellátásra jelentkezettek és felvettek bölcsődénkénti adatai

2020.	Jelentkezett	Felvettek száma	Várólistán maradt
Varázskert IX/1.	14	14	0
Aprók háza IX/4.	16	16	0
Összesen:	30	30	0

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 44. § (3) „Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő (gondozó) által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás.”

Só szoba használat

Aprók háza, Varázskert és a Pöttyös Bölcsődében van só szoba kialakítva így három intézményünkben van lehetőség a gyermekeknek a terápia igénybevételére. Az alapellátásban a só szoba rendszeres napirendbe épített használatát tovább folyik.

A szolgáltatás iránti igény folyamatos, a téli időszakban preventív hatása megmutatkozik a megbetegedések csökkenésében.

Továbbra is lehetőséget kínálnak a kerület területén található, a bölcsődékbe járó gyermekek számára a délutáni órában, a szülők felügyelete mellett, a szoba kúraszerű használatára.

- Pöttyös Bölcsődében októbertől április végéig minden csoport heti két alkalommal használta a só szobát. Három család vette igénybe külsős bölcsődéből a szolgáltatást.
- Aprók háza Bölcsőde: A kisgyermeknevelők előre elkészített beosztás szerint heti 2-3 alkalommal használják a só szobát.
- Varázskert Bölcsőde: október 1.-től a csoportok átlagosan heti 2 alkalommal használták a só szobát. A délutáni időben előzetes bejelentkezés után biztosítottuk a só szoba használatát szülővel együtt.

Engedélyeztetési dokumentumok

Az Egyesített intézmény működésének alap dokumentuma az alapító okirat, 2018 októberében lett módosítva. Új működési engedélyeztetési eljárás nem történt.

Az SZMSZ módosítása folyamatban van.

Működésünk alapfeltételei a fenti dokumentumok, valamint a belső szabályzataink alapján valósultak meg.

Tárgyi feltételek

Működési feltételek közé tartozik az épületek állapotának javítása, a tárgyi feltételek és a humánerőforrások biztosítása.

Több telephelyen továbbra is elkerülhetetlen azok felújítása és nagyobb mértékű karbantartása, nagyobb ipari eszközök beszerzése. A magasabb szintű szakmai munkához a működési feltételek biztosítása a régi telephelyeken lassú ütemben fejlődő tendenciát mutat.

Fenntartó által végzett beruházás 2020. évben

Aprók háza Bölcsőde

- Új tűzgátló ajtó beépítése

Manó-Lak Bölcsőde

- Játszóudvar aszfaltozás, járda egy részének felújítása, föld tömörítés, füvesítés

Varázskert, Pöttyös és a Fehérholló Bölcsődében nem történt felújítás.

Karbantartás

A karbantartási munkálatokat a Ferencvárosi Intézményüzemeltetési Központ folyamatosan végzi bölcsődéinkben. Ezáltal biztosítva a részlegek folyamatos működését (villanyszerelés, dugulás elhárítás, vízvezeték javítások stb.).

Tárgyi eszköz beszerzés

Az intézményben a tárgyi eszközök beszerzése területén fokozott növekedés tapasztalható. Az intézmény minden lehetőséget megtett, hogy a gyermekek egészséges nevelési körülményeit javítsa. Év közben is voltak beruházásaink, de kereteinket látván év végén vásároltunk több eszközt bölcsődéinknek.

A következő tárgyi eszközök beszerzése történt meg az év folyamán:

Mosogatógép, Fagyasztószekrény, Ipari szeletelőgép, vasaló, kávéfőző, irodaszék, szekrény, konyhai felszerelések, abrosz, hűtő, fagyasztó, porszívó, szendvics sütő, aprítógép, botmixer, vízforraló, hőmérő, asztali játékok, mesekönyvek, csepphinta, matató fal, babzsák, padlópárna, érzékelő korongok, egyensúlyozó készlet Bábok Műanyag állatok, egyéb játékok.

Humánerőforrás

A státuszok száma: 114,5 következő megosztásban: 74,5 fő szakmai és 40 fő technikai személyzet.

A személyi feltételek változásának alakulása 2020. évben

	Kisgyermeknevelő	Bölcsődei dajka	Konyhai kiségitő	Élelmezés-vezető	mosodai dolg.
belépő	13	6	3	3	1
kilépő	3	3	3	3	1
nyugdíjazás	2	-	1	-	-
Gyed-Gyes	7	1	-	-	-

Szakképzés – Képzés

2020-ban 6 munkavállalónk szerzett diplomát.

Továbbképzés

A fejlődés érdekében minden lehetőséget megragadunk a képzésekre, állami, kerületi, házi és önképzés keretében.

A házi továbbképzések a részlegek szakmai programjaik szerint ütemezve történnek. Szakmai továbbképzésekben nem tudtunk részt venni az elmúlt évben. Csak a házi továbbképzések kerültek megszervezésre.

Hónap	Program	Résztevők
február	- FESZGYI éves gyermekvédelmi konferencia	7 fő
	- Munkavédelmi tisztségviselők továbbképzés	4 fő
szeptember	- Dajka képzés	1 fő
	- Adatvédelmi oktatás	18 fő
október	Adatvédelmi oktatás	50 fő
	ABPE továbbképzés	1 fő
november	- -Adatvédelmi oktatás	37 fő
	- -Munka és tűzvédelmi oktatás	60 fő
december	- -Munka és tűzvédelmi oktatás	50 fő

Gyakornokaink 2020. évben

2020-ban intézményünk 2 éves gyakornoki programjában 11 fő vett részt, mentoraink segítségével.

Sok a pályakezdő kisgyermeknevelő intézményünkben. A diplomás pályakezdő kisgyermeknevelők száma: 6 fő. Ők a következő nevelési évben fognak minősülni.

ELTE gyakorló területi feladataink

Az ELTE Óvónő képző tanszéke, csecsemő és kisgyermek nevelő karának több éve gyakorlati területe intézményünk. Ez számukra munkánk szakmai elismertségét jelenti. Ezen kívül OKJ-s képzéseknek is gyakorlati terepet biztosítunk.

Sajnos a 2020-as évben a korona vírus miatt nem volt módunkban tanulókat fogadni.

Pályázatok

Kerületi Önkormányzat által kiírt pályázat

A gazdálkodásunk hatékonysága, valamint a bölcsődék udvarának szépítése miatt pályázatot nyújtott be intézményünk bölcsődéink számára. „Intézményi Zöldprogram és környezettudatos nevelés Ferencváros oktatási, nevelési intézményeiben 2020” címmel 627 245.-Ft.-ot nyert Intézményünk, melynek célja a Manó-Lak bölcsőde udvarán lévő homokozó fölé napvédő szerkezet kialakítása (napvitorla) a gyermekek egészségvédelme érdekében. A többi bölcsőde mesekönyveket és nagyméretű játék kukásautókat kapnak.

Az intézmény kapcsolatrendszere

➤ Szülői Fórum

Továbbra is minden részlegben működik a Szülői Fórum, a részlegek szakmai programját írásban véleményezték. A gyermekek felvételével kapcsolatban, bizottságban részt vettek. Véleményüket figyelembe véve segítették döntéseket. A bölcsődék a Szülői Fórum üléseit évente kétszer, illetve szükség szerint tartják.

➤ Óvoda

Az Óvodákkal folyamatosan kapcsolatban vagyunk.

➤ Védőnői Szolgálat

A részlegvezetők már évek óta a megfelelő munka kapcsolatot alakítottak ki védőnőkkel, ez tovább folytatódott. A bölcsődei felvételek elbírálásához továbbra is segítséget nyújtottak a rászorultság megítélésében a bölcsődébe felvenni kívánt gyermekek esetén. Több esetben felvételi kérelmet javaslatukkal támogatták. A kapcsolattartás főleg telefonon történik.

➤ Feszgyi

A Gyermejköltségi Szolgálattal a kapcsolattartás szükséges esetekben valósul meg, bölcsődevezetők esetkonferencián is vettek részt. Az éves Gyermekvédelmi Tanácskozáson a részlegvezetők és az intézményvezető részt vett. A gyermekfelvételek elbírása esetén egyeztetés történt a családgondozókkal a rászorultság elbírálásának megállapítása érdekében.

Védelembe vett gyermekünk nem volt.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 2

A pandémia okozta megváltozott helyzetek jellemzői 2020.-ban.

2020.március 16.-án rendkívüli szünet került elrendelésre. A gyermekek további ellátása ügyeleti rendszerben történt. A szülők együttműködésével azok a gyermekek kerültek ellátásra, akiknek szülei az egészségügyben dolgoztak, vagy közszolgálati feladatokat láttak el.

A gyermekek ellátása szigorú egészségügyi és járványügyi szabályok betartása mellett történt. Fontos szempont volt a dolgozók egészségvédelme is. Ügyeletet az Aprók Háza bölcsődéjében két gyermekcsoportban történt, gyermekcsoportonként max 5 fő létszámmal. A veszélyhelyzet időszaka alatt összesen 40 fő bölcsődei dolgozó látta el az ellátással kapcsolatos feladatokat.

37 fő dolgozó átirányított munkában vett részt. A krónikus beteg és idős munkatársak számára biztosítottuk az otthon végezhető munka lehetőségét.

Legnagyobb nehézség az elmúlt nevelési évben a kialakult pandémia helyzet kezelése volt. A dolgozók körében kialakult bizonytalanság sok konfliktus forrása volt. A korona vírus kialakult helyzet miatt nem tudtuk bölcsődéinket feltölteni, így mind a feltöltöttség, mind a kihasználtság nagyon alacsony volt.

A pandémia 2. hullámában több bölcsődében is előfordult megbetegedés a dolgozók között, ezért több esetben is karantént kellett elrendelni. Ez az időszak félelemmel töltötte el a dolgozókat.

A bölcsőde működését érintő szigorításokat nehezen fogadták el a szülők, emiatt sokszor kerültünk konfliktusba velük.

A dolgozók nagyfokú fluktuációja az idei évnek is nagy problémája volt, nagyon megnehezítette a zavartalan működést. A távozó dolgozókat nehezen tudtuk pótolni, illetve sok esetben a próbaidőn belül megváltunk az új dolgozóktól.

6. A jövőre vonatkozó javaslatok

A törvényben előírt szolgáltatások biztosítva vannak, így a jövőben az ellátási igények változását kell követni és figyelemmel kísérni.

További feladat a szakmai munka fejlesztése, és a gyermekek részére nyújtott programok körének szélesítése, az intézmények dolgozóinak továbbképzésekben való részvétele, valamint fontos feladat az intézmények informatikai rendszerének kiépítése, korszerűsítése, bővítése.

A bűnmegelőzésre vonatkozó intézkedések megvalósítása érdekében szükséges a térfigyelő rendszerek bővítése és üzemeltetése.

7. Bűnmegelőzés

A büntetés egyfajta általános visszatartó hatást gyakorol a társadalom tagjaira, és ezt a hatást értjük a generális prevenció alatt, amelyet elsődleges megelőzésnek is nevezhetünk.

Megvalósítandó feladatok között szerepel például „a bűnüldöző szervek reakcióképességének fokozása, a bűnelkövetés kockázatának növelése, a büntető igazságszolgáltatás időszerűségének javítása, vagy a büntetés elkerülhetetlenségének biztosítása”. Olvashatjuk Borbíró Andrea írásában.

A bűnmegelőzés a közbiztonság egyik alappillére. Az önkormányzat eszközrendszerét tekintve elsődlegesen jogalkotói tevékenységében, a szituatív bűnmegelőzés elemeit figyelembe véve várospolitikai irányok kijelölésében, a prevenciók politika képviselésében, a részt vevő aktorokkal történő együttműködés szoros kialakításában, valamint önmagához mérten ezen feladatok anyagi, technikai támogatásában tud hatékonyan hozzájárulni a kerület közbiztonságának javításához.

A generális prevenció pozitív oldala a jogkövető hajlandóság növelése, negatív oldala pedig a büntetéstől való félelem. Ez a két oldal párhuzamosan valósítja meg az általános visszatartást. Általános elrettentés alatt a büntetéssel, bűncselekmény következményeivel való fenyegetést értjük. Egészen a 18. századig, Beccaria és Jeremy Bentham munkásságáig nyúlnak vissza elméleti gyökerei.

Speciális prevenció A speciális prevenció a harmadlagos megelőzés területére tartozik, és a bűnisméltés megakadályozását jelenti. A generális prevenciónál beszélhetünk általános elrettentésről, a speciális prevenciónál pedig speciális elrettentésről ejthetünk szót. Lényege, hogy a büntetés letöltése alatt átélt szenvedés visszatartja az elítéltet, az újbóli bűnelkövetés lehetőségétől. A speciális prevenció kapcsán az ún. „short, sharp shock” elvet említeném meg, amelyet 1980-ban vezettek be Nagy-Britanniában. Ezt az elvet a fiatalokra alkalmazták, aminek következtében a rövid, de sokszerű szabadságvesztés kiszabása hordoz annyi elrettentő erőt, amely visszatartja a fiatalot a további bűnelkövetéstől. A módszer tekintetében sok eltérő vélemény született. A kutatások eredményei szerint a „sokkoló büntetés” nem csökkenti, hanem növeli az újbóli bűnelkövetés valószínűségét.

A bűnmegelőzés körében tehető lépések három csoportra oszthatóak:

1. szituatív bűnmegelőzés eszközök: nem kívánnak kormányzati beavatkozást, helyi szinten megvalósíthatóak („bűnre csábító” alkalmak számát csökkentik: pl. közterületek kivilágítása, középületek, parkok őrzése),
2. a bűnelkövetőkre irányuló eszközök, amelyek a bűnelkövetővé, vagy a bűnisméltővé válás veszélyét csökkentik,
3. a sértettre irányuló eszközök, amelyek a potenciális, vagy a már bűncselekmény sértettjévé vált személyeket érintik (pl. vagyonvédelmi eszközök használata).

Fentieknek megfelelően a bűnmegelőzés gyakorlatának súlypontjai az alábbiak:

1. a bűnelkövetővé válás megelőzésére szolgáló eszközök,
2. a szituációs bűnmegelőzés eszközei,
3. a közösségi bűnmegelőzés eszközei.

Lényeges kérdés, hogy a bűnmegelőzési tevékenységekben miként válik el az állami, önkormányzati és közösségi feladat- és felelősségvállalás.

Az Önkormányzat részt vesz a lakosok környezetének biztonságosabbá tételében. Ilyen lehet többek között a jogalkotási, szervezési tevékenység (helyi szintű jogszabályok: köztisztaság,

lakókörnyezet tervezés), a prevenciós politika képviselője, valamint az anyagi-technikai eszközök, háttér biztosítása.

Az Önkormányzat az állam és a közösség között helyezkedik el a bűnmegelőzésben való feladatvállalási kötelezettségében. Főként a koordinációban és a háttérelmek biztosításában tudja segíteni az együttműködést, hogy a kerületben élők ténylegesen közösségnek érezzék lakóhelyüket, és minél szélesebb körben akarjanak és tudjanak tenni a közvetlen és a közvetett biztonságukért. Elérendő a lakosság figyelmének felkeltése az értékóvás igényére.

Alapfeladatai ellátásának módja eleve meghatározó a bűnmegelőzés szempontjából. Két nyilvánvaló példa erre:

- az oktatás és
- az ifjúságvédelem szerepe.

A fiatalok tanulási esélyeit a család anyagi helyzete, szülők iskolázottsága, lakóhely oktatási kínálata alapvetően meghatározzák.

Mindebből kitűnik, hogy a bűnözés megelőzésének alapja az oktatási rendszerben található: a hátrányos helyzetű, leszakadó tanulók problémáinak megfelelő kezelésében, illetve az iskolarendszertől kimaradók integrálásának lehetőségeiben.

A bűnelkövetés megelőzésében a gyermekvédelem és családvédelem kiemelkedő szerepe vitathatatlan, hiszen a deprivált családi háttér és a deviáns magatartás közötti komplex kapcsolat összetevőinek mindegyikére reagálni kell. A mai modernkori polgári demokráciában az intézményes nevelés, valamint a megváltozott társadalmi viszonyok következtében a szociális szféra, a civil szervezetek szerepe egyre hangsúlyosabb.

A fiatalok bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az egyháznak, valamint az önkormányzat intézményrendszerének és a rendőrségnek is.

Az áldozattá válás megelőzésének érdekében fontos feladat vagyonzóvédelmi előadások tartása, az alapvető biztonsági intézkedések bennük való tudatosítása, valamint közlekedésbiztonsági elméleti és gyakorlati képzések tartása, akár egy-egy osztályfőnöki óra keretén belül.

Nagy szerepet játszik a csellengés és az utcai vandalizmus visszaszorításában a közösségi terek kialakítása. Ezekben a helyszíneken számos szabadidős programot, prevenciós előadást, felvilágosító kampányt lehet szervezni.

Az Önkormányzatnak elsősorban a hatékony együttműködés keretében a megelőzésre kell hangsúlyt fektetnie. Olyan egészségnevelő programok készítése és működtetése szükséges, melyek elősegítik a gyermekek értelmes szabadidejének eltöltését, valamint ösztönzőleg hatnak tanulmányi eredményeik javítására is.

A Ferencvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) Budapest Főváros IX. kerületének együttműködési rendszere, a legális és illegális drogokkal (kábitószerrel) összefüggő problémák megelőzésének, valamint szakszerű holisztikus, mentálhigiénés szemléletű kezelésének legfontosabb fóruma. A KEF igyekszik összhangot teremteni a – mentálhigiénével, drog-prevencióval foglalkozó, ill. a kábítószer és szenvedély-problémákat kezelő szervezetek, intézmények munkájában, és ezzel összefüggésben a különböző szakmai és módszertani

szemléletmódok harmonizálására törekszik. A KEF prevenciós szemlélete az egészség megőrzésére, az egészség-tudatos magatartás kialakítására, a negatív minták elutasítására, a már kialakult kábítószer-fogyatás ártalmainak csökkentésére, további súlyosbodásának megelőzésére irányul.

A hatékony bűnmegelőzés egyik sarkalatos pontja a lakosság tájékoztatásának folyamatos szervezése, javítása. A helyi sajátosságok, valamint az időszakok (téli,- nyári felkészítés, tanácsok) figyelembevételével készített tájékoztatási ütemterv segítségével átláthatóbb és összeszedettebb Ferencváros polgárainak megszólítása. Egységes kommunikációval az együttműködő szervek/szervezetek nagyobb mértékben képesek tájékoztató anyagok által elérni a lakosságot, hiszen rendezvényeiken az adott témát érintően tudják a tájékoztatókat kihelyezni. (Ferencváros honlapja, a 9. magazin, 9TV, valamint az ügyfélszolgálatok, önkormányzati épületek, iskolák recepciói, faliújságok)

8. Civil szervezetek részvétele

Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata minden esetben igyekszik azon törvényi kötelezettségeinek eleget tenni, amely a lakosainak szociális biztonságát erősíti.

Így születtek meg a szociális törvény és a gyermekvédelmi törvény alapján a személyes gondoskodást nyújtó átmeneti ellátást biztosító ellátási szerződések. Finanszírozásukat akkor is kötelezően fenntartja önkormányzatunk, ha azon a férőhelyen pl. nem történik egész évben ellátás (tehát visszafizetési garanciát nem tartalmaznak a szerződések).

A kerületben több családi napközi is működik, hozzájárulva ezzel a gyermekek napközbeni ellátásához.

A Ferencvárosban működő bölcsődei, óvodai és iskolai alapítványok nagyon sokat tesznek a kerületben élő gyermekek szociális helyzetének javításáért, testi és szellemi fejlődésükért.

Az önkormányzat kiterjedt kapcsolatot tart fenn a civil szervezetekkel (anyagi támogatások, pályázatok, kedvezményes helyiségbérlet, együttműködési-, támogatási-, ellátási szerződések).

Ezek a szervezetek továbbra is inkább a szabadidős programokban, szociális szolgáltatásokkal, ellátásokkal nyújtanak segítséget.

Budapest, 2021. május 31.
